

University of Mumbai
Semester 6/10 LL B 3yrs/5yrs

Question Bank

A) Answer to the MCQs are indicated by one of the following ways -

1) Dark / Bold

2) Coloured Red

3) Marked {C}

4) Answer given below the question

B) Please donot print unless necessary. Let's save paper, saves trees

All the Best !!

अ) MCQ's चे उत्तर खालीलपैकी एक मार्गाने सूचित केले आहे

1) गडद / ठळक

2) लाल रंग करून

3) चिन्हांकित {C}

4) प्रश्नाखाली दिलेले उत्तर

ब) कृपया आवश्यक असल्यास फक्त प्रिंट करा

चला कागद वाचवूया, झाडे वाचवूया . . .

शुभेच्छा !!

MCQs

ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION (ADR)

- 1) The pendency of any arbitral proceeding is not a precondition in exercise of power by the court. The court may grant interim relief before or during arbitral proceedings, or any time after making the arbitral award, before it is enforced. It was held in the case of/ कोणत्याही प्रलंबित लवाद न्यायालयाला त्याच्या अधिकाराच्या उपयोग करण्याची पूर्व शर्ती नाही. लवाद कार्यवाही होण्यापूर्वी किंवा मध्यस्थी केल्यानंतर कधीही न्यायालय अंतरिम सवलत देऊ शकते, असे कोणत्या प्रकरणात मांडले गेले
- A) Om Prakash Vs. State of Uttar Pradesh/ ओम प्रकाश वि. उत्तर प्रदेश राज्य
- B) Global Co-generation Power Ltd Vs. Shri Hirenyakeshi Sahkari Karkhana Niyamit/ ग्लोबल को-जनरेशन पावर लि. वि. श्री हिरेनाकेशी सहकारी कारखाना नियमित**
- C) MCD Vs. Pradeep Oil Mills Pvt. Ltd./ एम सी डी वि. प्रदीप ऑईल मिल्स प्रा. लि.
- D) Jamnadas Namdarian Vs. S B Jindal / जमनादास नामदारियन वि. एस बी जिंदल
- 2) An arbitration agreement specifying even number of arbitrators cannot be the sole ground to render arbitration agreement invalid - this was laid down in the case of/ लवादाची संख्या देखील निर्दिष्ट करणारा लवादाचा करार लवादाच्या करारास अवैध करार देण्याचे एकमेव कारण असू शकत नाही - हे कोणत्या प्रकरणात मांडले गेले होते
- a) Grid Corporation of Orissa Ltd., Vs. Indian Charge Chrome/ ग्रिड कॉर्पोरेशन ऑफ ओरिसालि., वि. भारतीय शुल्क क्रोम
- b) KK Modi Vs. KN Modi / केके मोदी वि. केएन मोदी

c) **MMTC Ltd. Vs. Sterlite Industries (India) Ltd./ एमएमटीसीलि. वि. स्टर्लाइटइंडस्ट्रीज (इंडिया) लि.**

d) Sundaram Finance Ltd. Vs. NEPC India Ltd./ सुंदरमफायनान्सलि. वि. एनईपीसीइंडियालि

3) The contract which contained the Arbitration Agreement was invalid. Will the Arbitration Agreement be invalidated by this mere fact as well?/ लवादकरारअसलेलाकरारअवैधहोता. लवादकरारदेखीलयाकेवळतथ्याद्वारेअवैधहोईलका?

a) Yes, as it is a part of the agreement to which consent is given/ होय, हाकराराचाएकभागआहेज्याससंमतीदिलीजाते

b) No, as it is not part of the agreement, as Arbitration Agreement shall be made and agreed to separately/ नाही, हाकराराचाभागनसल्यामुळे लवादचाकरारकेलाजाईल आणि स्वतंत्रपणे मान्य होईल

c) No, as there is 'Doctrine of Separability' which allows both Contracts to perform independently/ नाही, कारण तेथे 'वेगळेपणाचे मत आहे' जे दोन्ही करार स्वतंत्रपणे कार्य करण्यास अनुमती देते

d) Yes, as it cannot be considered a separate part/ होय, कारण हा वेगळा भाग मानला जाऊ शकत नाही

4) Which of these is a condition for which compulsory arbitration is imposed on the disputing parties?/ यापैकी कोणती अट विवादित पक्षांवर अनिवार्य लवादासाठी लादली गेली आहे?

a) When an industrial dispute is apprehended/ जेव्हा औद्योगिक वाद पकडला जातो

**b) Disputing parties fail to arrive at a settlement by a voluntary method/
वादविरोधीपक्षऐच्छिकपद्धतीद्वारेसमझोतामध्येपोहोचण्यातअयशस्वी**

c) The issue of the dispute should be mentioned in the arbitration agreement/
लवादाच्याकरारामध्येवादाचामुद्दानमूदकरावा

d) When the commercial dispute is apprehended/ जेव्हाव्यावसायिकविवादपकडलाजातो

5) In a case relating to arbitration, the arbitral award was remitted under 'Section 16' of the Arbitration Act, 1940. The date of award was 1 June, 1992. The Arbitration and Conciliation Act came into force on 22 August, 1996. The validity of the award can be challenged under the/

लवादाशीसंबंधितप्रकरणातलवादपुरस्कार१९४०च्यालवादाच्याकलम१६'अंतर्गतपाठविलागेलालाहोता.

पुरस्काराचीतारीख१जून, १९९२. होती. लवादाचाआणिसामंजस्याचाकायदा२२ऑगस्ट,

१९९६रोजीअस्तित्वातआला. वैधताअंतर्गतपुरस्कारालाआव्हानदिलेजाऊशकते

A) Limitation Act, 1963/ मर्यादाअधिनियम, १९६३

B) General Clauses Act, 1897/ सामान्यकलमअधिनियम, १८९७

C) Arbitration Act, 1940/ लवादअधिनियम,१९४०

D) Arbitration and Conciliation Act, 1996/ लवादआणिसमेटअधिनियम१९६६

6) Ad-hoc arbitration can be sought/ तदर्थलवादाचीमागणीकेलीजाऊशकते

a) When parties incorporate arbitration clause as a part of the agreement/
जेव्हाकराराचाएकभागम्हणूनपक्षलवादकलमसमाविष्टकरतात

b) When a dispute between parties could not be settled through mediation or conciliation/ जेव्हापक्षांमधीलविवादमध्यस्तीकिंवासामंजस्यातूनमिटविलाजाऊशकतनाही

c) When the parties agree to submit to arbitration 'all or any' differences which have arisen or may arise/ जेव्हापक्षलवादाकडे ' सर्वकिंवाकोणतेही'

मतभेदउद्भवूशकतातकिंवाउद्भवूशकतातयावरसादरकरण्याससहमतअसतात

d) When a party chooses to only refer to arbitration/ जेव्हापक्षफक्तलवादाचासंदर्भघेण्यासनिवडतो

7) The term 'fairness' embodies/ निष्पक्षता' याशब्दानेमूर्तस्वरूपदिले

a) The concept of justice/ न्यायाचीसंकल्पना

b) The concept of equality/ समतेचीसंकल्पना

c) The concept of being unbiased/ निःपक्षपातीअसल्याचीसंकल्पना

d) The concept of trueness/ सत्यतेचीसंकल्पना

8) At what time is an Additional Award made/ कोणत्यावेळीअतिरिक्तनिवाडादिलाजातो?

a) After Settlement Award but before expiry of 30 days thereof / समझौतानिवाड्यानंतरपण३०दिवसांच्यामुदतीपूर्वी

b) After Interim Award but before Final Award/ अंतरिमनिवाड्यानंतरपरंतुअंतिमनिवाड्यापूर्वी

c) After Final Award but before expiry 30 days thereof/ अंतिमनिवाड्यानंतरपरंतुकालबाह्यहोण्यापूर्वी३०दिवस

d) After Interim Award but before expiry of 30 days thereof / अंतरिमनिवाड्यानंतरपरंतु३०दिवसांच्यामुदतीपूर्वी

9) In which case the court observed irregularities in procedure, acquiesced is without the demur, would preclude a party both from challenging the appointment of the arbitrator and challenging the award at a later stage when it finds that the award is not convenient for it/
हयाप्रकरणातकोर्टानेप्रक्रियेतीलअनियमिततापाहिल्या,

गोंधळकेल्याशिवायमिळालेलेतेकामनकरताच,

लवादाच्यानियुक्तीलाआव्हानदेण्यासआणिनंतरच्याटप्प्यावरपुरस्कारासआव्हानदेण्यापासूनएखा

दयापक्षालाअडचणहोते, जेव्हाहेलक्षातयेतेकीहापुरस्कारसोयीस्करनाही.

A) Rolland Vs. Cassidy/ रोललँडवि. कॅसिडी

B) Indrajit Singh Vs. Mirza Jaliluddin Baig/ इंद्रजितसिंगवि. मिर्जाजलीलुद्दीनबेग

C) Srinivas Pai Vs. HV Pai/ श्रीनिवासपैवि. एचव्हीपै

D) JK Jain Vs. DDA/ जेकेजैनवि. डीडीए

10) The provisions of 'Section 8' of the "Arbitration and Conciliation Act, 1996" are/
“लवादआणिसमेटअधिनियम१९९६ ” ”च्या'कलम८' च्यातरतुदीआहेत

a) **Pre-emptory/ पूर्वरिकामी**

b) Directory/ निर्देशिकारी

c) Discretionary/ स्वेच्छाधीनकारी

d) Optional/ पर्यायी

11) The delay in making an application for setting aside the arbitral award under 'Section 34' /
कलम'३४अन्वयेलवादपुरस्कारबाजूलासारण्यासाठीअर्जकरण्यासविलंबझाल्यास

- a) Cannot be condoned/ क्षमाकेलेजाऊशकतनाही
- b) Can be condoned for a maximum period of 30 days/
जास्तीतजास्त३०दिवसांपर्यंतमाफकेलाजाऊशकतो**
- c) Can be condoned for a maximum period of 60 days/
जास्तीतजास्त६०दिवसांपर्यंतमाफकेलाजाऊशकतो
- d) Can be condoned for a maximum period of 90 days/
जास्तीतजास्त९०दिवसांपर्यंतमाफकेलाजाऊशकतो

12) In which case it was said that the question whether the party be referred to arbitration can rise only at the first instance of an opponent or defendant/
ह्याप्रकरणातअसेम्हटलेहोतेकीपक्षलवादाकडेसंदर्भितकेलाजाईलकीनाहीहाप्रश्नप्रतिस्पर्धीकिंवाप्रतिवादीच्यापहिल्याचवेळीउद्भवूशकतो

- a) Kalpana Kothari Vs. Sudha Yadav/ कल्पनाकोठारीवि. सुधायदव
- b) Ardy International (P) Ltd., Vs. Inspiration Clothes and U/ आर्डीइंटरनेशनल (पी)
लि., वि. प्रेरणाकपडेआणियू**
- c) Waverly Jute Mills Co. Ltd. Vs. Raymon and Co./ वेव्हरलीजूटमिल्सकंपनीलिमिटेडवि.
रेमनआणिकाँ.
- d) Yogi Agrawal Vs. Inspiration Clothes and u/ योगीअग्रवालवि. प्रेरणाकपडेआणियू

13) In which case it was observed that where the parties have agreed to refer dispute to arbitration, the court should as far as possible, give an opportunity to resolve disputes through arbitration rather than judicial adjudication / अशाप्रकरणात असे दिसून आले आहे की पक्षांनी लवादामध्ये विवाद करण्यास सहमती दर्शविली आहे,

तेथे कोर्टाने शक्य तितक्या न्यायालयीन निकालाऐवजी लवादामध्ये विवाद सोडविण्याची संधी द्यावी

A) State of Punjab Vs. Geeta Iron and Brass Works / पंजाब राज्य वि.

गीता लोह आणि ब्रास वर्क्स

B) Adhunik Steel Ltd., Vs. Orissa Manganese and Mineral (P) Ltd./ अधुनिक स्टील लि., वि.

ओरिसा मॅंगनीज अँड मिनेरल (पी) लि.

C) P Anand Gajapathi Vs. Raju/ पी आनंद गजपथी वि. राजू

D) Cassidy Vs. Mathew/ कॅसिडी वि. मॅथ्यू

14) The arbitrator in case of international commercial arbitration is appointed by/ आंतरराष्ट्रीय व्यावसायिक लवादामध्ये बाबतीत लवादामध्ये कोणाद्वारे नेमला जातो

a) High Courts themselves/ उच्च न्यायालये स्वतःद्वारे

b) Attorney General of India/ भारताचे महाधिवक्ताद्वारे

c) Chief Justice of India/ भारताच्या सरन्यायाधीशाद्वारे

d) Judge of the Supreme Court/ सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश

15) Arbitral proceedings commences/ लवादामध्ये कारवाई सुरू

- a) **On the date on which a Request for a dispute to be referred to arbitration is received by the respondent/ ज्यातारखेलाविवादलवादाकडेजाण्यासाठीविनंतीकेलीजातेत्यातारखेलाउत्तरदिलेलाअसतो**
- b) On the date when the respondent gives consent to the appointment of the arbitrator/ त्यातारखेलाजेव्हाप्रतिवादीलवादानेमणूककरण्याससंमतीदेतो
- c) On the date when the arbitrator issued notice to the parties/ तारखेलाजेव्हालवादानेपक्षांनानोटीसदिली
- d) On the date when the statement of claim and written submission of difference is made/ तारखेलाजेव्हादाव्याचेविधानआणिफरकलेखीसादरीकरणकेलेजाते

16) The definition of 'Arbitral Tribunal' under the "Arbitration and Conciliation Act, 1996" means/ "लवादआणिसामंजस्यकायदा१९९६" अंतर्गत 'लवादन्यायाधिकरण' चीव्याख्याम्हणजे

- a) **Sole arbitrator, or a panel of arbitrators/ एकमेवलवादकिंवालवादांचीसमिती**
- b) Sole arbitrator only/ फक्तएकमेवलवाद
- c) Panel of arbitrators only/ फक्तलवादांचीसमिती
- d) Presiding officer/ पीठासीनअधिकारी

17) _____ has criticised compulsory arbitration on four main grounds./ _____ चारमुख्यकारणास्तवअनिवार्यलवादावरटीकाकेलीआहे.

- a) **Alexander Frey/ अलेक्झांडरफ्रे**
- b) V.V. Giri/ व्ही.व्ही. गिरी
- c) Mahatma Gandhi/ महात्मागांधी

d) American Labour Movement/ अमेरिकनकामगारचळवळ

18) Arbitration Clause' Arbitration Agreement makes the following disputes available to Arbitration/ लवादकलम 'लवादाचारारलवादासाठीखालीलवादउपलब्धकरूनदेतो

a) **Disputes arising after making the Agreement / करारकेल्यावरउद्भवणारेविवाद**

b) Disputes arisen before making the Agreement / करारकरण्यापूर्वीवादउद्भवतात

c) Disputes arising in International Commercial Arbitration / आंतरराष्ट्रीयवाणिज्यलवादामध्येउद्भवणारेविवाद

d) Disputes arising for values less than 10% of turnover / उलाढालीच्या१०% पेक्षाकमीमूल्यांसाठीउद्भवणारेविवाद

19) Mr Abhay and Mr Survnan had appointed an arbitrator Mr Solanki for their present dispute. Mr. Abhay submitted statement of claim. What would be the position, if Mr Suvarna fails to submit statement of defence to the arbitrator/ श्री. अभयआणिश्री. सुर्वणनयांनीत्यांच्यावादासाठीलवादम्हणूनश्रीसोलंकीयांचीनेमणूककेलीहोती.

श्रीअभययांनीदाव्याचेनिवेदनसादरकेले.

श्रीसुर्वणांजरलवादाकडेप्रतिज्ञापत्रसादरकरण्यातअपयशीठरलेतरत्यांचेस्थितीकायअसेल?

A) The Arbitration process ceases/ लवादप्रक्रियाबंदहोते

B) The Arbitration process may be adjourned/ लवादप्रक्रियास्थगितीदिलेजाऊशकते

C) **May pass ex parte order/ एकतर्फीहुकूमनामादिलाजाऊशकतो**

D) Give further time limit / पुढीलमुदतदेतील

20) The defendant defending his claim and counter claim did not appear on one particular date the arbitrator proceeded ex parte, the defaulting party was not given an opportunity to explain the reasons of his absence. On what ground can you set aside the exparte award/ प्रतिवादीत्याच्यादाव्याचावप्रतिदावाबचावकरीअसतानाएकाविशिष्टतारखेलाउपस्तीतनव्हते.

लवादानेएकतर्फीहुकूमनामादिले.

दोषीपक्षत्याच्याअनुपस्थितीतकारणेस्पष्टकरण्यासाठीसंधीदिलीनाही.

कोणत्याकारणास्तवआपणएकतर्फीहुकूमनामाबाजूलाठेवूशकता

A) The party was under some incapacity/ पक्षकारकाहीअसमर्थतेखालीहोती

B) Arbitration Agreement not valid/ लवादकरारवैधनाही

C) Acted against principle of Natural Justice/ नैसर्गिकन्यायाच्यातत्त्वाविरुद्धकार्यकेले

D) Arbitrator was bias/ लवादपक्षपातिहोता

21. ADR stands for_____ 1. एडीआरम्हणजे_____

A. Automated Discovery Response / . स्वयंचलितशोधप्रतिसाद

B. Alternate Dispute Resolution / वैकल्पिकवादनिवारण

C. Exact Dispute Resolution / तंतोतंतवादनिवारण

D. Automated Dispute Resolution / . स्वयंचलितवादनिवारण

22. Mediation is not_____ २. मध्यस्थी ----- नाही.

A . recognized by legislation in India / . भारतातीलकायद्यानेमान्यताप्राप्त.

B . recognized as an alternate dispute resolution mechanism for all disputes in India / २ .

भारतातीलसर्वविवादांसाठीपर्यायीविवादनिराकरणयंत्रणाम्हणूनमान्यताप्राप्त.

C. . recognized as an alternate dispute resolution mechanism for certain kinds of disputes approved by legislation /

कायद्यानेमंजूरकेलेल्याविशिष्टप्रकारच्याविवादांसाठीवैकल्पिकविवादनिराकरणयंत्रणाम्हणूनओ
ळखलेजाते.

D. not an alternative dispute resolution mechanism / वैकल्पिकविवादनिराकरणयंत्रणानाही.

23. Conciliation proceeding come to an end when _____ / . समझोताप्रक्रियासंपेलजेव्हा _____

A. it appears to the conciliator that there exists the possibility of a settlement./
तोसामोरेजाणार्यांसअसेदिसतेकीतेथेतोडगानिघण्याचीशक्यताआहे

B. the conciliator formulates the terms of a settlement. /
समझोताकरणारासेटलमेंटच्याअटीतयारकरतो

C. the parties along with the conciliator draw up a plan for settlement./
संमेलकासहपक्षांनीतोडगाकाढण्यासाठीयोजनाआखली

D. the settlement agreement signed by the parties comes into existence./
पक्षांनीकेलेलासमझोताकरारअस्तित्वातआल्यावर

24. In _____, a neutral third party assists the disputing parties in reaching a settlement of their dispute./ _____ मध्ये,

एकतटस्थतृतीयपक्षविवादितपक्षांनात्यांच्यावादावरतोडगाकाढण्यासमदतकरतो

A. Arbitration / लवाद

B. Mediation / मध्यस्थी

C. C. Negotiation / वाटाघाटी

D. Infiltration/ घुसखोरी

25. 5. The number of conciliators, unless otherwise agreed by the parties, shall _____ /
पक्षांनीजरठरवलीनसेलतरसमझोताकर्त्यांचीसंख्या ----- असते.

A. not be even / समसंख्यानाही

B. be even / समसंख्या

C. one / एक

D. Three / तीन

26. Which of the following matters cannot be referred to ADR?/

पुढीलपैकीकोणतीबाबएडीआरकडेसंदर्भितकरतायेणारनाही?

A. Customer complaints / . ग्राहकांच्यातक्रारी

B. civil cases / दिवाणीखटले

C. criminal cases / फौजदारीखटले

D. cases of trade disputes / व्यापारातीलवादाचीप्रकरणे

27. A mediator should not have which of the following qualities ?/

मध्यस्थातखालीलपैकीकोणतेगुणनसावेत?

A. Prejudiced / पूर्वग्रहदूषित

B. Flexible / लवचिक

C. Permissive / अनुमत

D. Imaginative / कल्पनाशील

28. A dispute resolution method where a person facilitates parties to exchange information, ideas and possible alternative solutions /

एकविवादनिराकरणपद्धतजिथेएखादीव्यक्तीपक्षांनामाहिती,

कल्पनाआणिसंभाव्यपर्यायीसमाधानांचीदेवाणघेवाणकरण्याससुलभकरते

A. arbitration / लवाद

B. negotiation / वाटाघाटी

C. mediation / वाटाघाटी

D. litigation / खटला

29. In the Arbitration & Conciliation Act, 1996, Conciliation is covered in ----- /
लवादआणिसमन्वयकायदा१९९६मध्ये, सामंजस्य ----- मध्येसमाविष्टकेलेलेआहे.

A. Part 1 of the Act / . कायद्याचाभाग1

B. Part 2 of the Act / कायद्याचाभाग२

C. Part 3 of the Act / कायद्याचाभाग3

D. Part 4 of the Act / कायद्याचाभाग४

30. Which of the following model law was used by the Indian Arbitration and conciliation
Act 1996?/

भारतीयलवादआणिसामंजस्यअधिनियम१९९६मध्येखालीलपैकीकोणतामॉडेलकायदावापरलागे
ला?

A. Constitution of India / . भारतीयसंविधान

B. Guidelines of Supreme Court of India / भारतीयसर्वोच्चन्यायालयाच्यामार्गदर्शकसूचना

C. European Commercial Arbitration Procedure / युरोपियनकमर्शियललवादाचीप्रक्रिया

D. UNCITRAL, 1985./ UNCITRAL, १९८५

31. Which of the following is not a type of conciliation-/
पुढीलपैकीकोणताहासामंजस्याचाप्रकारनाही-

A) Voluntary / ऐच्छिक

B) Contractual / करारनामा

C) Compulsory / अनिवार्य

D) Local / स्थानिक

32. Lok adalat introduced in -----/ लोकअदालत ----- मध्येसुरुझाली.

A) 1982 / १९८२

B) 1984 / १९८४

C) 1986 / १९८६

D) 1983 / १९८३

33. Award of Lok adalat is – / लोकअदालतीचानिवाडा–

A) Final / अंतिम

B) Not binding on the parties / पक्षांवरबंधनकारकनाही

C) Final and binding on the parties / पक्षांवरअंतिमआणिबंधनकारक

D) Unreasonable / अवास्तव

34. The Legal Services Authorities Act, came into force on_____? /

विधिसेवाप्राधिकरणकायदा _____ पासूनअस्तित्वातआला?

A) 10 October 1996 / १०ऑक्टोबर१९९६

B) 19 November 1987/ १९नोव्हेंबर१९८७

C) 19 November 1995./ १९नोव्हेंबर१९९५

D) 1 January 1999./ १जानेवारी१९९९

35. Which section of the arbitration and conciliation act 1996 deal with the Arbitration agreement? /

लवादाच्याआणिसामंजस्यअधिनियम१९९६मधीलकोणतेकलमलवादाच्याकराराचेआहे?

A. Section 5/ कलम५

B. Section 14 / कलम१४

C. Section 12 / कलम१२

D. Section 7 / कलम७

36. The term “International Commercial Arbitration” is defined under--- /

“आंतरराष्ट्रीयवाणिज्यलवाद” याशब्दाचीव्याख्याखालीदिलीआहे

A. Section 2 (f)/ कलम२) एफ(

- B. Section 2 (b). / कलम 2 (बी)
- C. Section 2 (c). / कलम 2 (सी)
- D. Section 2 (d). / कलम 2 (डी)
37. Recourse to a Court against an Arbitral Award may be made only if----- / लवादपुरस्कारविरोधातकोर्टाकडेजाण्याचेकामकेवळ ----- केल्यासकेलेजाऊशकते
- A. Party to the dispute is not happy with the award / वादविवादाचापक्षहानिवाड्यानेखुशनाही
- B. Even number of arbitrators were appointed by the parties / पक्षांकडूनसमसंख्येतीललवादांचीनेमणूककेलीगेली
- C. A party was unable to present his case / . एकपक्षआपलाखटलामांडण्यातअक्षमहोता**
- D. The party is not satisfied with the award passed / मिळालेल्यानिवड्यासोबतपक्षसमाधानीनाही
38. In case of three arbitrators, the 'third arbitrator' shall act as----- / तीनलवादांच्याबाबतीत, 'तिसरालवाद' ----- म्हणूनकार्यकरेल.
- A. An umpire / पंच
- B. A Presiding Arbitrator / प्रिझाइडिंगआर्बिटर**
- C. Sole arbitrator / एकमेवलवाद
- D. Assistant Arbitrator / सहाय्यकलवाद
39. After the arbitral award is made, each party shall be delivered----- / लवादपुरस्कारमिळाल्यानंतरप्रत्येकपक्षालादेण्यातयेईल-----
- A. the original award / मूळनिवाडा
- B. a signed copy of the award / निवाड्याचीस्वाक्षरीकेलेलीप्रत**
- C. a photocopy of the award / निवाड्याचीप्रत
- D. an unsigned copy of the award. / निवाड्याचीस्वाक्षरीनकेलेलीप्रत.

40. ADR is known for ----- / एडीआर ----- साठी ज्ञात आहे

- a. Peaceful settlement of dispute / वादाचा शांततापूर्वक तोडगा
- b. complications / गुंतागुंत
- c. proper / योग्य
- d. right / बरोबर

41. Which of the following are essential ingredients of a valid arbitration agreement- /
खालीलपैकी कोणता पर्याय वैध लवादाच्या कराराचा आवश्यक घटक आहे -

A) It must be in orally / ते तोंडी असणे आवश्यक आहे

B) There must be an agreement between the parties / पक्षांमध्ये करार असणे आवश्यक आहे

C) There is no need of agreement between the parties /
पक्षांमध्ये कराराची आवश्यकता नाही

D) None of the above / वरीलपैकी काहीही नाही

42. Lok adalat was introduced in _____ / लोक अदालत _____ मध्ये सुरू करण्यात आली.

A) 1982

B) 1984

C) 1986

D) None of the above / वरीलपैकी काहीही नाही

43. While drafting a contract _____ / कराराचा मसुदा तयार करताना _____

- a. It would be a bad idea to include a mediation clause as it would delay the resolution of the dispute / मध्यस्थीकलमाचासमावेशकरणेहीएकवाईटकल्पनाअसेलकारणयामुळेविवादाचेनिराकरणहोण्यासविलंबहोईल
- b. It would be a good idea to include a mediation clause so that the dispute could be resolved quickly / मध्यस्थीकलमाचासमावेशकरणेचांगलेठरेलजेणेकरूनविवादत्वरेनेमिटूशकेल
- c. It is not necessary to include a mediation clause / मध्यस्थीकलमसमाविष्टकरणेआवश्यकनाही
- d. There is no such thing called as a mediation clause there is only a mediation settlement agreement / मध्यस्थीकलमम्हणूनकोणतीहीगोष्टनाही, फक्तएकमध्यस्थीतोडगाकरारअस्तित्वातआहे

44. Which section of the arbitration and conciliation act 1996 deal with the Arbitration agreement? / लवादआणिसलोखाकायदा, 1996 चाकोणताविभागलवादाच्याकराराशीसंबंधितआहे?

- A) Section 5 / कलम 5
- B) Section 14 / कलम 14
- C) Section 7 / कलम 7
- D) Section 12 / कलम 12

45. _____ of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 deals with the jurisdiction of arbitral tribunals. / लवादआणिसमन्वयकायदा 1996 चा _____

मध्यस्थन्यायाधिकरणाच्याकार्यक्षेत्रातकार्यकरतो

- A) Chapter VI / सहावाअध्याय
- B) Chapter V / पाचवाअध्याय
- C) Chapter IV / चौथाअध्याय
- D) Chapter III / तिसराअध्याय

46. Which of the following is not a type of conciliation- /
खालीलपैकीकोणतापर्यायहाएकप्रकारचासलोखानाही

- A) Voluntary / ऐच्छिक
- B) Contractual / कंत्राटी
- C) Compulsory / अनिवार्य
- D) All of the above / वरीलसर्व

47. A written statement of the reasons for the challenge to the arbitral tribunal has to be sent
within ____ / लवादन्यायाधिकरणालाआव्हानदेण्याच्याकारणास्तवलेखीनिवेदन ____
आतपाठवावेलागेल

- A. 15 days of becoming aware of the constitution or the reasons /
घटनेचीकिंवात्यामागीलकारणांचीजाणीवझाल्यापासून 15 दिवसांच्या
- B. 30 days of becoming aware of the constitution or the reasons /
घटनेचीकिंवात्यामागीलकारणांचीजाणीवझाल्यापासून 30 दिवसांच्या
- C. 7 days of becoming aware of the constitution or the reasons
घटनेचीकिंवात्यामागीलकारणांचीजाणीवझाल्यापासून 7 दिवसांच्या

D. 60 days of becoming aware of the constitution or the reasons /
घटनेचीकिंवात्यामागीलकारणांचीजाणीवझाल्यापासून 60 दिवसांच्या

48. Which of the following matters are not referred to arbitration? /
लवादासाठीखालीलपैकीकोणतीबाबनमूदकेलेलीनाही?

A) Civil matters. / नागरीबाबी

B) Matrimonial matters. / विवाहविषयकबाबी

C) Banking matters. / बँकिंगबाबी

D) Property matters. / मालमत्ताबाबी

49. The ADR mechanism of dispute resolution in India, mainly comprise of the following: /
भारतातीलवादनिराकरणाचीएडीआरयंत्रणामुख्यतःखालीलगोष्टींचासमावेशआहे:

A. Arbitration and litigation; / लवादआणिखटला

B. Litigation, Negotiation and Arbitration; / खटला, चर्चाआणिलवाद

C. Mini Trials, Early Neutral Evaluation and Mediation; / छोट्याचाचण्या,
लवकरतटस्थमूल्यांकनआणिमध्यस्थता

D. Arbitration, Mediation, Conciliation and Negotiation. / लवाद, मध्यस्थी,
सामंजस्यआणिवाटाघाटी.

50. The United Nations Commission on International Trade Law adopted the Model Law on
Commercial Arbitration in _____. / आंतरराष्ट्रीयव्यापारकायद्यावरीलसंयुक्तराष्ट्रआयोगाने _____
मध्येवाणिज्यलवादावरीलआदर्शकायदास्वीकारला.

- A. 1980
- B. 1990
- C. 1985
- D. 1995

51. Which of the following is the most accurate description of arbitration? /

लवादाचे सर्वात अचूक वर्णन खालीलपैकी कोणते आहे?

A. An informal meeting between the parties involving a discussion as to how the issue may be resolved /

हामुद्दाक सासोडवला जाऊ शकतो याबद्दल चर्चेत सामील झालेल्या पक्षांमधील अनौपचारिक बैठक

B. An adjudicative process where the parties submit their dispute, for a binding decision, to an impartial tribunal. /

बंधनकारक निर्णयासाठी पक्षनिःपक्षपाती न्यायाधिकरणाकडे आपला वाद विवाद सादर करतात अशा नि

र्णायक प्रक्रिया

C. A meeting between the parties where an impartial third party facilitates discussions /

पक्षांमधील बैठक जिथे एक निःपक्षपाती तृतीय पक्ष चर्चेस सुलभ करतो

D. None of the above / वरीलपैकी काहीही नाही

52. In *Shakuntala Sawhney v. Kaushalaya Sawhney*, [(1979) 3 SCR 232] the Supreme Court has

observed that “Finest hour of justice is the hour of compromise when parties after burying the hatchet, re-unite by a reasonable and just compromise”. Whether this principle has been reflected in the ADR procedures mentioned in the Arbitration and Conciliation Act 1996? /

शकुंतला सावनी विरुद्ध कौशल्या सावनी येथे सर्वोच्च न्यायालयाने असे म्हटले आहे की

“बेकायदा दफन केल्यानंतर पक्षांनी वाजवी व फक्त तडजोडीने पुन्हा एकत्र येतांना न्याय मिळण्याची सर्वात चां

गलीवेळम्हणजेतडजोडीचीवेळ."

लवादआणिसामंजस्यकायदा

1996

मध्येनमूदकेलेल्याएडीआरप्रक्रियेतहेतत्वप्रतिबिंबितझालेआहेका?

- a. Yes, the above principle is reflected in Arbitration and Conciliation Act, 1996 / होय, वरीलतत्वलवादाचेआणिसमन्वयअधिनियम, 1996 मध्येप्रतिबिंबितहोते
- b. No, the above principle has nothing to do with Arbitration and Conciliation Act, 1996 / नाही, लवादाचेआणिसमन्वयकायदा 1996 चेवरीलतत्त्वासोबतकाहीसंबंधनाही
- c. The above principle has been formulated for CPC and not for Arbitration and Conciliation Act 1996 / वरीलसिद्धांतलवादआणिसामंजस्यकायदा 1996 साठीनव्हेतरसीपीसीसाठीतयारकेलेलेआहेत
- d. Cannot say / सांगूशकतनाही

53. Arbitral tribunal has no jurisdiction to issue ____ / मध्यस्थन्यायाधिकरणाला _____

देण्याचाकोणताहीअधिकारनाही.

- A. Interim award. / अंतरिमनिवाडा
- B. Award / निवाडा
- C. Winding up orders / परिसमापनआदेश
- D. Ex-parte Orders. / पूर्वपदाचेआदेश

54. Which statement is true with respect to Jurisdiction in domestic arbitrations? /

घरगुतीलवादाच्याकार्यक्षेत्रातखालीलपैकीकोणतेविधानसत्यआहे?

- A. Arbitrator cannot decide his own jurisdiction / लवादत्याच्यास्वतःचाकार्यक्षेत्रठरवूशकतनाहीत

B. Parties can choose a place of jurisdiction / पक्षअधिकारक्षेत्रनिवडूशकतात

C. Only High Courts have the jurisdiction under the Arbitration & Conciliation Act, 1996 / केवळउच्चन्यायालयांचालवादआणिसामंजस्यकायदा 1996 नुसारकार्यक्षेत्रआहे

D. Parties can only appoint Arbitrators from a pre-set list given by the High Courts of each state. / पक्षप्रत्येकराज्यातीलउच्चन्यायालयांनीदिलेल्यापूर्व-नियोजितयादीतूनचमध्यस्थांचीनियुक्तीकरूशकतात.

55. A sum directed to be paid by an arbitral award shall carry interest / लवादाच्यानिवाडेद्वारेदेयदिलेल्यारकमेमध्ये _____ व्याजदिलेजाईल.

A. @ 6% per annum from the date of the award till the date of payment / निवाडाच्यातारखेपासूनदेयतारखेपर्यंतवार्षिक 6% दराने

B. @ 12% per annum from the date of the award till the date of payment / निवाडाच्यातारखेपासूनदेयतारखेपर्यंतवार्षिक 12% दराने

C. @ 18% per annum from the date of the award till the date of payment / निवाडाच्यातारखेपासूनदेयतारखेपर्यंतवार्षिक 18% दराने

D. @ 24 % per annum from the date of the award till the date of payment. / निवाडाच्यातारखेपासूनदेयतारखेपर्यंतवार्षिक 24% दराने

56. Arbitral proceedings commence / मध्यस्थकारवाईकेव्हासुरूहोते

A. On the date on which a request for a dispute to be referred to arbitration is received by the respondent / ज्यातारखेलालवादाचासंदर्भघ्यावाम्हणूनवादविवादासाठीविनंतीकेलीजातेत्यातारखेला

B. On the date when the respondent gives consent to the appointment of the arbitrator / प्रतिवादीजेव्हालवादाचीनेमणूककरण्याससंमतीदेतोतेव्हातारखेला

C. On the date when the arbitrator issues notice to the parties /
ज्यातारखेलालवादानेपक्षांनानोटीसदिली

D. On the date when the statement of claim and written submission of defence is made. /
ज्यातारखेलाहक्कसांगण्याचेविधानआणिसंरक्षणसादरकरण्याचेलेखीसादरकेलेजाते

57. During conciliation proceeding, a party to the dispute shall not initiate any judicial proceeding except _____ / समझोताप्रक्रियेदरम्यान, विवादाचापक्ष _____ वगळताकोणतीहीन्यायालयीनकार्यवाहीसुरूकरूशकत नाही.

A. With the permission of the Conciliator / समागमकरणाराच्यापरवानगीने

B. For preserving his rights / त्याचेहक्कजपण्यासाठी

C. With the permission of the Court / कोर्टाच्यापरवानगीने

D. With the consent of the other party / इतरपक्षाच्यासंमतीने

58. Recourse to a Court against an Arbitral Award may be made only if _____. /
लवादपुरस्काराविरोधातकोर्टाकडेजाण्याचेकाम _____ तरचकेलेजाऊशकते

A. Party to the dispute is not happy with the award / वादाचापक्षहानिवाडानेखूशनाही

B. Even number of arbitrators were appointed by the parties /
पक्षांनीलवादांचीसमसंख्यानेमली

C. A party was unable to present his case / एकपक्षआपलाखटलामांडण्यातअक्षमहोता

D. The party is not satisfied with the award passed /
हानिवाडामिळाल्याबद्दलपक्षसमाधानीनाही

59. Which of the following Special Act does not provide for arbitration in respect of disputes covered by those Acts? / 19.

पुढीलअधिनियमांपैकीकोणतेविशेषाधिकारत्याकायद्यांतर्गतयेणाऱ्यावादांबाबतलवादाचीतरतूदकरत नाही?

A. Land Acquisition Act, 1894 / भूसंपादनकायदा, 1894

B. The Cantonments Act, 1924 / कॅन्टोन्मेंट्सकायदा, 1924

C. Forward Contracts Regulation Act, 1956 / पुढीलकरारनियमनकायदा, 1956

D. The Easements Act, 1882 / वहिवाटिचाहक्ककायदा, 1882

60. When comparing the role of mediator with arbitrator, which is the most correct statement? /

लवादाबरोबरमध्यस्थाच्याभूमिकेचीतुलनाकरताना, सर्वातयोग्यविधानकोणतेआहे?

A. Arbitrators and Mediators carry out their tasks identically. / लवादआणिमध्यस्थत्यांचेकार्यएकसारखेचपारपाडतात

B. Arbitrators and Mediators have differing goals as to problem resolution / लवादआणिमध्यस्थांचीसमस्येचेनिराकरणकरण्यासाठीभिन्नलक्ष्येआहेत

C. Mediators tend to favor one side over the other in the final decision / अंतिमनिर्णयातमध्यस्थीएकाबाजूसोबतदुसऱ्याबाजूपेक्षाजास्तअनुकूलअसतात

D. Arbitrators tend to favor one side over the other in the final decision / अंतिमनिर्णयातलवादएकाबाजूसोबतदुसऱ्याबाजूपेक्षाजास्तअनुकूलअसतात

61. Sanjay and Mohit partners in a partnership firm make an agreement in writing to refer a dispute between them in business to an arbitrator. In spite of this agreement Sanjay files a suit

against Mohit relating to the dispute in a court. In light of the abovementioned fact, which of the following is correct?

भागीदारीसंस्थामधीलसंजयआणिमोहितभागीदारआपासातीलव्यवसायामधीलवाद,

लवादाकडेपाठविण्याचालेखीकरारकरतात.

यानंतरसंजय,

मोहितच्याविरोधातकोर्टातदावादाखलकरतो.

उपरोक्तउल्लेखितवस्तुस्थितीच्याप्रकाशात,

खालीलपैकीकोणतेबरोबरआहे?

A. {C} The jurisdiction of court is ousted as a valid arbitration agreement exists

वैधलवादाचाकरारअस्तित्वातअसल्यानेन्यायालयाचेकार्यक्षेत्रकाढूनटाकलेजाते

B. Court has jurisdiction over the matter and it overpowers arbitration agreement

न्यायालयाचायाप्रकरणाचाकार्यक्षअधिकारआहेआणितोलवादाच्याकरारन्यायलयाचाअधिकार

काढूनटाकुशकतनाही.

C. Sanjay can file an appeal in Court only against arbitral award

संजयफक्तलवादआदेशाच्याविरुद्धन्यायालयातअपीलदाखलकरूशकतो

D. The court does not has jurisdiction न्यायालयाला अधिकारक्षेत्रनाही

62. Which of the following orders cannot be passed by the arbitral tribunal?

लवादाचेन्यायाधिकरणपुढीलआदेशांपैकीकोणतेआदेशपारितकरूशकतनाहीत?

A. Interim award अंतरिमनिवाडा

B. Award निवाडा

C. {C} Winding up orders समाप्तीचाआदेश

D. Ex-parte Orders एकतर्फीआदेश

63. When will the arbitral proceedings commence? लवादकार्यवाहीकधीसुरूहोईल?

- A. {C} On the date on which a request for a dispute to be referred to arbitration is received by the respondent
ज्यातारखेलालवादाचासंदर्भघ्यावाम्हणूनवादविवादासाठीविनंतीकेलीजातेत्यातारखेला
- B. on the date when the respondent gives consent to the appointment of the arbitrator
प्रतिवादीजेव्हालवादाचीनेमणूककरण्याससंमतीदेतोतेव्हातारखेला
- C. on the date when the arbitrator issues notice of the parties
तारखेलाजेव्हालवादानेपक्षांचीनोटीसदिली
- D. on the date when the statement of claim and written submission of defence is made.

तारखेलाजेव्हाहक्कसांगण्याचेविधानआणिसंरक्षणसादरकरण्याचेलेखीसादरकेलेजाते.

64. An arbitral award made under Part I of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 shall be considered as a _____. लवादआणिसलोखाकायदा 1996 च्याभागएकअंतर्गतकेलेल्यालवादाचापुरस्कार _____ मानलाजाईल.

- A. {C} domestic award स्थानिकआदेश
- B. foreign award परदेशीआदेश
- C. general award सामान्यआदेश
- D. international award. आंतरराष्ट्रीयआदेश

65. Which of the following doctrine does not apply to arbitral proceedings? लवादप्रक्रियेसपुढीलपैकीकोणतासिद्धांतलागूहोतनाही?

- a. Natural Justice नैसर्गिकन्याय
- b. Audi alteram partem ऑडीअल्ट्रामपार्टेम

- c. Burden of proof पुरावाचेओझे
- d. {C} Res judicata रेसज्युडीकेटा

66. What is foreign award? विदेशीनिवाडाम्हणजेकाय?

- a. Award passed by foreign arbitral tribunal having one Indian arbitrator
भारतीयलवादअसलेलापरदेशीलवादन्यायाधिकरणानेदिलेलानिवाडा
- b. Award passed by Indian arbitral tribunal having one foreign arbitrator
एकपरदेशीलवादअसणाराभारतीयलवादाच्यान्यायाधिकरणानेदिलेलानिवाडा
- c. Award passed by foreign arbitrators in India परदेशीलवादानेदिलेलानिवाडा
- d. {C} Award passed by foreign arbitral tribunal based on New York or Geneva conventions
न्यूयॉर्ककिंवाजिनिव्हाअधिवेशनांवरआधारितपरदेशीमध्यस्थन्यायाधिकरणाद्वारेपा
रितकेलेलानिवाडा

67. Which of the followings should form the part of Arbitral agreement?
लवादकराराचापुढीलपैकीकायभागअसतो?

- a. Jurisdiction of the tribunal or rights of the parties
न्यायाधिकरणाचेअधिकारक्षेत्रकिंवापक्षांचेअधिकार
- b. Only parties substantive rightsकेवळपक्षांचेहक्क
- c. Only parties procedural rightsकेवळपक्षांच्याप्रक्रियात्मकअधिकार
- d. {C} Jurisdiction of tribunal, substantive rights of parties and procedure of arbitral proceedings
न्यायाधिकरणाचेकार्यक्षेत्र,
पक्षांचेमूलभूतअधिकारआणिलवादाच्याकार्यवाहीचीप्रक्रिया

68. What should be the place of arbitration? लवादाचेस्थानकायअसावे?

- a. At the business office of claimant वार्दीचेव्यवसायकार्यालय

- b. At the registered office of opponent प्रतिवादीचे नोंदणीकृत कार्यालय
- c. At the place decided by the arbitrator लवादाने ठरविलेले स्थान
- d. {C} At the place mentioned in Arbitration agreement लवाद करारात नमूद केलेले स्थान

69. What are the contents of arbitral award? लवाद निवाड्यामध्ये कशाचा समावेश असतो?

- a. Date, place and decision of arbitrator तारीख, ठिकाण आणि लवादाचा निर्णय
- b. Date, place, name of parties and decision of arbitrator तारीख, ठिकाण, पक्षांचे नाव आणि लवादाचा निर्णय
- c. Date, place, name of parties, name of arbitrator and decision of arbitrator तारीख, ठिकाण, पक्षांचे नाव, लवादाचे नाव आणि लवादाचा निर्णय
- d. {C} Date, place, name of parties, name of arbitrator decision of arbitrator and reasons for passing of arbitral award तारीख, ठिकाण, पक्षांचे नाव, लवादाच्या लवादाच्या निर्णयाचे नाव आणि लवाद निवाडा पास होण्याचे कारण

70. When can arbitral proceeding be terminated? लवाद कार्यवाही केव्हा समाप्त केली जाऊ शकते?

- a. When claimant withdraws claim जेव्हा दावेदार दावामागे घेईल
- b. When claimant and opponent files consent terms जेव्हा दावेदार आणि विरोधक संमती अटी दाखल करतात
- c. When opponent files No objection जेव्हा विरोधक ना हरकत देतात
- d. {C} When claimant withdrawal claim or parties agreed on the termination of proceedings or tribunal passes the award. जेव्हा दावेदार दावामागे घेतात किंवा पक्ष कार्यवाही संपुष्टात आणण्यावर सहमत असतात किंवा न्यायाधिकरण पुरस्कार पारित करतो.

71. When and how corrections can be made in the final arbitral award? अंतिम लवाद निवाड्यात कधी आणि कसे दुरुस्त्या करता येतील?

- a. Decision can be changed anytime by the arbitrator after passing the award
लवादानेनिर्णयघेतल्यानंतरकधीहीबदलकेलाजाऊशकतो
- b. Arbitrator can make changes in quantum of payment of award money
लवादपुरस्काराच्यारकमेच्याप्रमाणातबदलकरूशकतो
- c. {C} The Arbitrator cannot make changes in the award except clerical or arithmetical corrections.
लवादलिपिकिंवाअंकगणितसुधारणांव्यतिरिक्तनिवाड्यातबदलकरूशकत नाहीत.
- d. Arbitrator can make any material changes in the award at any time upon the request of either of the parties
लवादमध्यस्थकर्ताकोणत्याहीएकापक्षाच्याविनंतीनुसारनिवाड्यामध्येकोणत्याही वेळीबदलूशकतो

72. What are the instances in which an Arbitrator may be terminated?
लवादसंपुष्टातआणलाजाऊशकतोअशीकोणतीउदाहरणेआहेत?

- a. Voluntary decision to step down राजीनामादेण्याचाऐच्छिकनिर्णय
- b. {C} Unanimous decision of parties to remove the arbitrator if he becomes de jure or de facto unable to perform their functions or fails to act
जरलवादकायदाकिंवापरिस्थितीनुसारकार्यकरण्यासअसमर्थअसल्यासकिंवाकार्यकरण्यास अयशस्वीझाल्यासमध्यस्थकाढूनटाकण्याचापक्षांनीएकमतानेनिर्णयघेतला.
- c. Operation of Law कायद्याच्याप्रक्रियेप्रमाणे
- d. Termination by Court in case of biasness पक्षपातझाल्यासकोर्टानेनिरस्तीकरण

73. While considering the grant of interim measures, which of the following factors that the court will consider?
अंतरिमउपाययोजनांच्याविचारकरताना, कोर्टखालीलपैकीकोणत्याघटकांचाविचारकरेल?

- a. {C} Whether the applicant has made prima facie case and will suffer irreparable loss

अर्जदाराने प्रथम दृष्ट्या प्रकरण तयार केले असेल किंवा त्याला न भरून येणारे नुकसान सहन करावे लागेल

- b. Whether the balance of convenience is not in his favour
सुविधेची शिल्लक त्याच्या बाजूने नाही की नाही

- c. Both parties would suffer irreparable injury if such measures are not granted.
जर असे उपाय न दिल्यास दोन्ही पक्षांना अपूरणीय इजा होईल.

- d. Whether the opponent has failed to defend himself
विरोधक स्वतःचा बचाव करण्यात अपयशी ठरला आहे का

74. When can the jurisdiction of the arbitral tribunal be challenged?
लवादच्या न्यायाधिकारणाच्या कार्यक्षेत्रांना कधी आव्हान दिले जाऊ शकते?

- a. {C} Before or at the time of submission of statement of defence
संरक्षणविधान सादर करण्यापूर्वी किंवा त्यावेळी

- b. After the submission of the statement of defence संरक्षणनिवेदन सादर केल्यानंतर

- c. At any time before the conclusion of arbitral proceedings
लवादकार्यवाहीच्या समाप्तीपूर्वी कोणत्याही वेळी

- d. At any time before the making of arbitral award
लवादनिवाडा देण्यापूर्वी कोणत्याही वेळी

75. In which of the following proceedings a neutral third party assists the disputing parties in reaching a settlement of their dispute?

पुढील पैकी कोणत्या कार्यवाहीमध्ये एक तटस्थ तृतीय पक्ष विवादित पक्षांना त्यांचे विवाद निकाली काढण्यास मदत करतो?

- a. Arbitration लवाद

- b. {C} Mediation मध्यस्थी

- c. Negotiation वाटाघाटी
- d. Litigation खटला

76. When does the Conciliation proceeding come to an end? सलोखाचीप्रक्रियाकधीसंपेल?

- a. It appears to the conciliator that there exists the possibility of a settlement
तडजोडचीशक्यतादिसलीतर
- b. The conciliator formulates the terms of a settlement
समेटकरणारातडजोडीच्याअटीतयारकरतो
- c. The parties along with the conciliator draw up a plan for settlement
समन्वयकांसहपक्षांनीतोडगाकाढण्यासाठीयोजनाआखली
- d. {C} The settlement agreement signed by the parties comes into existence
पक्षांनीकेलेलासमझोताकरारअस्तित्वातआला

77. During conciliation proceeding, a party to the dispute shall not initiate any judicial proceeding except_____.

तडजोडीच्याप्रक्रियेदरम्यान, विवादाचापक्ष _____

वगळताकोणतीहीन्यायालयीनकार्यवाहीसुरूकरूशकतनाही. खालीलपैकीकोणतायोग्यपर्यायआहे?

- a. With the permission of the Conciliator कन्सीलियटरच्यापरवानगीने
- b. {C} For protecting his rights त्याच्याहक्कांच्यासंरक्षणासाठी
- c. With the permission of the Court कोर्टाच्यापरवानगीने
- d. With the consent of the other party इतरपक्षाच्यासंमतीने

78. Which type of cases are not dealt by Lok Adalat?

कोणत्याप्रकारचीप्रकरणेलोकअदालतद्वारेहाताळलीजातनाहीत?

- a. Compoundable criminal offences तडजोडीयोग्यफौजदारीगुन्हे
- b. Family disputes कौटुंबिकवाद

- c. {C} Non-compoundable criminal offences तडजोडअयोग्यगुन्हेगारीगुन्हे
- d. Motor accident claims मोटरअपघाताचादावा

79. Under which of the following circumstances the aggrieved party can approach the Court against an Arbitral Award?

पुढीलपैकीकोणत्यापरिस्थितीतअन्यायग्रस्तपक्षमध्यस्थीविरोधातन्यायालयातअर्जशकतो?

- a. party to the dispute is not happy with the award निवाड्यानेनाखुशपक्ष
- b. Even number of arbitrators were appointed by the parties समसंख्येतपक्षांकडूनलवादांचीनेमणूककेलीगेली
- c. {C} A party was not given a fair opportunity to present his case एखाद्यापक्षालाआपलाखटलामांडण्याचीचांगलीसंधीदिलीगेलीनव्हती
- d. The party is not satisfied with the award passed निवाड्याबद्दलपक्षसमाधानीनाही

80. In case of three arbitrators, what will be the role of the 'third arbitrator'?

तीनलवादाच्याबाबतीत 'तिसर्याऽलवादा'चीभूमिकाकायअसेल?

- a. Panelist पॅनेलचासदस्य
- b. {C} Presiding Arbitrator पीठासीनलवाद
- c. Sole arbitrator एकमेवलवाद
- d. Watching Arbitrator निरीक्षकलवाद

81. Arbitration proceedings are to be conducted at: लवादाचीकार्यवाहीयेथेकेलीजाईल

- a. High Courts उच्चन्यायालये
- b. Sessions Courts सत्रन्यायालये

c. Place chosen by parties पक्षांकडूननिवडलेलीजागा

d. Municipal Council नगरपरिषद

82. An Arbitral Award made under Part – I of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 shall be considered as a – आर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा 1996 च्याभाग 1 च्याअंतर्गतकेलेलालवादपुरस्कारहाकसामानलाजाईल ?

a. Domestic Award डोमेस्टिकअवॉर्ड

b. International Award इंटरनॅशनलअवॉर्ड

c. Foreign Award फॉरेनअवॉर्ड

d. Local Award लोकलअवॉर्ड

83. In which of the landmark judgement, it was decided by the Supreme Court that Part I and Part II of the 1996 Act, are mutually exclusive of each other? – कोणत्यामहत्त्वपूर्णनिर्णयानुसारसर्वोच्चन्यायालयानेहानिर्णयघेतलाहोताकीआर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा 1996 च्याभाग I आणिभाग II हेपरस्परअनन्यआहेत.?

a. Bharat Aluminium Co V Kaiser Aluminium Technical Services Inc भारतअलुमिनिमकॉ V कैसरअलुमिनिमटेकनिकलसर्विसेसइन्क

b. M.A. Vs V.P. Shantha एम.ए. V वि.पी. शांता

c. Vincent Vs Union of India व्हिन्सेंट V यूनियनऑफइंडिया

d. M.C. Mehta Vs Union of India एम.सी. मेहता V यूनियनऑफइंडिया

84. A foreign arbitration is when the arbitration proceeding is conducted in a place :
परदेशीलवादतेव्हामानलाजातोजेव्हालवादकार्यवाहीकोणत्याठिकाणीकेलीजाते :

- a. In India भारतात
- b. Any session courts in India भारतातीलकोणतेहीसत्रन्यायालयात
- c. Outside India भारताबाहेर
- d. Any local Court कोणताहीस्थानिकन्यायालयात

85. Under which Section, of the Arbitration and Conciliation Act 1996 a party may apply for the appointment of a guardian for a person of unsound mind ?-
कोणत्याकलमांतर्गतएकपक्षअप्रयुक्तमनाच्याव्यक्तीसाठीपालकनियुक्त करण्यासाठीअर्जकरू शकतो ?

- a. Section 9 कलम 9
- b. Section 10 कलम 10
- c. Section 4 कलम 4
- d. Section 11 कलम 11

86. Within how much time, the two appointed Arbitrators have to appoint the third arbitrator?
कितीकाळातदोननियुक्तकेलेल्यालवादानेतिसरालवादनेमलापाहिजे ?

- a. within 60 days from the date of their appointment त्यांच्यानियुक्तीच्यातारखेपासून 60 दिवसांच्याआत
- b. within 30 days from the date of their appointment त्यांच्यानियुक्तीच्यातारखेपासून 30 दिवसांच्याआत

- c. within 90 days from the date of their appointment त्यांच्यानियुक्तीच्यातारखेपासून 90 दिवसांच्याआत
- d. within 15 days from the date of their appointment त्यांच्यानियुक्तीच्यातारखेपासून 15 दिवसांच्याआत

87. Provisions for appeal under Arbitration and Conciliation Act, 1996, is made under: आर्बिट्रेशनअँडकॉन्सिलिएशनकायदा 1996 च्याकोणत्याकलमाअंतर्गतअपीलकेलीजाईल ?

- a. Section 38 कलम 38
- b. Section 32 कलम 32
- c. Section 37 कलम 37
- d. Section 36 कलम 36

88. Which of the following is 'Arbitrable' dispute? – पुढीलपैकीकोणता 'आर्बिटरेबल' विवादचाप्रकारआहे ?

- a. Insolvency proceedings दिवाळखोरीकार्यवाही
- b. Probate proceedings प्रोबेटकार्यवाही
- c. Industrial disputes औद्योगिकवाद
- d. Partnership differences भागीदारीतीलवाद

89. Which is the "forum" competent to rule on the jurisdiction of the Arbitral Tribunal? लवादन्यायाधिकरणाच्याकार्यक्षेत्रातसक्षमअसलेलाखालीलपैकीकोणतामंचआहे ?

- a. High Courts उच्चन्यायालये
- b. Arbitral Tribunal itself स्वतःलवादन्यायाधिकरण
- c. City Civil Court शहरदिवाणीन्यायालय
- d. District Court जिल्हान्यायालय

90. An application for setting aside arbitral award may not be made after how many months have elapsed from the date on which the party making that application had received the arbitral award? लवादपुरस्कारबाजूला ठेवण्यासाठी अर्ज,

लवादपुरस्कार मिळाले ल्या तारखे पासून किती महिने निघून गेल्यानंतर करता येत नाही ?

- a. Three Months तीन महिने
- b. Six Months सहामहिने
- c. One Months एक महिना
- d. Fifteen Months पंधर महिने

91. In which of the following cases it was held by the Supreme Court that an Arbitral Award could be set aside if it is patently illegal?

पुढील पैकी कोणत्या प्रकरणात सर्वोच्च न्यायालयाने असा निर्णय घेतला आहे की जर लवादपुरस्कार बेकायदे शीर असेल तर तो बाजूला ठेवला जाऊ शकतो ?

- a. Renuagar Power Co Ltd V General Electric Co. रेणूसागर पावर कंपनी लिमिटेड V जनरल इलेक्ट्रिक कंपनी
- b. Ramusagar Power Co Ltd V General Motors Co. रामूसागर पावर कंपनी लिमिटेड V जनरल मोटर्स को.
- c. Bhim Singh V State of Jammu and Kashmir . भीमसिंग V जम्मू आणि काश्मीर राज्य

d. Haji Habib V Bhikamchand हाजीहबीब V भीकमचंद

92. Under which Act, Lok Adalat for settlement of disputes was established ?

कोणत्याकायद्यानुसारवादमिटविण्यासाठीलोकअदालतस्थापनकेलीगेली?

a. Civil Procedure Code, 1908 सिविलप्रोसिजरकोड, 1908

b. Legal Services Authorities Act, 1987 लीगलसर्विसेसऑथॉरीटीसकायदा, 1987

c. Arbitration and Conciliation Act, 1996 आर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा, 1996

d. Evidence Act, 1872 एव्हिडन्सकायदा , 1872

93. Which of the following contemplates the appointment and intervention of a Neutral third person who helps the parties to reach a negotiated settlement ---

हेतटस्थतृतीयव्यक्तीच्यानेमणुकाआणिहस्तक्षेपाबद्दलजेमदतकरते, त्यावाटाघाटीसकायमहणतात ?

a. Mediation मॅडिएशन

b. Accord करार

c. Satisfaction समाधान

d. Conciliation कॉन्सिलेशन

94. When there are more than one conciliators, they are required to act

जेव्हाएकापेक्षाजास्तसमालोचकअसतात, तेव्हात्यांनाकशीकृतीकरणेआवश्यकअसते? -

a. Solely पूर्णपणेस्वतः

b. Jointly संयुक्तपणे

c. Single handedly एकट्याने

d. Individually वैयक्तिक

95. Which of the following section of the Arbitration and Conciliation Act,says that the settlement agreement shall have the same status and effect as if it is an arbitral award on agreed terms on the substance of the dispute rendered by an arbitral tribunal under----

सेटलमेंटकराराचीस्थितीआणिप्रभावसमानअसेलजणूएखाद्यालवादाच्यान्यायाधिकरणाद्वारेप्रस्तुत केलेल्यासहमतवाद; असाउल्लेखआर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा, 1996 खालीलपैकीकोणत्याकलमातकेलेलाआहे?

a. Section 30 कलम 30

b. Section 31 कलम 31

c. Section 32 कलम 32

d. Section 35 कलम 35

96. How many maximum number of conciliators that can be appointed under Arbitration and Conciliation Act, 1996? आर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा, 1996

च्याअंतर्गतकितीजास्तीतजास्तकॉसिलिअटर्सचीनियुक्तीकेलीजाऊशकते?

a. Two दोन

b. Three तीन

c. Any odd number कोणतीहीविचित्रसंख्या

d. Any even number कोणतीहीसमसंख्या

97. The provision of section 8 of the Arbitration and Conciliation Act, 1996 is- आर्बिट्रेशनअँडकॉसिलीअशनकायदा, 1996 च्याकलम 8 चीतरतूदकशीआहे?

- a. Pre-emptory प्री-एम्प्युरेटरी
- b. Directory निर्देशिकीय
- c. Discretionary विवेकी
- d. Roster रोस्टर

98. When the mandate of an arbitrator terminates - जेव्हालवादाचाजनादेशसमाप्तहोतोतेव्हा

- a. no other arbitrator shall be appointed इतरलवादाचीनेमणूकहोतनाही
- b. the matter shall be sent to the court. प्रकरणन्यायालयातपाठवलेजातो
- c. the dispute shall remain undecided by the Arbitrators
लवादाद्वारेवादअनिश्चितप्रकरणीराहील
- d. a substituted arbitrator shall be appointed एकप्रतिस्थापकलवादनेमलाजातो

99. As per the Geneva Convention Awards “Foreign award” means an award on differences relating to matters considered as commercial under the law in force in India, made :

खालीलपैकीकोणत्यातारख्यापासुन, जिनिव्हाकन्व्हेन्शनअवॉर्ड्सनुसार ‘परदेशीअवॉर्ड’
म्हणजेभारतातीलअंमलातअसलेल्याकायद्यानुसारव्यावसायिकमानल्याजाणार्याबाबींशीसंबंधितपुर
स्कारमानलाजाईल -

- a. after the 28 th day of July 1924 जुलै 1924 च्या 28 व्यादिवसानंतर
- b. before the 28 th day of July 1924 जुलै 1924 च्या 28 व्यादिवसापूर्वी
- c. after the 29 th day of July 1924 जुलै 1924 च्या 29 व्यादिवसानंतर
- d. after the 28 th day of June 1924 जून 1924 च्या 28 व्यादिवसानंतर

100. UNCITRAL stands for – UNCITRAL म्हणजे

- a. United Nations Convention on International Treaty Law
युनाइटेडनेशन्सकॉन्व्हेंशनऑनइंटरनॅशनलट्रीटीलॉ
- b. United Nations Committee on International Trade Law
युनाइटेडनेशन्सकॉमिटीऑनइंटरनॅशनलट्रेडलॉ
- c. United Nations Commission on International Trade Law
युनाइटेडनेशन्सकमिशनऑनइंटरनॅशनलट्रेडलॉ
- d. European Nations Committee on International Trade Law
युरोपियननेशन्सकॉमिटीऑनइंटरनॅशनलट्रेडलॉ

101. Which of the following model law was used by Arbitration and conciliation Act 1996?/ लवादवसमेटअधि

- a. UNCITRAL, 1985./ आंतरराष्ट्रीयव्यापारकायदयावरीलसंयुक्तराष्ट्रसंघआयोगानेसन 1985 मध्येअंगिकारलेली3
- b. Constitution of India/ भारतीयराज्यघटना.
- c. Guidelines of Supreme Court of India/ सर्वोच्चन्यायालयाचीदिशानिर्देशकमार्गदर्शकतत्वे
- d. European Commercial Arbitration Procedure/ युरोपियनअर्थिकलवादाचीकार्यप्रणाली

102. An arbitrator is chosen by –./ लवादाचीनियुक्तीकोणामार्फतकेलीजाते ?

- a. Party to the dispute/ वादामधीलपक्षकार
- b. Third Party/ तृतीयपक्षकार
- c. Registrar of Company/ कंपनीप्रबंधक

d. Government / सरकार

103. Private arbitration is also described as:/ खाजगीलवादाचेवर्णनअसेकरण्यातयेतेका ?

a. domestic arbitration/घरगुतीलवाद.

b. integral arbitration/अभिन्नलवाद.

c. consensual arbitration/एकमतलवाद.

d. private arbitration/खाजगीलवाद.

104. The arbitral tribunal may arrange for administrative assistance/ लवादसमितीप्रशासकीयसहाय्यकरण्याकरीत

a. without the consent of the parties/ पक्षकारांच्यासंमतीविना.

b. with the consent of the claimant/ दावोदारांच्यासंमतीने

c. with the consent of the parties/ पक्षकारांच्यासंमतीने

d. of its own, irrespective of the consent of the parties./ स्वतःच्याअधिकारातवपक्षकारांच्यासंमतीविना

105. A plea questioning the jurisdiction of the arbitral tribunal/ लवादसमितीच्याअधिकारक्षेत्रावरप्रश्नकधीउपस्थित

a. can be raised at any time before the conclusion of arbitral proceedings/ लवादप्रक्रियासंपण्यापुर्वीकधीही

b. can be raised at any time before the making of arbitral award./ लवादामाफतआरबीट्रलअवार्डपारीतकरण्यापुर्वी

c. may be raised after the submission of the statement of defence/ बचावाच्याउद्देशानेकैफियतदाखलकेल्यानंतर

d. must be raised before or at the time of submission of statement of defence/ कैफियतदाखलकरण्यापुर्वीकिंवा

106. The statement “any agreement to submit to arbitration all or certain disputes which have arisen or which have been expressed under Section..... of the Arbitration and Conciliation Act, 1996” is

एखादयानिश्चितकायदेशीरसंबंधांच्याबाबतीतकरारकेलेलाअसोवनसोतरीत्यातीलपक्षकरांमध्येउद्धवेलेकिंवाउद्धवतीलअ
नियम 1996 याकायदयातीलकोणत्याकलमानुसारव्यक्तकेलेलेआहे?

- a. Section. 6/कलम६
- b. Section. 5/कलम५
- c. Section. 8/कलम८
- d. Section. 7/कलम७

107. Under Arbitration and conciliation Act 1996, The expression 'International C
याकायदयानुसारकोणत्याकलमामध्येआंतरराष्ट्रीयवाणिज्यिकलवादयाचीव्याखादिलेलीआहे ?

- a. section 2(1)(g)/ कलम२(१) (जी)
- b. section 2(1)(e)/ कलम२(१) (इ)
- c. section 2(1)(f)/ कलम२(१) (एफ)
- d. section 2(1)(h)/ कलम२(१) (एच)

108. Under Arbitration and conciliation Act 1996, The arbitration agreement is required to be –/ लवादवसमेट३

- a. Written/ लिखित
- b. Oral/ तोंडी
- c. Expressed/ व्यक्त
- d. Implied/ गर्भित

109. Under Arbitration and conciliation Act 1996, The members

लवादवसमेटअधिनियम१९९६याकायदयानुसारलवादन्यायाधीकरणसभासदांचीनियुक्ती/नेमणूककोणामार्फतहोते?

- a. State Government./ राज्यसरकार
- b. Centre Government./ केंद्रसरकार
- c. parties themselves/ स्वतःपक्षकार
- d. Arbitrator./ लवाद

110. An application to be submitted to an arbitrator under section 11 of the Arbitration and Conciliation Act, 1996, in respect of a matter pending before a court or a quasi-judicial authority or an administrative authority or the government?

- a. a matter pending before the Court/ न्यायालयासमोरप्रकरणप्रलंबितअसताना
- b. a matter pending before a quasi-judicial authority/ अर्धन्यायालयाकडे / प्राधिकरणासमोरप्रकरणप्रलंबितअसताना
- c. a matter pending before an administrative authority/ प्रशासकीयअधिकार्यासमोरप्रकरणप्रलंबितअसताना
- d. a matter pending before the government/ सरकारसमोरप्रकरणप्रलंबितअसताना

111. Under Arbitration and Conciliation Act 1996, In case of a matter pending before a court or a quasi-judicial authority or an administrative authority or the government, the arbitrator may be appointed by the court or the arbitrator or the government or the parties to the dispute?

- a. chairman / अध्यक्ष
- b. a Presiding Arbitrator/ पिठासीनअधिकारी
- c. sole arbitrator/ एकमात्रलवाद
- d. an umpire/ पंच

112. Under Arbitration and Conciliation Act 1996, An arbitration agreement specifying even number of arbitrators is void.

लवादवसमेटअधिनियम 1996 याकायदयातीलतरतूदीनुसारसमप्रमाणातनियुक्तकेलेलेलवादानिदिलेलानिवाडाअवैधय

- a. M.M.T.C. Ltd. v. Sterlite Industries (India) Ltd., AIR 1997 SC 605/ एमएमटीसीलिमिटेडविरूद्धस्टरलाईटइं
- b. Sandaram Finance Ltd. v. N.E.P.C. India Ltd., AIR 1999 SC 565./ सुदरमफायनांसमर्यादीतविरूद्धएमईपी
- c. K.K. Modi v. KN. Modi, AIR 1998 SC 1297/ के.के. मोदीविरूद्धके. एन.मोदी. एआयआर१९९८एससी१२९७
- d. Grid corporation of Orissa Ltd. v. Indian Charge Chrome, AIR 1998 SC 1761/ ग्रिडकॉर्पोरेशनऑफओरिसा

113. The 'Presiding Arbitrator' is appointed by:/ पिठासीनअधिकाऱ्याचीनेमणूककोणकरतो ?

- a. the Court/ न्यायालयार्मात
- b. parties to the arbitration agreement/ लवादकराराचेपक्षकार
- c. the appointed arbitrator by each party/ लवादकरारातीलपक्षकारानीनियुक्तकेलेलेलवाद
- d. Government/ सरकारमार्फत

114. The parties to the arbitration agreement shall appoint arbitrator within:/ लवादकरारातीलपक्षकारानीलवादाची

- a. sixty days/ ६०दिवसात
- b. thirty days/ ३०दिवसात
- c. forty days/ ४०दिवसात
- d. ninety days/ ९०दिवसात

115. Under section 10, Arbitration and Conciliation Act, 1996, the parties are free

लवादवसमेटअधिनियम१९९६याकायदयातीलकलम१०नुसारलवादकरारातीलपक्षकारानीकितीलवादाचीसंख्यानिश्चित

- a. is not an even number./ लवादाचीनियुक्तीसमसंखेतनसावी
- b. does not exceed three/ लवादचीनियुक्ती३संखेपर्यंतमर्यादीत

- c. does not exceed five/ लवादाचीनियुक्ती५संखेपर्यंतमर्यादीत
- d. does not exceed seven/ लवादाचीनियुक्ती७संखेपर्यंतमर्यादीत
116. Under Arbitration and conciliation Act 1996, Where the parties fail to provide
लवादवसमेटअधिनियम१९९६याकायदयातीलतरतुदीनुसारलवादनियुक्तकरण्यासअसफलझाल्यासलवादसमितीकिती
- a. sole arbitrator/ एकमात्रलवादाचीनियुक्ती
- b. seven arbitrators/ ७लवादांचीनियुक्ती
- c. five arbitrators/ ५लवादांचीनियुक्ती
- d. three arbitrators/ ३लवादांचीनियुक्ती
117. Under section 11, Arbitration and Conciliation Act,
लवादवसमेटअधिनियम१९९६याकायदयातीलकलम११नुसारलवादाचीनियुक्तीहोतानानियुक्तलवादाचीअर्हताकायअस
- a. must be an Indian citizen/ भारतीयनागरीक
- b. must be an Indian national/ भारतीयराष्ट्रीयत्व
- c. may be a person of any nationality/ कोणतेहीराष्ट्रीयत्वअसलेला
- d. may be a person of any nationality, except an alien enemy./ कोणत्याहीराष्ट्राचाराष्ट्रीयत्वअसलेलामात्रअपवाद
118. Section 12 of Arbitration and Conciliation Act, 1996 deals with/ लवादवसमेटअधिनियम१९९६याकायदयाती
- a. grounds for challenge to Arbitrator/ लवादाच्याआव्हानदेण्याचीकारणे
- b. procedure 'for arbitration/ लवादप्रक्रिया
- c. Termination Mandate/ लवादाचासमाप्तीआदेश
- d. finality of award / लवादाचाअंतिमनिर्णय
119. Under section 11 of Arbitration and Conciliation Act, 1996, an arbitrator can be/ लवादवसमेटअधिनियम१

- a. a person or a arbitrator of any previous disputes/ मागीलवादातीलव्यक्तीकिंवामागीलवादातीललवादम्हणूनका
- b. a person of any nationality./ कोणत्याहीराष्ट्राचीव्यक्ती
- c. a person of Indian origin only/ भारतीयमुळअसलेलीव्यक्ती
- d. a person of concerned State/ संबंधीतराज्यातीलव्यक्ती

120. Under Arbitration and conciliation Act 1996, The Arbitral Tribunal shall rule/ लवादवसमेटअधिनियम१९९

- a. at the direction of court/ न्यायालयाच्यानिर्देशानुसार
- b. on its own discretion/ स्वतःच्यानिर्णयावरअवलंबून/ आधारीत
- c. at the instruction of parties/ पक्षकरांच्यासुचनांनुसार/सल्यानुसार
- d. as per provisions of General Clauses Act, 1897/ सामान्यकलमअधिनियम१८९७मधीलतरतूदीनुसार

BANKING AND NEGOTIABLE INSTRUMENTS ACT

1. _____ means ‘ a written document by which some legal rights are created in favor of some person’/ _____ म्हणजे

‘एकलेखीदस्तऐवजज्याद्वारेएखाद्याव्यक्तीच्याबाजूनेकाहीकायदेशीरहक्कतयारकेलेजातात’

a. Instrument / दस्तऐवज

b. Negotiable / रोकडरकमेतरुपांतरकरण्याजोगा

c. Negotiable Instruments / पराक्राम्यदस्तऐवज

d. all of the above / वरीलसर्व

2. The relationship between a banker and customer is..... / बँकरआणिग्राहकयांचेनाते

a) That of a debtor and creditor / कर्जदारआणिसावकारचेआहे.

b) That of a creditor and debtor / सावकारआणिकर्जदारचेआहे.

c) Primarily that of a debtor and a creditor / मुख्यत्वेकर्जदारआणिएकासावकाराचे

d) (a) and (b) together / (a) आणि (b) एकत्र

3. The banker has a lien on..... / बँकर्सचा _____ वरहक्कआहे .

a) Bonds given for collection/ संकलनासाठीदिलेलाबाँड

b) Bonds given for safe custody / सुरक्षितकोठडीसाठीदिलेलाबाँड

c) Bonds left by mistake / बंधनेचुकूनसोडले

d) (a) and (b) together / (a) आणि (b) एकत्र

4. The most important feature of a negotiable instrument is..... /
पराक्राम्यदस्तऐवजचेसर्वातमहत्वाचेवैशिष्ट्य

a) Free transfer / विनामूल्यहस्तांतरण

b) Transfer free from defects / दोषमुक्तहस्तांतरण

c) Right to sue / गुन्हादाखल करण्याचा अधिकार

d) (a) and (b) together / (a) आणि (b) एकत्र

5. The reasonable period allowed in India for the presentation of a cheque is..... /
धनादेशसादरीकरणसाठीभारतातअनुमतवाजवीकालावधी

a) 1 Year / 1 वर्ष

b) 3 Months / 3 महिने

c) 9 months / 9 महिने

d) Depending upon banking custom / बँकिंगरीतीनुसार

6. A cheque which is not crossed is called: / ज्याचेकलारेखितधनादेश

नाहीत्याला _____ म्हणतात .

a) Uncrossed cheque / अप्रकाशितधनादेश

b) open cheque / खुलाधनादेश

c) order cheque / नामजोगधनादेश

d) Bearer Cheque /दर्शनीधनादेश

7. When garnishee order is issued by the court attaching the account of customer, the banker is called..... / जेव्हाकोर्टानेग्राहकांचेखातेसंलग्नकरूनऑर्डरदिलेतेव्हाबँकरला असेम्हणतात.

a) Judgement debtor/ न्यायनिर्णीतऋणको

b) Judgement creditor/ न्यायनिर्णीतधनको

c) Garnishee/ खातेदाराचेखातेगोठवण्याचा

d) Garnishor/ गार्निशर

8. The rate of interest payable on various deposits is determined by the:/
विविध ठेवींवर देय व्याजाचा दर _____ द्वारे निश्चित केला जातो.

a) Head office of each bank/ प्रत्येक बँकेचे मुख्य कार्यालय

b) Central Government / केंद्र सरकार

c) Reserve bank of India / भारतीय रिझर्व बँक

d) Indian banks Association / भारतीय बँक असोसिएशन

9. The instrument must be taken in good faith and with a _____. /
इन्स्ट्रुमेंट चांगल्या विश्वासाने आणि _____ सह घेतले जाणे आवश्यक आहे.

a. Interest / व्याज

b. consideration / मोबदला

c. legal relation / कायदेशीर संबंध

d. business motive / व्यवसाय हेतू

10. Sec. 4 of negotiable instruments Act 1880 deals with / परक्राम्य साधने कायदा 1880 चे कलम

4 _____ संबंधित आहे.

a. Promissory Note / शपथपत्र

b. bill of exchange / विनिमयाचीपावती

c. Cheque / धनादेश

d. none of the above / वरीलपैकीकाहीहीनाही

11. Which of the following section in the NI Act deals with the Bill of Exchange?/ एन. आय .

कायद्याअंतर्गतकोणताकलमविनिमयाचीपावतीविषयमाहितीदेतो?

a. Section 5 / कलम 5

b. Section 6 / कलम 6

c. Section 4 / कलम 4

d. Section 13 / कलम 13

12. Section 6 of the NI Act defines ___/ एन. आय . कायद्याअंतर्गतकलम 6 मध्ये _____

चीपरिभाषादिलीआहे.

a. Cheque/ धनादेश

b. Bill of Exchange/ विनिमयाचीपावती

c. Promissory Notes/ शपथपत्र

a. Dishonour by non-payment / पैसेनदिल्यासअसंतुष्ट

13. _____are excluded from the Banking Regulation Act 1949./ .
बँकिंगनियमनकायदा 1949 मधून _____ वगळलेलेआहे .

a) Public and Private Sector Banks / सार्वजनिकआणिखाजगीक्षेत्रातीलबँका

b) Primary Agricultural Credit Society and cooperative land mortgage banks /
प्राथमिककृषीपतसंस्थावसहकारीजमीनतारणबँक

c) SEBI / सेबी

d) Regional Rural Banks / प्रादेशिकग्रामीणबँका

14. In which year was the Banking Regulation Act passed? /
बँकिंगनियमनकायदाकोणत्यावर्षातपासझाला?

a) 1949

b) 1955

c) 1959

d) 1969

15. Who has the power to give directions to other Banking Companies? /
इतरबँकिंगकंपन्यांनादिशादेण्याचेसामर्थ्यकोणाकडेआहे?

a) RBI / आरबीआय

b) Government of India / भारतसरकार

c) Registrar / कुलसचिव

d) Auditor/ लेखापरीक्षक

16. Regional rural bank means a regional rural bank established under section 3 of the
Regional Rural Banks Act, _____. /
प्रादेशिकग्रामीणबँकम्हणजेक्षेत्रीयग्रामीणबँकअधिनियम, कलम 3
अन्वयेस्थापनकेलेलीएकप्रादेशिकग्रामीणबँक, _____.

a) 1974

b) 1975

c) 1976

d) 1977

17. Cheque is payable on _____. धनादेश _____ वरदेयआहे.

a) Demand/ मागणी

b) Usage / वापर

c) Fixed future date / भविष्यातीलनिश्चिततारीख

d) After sight/ दृष्टीक्षेपानंतर

18. Which of the following Committee recommended to form a new category of Bank Called Payment Banks?/

खालीलपैकीकोणत्यासमितीनेबँकांच्यानावानेनवीनबँकपेमेंटश्रेणीतयार करण्याचीशिफारसकेली?

a) Gadgil Committee / गाडगीळसमिती

b) M L Dhantwala Committee / एमएलधंतवालासमिती

c) Nachiket Mor Committee / नचिकेतमोरसमिती

d) P J Nayak Committee / पीजेनायकसमिती

19. The payment should be made when the cheques are presented for payment within a reasonable time after being drawn and during banking hours. /

पैसेकाढल्यानंतर आणि बँकिंग अवस्थेत जेव्हा वाजवी वेळेत धनादेश सादर केले जातात तेव्हा पैसे दिले पाहिजेत.

a) True/ सत्य

b) False / असत्य

20. How many branches of Payment banks must be in the unbanked rural area? /
पेमेंटबँकांच्याकितीशाखाविनापरवानाग्रामीणभागातअसणेआवश्यकआहे?

a) 25%

b) 50%

c) 35%

d) 75%

21. A bill of exchange is required to be signed by the _____ .

१ . हुंडीवर _____ स्वाक्षरीकरणेआवश्यकअसते.

a) Drawer / अ (आदेशकाने)

b) Drawee / ब (आदेशितीने)

c) Maker / क (निर्मात्याने)

d) Holder / ड (धारकाने)

22. In case of a cheque, the _____ is a banker. २ . धनादेशामध्ये _____

हीबँकअसते

a) Drawer / अ (आदेशक

b) Drawee / ब (आदेशिती)

c) Maker / क (निर्माता)

d) Payee / ड (आदाता)

23. A blank indorsement does not specify the name of the _____ ३ .

कोऱ्यापृष्ठांकनामध्ये _____ नावनमूदकेलेलेनसते.

a) Drawer / अ (आदेशकाचे)

b) Drawee / ब (आदेशितीचे)

c) Indorser / क (पृष्ठांकनकर्त्याचे)

d) Indorsee / ड (पृष्ठांकनगृहित्याचे)

24. A negotiable instrument is required to be presented for _____ at maturity.

४ . मुदतपूर्तीला _____ चलनक्षमपत्रकसादरकरणेआवश्यकअसते.

a) Indorsement / अ (पृष्ठांकनासाठी)

b) Acceptance / ब (स्विकृतीकरिता)

c) Payment / क (रक्कमप्राप्तकरण्याकरिता)

d) Noting and Protest / ड (टिप्पणीवनिषेधाकरिता)

25. A cheque does not require _____ as it is intended for immediate payment.

लगेचरक्कमअदाकरणेअपेक्षितअसल्यानेधनादेशाला _____ आवश्यकतानसते.

a) **Acceptance** / अ (स्विकृतीची)

b) **Consideration** / ब (प्रतिफळाची)

c) **Noting** / क (टिप्पणीची)

d) **Stamp** / ड (तिकीटाची)

26. An Instrument which is not an inland instrument is called as _____ instrument.

जेअंतर्देशीयचलनक्षमपत्रकनाहीत्यास _____ पत्रकअसेम्हणतात.

a) **Crossed** / अ (रेखांकित)

b) **Foreign** / ब (विदेशी)

c) **Void** / क (व्यर्थ)

d) **Voidable** / ड (वर्जनीय)

27. The amount payable in a bill of exchange must be _____.

हुंडीमध्येनमूदकेलेलीदेयरक्कम _____ असलीपाहिजे.

a) **Certain** / अ (निश्चित)

b) **Conditional** / ब (सशर्त)

c) **Uncertain** / क (अनिश्चित)

d) **With Interest** / ड (व्याजासहित)

31. A bill of exchange contains an unconditional _____ to pay.
हुंडीमध्ये रक्कम अदा करण्याचा / करण्याचे / करण्याची बिनशर्त _____ असतो / असते.

a) Order / अ (आदेश)

b) Promise / ब (वचन)

c) Request / क (विनंती)

d) Instruction / ड (सूचना)

32. A promissory note must contain _____ promise to pay.
.वचनचिठ्ठीमध्ये _____ वचन असले पाहिजे.

a) a conditional / अ (सशर्त)

b) a meaningless / ब (अर्थशून्य)

c) an uncertain / क (अनिश्चित)

d) an express / ड (स्पष्टपणे नमूद केलेले)

33. A negotiable instrument can be transferred _____ to the party liable upon it.
चलनक्षम पत्रकात जबाबदार असणाऱ्या पक्षाला _____ त्या चलनक्षम पत्रकांचे हस्तांतरण करता येते.

a) with Notice / अ (सूचना देऊन)

b) without Notice / ब (सूचनेशिवाय)

c) by order / क (आदेश देऊन)

d) by request / ड (विनंती करून)

34. When it a negotiable instrument is lost, it is presume that it was _____ .
चलनक्षमपत्रकगहाळझाल्यास _____ असेगृहीतधरलेजाते.

a) void / अ (तेव्यर्थआहे

b) without signature / ब (तेस्वाक्षरीशिवायहोते

c) duly stamped / क (त्यावरयोग्यरक्कमेचेतिकीटलावलेलेहोते

d) duly signed / ड (त्यावरयोग्यप्रकारेस्वाक्षरीझालेलीहोती

35. Liability of the drawer of a bill of exchange is similar to that of _____
हुंडीच्याआदेशकाचीजबाबदारी _____ जबाबदारीसारखीअसते.

a) a bailee / अ (निक्षेपगृहित्याच्या

b) an agent / ब(अभिकर्त्याच्या

c) a creditor / क (धनकोच्या

d) a surety / ड (जामिनाच्या

36. A banker who wrongfully dishonours a cheque, is liable to the _____ .
.धनादेशाचाचुकीच्यापद्धतीनेअनादरकरणारीबँक _____ जबाबदारअसते.

a) Drawer / अ (आदेशकाला

b) Drawee / ब (आदेशितीला

c) Holder / क (धारकाला

d) Payee / ड (आदात्याला

37. A negotiable instrument must be in _____ . १७ . चलनक्षमपत्रक_____

असलेपाहिजे

a) duplicate / अ (दोनप्रतीत

b) writing / ब (लेखी

c) security / क (सुरक्षित

d) triplicate / ड (तीनप्रती

38. There are _____ days of grace in case of certain negotiable instruments.

काहीचलनक्षमपत्रकांचेबाबतीत_____ वाढीवदिवसअसतात.

a) two / अ (दोन

b) three / ब (तीन

c) four / क (चार

d) five/ ड (पाच

39. Consideration is _____ in case of negotiable instruments.

चलनक्षमपत्रकांचेबाबतीतप्रतिफळ_____

a) not required / अ (आवश्यकनसते

b) illegal / ब (बेकायदेशीरअसते

c) impossible / क (अशक्यअसते

d) presumed / ड (गृहीतधरलेजाते.

40. In case of cheque, the drawer is _____ of the bank.
धनादेशाचेबाबतीतआदेशकहाबँकेचा_____ असतो.

a) a customer / अ (ग्राहक

b) an employee / ब (कर्मचारी

c) a contractor / क (ठेकेदार

d) a supplier / ड (पुरवठादार

41. In order to control credit in the country, the Reserve Bank of India may
/देशातीलपतनियंत्रणासाठीभारतीयरिझर्व्हबँक

a) Buy securities in the open market/ खुल्याबाजारातसिक्युरिटीजखरेदीकरा

b) Sell securities in the open market /खुल्याबाजारातसिक्युरिटीजविक्रीकरा

c) Reduce Cash Reserve Ratio /रोखराखीवआरटीओकमीकरा

d) Reduce bank rate /बँकदरकमीकरा

42. The repo and reverse repo rate are resorting to the Reserve Bank of India as a tool of
/रेपोआणिरिव्हर्सरेपोदरहेएकसाधनम्हणूनरिझर्व्हबँकऑफइंडियालासहारादेतआहेत

a) Credit control/ पतनियंत्रण

- b) Settlement systems /सेटलमेंटसिस्टम
- c) Currency management/ चलनव्यवस्थापन
- d) Liquidity control/ तरलतानियंत्रण**

43. In which case it was held that the Reserve Bank of India was entitled to maintain a winding-up petition against the NBFC and take the same to its logical conclusion /
पुढीलपैकीकोणतयाखटलयातअसेम्हटलेगेलेहोतेकीभारतीयरिझर्व्हँकएनबीएफसीविरुद्धविंडो-
अपयाचिकाकायमठेवण्यासआणितीतार्किकनिष्कर्षापर्यंतनेण्यासपात्रआहे.

- a) Union of Federation v. Company Law Board, (2011) /युनियनऑफफेडरेशनविरुद्धकंपनीलॉबोर्ड, (२०११)
- b) Union of Corporation v. Company Law Board, (2015) /युनियनऑफकॉर्पोरेशनविरुद्धकंपनीलॉबोर्ड, (२०१२०१५)
- c) **United Western Bank Ltd. v. Company Law Board , (2001) /युनायटेडवेस्टर्नबँकलि .
विरुद्धकंपनीलॉबोर्ड, (२००१)**
- d) Life Insurance v. Company Law Board, (2018) /जीवनविमावि .कंपनीलॉबोर्ड, (2018)

44. Which section of the Reserve Bank of India Act allows to form rules regarding the exchange of damaged and imperfect notes?/
रिझर्व्हँकऑफइंडियाकायद्यातीलकोणताविभागखराबझालेल्याआणिअपूर्णनोटांच्यादेवाणघेवा
णीसंदर्भातनियमतयार करण्यासपरवानगीदेतो?

- A) Section 17/ कलम17
- B) Section 21 /कलम21
- C) Section 28/ कलम28**

D) Two years + H15:H19 /दोनवर्षे + एच15: एच19

45. The interest rate at which the Reserve Bank of India lends to commercial banks in the short term to maintain liquidity is known as:

/रिझर्व्हँकअल्पकालावधीतव्यावसायिकबँकांनातरलताकायमठेवण्यासाठीव्याजदरम्हणूनओळखलेजाते:

- a) **Repo rate / रेपोदर**
- b) Reverse repo rate /उलटरेपोदर
- c) Interest rate / व्याजदर
- d) Bank rate/ बँकदर

46. Banks in India are required to maintain a portion of their demand and time liabilities with the Reserve Bank of India. This portion is called?

/भारतीयबँकांनीत्यांच्यामागणीचाकाहीभागआणिवेळेचेउत्तरदायित्वभारतीयरिझर्व्हँकेकडेपाळणेआवश्यकआहे.हाभागम्हणतात?

- a) Bank deposit / बँकठेव
- b) **Cash reserve ratio /रोखराखीवप्रमाण**
- c) Statutory liquidity ratio. /वैधानिकतरलताप्रमाण
- d) Government securities. /सरकारीसिक्युरिटीज

47. Rupee coins are the legal tender in India under the provisions of ?

/भारतातीलरुपयाचीनाणीकायद्याच्याकोणत्यातरतुदीनुसारआहेत?

a) **Indian Coinage Act, 1906 / भारतीयनाणीकायदा, 1906.**

b) Banking Regulation Act, 1949 / बँकिंगनियमनकायदा, 1949.

c) Negotiable Instrument Act, 1881/ वाटाघाटीकरण्यायोग्यसाधनकायदा, 1881

d) The Reserve Bank of India Act, 1934 / भारतीयरिझर्वबँकअधिनियम, 1934

48. In which case it was held that a Banking Company is a company which carries on the business, even if, for some time, such business has not been carried on by it /पुढीलपैकीकोणतयाखटलयातअसेम्हटलेगेलेहोतेकीबँकिंगकंपनीहीअशीकंपनीआहेजीयाव्यवसायाचीअंमलबजावणीकरते, जरीकाहीकाळासाठीअसाव्यवसायत्याद्वारेचालूनसलातरी

a) Tushar v. Corporation Limited., AIR 1989 /तुषारविरुद्धकॉर्पोरेशनलिमिटेड., आकाशवाणी1989

b) Sainath v. Union Bank Limited, AIR 1903 /साईनाथवि .युनियनबँकलिमिटेड, एआयआर1903

c) **K.Sinha v. Mahalaxmi Bank Limited, AIR 1961 /के .सिन्हावि .महालक्ष्मीबँकलिमिटेड, आकाशवाणी1961**

d) Ram v. Union Bank Limited, AIR 1968 /रामविरुद्ध .युनियनबँकलिमिटेड, आकाशवाणी1968

49. In which case it was held that the extracts of accounts produced by the plaintiff Bank were not certified as required under the Banker's Books Evidence Act /कोणतयाखटलयातअसेम्हटलेगेलेहोतेकीफिर्यादीबँकेनेतयारकेलेल्याखात्यांचेअर्कबँकांच्यापुस्तकपुरावाअधिनियमांतर्गतआवश्यकतेनुसारप्रमाणितकेलेलेनाहीत.

a) **Bank of India v. Alibhay Mohammed (AIR 2008) /बँकऑफइंडियाविरुद्धअलिभयमोहम्मद)आकाशवाणी2008)**

- b) Bank of India v. Limbelswar (AIR 2009)/ बँकऑफइंडियाविरुद्धलिंबेश्वर) आकाशवाणी2००9)
- c) Bank of India v. Parmeshar (AIR 2009) /बँकऑफइंडियाविरुद्धपरशर) एआयआर2००9)
- d) Bank of India v. Sarvesh (AIR 2008)/ बँकऑफइंडियावि .सर्वेश) आकाशवाणी2008)

50. What is the amount of fee payable in respect of an appeal under Section 20 of the Recovery of Debts Due to Banks and Financial Institutions Act, 1993 when the amount of debt due is rupees thirty lakh or more:/ बँकावित्तीयसंस्थाअधिनियम1993 मधीलकर्जवसुलीच्याकलम२०च्याअंतर्गतअपीलसंदर्भातकितीदेयक्कमअसेलतरदेयक्कमतीस लाखकिंवात्याहूनअधिकअसेल:

- A) Four thousand rupees /चारहजाररुपये
- B) Three thousand rupees / तीनहजाररुपये**
- C) Forty two thousand rupees / बेचाळीसहजाररुपये
- D) Forty three thousand rupees/ त्रेचाळीसहजाररुपये

51. Mr.X has sold goods to Mr.Y on credit for rupees fifty thousand and has drawn a bill of three months. Which of the following accounts will be debited while recording the entry of sale?/ मिस्टरएक्सनेपन्नासहजारांच्याजमाराशीवरमिस्टरवायकडेवस्तूविकल्याआहेतआणितीनमहिन्यांचेबिलकाढलेआहे .विक्रीच्यानोंदनोंदवतानाखालीलपैकीकोणतीखातेडेबिटकेलीजाईल?

- a) X' Account/ एक्स'खाते
- b) Sales account/ विक्रीखाते
- c) **Y' account/ Y 'खाते**

d) Bill receivable account / बिलप्राप्तकरण्यायोग्यखाते

52. In Ruff v. Webb the Court held that which word cannot make an Instrument a Bill of Exchange / रफविरुद्ध

वेबमध्येकोर्टाच्यामतेकोणताशब्दइन्स्ट्रुमेंटलाबिलऑफएक्सचेंजबनवूशकतनाही

a) Order / ऑर्डर

b) Payment / देय

c) Cash / रोख

d) Money/ पैसे

53. In which case it was held that the Instrument would be not considered to be 'signed' by its maker because the person signing had no intention of signing a promissory note / पुढीलपैकीकोणतयाखटलयातअसेम्हटलेगेलेआहेकीइन्स्ट्रुमेंटत्याच्यानिर्मात्याने'स्वाक्षरीकेलेले' मानलेजाणारनाहीकारणस्वाक्षरीकरणार्याहव्यक्तीचावचननामावरस्वाक्षरीकरण्याचाकोणताहीहेतू नव्हता

a) Crodil v. Plastes , 1984 /क्रॉडिलविरुद्धप्लेट्स, 1984

b) Avester v. Raster, 1896 /अवेस्टरवि .रास्टर, 1896

c) Easter v. Flord, 1896 /ईस्टरविरुद्धफ्लॉर्ड, 1896

d) Foster v. Mackinon, 1869 /फॉस्टरवि .मॅकिनन, 1869

54. Mr. P, a student works on a part-time basis for a charitable trust. The trust makes payment for the part-time work and also makes the payment of some stipend to help him to complete his studies. The payments are made to him by way of two separate cheques.

/श्रीपी .विद्यार्थीएकचॅरिटेबलट्रस्टसाठीअर्धवेळआधारावरकामकरतात .
ट्रस्टअर्धवेळकामासाठीपैसेदेतेआणिअभ्यासपूर्णकरण्यासमदतकरण्यासाठीकाहीस्टायपेंडचीभरपा
ईदेखीलकरते .त्यालादोनस्वतंत्रधनादेशदेऊनपैसेदिलेजातात.

A) On the cheque for work payment, he is the holder in due course and for the cheque for stipend, he is holder.

/कामाच्यापेमेंटच्याधनादेशावरीलतोयोग्यकालावधीतधारकआहेआणिवेतनदेयधनादेशासाठीतोधारकआहे.

B) On the cheque for work payment, he is holder and for the cheque for stipend, he is the holder in due course.

/कामाच्यादेयकाच्याधनादेशालातोधारकआहेआणिवेतनदेयधनादेशासाठीतोयोग्यवेळीधारकआहे.

C) On the both the cheques, he is holder in due course. /दोन्हीधनादेशांततोयोग्यवेळीधारकआहे.

D) On the both the cheques, he is holder./ दोन्हीधनादेशांवरतोधारकआहे.

55. When the due date of the bill falls on Public Holiday the bill can be presented for payment_____ /सर्वजनिकसुट्टीच्यादिवशीजेव्हाविधेयकाचीदेयतारीखयेते,

तेव्हाबिलदेयकेसाठीसादरकेव्हाकेलेजाऊशकते_____

a) On the succeeding day/ उत्तरार्धदिवशी

b) On the preceding working day/ मागीलकामकाजाच्यादिवशी

c) After five days/ पाचदिवसांनी

d) On the preceding day /आदल्यादिवशी

56. Offenses under the Negotiable Instruments Act are triable by the courts

/निगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सऑक्टअंतर्गतगुन्हेकोणत्यान्यायालयांद्वारेचाचणीघेतायेईल?

- a) Sessions Judge /सत्रन्यायाधीश
- b) Judicial Magistrate First class /न्यायदंडाधिकारीप्रथमवर्ग
- c) Judicial Magistrate Second Class /न्यायदंडाधिकारीद्वितीयश्रेणी
- d) High Court /उच्चन्यायालय

57. A post dated cheque remains only a bill of exchange till the date, on its face and only from that date, it becomes a cheque, payable on demand. This observation was made by the court in the case of /पोस्टदिनांकितचेककेवलत्याच्यावरअंकिततारखेपर्यंतविनिमयबिलराहते,

आणित्यातारखेपासूनतोचेकबनतो, पुढीलपैकीकोणत्याप्रकरणातकोर्टानेहेनिरीक्षणकेलेहोते

- a) Deutsche Bank Ag v. Abhishek Chuhan /डॉयशबँकअँगविरुद्धअभिषेकचुहान
- b) Sitap v. Bank of Boarda /बँकऑफबोर्डविरुद्धसीताप
- c) Nilesh v. Union of India / निलेशविरुद्धभारतीयसंघ
- d) Umesh v. Union Corporation /उमेशविरुद्धयुनिकॉर्पोरेशन

58. In case of Dishonour of a Cheque due to insufficient funds in the drawer's account, the drawer is liable to imprisonment which may extend up to- /ड्रॉरच्याखात्यातअपुरयारकमेमुळेधनादेशाचेडिसहोनरझाल्यासड्रॉवरलाकितीतुरुंगवासभोगावाला गूशकतो

- a) Three months /तीनमहिने
- b) Six months /सहामहिने
- c) One year /एकवर्ष
- d) Two years /दोनवर्ष

59. Which of the following is not a material alteration? /पुढीलपैकीकोणतेभौतिकबदलनाही?

- a) Alteration of date /तारखेचाबदल
- b) Alteration of amount /रक्कमबदल
- c) Alteration of time of payment /देयकाच्यावेळेतबदल
- d) **Alteration correcting clerical mistakes /कारकुनीचुकदुरुस्तकरणे**

60. The powers of Controller of capital issues of India are now shifted of
/भारताच्याभांडवलाच्यामुद्द्यांवरीलनियंत्रकाचेअधिकारआताकोणाकडेस्थलांतरितकेलेलेआहेत

- a) **Ministry of Finance/ अर्थमंत्रालय**
- b) Securities Exchange Board of India सिक्युरिटीजएक्सचेंजबोर्डऑफइंडिया
- c) Reserve Bank of India /रिझर्व्हबँकऑफइंडिया
- d) Ministry of Corporate Affairs /कॉर्पोरेटव्यवहारमंत्रालय

61. Which of these is not a Negotiable Instrument according to Negotiable Instruments Act, 1881? यापैकीकोणतेनिगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सअक्ट 1881 नुसारनिगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सनाही ?

- a. **Currency Note चलननोट**
- b. Cheque धनादेश
- c. Bill of Exchange बिलऑफएक्सचेंज
- d. Promissory Note वचनपत्र

62. The Reserve Bank of India was established on रिझर्व्हँकऑफइंडियाचीस्थापनाझाली

- a. May 26, 2006 26 मे 2006
- b. July 12, 1982 12 जुलै 1982
- c. April 1, 1935 1 एप्रिल 1935
- d. September 30, 2005 30 सप्टेंबर 2005

63. A Promissory Note is: वचनपत्रहे

- a. A conditional order to pay देयदेण्याचासशर्तआदेश
- b. A conditional promise to pay . देयदेण्याचेएकसशर्तवचन
- c. An unconditional order to pay . देयदेण्याचाएकबिनशर्तआदेश
- d. An unconditional promise to pay पैसेदेण्याचेएकबिनशर्तवचन

64. Number of parties to Bill of exchange विनिमयविधेयकासाठीपक्षांचीसंख्या

- a. 3
- b. 2
- c. 4
- d. 5

65. Which is the first bank established in India? भारतातप्रथमस्थापितबँककोणतीआहे?

- a. Bank of Calcutta बँकऑफकलकत्ता
- b. General Bank of India जनरलबँकऑफइंडिया

- c. State Bank of India स्टेटबँकऑफइंडिया
- d. Bank of Hindustan बँकऑफहिंदुस्तान

66. SEBI has constituted a committee under T.K. Viswanathan for..... सेबीनेटी. के.
विश्वनाथनअंतर्गतसमितीस्थापनकेलीआहे

- a. Bill of exchange विनिमयाचीपावती
- b. Manufacturing market conduct बाजाराचेउत्पादनआचरण
- c. Partial market conduct आंशिकबाजारआचरण
- d. Fair market conduct फेअरमार्केटआचरण

67. RTGS stands for आरटीजीएसम्हणजे

- a. Real Time Gross Settlement रिअलटाईमग्रॉससेटलमेंट
- b. Rear Time Gross Settlement रीअरटाईमग्रॉससेटलमेंट
- c. Rail Time Gross Settlement रेलटाईमग्रॉससेटलमेंट
- d. Read Time Gross Settlement रीडटाईमग्रॉससेटलमेंट

68. The best answer for returning a cheque for want of funds in the account is
अकाउंटमध्येपैशाच्याअभावीधनादेशपरतकरण्यासाठीउत्तमउत्तर

- a. Refer to drawer ड्रॉवरपहा
- b. Not sufficient funds पुरेसानिधीनाही
- c. Not provided for साठीप्रदानकेलेलीनाही

d. Exceeds arrangement व्यवस्थाओलांडते

69. The bank which provides long-term finance is दीर्घकालीनवित्तपुरवणारीबँकआहे

a. Investment banks गुंतवणूकबँक

b. Exchange Banks एक्सचेंजबँक

c. Savings Bank बचतबँक

d. Union bank युनियनबँक

70. Which entity regulates and supervises NBFCs?

एनबीएफसीचेनियमनवदेखरेखकरणारीकोणतीसंस्थाआहे?

a. RBI आरबीआय

b. NABARD नाबार्ड

c. SEBI सेबी

d. NBFC एनबीएफसी

71. When did the Banking Regulation Act come into effect?

बँकिंगनियमनकायदाकधीपासूनअंमलातआला?

a. 16-04-1940

b. 16-04-1949

c. 16-04-1959

d. 16-04-1950

72. Which is the sole Authority to issue of currency in India?

भारतातचलनजारीकरणसाठीएकमात्रप्राधिकरणकोणआहे?

- a. Finance ministry अर्थमंत्रालय
- b. Government of India भारतसरकार
- c. RBI आरबीआय
- d. SEBI सेबी

73. What is Bank Rate ?

बँकदरकायआहे?

- a. the rate at which commercial banks discount bills of exchange for their clients
ज्यादरानेवाणिज्यबँकत्यांच्याग्राहकांच्याविनिमयबिलावरसूटदेतात
ठेवींवरबँकांनीदिलेलाव्याजदर
- b. the standard rate at which the Reserve Bank of India is prepared to buy or rediscount bills of exchange other commercial paper are eligible for purchase under the Reserve Bank of India Act,1934. रिझर्व्हबँकऑफइंडियाअधिनियम, 1934 .34
च्याअंतर्गत रिझर्व्हबँकऑफइंडियाअन्यव्यावसायिककागदपत्रांचीविनिमयबिलेखरेदीकरण्यासाठी
किंवापुन्हाशोधण्यासाठीतयारकेलेलामानकदर.
- c. the rate of interest charged by commercial banks on Advances
अॅडव्हान्ससवरवाणिज्यबँकांकडूनघेतलेलाव्याजदर
- d. the rate of interest allowed by banks on the deposits ठेवींवरबँकांनीदिलेलाव्याजदर

74. What is Cheque? चेकम्हणजेकाय?

- a. Bill of Exchange विनिमयाचीपावती

- b. Indian Currency भारतीयचलन
- c. Bank Currency बँकचलन
- d. Demand of Exchange विनिमयाचीमागणी

75. The maker, acceptor or indorser respectively of a negotiable instrument is discharged from liability thereon..... वाटाघाटीकरण्यायोग्यइन्स्ट्रुमेंटचाअनुक्रमेनिर्माता, स्वीकारकर्ताकिंवाइंडोसररत्यावरीलदायित्वातूनसोडलाजातो

- a. Only by cancellation केवळरद्दबातलकरून
- b. Only by release केवळसुटकेद्वारे
- c. By cancellation or by release or by payment रद्दबातलकरूनकिंवारिलिझकरूनकिंवापेमेंटद्वारे
- d. Only by payment केवळदेयदेऊन

76. Who can use word "Bank, Bankers" ? "बँक, बँकर्स" हाशब्दकोणवापरूशकतो?

- a. Banking Compony बँकिंगकंपनी
- b. Finance Company फायनान्सकंपनी
- c. Insurance Company विमाकंपनी
- d. Non Banking Finace Company नॉनबँकिंगफायनान्सकंपनी

77. what is Maturity ? मॅच्युरिटीम्हणजेकाय?

- a. Fixed Deposit is the date at which it falls due
मुदतठेवहीतारीखज्यातारखेलायेतेत्यातारखेसअसते
- b. A promissory note or bill of exchange is the date at which it falls due.
वचनपत्रकिंवाविनिमयबिलहीतारीखज्यातारखेलायेतेत्यातारखेसअसते.
- c. Insurance Policy is the date at which it falls due
विमापॉलिसीहीतारीखज्यातारखेलायेतेत्यातारखेसअसते
- d. Recurring deposit is the date at which it falls due
आवर्तीठेवहीतारीखज्यातारखेलायेतेत्यातारखेसअसते

78. Which section of Negotiable Instruments Act deals with Dishonouring of Cheque?
निगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सअक्टचाकोणताकलमडिसमॉनरिंगऑफचेकशीसंबंधितआहे?

- a. 128
b. 139
c. 140
d. 138

79. How many types of cheques are there as per the Negotiable Instruments Act?
निगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सअक्टनुसारकितीप्रकारचेधनादेशआहेत?

- a. 2
b. 3
c. 5
d. 4

80. The number of parties to a bill of exchange are _____
बिलऑफएक्सचेंजसाठीपक्षांचीसंख्या _____

- a. 2

- b. 3
- c. 4
- d. 5

81. The primary relationship between a banker and customer starts from the time/

बँकरआणिग्राहकयांच्यातप्राथमिकसंबंधकाळापासूनसुरूहोतो

- a. When customer opens account/ जेव्हाग्राहकखातेउघडेल
- b. When customer visits that bank/ जेव्हाग्राहकत्याबँकेलाभेटदेतात
- c. When customer visits that bank to made queries /
जेव्हाग्राहकत्याबँकेलाचौकशीकरण्यासाठीभेटदेतात
- d. When customer leaves from home to visit the bank for the first time/
जेव्हाग्राहकपहिल्यांदाबँकेतजाण्यासाठीघरातूननिघेन

82. Which bank have given the instructions to the commercial banks regarding the immediate credit of outstation cheques ?/

कोणताबाहेरगावच्याधनादेशत्वरितजमाकरण्याबाबतकोणत्याबँकेनेवाणिज्यबँकांनासूचनादिल्या आहेत?

- a. Reserve Bank of India / रिझर्व्हबँकऑफइंडिया
- b. Central Bank of India/ सेंट्रलबँकऑफइंडिया
- c. World Bank/ जागतिकबँक
- d. State Bank of India/ स्टेटबँकऑफइंडिया

83. The _____ rule is followed in appropriation of accounts if neither debtor nor creditors does not makes any specific appropriation/

कर्जदारकिंवालेनदारांनीकोणतेहीविशिष्टविनियोगकेलेनाहीतरखात्यांच्याविनियोगात

_____ नियमपाळलाजातो

a. Claytons / क्लेटन्स

b. Sheldon/ शेल्डन

c. Kinlay / किनले

d. Pagets / पृष्ठे

84. Which banks will accept deposits from the public and lend them mainly to commerce for short periods? /

कोणतीबँकालोकांकडूनठेवीस्वीकारतीलआणिअल्पमुदतीसाठीवाणिज्यांनाकर्जदेतील?

a. Commercial Bank / व्यावसायिकबँक

b. Industrial Bank / औद्योगिकबँक

c. Agricultural Bank/ कृषीबँक

d. Central Bank/ सेंट्रलबँक

85. Fixed deposits is otherwise called as / मुदतठेवीअन्यथा _____ म्हणूनओळखल्याजातात

a. Time Deposits/ वेळठेवी

b. Accrued Deposits / जमाठेवी

c. Recurring Deposits/ आवर्तीठेवी

d. Demand Deposits/ डिमांडठेवी

86. The main aim of a banker for performing the subsidiary services is to earn a _____ of the customers/
उपकंपनीसेवाकरण्यासाठीबँकर्सचेमुख्यउद्दीष्टम्हणजेग्राहकांना _____ मिळविणे

a. Goodwill/ सद्भावना

b. Money/ पैसा

c. Documents/ कागदपत्रे

d. Valuables/ महती

87. The written instructions given by the customers to banker to perform the services like collection and payment of money is noted down in /
ग्राहकांनीबँकेलापैशाचेसंग्रहणआणिदेयदेण्याच्यासेवादेण्यासाठीदिलेल्यालेखीसूचनाखालीलपैकीक
शामध्येनमूदकेल्याजातात

a. Standing Instruction Book/ स्थायीसूचनापुस्तक

b. Written Instruction Book/ लेखीसूचनापुस्तक

c. Banking Instruction Book/ बँकिंगसूचनापुस्तक

d. Services Instruction Book/ सेवासूचनापुस्तक

88. Services rendered by a banker not only to his customers, but also to the general public are called as /
बँकरांनीदिलेल्यासेवाकेवळत्यांच्याग्राहकांनाच नाही,
तरसर्वसामान्यांनादेखीलदिल्याजातातत्यालाकायम्हणतात ?

a. Agency Services / एजन्सीसेवा

- b. Principal Services/ प्रमुखसेवा
- c. General Utility Services/ सामान्यउपयोगितासेवा
- d. Social Services/ सामाजिकसेवा

89. What does the term “ PIN “ Stands for/ “पिन” याशब्दाचाअर्थकायआहे?

- a. Personal identification number/ वैयक्तिकओळखक्रमांक
- b. People Identification Number/ लोकओळखक्रमांक
- c. Personal Instruction Number / वैयक्तिकसूचनाक्रमांक
- d. Personal information number/ वैयक्तिकमाहितीक्रमांक

90. KYC Means / केवायसीम्हणजे

- a. Know Your Customer/ आपलाग्राहकजाणून घ्या
- b. Know your Card/ आपलेकार्डजाणून घ्या
- c. Know Your Cost/ आपलीकिंमतजाणून घ्या
- d. Know Your Creditor / आपलाकर्जदारजाणून घ्या

91. Nationalisation of 14 major commercial bank in the year of /

यावर्षात१४व्यावसायिकबँकांचेराष्ट्रीयकरणकेलेगेले

- a. 1969/ १९६९
- b. 1956/ १९५६
- c. 1949/ १९४९

d. 1935/ १९३५

92. In which year, Electronic Fund Transfer (EFT) was launched in India?/
भारतातइलेक्ट्रॉनिकफंडट्रान्सफर (ईएफटी) कोणत्यावर्षीसुरूकरण्यातआले?

a. 1995/ १९९५

b. 1994/ १९९४

c. 1999/ १९९९

d. 2000/ २०००

93. The ATM pin is _____ digit code number used for authenticating and
authorizing the use of the ATM facility by a customer/ एटीएमपिनहा _____

अंकांचाकोडनंबरआहेजोग्राहकांकडूनएटीएमसुविधेचावापरप्रमाणीकृतकरण्यासाठीआणिअधिकृत
करण्यासाठीकेलाजातो

a. Four/ चार

b. Five/ पाच

c. Three/ तीन

d. Seven/ सात

94. Which is the first bank to introduce Credit card in India?/
भारतातक्रेडिटकार्डसादरकरणारीपहिलीबँककोणतीआहे?

a. Central Bank of India/ सेंट्रलबँकऑफइंडिया

b. Bank of India/ बँकऑफइंडिया

c. Global Trust Bank/ ग्लोबलट्रस्टबँक

d. IndusInd bank/ इंडसलँडबँक

95. The banker has a statutory obligation to: / बँकरवरएकवैधानिकबंधनआहे:

a. Honour customers' cheque/ ग्राहकांच्याचेकचासन्मानकरा

b. Exercise lien/ तारणकर्तव्य

c. Maintain secrecy of his customers' accounts/ त्याच्याग्राहकांच्याखात्यांचीगुप्तताठेवा

d. Honour customers' bill/ ग्राहकांच्याहुंडीवटवणे

96. The reasonable period allowed in India for the presentation of a cheque is:/

धनादेशसादरकरण्यासाठीभारतामध्येवाजवीकालावधीदेण्यातआला:

a. 9 Months/ ९महिने

b. 3 months/ ३महिने

c. 1 year/ १वर्ष

d. Depending upon banking custom/ बँकिंगरीतीनुसार

97. When amount stated in words and figures differ, the banker:/

जेव्हाशब्दआणिआकडेवारीतनमूदकेलेलीरक्कमभिन्नअसेलतेव्हाबँकर:

a. Can honour the amount in words/ शब्दातीलरक्कमदेऊशकते

b. Can honour the smaller amount/ कमीप्रमाणातरक्कमदेऊशकते

c. Can dishonor it/ त्याचाअनादरकरूशकतोतोधनादेशअमान्यठरवते

d. Can honour the amount in figures/ आकडेवारीतील रकमेचा देऊ शकते

98. The system where two or more banking companies are controlled by one or two individuals is called:/
दोन किंवा अधिक बँकिंग कंपन्या एक किंवा दोन व्यक्तींकडून नियंत्रित असलेल्या सिस्टमला असे म्हणतात:

- a. Claim Banking/ हक्क बँकिंग
- b. Group Banking/ गट बँकिंग
- c. Mixed Banking/ मिश्रित बँकिंग
- d. Individual Banking/ वैयक्तिक बँकिंग

99. The banks which are engaged in diverse kind of banking activities are called:/
विविध प्रकारच्या बँकिंग कार्यात गुंतलेल्या बँकांना असे म्हणतात:

- a. Universal Banking/ युनिव्हर्सल बँकिंग
- b. Local Area Bank/ स्थानिक क्षेत्र बँक
- c. Narrow Banking/ अरुंद बँकिंग
- d. Saving Bank/ बचत बँक

100. Which banks provide short-term capital to agriculturists?/
कोणती बँक शेतीवाल्यांना अल्पमुदतीची भांडवली पुरवतात?

- a. Cooperative Bank/ सहकारी बँक
- b. Land Development Bank/ जमीनविकास बँक

- c. Central Bank/ मध्यवर्तीबँक
- d. Investment Bank/ गुंतवणूकबँक

LAW OF EVIDENCE

1. Generally dying declarations are admissible as evidence under-

- A. Section 20 of the Indian Evidence Act, 1872
- B. Section 25 of the Indian Evidence Act, 1872
- C. Section 32 of the Indian Evidence Act, 1872
- D. Section 35 of the Indian Evidence Act, 1872

सामान्यतः डाईगडिक्लेरेशनपुरावाम्हणूंकोणत्याकायद्याअंतर्गतमान्यआहे?

- A. भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 मधीलकलम 20
- B. भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 मधीलकलम 25
- C. भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 मधीलकलम 32
- D. भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 मधीलकलम 35

2. Which of the following statements hold true for dying declarations?

- A. Dying declarations cannot be used as a sole basis of conviction
- B. Dying declarations unless corroborated cannot be used as sole basis of conviction
- C. Dying declaration which is brief must be discarded
- D. When eyewitness affirms that the deceased was not in a fit state to make the declaration, medical opinion cannot prevail

मरणासंदर्भातीलघोषणेसाठीखालीलपैकीकोणतेविधानसत्यआहे?

- (a) मरणासघोषितकेलेल्याघोषणेचाउपयोगदृढनिश्चयाचाएकमात्रआधारम्हणूनकेलाजाऊशकतनाही
- (b) मरणासंदर्भातीलघोषणांचाउपयोगकेवळदृढतेचाआधारम्हणूनकेलाजाऊशकतनाही

(c) संपणाराचीघोषणाजीसंक्षिप्तआहेतीटाकलीपाहिजे

(d) जेव्हाप्रत्यक्षदर्शिनहेकबूलकेलेकीमृताचीघोषणाकरणेयोग्यस्थितीतनव्हते,

तरवैद्यकीयमतजिंकूशकतनाही

3. In which of the following cases the evidence given by the witness will NOT be relevant under section 33 of the Indian Evidence Act, 1872?

A. When the witness is staying abroad

B. When the witness is dead

C. When witness cannot be found

D. When the witness is in coma

पुढीलपैकीकोणत्याप्रकरणातसाक्षीदारानेदिलेलापुरावाभारतीयपुरावाअधिनियम१८७२च्याकलम३३नुसारसंबंधितनसेल?

(a) जेव्हासाक्षीपरदेशातअसतो

(b) साक्षीदारमृतझाल्यावर

(c) जेव्हासाक्षीदारसापडतनाही

(d) जेव्हासाक्षीदारकोमातअसतो

4. Accused wants to submit a document for consideration under section 35 of the Indian Evidence Act, 1872. In which of the following cases will the document become irrelevant?

A. It does not deal with a fact in issue

B. It does not deal with a relevant fact

C. It is not an entry made in public or other official book, register or record

D. It is not an entry made by public servant

आरोपीलाभारतीयपुरावाअधिनियम१८७२च्याकलम३५अन्वयेविचारासाठीकागदपत्रसादरकरावयाचेआहे.

पुढीलपैकीकोणत्याप्रकरणातकागदपत्रअसंबद्धहोईल?

(a) हेप्रकरणातीलवास्तविकतेशीसंबंधितनाही

(b) हेसंबंधितगोष्टीशीसंबंधितनाही

- (c) तीसर्वजनिककिंवाइतरअधिकृतपुस्तक, नोंदवहीकिंवारेकॉर्डमध्येकेलेलीनोंदनाही
- (d) हीसर्वजनिकसेवेचीनोंदनाही

5. A party wants to set aside a judgement under section 44 of the Indian Evidence Act, 1872. In which of the following circumstances can he do so?

- A. In case the judgement was passed by a superior Court
- B. In case the person challenging is a stranger to the proceedings
- C. In case the judgement was a result of gross negligence
- D. All of these

भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२च्याकलम४४अन्वयेएखाद्यापक्षालानिर्णयसेटअसाइडकरण्याचीइच्छाआ

हे. पुढीलपैकीकोणत्यापरिस्थितीततोअसेकरूशकतो?

- (a) एखाद्यावरिष्ठन्यायालयानेनिकालदिलाअसेलतर
- (b) जरआव्हानदेणारीव्यक्तीकार्यवाहीसाठीअपरिचितअसेलतर
- (c) जरहानिर्णयघोरदुर्लक्षाचापरिणामझालातर
- (d) A B C D सर्व

6. According to section 61 of the Indian Evidence Act, 1872 –

- A. The contents of documents must be proved by primary evidence
- B. The contents of documents must be proved by secondary evidence
- C. The contents of documents must be proved by both primary and secondary evidence
- D. The contents of documents must be proved either by primary or secondary evidence

भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२च्याकलम६१नुसार -

- (a) कागदपत्रांचीसामग्रीप्राथमिकपुराव्यांद्वारेसिद्धकरणेआवश्यकआहे
- (b) कागदपत्रांचीसामग्रीदुय्यमपुराव्यांद्वारेसिद्धकरणेआवश्यकआहे
- (c) कागदपत्रांचीसामग्रीप्राथमिकआणिदुय्यमपुराव्यांद्वारेसिद्धकरणेआवश्यकआहे
- (d) कागदपत्रांचीसामग्रीएकतरप्राथमिककिंवादुय्यमपुराव्यांद्वारेसिद्धकरणेआवश्यकआहे

7. Definition of secondary evidence has been given under _____ of the Indian Evidence Act, 1872?

- A. Section 61
- B. Section 62
- C. Section 63
- D. Section 64

भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्या _____ अंतर्गतदुय्यमपुराव्यांचीव्याख्यादिलीगेलीआहे?

- (a) कलम 61
- (b) कलम 62
- (c) कलम 63
- (d) कलम 64

8. B, an accused wants to submit carbon copy of the suicide note as secondary evidence. The original is with the opposite party and he has failed to produce the same. The suicide was not within the knowledge of the accused prior to the receipt of carbon copy. Which of the following statements will hold true for the case?

- A. The evidence cannot be admitted due to applicability of section 30 of the Indian Evidence Act
- B. The evidence cannot be admitted because it fails to satisfy the requirements of section 64 of the Indian Evidence Act, 1872
- C. The evidence cannot be admitted because it fails to satisfy the requirements of section 65 of the Indian Evidence Act, 1872
- D. The evidence can be admitted as it satisfies the requirements of both section 64 and section 65 of the Indian Evidence Act, 1872

ब, आरोपीलादुय्यमपुरावाम्हणूनआत्महत्यानोटचीकार्बनकॉपीजमाकरायचीआहे.

मूळकॉपीहिविरोधीपक्षाकडेआहेआणितोतीहजारकरण्यातअपयशीठरलाआहे.

कार्बनकॉपीमिळण्यापूर्वीआत्महत्याआरोपीच्यामाहितीतनव्हती.

याप्रकरणातखालीलपैकीकोणतेविधानखरेअसेल?

- (a) भारतीयपुरावाअधिनियमकलम30लागूझाल्यामुळेपुरावादाखलकरतायेणारनाही
- (b) पुरावादाखलकरतायेणारनाहीकारणतोभारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 64 च्याआवश्यकतापूर्णकरण्यातअपयशीठरला
- (c) पुरावादाखलकरतायेणारनाहीकारणतोभारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 65 च्याआवश्यकतापूर्णकरण्यातअपयशीठरला
- (d) भारतीयपुरावाअधिनियम 1872 च्याकलम 64 आणिकलम 65 यादोन्हीगरजाभागवल्यामुळेपुरावानोंदविलाजाऊशकतो

9. According to section 65 of the Indian Evidence Act, 1872 the secondary evidence can be admitted in _____ exceptional cases.

- A. Three
B. Five
C. Seven
D. Nine

भारतीयपुरावा 1872 अधिनियमाच्याकलम 65 नुसार,

_____अपवादात्मकघटनांमध्येदुय्यमपुरावादाखलकेलाजाऊशकतो.

- (a) तीन
(b) पाच
(c) सात
(d) नऊ

10. Which of the following sections of the Indian Evidence Act, 1872 gives provisions regarding proof as to electronic signatures?

- A. Section 67
B. Section 67A
C. Section 67B

D. Section 67C

भारतीयपुरावाअधिनियम

1872

मधीलखालीलपैकीकोणताविभागइलेक्ट्रॉनिकस्वाक्षर्याबाबतपुरावादेण्याचीतरतूददेतो ?

(a) कलम 67

(b) कलम 67 ए

(c) कलम 67 बी

(d) कलम 67 सी

11. Which of the following section of the Indian Evidence Act deals with proof of other official documents?

A. Section 78

B. Section 82

C. Section 71

D. Section 74

भारतीयपुरावाअधिनियमाचाकोणताविभागइतरअधिकृतकागदपत्रांच्यापुराव्यांशीसंबंधितआहे?

(a) कलम 78

(b) कलम 82

(c) कलम 71

(d) कलम 74

12. Which of the following section of the Indian Evidence Act, 1872 has been amended by the Criminal Law (Amendment) Act, 2013?

A. Section 32

B. Section 55

C. Section 119

D. Section 124

फौजदारीकायदा (दुरुस्ती) अधिनियम, 2013 मध्येभारतीयपुरावाअधिनियम 1872

मधीलखालीलपैकीकोणत्याकलमातसुधारणाकरण्यातआलीआहे?

- (a) कलम 32
- (b) कलम 55
- (c) कलम 119
- (d) कलम 124

13. Which of the following statements hold true for section 154 of the Indian Evidence Act, 1872?

- A. The Court is bound to give leave if the requirements are met
- B. The witness must be declared hostile before making a plea under this section
- C. The Court can give the leave under this section suo motu
- D. All of these

भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 154 मध्येखालीलपैकीकोणतेविधानसत्यआहे?

- (a) आवश्यकतापूर्णझाल्यासन्यायालयरजादेण्यासबांधीलआहे
- (b) याकलमांतर्गतबाजूमांडण्यापूर्वीसाक्षीदारासविरोधकरणेआवश्यकआहे
- (c) याकलमअंतर्गतन्यायालयसुट्टीदेऊशकेल
- (d) A B C D सर्व

14. Which of the following questions is proper under section 148 of the Indian Evidence Act, 1872?

- A. If the imputation refers to matters remote in time
- B. If the imputation refers to such matters that its truth does not affect the credibility of the witness
- C. If they are of such nature that the truth of the imputations touches the credibility of the witness

D. If there is great disproportion between the importance of the imputation and the importance of the evidence

भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 148 नुसारखालीलपैकीकोणताप्रश्नयोग्यआहे?

- (a) जरइम्प्युटेशनवेळेरिमोटच्याबाबींचासंदर्भघेतअसेल
- (b) जरअंगत्यानेअशागोष्टींचाउल्लेखकेलातरत्याचेसत्यसाक्षीदाराच्याविश्वासाहतेवरपरिणामकरतनाही
- (c) जरअंगत्यानेअशागोष्टींचाउल्लेखकेलातरत्याचेसत्यसाक्षीदाराच्याविश्वासाहतेवरपरिणामकरते
- (d) जरअंगत्याचेमहत्त्वआणिपुराव्यांचेमहत्त्वयामध्येमोठेअसमानताअसेलतर

15. During the cross examination of the witness as to previous statements made before the police almost all contradictions or omissions were brought on record, which were portions from the statements made before the police that were not deposited before the court. Which of the following statements will apply to the case?

- A. The credibility of the witness has been impeached under section 148 of the Indian Evidence Act, 1872
- B. The credibility of the witness has been impeached under section 145 of the Indian Evidence Act, 1872
- C. The credibility of the witness has not been impeached because the contradictions were not as contemplated under section 145 of the Indian Evidence Act, 1872
- D. The credibility of the witness has not been impeached because the protection under section 154 of the Indian Evidence Act, 1872 will apply

पोलिसांसमोरकेलेल्यामागीलविधानांबद्दलसाक्षीदाराच्याउलटतपासणीच्यावेळीजवळजवळसर्वविरोधाभास किंवाचुकांचीनांदघेतलीगेलीहोती,

जीकोर्टासमोरहद्दपारनझालेल्यापोलिसांसमोरकेलेल्यावक्तव्यांमधीलकाहीभागआहेत.

पुढीलपैकीकोणतीविधानेयाप्रकरणातलागूहोतील?

- (a) भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 148 अन्वयेसाक्षीदाराचीविश्वासाहतेतारोखलीगेलीआहे

(b) साक्षीदाराचीविश्वासाहताभारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 145
नुसारनिलंबितकेलीगेलीआहे

(c) साक्षीदाराचीविश्वासाहतागमावलीगेलीनाहीकारणभारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 च्याकलम 145
नुसारविरोधाभासांचाविचारकेलागेलानाही.

(d) साक्षीदाराचीविश्वासाहतारोखलीगेलीनाहीकारणभारतीयपुरावाअधिनियम 1872 च्याकलम 154
नुसारसंरक्षणलागूहोईल

16. A person summoned to produce a document-

- A. Does not become a witness in the case unless he is called as a witness
- B. Automatically becomes a witness in the case
- C. Automatically becomes an hostile witness in the case
- D. Can be cross examined without being called as a witness

एखाद्याव्यक्तीलाकागदपत्रतयारकरण्यासाठीबोलावण्यातआले-

- (a) साक्षीदारम्हणूनबोलल्याशिवायत्याप्रकरणातसाक्षीदारबनतनाही
- (b) प्रकरणातस्वयंचलितपणेसाक्षीदारबनते
- (c) याप्रकरणातआपोआपचविरोधकांचासाक्षीदारहोतो
- (d) साक्षीम्हणूननघेताउलटतपासणीकेलीजाऊशकते

17. Which of the following statements hold true for examination in chief of a witness?

- A. The leading questions can be used
- B. It must only relate to relevant facts
- C. It must only relate to the fact in question
- D. All of these

खालीलपैकीकोणतेविधानसाक्षीच्यामुख्यपरीक्षेसाठीखरेआहे?

- (a) अग्रगण्यप्रश्नवापरलेजाऊशकतात

- (b) हेफक्तसंबंधिततथ्यांशीसंबंधितअसलेपाहिजे
- (c) हेफक्तप्रश्नातीलतथ्याशीसंबंधितअसलेपाहिजे
- (d) A B C D सर्व

18. _____ section of the Indian Evidence Act, 1872 was inserted by the Criminal law (Amendment) Act, 2013.

- A. Section 53
- B. Section 53 A**
- C. Section 119
- D. Section 119A

भारतीयपुरावाअधिनियम, 1872 चे _____ कलमफौजदारीकायदा (दुरुस्ती) अधिनियम, 2013 द्वारेघातलागेली.

- (a) कलम 53
- (b) कलम 53 अ**
- (c) कलम 119
- (d) कलम 119 ए

19. An admission is NOT relevant in a civil case if it is-

- A. Relevant otherwise than as an admission
- B. Proceeding from a person in authority
- C. Made under circumstances from which the court can infer that the parties agreed together that evidence of it should not be given**
- D. Made by a pleader, attorney or a vakil

जरएखाद्यादिवाणीप्रकरणातप्रवेशसंबंधितनसेलतर-

- (a) डमिशनपेक्षाइतरथासंबद्ध
- (b) प्राधिकरणातीलव्यक्तीकडूनपुढेजातआहे

(c)

अशापरिस्थितीतबनवलेगेलेज्यापासूनन्यायालयअसानिष्कर्षकादूशकेलकीपक्षांनीत्याचापुरावादिलाजाऊन

येयासाठीएकत्रितसहमतीदर्शविली

(d) बाजूमांडणारा, मुखत्यारकिंवावाकिलीयांनीकेलेला

20. Opinions of an expert expressed in a book commonly offered for sale CANNOT be proved by the production of such book-

- A. If the author is dead
- B. If the author cannot be found
- C. If the author has become incapable of giving evidence
- D. If the author has gone abroad on vacation**

विक्रीसाठीसहसादेण्यातयेणा

book्यापुस्तकातव्यक्तकेलेल्यातज्ञाचेमतअशापुस्तकाच्यानिर्मितीद्वारेसिद्धकेलेजाऊशकतनाही-

- (a) लेखकमेलाअसेलतर
- (b) तोलेखकसापडतनाही
- (c) जरलेखकपुरावादेण्यासअसमर्थझालाअसेल
- (d) लेखकसुट्टीवरपरदेशातगेलेअसतीलतर**

21. If oral evidence has to be direct, documentary evidence shall be...

जरमौखिकपुरावाप्रत्यक्षअसेलतरलेखीपुरावाहा.... असेल.

- a. Indirect अप्रत्यक्ष
- b. Certified सांक्षाकित
- c. Circumstantial परिस्थितीजन्य
- d. {C} Primary अव्वल

22. What does not include in court as per Evidence Act?

साक्षीपुरावाकायद्यानुसारन्यायालययासंकल्पनेमध्येकुणाचासमावेशहोतनाही?

- a. Lower Civil Courts दिवाणीकनिष्ठन्यायालय
- b. {C} Arbitrator लवाद
- c. Tribunals न्यायाधिकारण
- d. Labour Courts कामगारन्यायालये

23. In which proceeding the character of the person held relevant?

कोणत्याप्रक्रियेमध्येव्यक्तीचेचारीत्र्यसंबंधदअसते?

- a. Civil दिवाणी
- b. {C} Criminal फौजदारी
- c. Civil & Criminal दिवाणीआणिफौजदारी
- d. Depends upon judge's consciousness न्यायालयाच्यासदसदविवेकबुद्धीनुसारठरते

24. Which facts need to be proved? कोणतेतथ्यशाबितकरण्याचीगरजआहे?

- a. Facts taken on record by court न्यायिकदखलघेतलेलेतथ्य
- b. Admitted facts कबुलकेलेलेतथ्य
- c. Laws in enforced in India भारतातअंमलातअसलेलेकायदे
- d. {C} Statement given before police साक्षीदाराचापोलीसासमोरदिलेलाजवाब

25. When the documents have been divided into many parts, then every part of documents is

considered as _____ evidence. जेव्हादस्तऐवजअनेकभागातनिष्पादितकेलाअसेल,

तेव्हादस्तऐवजाचाप्रत्येकभागहा ___ असतो?

- a. Secondary दुय्यम
- b. {C} Primaryअव्वल

- c. Cancelled निष्कासित
- d. Rejected रद्दकरण्याजोगा

26. A is an accused of murder offence. He stated that due to mental illness he did not understand the nature of offence. Who must prove it? 'अ' वरखुनाचा आरोप आहे.

मनोविकलतेमुळे आपल्याला त्या कृतीचे स्वरूप कळले नाही असे त्याचे म्हणणे आहे.

हे सिध्द करण्याची जबाबदारी कोणावर आहे?

- a. {C} On 'A' himself स्वता 'अ' वर
- b. Pshycatrist मनोविकारतज्ञ डॉक्टरवर
- c. Complainant तक्रारकर्त्यावर
- d. Public Prosecutor सरकारी वकीलावर

27. Who has to prove that the person is alive whose whereabouts is not known for 7 years?

सात वर्षे जिचा ठावठिकाणा नाही कळलेला नाही असा व्यक्ती जिवित आहे हे सिध्द करण्याची जबाबदारी कोणाची आहे?

- a. Relatives नातेवाईक
- b. Court न्यायालय
- c. Police पोलीस
- d. {C} Who claims like that जो असा दावा करत आहे त्याच्यावर

28. Who has to give certified copies? सांक्षाकित प्रत कोण देते?

- a. Private person खाजगी व्यक्ती
- b. {C} Public officials शासकीय अधिकारी
- c. Traders व्यवसायीक
- d. All of the above वरील सर्व

29. What cannot be presumed if the stolen property is found to be in possession of someone?

चोरीचामालचोरीकेल्यानंतरथोड्याचवेळातकुणाच्याताब्यातसापडल्यावरकायगृहीतधरुनये?

- a. He is thief तोचोरआहे
- b. He has accepted stolen property चोरीचामालत्यानेस्विकारलाआहे
- c. He had knowledge about stolen property तोमालचोरीचाआहेहेत्यालामाहीतआहे
- d. {C} None of the above वरीलपैकीनाही

30. A intentionally and falsely leads B to believe that certain land belongs to A, and thereby induces B to buy and pay for it. The land afterwards becomes the property of A, and A seeks to set aside the sale on the ground that, at the time of the sale, he had no title. Which principle of law prevents A from doing so?

विवक्षितजमीन 'अ' चीआहेअशी 'अ' उद्देशपूर्वकवखोटेपणाणे 'ब' चीसमजुतहोऊदेतो, व 'ब' तीजमीनविकतघेतो. नंतरतीजमीनजेव्हा 'अ' चीमालमत्ताहोतेतेव्हामात्रतोझालेल्याव्यवहारासनकारदेतो. कायद्याचेकोणतेतत्व 'अ' यासअसेकरण्यासपरावृत्तकरुशकते?

यासअसेकरण्यासपरावृत्तकरुशकते?

- a. Legitimate Expectation कायदेशीरअपेक्षा
- b. Presumptions गृहीतके
- c. {C} Estoppels प्रतिष्टंभ
- d. Confession कबुली

31. Proof of admitted fact is... स्विकारार्थतथ्यहापुरावा... .

- a. Not permitted मान्यनाही
- b. Not relevant सुसंगतनाही
- c. {C} Not necessary आवश्यकनाही
- d. Not admissible स्विकारार्थनाही

32. What makes the witness incapable to give witness? साक्षीदारसाक्षदेण्यासकधीअसमर्थअसतो?

- a. Insanity वेडसरपणामुळे
- b. Old age वार्धक्यामुळे
- c. Minor age कोवळ्यावयामुळे
- d. {C} If judge declare him not capable न्यायाधिश्यामतेतोअक्षमअसल्यास

33. Presumption of an ancient document is about a document that is purported or proved to be a document- कितीवर्षजुनीप्राचीनकागदपत्रेसिध्दकागदपत्रेम्हणुनमान्यहोतील?

- a. 90 yrs old ९०वर्ष
- b. {C} 30 years old ३०वर्ष
- c. 5 years old ५वर्ष
- d. 50 years old ५०वर्ष

34. Credit of Witness cannot be impeached by stating that____ साक्षीदाराचीविश्वसनीयतेलाकशाप्रकारेतडाजावुशकतनाही?

- A) Witness is unworthy of credit साक्षीदारअविश्वसनीयआणिअपात्रआहे
- B) He has taken bribe त्यानेलाचघेतलीअसेल
- C) Contradiction in witness statement साक्षीदाराच्याजबानीतीलविसंगता
- D) {C} He is relative of victim साक्षीदारहातक्रारदाराचानातेवाईकआहे.

35. Which kind of questions can be forbidden by Judge? कोणतेप्रश्नविचारण्यापासुनन्यायाधिशरोखुशकतो?

- A. {C} Indecent or scandalous questions अपमानकारकआणिबदनामीकारकप्रश्न
- B. Questions not directly relevant to the case जेप्रश्नप्रत्यक्षखटल्याशीसंबधितनाही
- C. Disclosing outsiders offence इतराच्याआरोपीसंबधीअसेलतर

D. If witness chose not to answer साक्षीदारजरउत्तरदेवुइच्छितनसेलतर

36. Who is an accomplice witness? अक्म्पलिसम्हणजेकोणअसतो?

A) {C} Co-accused सह-आरोपी

B) Independent witnesses स्वतंत्रसाक्षीदार

C) Expert witness विशेषज्ञसाक्षीदार

D) Panch witness पंचसाक्षीदार

37. How many witnesses are necessary? कितीसाक्षीदारांचीगरजअसते?

A) Minimum two witnesses' कमीतकमीदोन

B) Not more than 7 witnesses ७पेक्षाअधिकनाही

C) {C} No particular number provided by law कायद्यानेअशीसंख्याठरवलेलीनाही

D) Depends upon court न्यायालयावरअवलंबुनआहे

38. In which proceeding statement of agent is admissible is binding on principal? मालकासंबंधी,

एजंटअथवाप्रतिनिधीचेम्हणणेकोणत्याप्रक्रियेतमान्यताप्राप्तअसते?

a. {C} Civil दिवाणी

b. Criminal फौजदारी

c. Both Civil and Criminal दिवाणीआणिफौजदारी

d. In all kind of proceeding सगळ्याप्रकारच्याप्रक्रियेमध्ये

39. SC clarified that electronic record can be admissible only with certificate under S. 65B (4) in which of the following cases?

सर्वोच्चन्यायालयानेकोणत्याकेसमध्येकलम६५बनुसारपारितकेलेलेप्रमाणपत्रअसल्यासतोपुरावाग्राह्यधर
तायेईलअसेम्हटलेआहे?

a. {C} Arjun Panditrao v Kailash Kushanrao अर्जुनपंडीतराववि. कैलाशकृष्णराव

- b. P V Anvar v P K Basheer पीव्हीअन्वरवि. पीकेबशीर
- c. State of NCT of Delhi v Navjot Sandhu दिल्लीराज्यवि. नवज्योतसंधु
- d. R K Anand v Registrar of Court आरकेआनंदवि. रजिस्टार

40. A witness deposes contrary to what he has stated to the police during investigation. What such witness named? साक्षीदारानेन्यायालयातपोलीसांनादिलेल्याजबानीविरुद्धसांगितले.

अशासाक्षीदारालाकायम्हणतात?

- a. Hearsay witness हियरसेसाक्षीदार
- b. Interested witness हितअसलेलासाक्षीदार
- c. {C} Hostile witness होस्टाईलसाक्षीदार
- d. Chance witness चान्ससाक्षीदार

41. During a 'Cross Examination', a witness may be asked any questions which tend to/ 'उलटतपासणी' दरम्यान, साक्षीदारालाकोणताहीप्रश्नविचारलाजाऊशकतोजेसाधकहोते

- A) Test his Intention/ त्याच्याहेतूचीचाचणीच्या
- B) Test his Motive/ त्याच्याहेतूचीचाचणीघेणे
- C) **Test his Veracity/ त्याच्यासत्यतेचीचाचणीघेणे**
- D) Test his Capacity/ त्याचीक्षमताचाचणीघेणे

42. What type of witness an accomplice be called as?/ साथीदारकोणत्याप्रकारचेसाक्षीदारआहे?

- a) Incompetent/ असक्षम

- b) Hostile/ उलटलेला
- c) Prejudiced/ पूर्वग्रहरहित
- d) Competent/ सक्षम**

43. The Doctrine of Estoppel is a/ प्रतिबंधात्मककाबुलीचेतत्वहे

- a) Substantive Law/ मूलभूतकायदा
- b) Rule of Equity/ इक्विटीचेनियम
- c) Rule of Evidence/ पुरावानियम**
- d) Law of Pleading/ वादकथनचेनियमकाय?

44. Which one of the following is not included in the expression 'Court' under the "Indian Evidence Act"?/ भारतीयपुरावाअधिनियम" अंतर्गत " न्यायालय" याअभिव्यक्तीमध्येखालीलपैकीकोणाचासमावेशनाही?

- a) All Judges/ सर्वन्यायाधीश
- b) All persons legally authorised to take evidence/
तेसर्वव्यक्तीकायदेशीररित्यापुरावेघेण्यासअधिकृतआहेत
- c) All Magistrates/ सर्वदंडाधिकारी
- d) Arbitrator/ लवाद**

45. Benefit of 'Privileged Communication' under 'Section 126' of "The Indian Evidence Act, 1872", is available to/ "भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२"

च्याकलम१२६अन्वये'विशेषाधिकारप्राप्तसंप्रेषणाचेलाभउपलब्धआहे.

- a) Counsel/ वकील
- b) Client/ आशील**
- c) Court/ न्यायालय
- d) Competent witness/ सक्षमसाक्षीदार

46. A lawyer received certain instructions from his client as his legal advisor, which is confidential in nature. In the absence of the client, the lawyer was called to lead evidence of confidential information. Under which Section the lawyer is protected not to disclose the Information?/

वकिलालात्याचाकायदेशीरसल्लागारम्हणूनत्याच्याअशीलनेकाहीसूचनामिळाल्या,

ज्यागोपनीयस्वरूपाच्याआहेत.

आशिलाच्याअनुपस्थितीत,

गोपनीयमाहितीच्यापुरावेदेण्यासाठीवकीलासबोलावलेहोते.

माहितीचाखुलासानकरण्यासाठीवकिलाकोणत्याकलमाखालीसंरक्षितआहे?

- A) Section 131/ कलम१३१
- B) Section 129/ कलम१२९
- C) Section 126/ कलम१२६**
- D) Section 112/कलम११२

47. What type of questions cannot be asked in 'Examination in Chief'?/ सरतपासणी

मध्येकोणत्याप्रकारचेप्रश्नविचारलेजाऊशकतनाहीत?

- a) **Leading question/ उत्तसूचकप्रश्न**
- b) Cross question/ उलटतपासणीप्रश्न
- c) Introducing questions/ ओळखकरूनदेणारेप्रश्न
- d) Irrelevant question/ असंबद्धप्रश्न

48. Which of the following evidence is not 'Normally Admissible'?/

पुढीलपैकीकोणतापुरावा'साधारणस्वीकार्य' नाही?

- a) Oral evidence/ तोंडीपुरावा
- b) Circumstantial evidence/ परीशेठीतीजन्यपुरावा
- c) **Hearsay evidence/ ऐकीवपुरावा**
- d) Secondary evidence/ दुय्यमपुरावा

49. A 'Mute Evidence' given in writing by a deaf person in an open court shall be deemed as/

खुल्यान्यायालयातकर्णबधिरव्यक्तीनेलिखितस्वरूपातदिलेला'निःशब्दपुरावा'

हेकायमानलाजाईल

- a) Documentary evidence/ कागदोपत्रीपुरावा
- b) Hearsay evidence/ ऐकीवपुरावा
- c) **Oral evidence/ तोंडीपुरावा**
- d) Primary evidence/ प्राथमिकपुरावा

50. Under which Section of “The Indian Evidence Act, 1872”, the 'Opinion of Examiner of Electronic Evidence' is a relevant fact?/ “भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२” च्याकोणत्याकलमांतर्गत'इलेक्ट्रॉनिकपुरावापरीक्षेचामत' हेसंबंधितसत्यआहे?

a) Section 81A/ कलम८१अ

b) Section 45A/ कलम४५अ

c) Section 47A/ कलम४७अ

d) Section 65B/ कलम६५ब

51. As per preamble of “The Indian Evidence Act, 1872”, the purpose of this 'Act' is/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२” च्याप्रस्तावनेनुसारयाकायद्याचाउद्देशआहे

a) To provide, define, and amend the 'Law of Evidence'/ पुरावाअधिनियम' प्रदानकरणे, परिभाषितकरणेआणिदुरुस्तकरणे

b) To provide and consolidate the 'Law of Evidence'/ 'पुरावाअधिनियम' प्रदानकरणेआणिएकत्रितकरणे

c) To define and amend the 'Law of Evidence'/ 'पुरावाअधिनियम' परिभाषितकरणेआणित्यातसुधारणाकरणे

d) To consolidate, define, and amend the 'Law of Evidence'/ 'पुरावाअधिनियम' एकत्रितकरणे, परिभाषितकरणेआणिदुरुस्तकरणे

52. Which of the following is included in the definition of ‘Evidence’ by “the Information Technology Act, 2000”?/ “माहितीतंत्रज्ञानकायदा, २०००” च्या “ पुरावा” च्याव्याख्येतखालीलपैकीकोणत्यागोष्टींचासमावेशआहे?

- a) Social Media/ सामाजिकमाध्यमे
- b) E-mail/ ई-मेल
- c) **Electronic record/ इलेक्ट्रॉनिकरेकॉर्ड**
- d) Compact Disk/ संक्षिप्तडिस्क

53. The question is whether the murder of 'X' was committed by 'Y' or not. 'Y' had produced an "admission slip" of a hospital, indicating dislocation of his hip-bone during the period of the alleged murder. Under which provision of "The Indian Evidence Act, 1872" is it relevant?/ एकस' चीहत्या'वाय' नेकेलीहोतीकीनाहीहाप्रश्नआहे. 'वाय' नेएकारुग्णालयाची "अॅडमिशनस्लिप तयारकेलीहोती, ज्यावरूनहत्येच्याकथितकालावधीतत्याचेहिप-हाडनष्टहोण्याचेसंकेतहोते. " भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२" च्याकोणत्यातरतुदीनुसारतेसंबंधितआहे?

- A) Section 6/ कलम६
- B) Section 9/ कलम९
- C) Section 10/ कलम१०
- D) **Section 11/ कलम११**

54. In which of the following cases the Supreme Court of India said that it is not an absolute rule of law that a "dying declaration" must be corroborated by other evidence before it can be acted upon?/ खालीलपैकीकोणत्याप्रकरणातभारतीयसर्वोच्चन्यायालयानेम्हटलेआहेकी "मृत्युकालीनकथन" यावरकारवाईहोण्यापूर्वीइतरपुराव्यांद्वारेपुष्टीकरणकरणेआवश्यकआहेहाकायद्याचापूर्णनियमना ही.

A) Sharad Birdhichand Sarda vs. The State of Maharashtra/ शरदबोधिचंदसारडावि.

महाराष्ट्रराज्य

B) Pakala Naralyaria Swami vs. The Emperor / पाकलानरल्यारियास्वामीवि. सम्राट

C) **Kaushal Rao vs. The State of Bombay/ कौशलरावविरुद्धमुंबईराज्य**

D) Harjit Kaur vs. The State of Punjab/ हरजितकौरविरुद्धपंजाबराज्य

55. The case of “Pakala Narayan Swamy vs. Emperor” pertains to/ “पाकलानारायणस्वामीवि.

सम्राट” चेप्रकरणसंबंधितआहे

a) Estoppel/ प्रतीष्टंब

b) Dying declaration/ मृत्युकालीनअधिकथन

c) Hostile witness/ उलटलेलासाक्षीदार

d) Accomplice evidence/ सहयोगीपुरावा

56. For 'Attracting the Presumption' under 'Section 108', that a person is dead, he ought not to

have been heard of from, for more than how many years?/ कलम१०८' 'च्याअंतर्गत'

गृह्णीकेचीशबितीअसेगृहीतधरलेजाऊशकतेकी', एखादामाणूसमेलाआहे, त्याबद्दलऐकलेजावेनये,

कीत्यानेकितीवर्षांपेक्षाजास्तकाळकामकेलेअसेल?

a) 12 year/ १२वर्ष

b) 20 year/ २०वर्ष

c) 30 year/ ३०वर्ष

d) 7 year/ ७वर्ष

57. "A" was in custody on charge of murder. "B", a fellow prisoner, came to him and said, 'I wish you would tell me how you murdered the boy'. 'A' replied, 'Will you be upon your oath not to mention what I tell you?' 'B' promised. 'A' then made a statement. It was held that this was not such inducement to confess as would render the statement inadmissible was held in/ हत्येच्या आरोपाखाली " ए" कोठडीत होता. " ब"

हासहकारी कैदीत्याच्याकडे आला आणि म्हणाला,

'मुलाची हत्या कशी केली सतेसांगावे अशी माझी इच्छा आहे'. 'अ' ने उत्तर दिले,

'मी जे सांगत आहे त्याचा उल्लेख न करण्याचे तुम्ही शपथ आहे काय?' 'ब' वचन दिले. 'ए' नंतर विधान केले.

हे असे ठेवण्यात आले होते की हे कबूल करणे इतके प्रेरणादायक नव्हते की विधान अपात्र ठरले जाईल

a) Rex vs. Shaw/ रेक्स विरुद्ध शॉ

b) R vs. Malone/ आर विरुद्ध मॅलोन

c) R vs. Bree/ आर विरुद्ध ब्री

d) R vs. Sharp/ आर विरुद्ध शार्प

58. The nature of "The Indian Evidence Act, 1872" is/ "भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२"

चे स्वरूप आहे

a) Substantive/ मुलभूत

b) Procedural/ कार्यपद्धती

- c) Optional/ वैकल्पिक
- d) Compulsory/ अनिवार्य

59. Which estoppel enables a party as against some party to claim right of property which in fact he does not possess?/ कोणतेप्रतीष्टंबपक्षकारालासक्षमकरतेकी, तोएखाद्यापक्षकाराच्याविरुद्धमालमत्तेचाहक्कसांगूशकतोजेमुळातखरंत्याच्याजवळनाही?

- a) Estoppel by deed/ कृत्यांनीप्रतिबंध
- b) Estoppel by conduct/आचरणानेप्रतिबंध
- c) Estoppel on 'benami' transaction/ 'बेनामी' व्यवहारवरप्रतिबंध
- d) Estoppel by negligence/ निष्काळजीपणानेप्रतिबंध**

60. In which case it was held that “The prosecution must prove it's case beyond all doubt“?/ ह्याप्रकरणातअसेकेलेगेलेहोतेकी “अभियोग्यानेहेसर्वशंकाचेनिरसनकरतसिद्धकेलेपाहिजे”.

- a) Yusufali Esmail vs. The State of Maharashtra/ युसूफलीइस्माईलवि. महाराष्ट्रराज्य
- b) CR Mehta vs. The State of Maharashtra/ सीआरमेहताविरुद्धमहाराष्ट्रराज्य
- c) Garib Singh vs. The State of Punjab/ गरीबसिंहविरुद्धपंजाबराज्य**
- d) Gulabchand vs. Kudila/ गुलाबचंदविकुडिला

61. Who drafted the Indian Evidence Act,1872?भारतीयसाक्षीपुरावाअधिनियम,१८७२कोणीरचले?

- a. Lord McCauley लॉर्डमेकॉले
- b. Lord Anderson लॉर्डएंडरसन
- c. Sir Henry Maine सरहेनरीमेन

d. Sir James Fitzjames Stephen सरजेम्सफिट्जजेम्सस्टीफन

62. How many witnesses are required to prove a particular fact?

कोणत्याही तथ्याच्या शाबितीसाठी किती साक्षीदारांची आवश्यकता असते?

a. Minimum Two किमान दोन

b. Minimum Three किमान तीन

c. No such specific requirements regarding number of witnesses

साक्षीदारांची संख्या ठराविक असण्याची आवश्यकता नाही

d. Minimum Four किमान चार

63. In which suits are such facts relevant which enable the court to determine the amount of damages which ought to be awarded ?

कोणत्या दाव्यांमध्ये असे तथ्ये सम्बद्ध असतात जे न्यायालयास जी नुकसानीची रक्कम देवणे आवश्यक असते तिची रक्कम निर्धारित करणे ज्यामुळे शक्य होईल असे तथ्य असतात?

a. All Suits सर्वदावे

b. Suits for damages ज्या दाव्यांमध्ये नुकसानीची मागणी केलेली असते असे दावे

c. Suits for recovery of specific immovable property

विशिष्ट अचल संपत्तीच्या पुनःप्राप्तीसाठी केलेले दावे

d. Suits for recovery of specific movable property

विशिष्ट चल संपत्तीच्या पुनःप्राप्तीसाठी केलेले दावे

64. What is the presumption about maps or plans made by the authority of the Government?

शासनाच्या प्राधिकारान्वये तयार केलेले नकाशे किंवा आराखडे बदल न्यायालय काय गुहीत धरेल ?

a. That they were so made ते त्या प्रमाणे केले गेले होते

b. That they are accurate तेबिनचूकआहत

c. That they were so made and that they are accurate
तेत्याप्रमाणेकेलेगेलेहोतेआणितेबिनचूकआहेत

d. That they are genuine तेखरेआहेत

65. Which one of the following is not within the meaning of a document ?

खालीलपैकीकोणतेएकपर्यायहेदस्तऐवजनाही?

a. A weapon एखादेशस्त्र

b. A map एखादानकाशा

c. A writing एखादेलिखाण

d. A caricature एखादेविडंबनचित्र

66. Which of the following is not within the meaning of statements under the Indian Evidence Act, 1872?

खालीलपैकीकायहेभारतीयसाक्षीपुरावाअधिनियम, १८७२अंतर्गतविधान (कथन) नाही?

a. Admission कबुली

b. Confession कबुलीजबाब

c. Dying Declarations मृत्यूपूर्वकथन

d. Judgements न्यायनिर्णय

67. When is a previous conviction of an accused person relevant

? एखाद्याआरोपीचीपूर्वीचीदोषसिद्धीकेंव्हासम्बद्धअसते?

- a. When the previous commission of an offence by him is relevant जेव्हा त्याने पूर्वी केलेला अपराध जर सम्बद्ध होत असेल तेव्हा
- b. A previous conviction is always relevant पूर्वीची दोषसिद्धी नेहमीच सम्बद्ध असते
- c. Previous conviction is relevant only if the same kind of offence is committed again पूर्वीची दोषसिद्धी तेव्हाच सम्बद्ध असते जेव्हा तशाच प्रकारचा अपराध परत केला जातो
- d. The Court can decide whether the previous conviction is relevant or not न्यायालयास ठरविता येऊ शकते की पूर्वीची दोषसिद्धी ही सम्बद्ध आहे अथवा नाही

68. Who is an Accomplice?
एक मप्लिस कोणास म्हणतात?

- a. An investigating authority एखादा अन्वेषक
- b. A detective एखादा गुप्तचर
- c. A person who has participated in commission of an offence with the principal accused अशी एखादी व्यक्ती जी मुख्य आरोपीसोबत अपराधात सामील होती
- d. A judicial authority एखादा न्यायिक अधिकारी

69. 'Court' under the Indian Evidence Act, 1872 does not include भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियम, १८७२ अंतर्गत "न्यायालय" ह्यात खालील पैकी कोण समाविष्ट नाही?

'Court' under the Indian Evidence Act, 1872 does not include भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियम, १८७२ अंतर्गत "न्यायालय" ह्यात खालील पैकी कोण समाविष्ट नाही?

- a. Judges न्यायाधीश
- b. Arbitrators लवाद (आरबीट्रेटर)
- c. Magistrates दंडाधिकारी

d. All persons legally authorised to take evidence साक्षघेण्यासप्राधिकृतअसलेलेसर्वव्यक्ती

70. Which one of the following does not refer to "facts which need not be proved" ?

खालीलपैकीअसेकोणतेएकपर्यायआहेजे "जीशाबितकरण्याचीआवश्यकतानाहीअसेतथ्ये"
त्यासअपवादआहेत?

a. Facts which the parties agree to admit at the hearingअसेतथ्यजेपक्षकारस्वतःसुनावनीवेळीकबूलकरण्यासतयारअसतात

b. Facts which agents of the parties agree to admit at the hearingअसेतथ्यजेपक्षकारांचेअभिकर्तेसुनावनीवेळीकबूलकरण्यासतयारअसतात

c. Facts of which the Court will take judicial noticeअसेतथ्यज्याचीन्यायालयेन्यायिकदखलघेईल

d. Facts of cases based on circumstantial evidence परिस्थितीजन्यपुराव्यांच्याआधारावरअसलेल्याखटलेयांतीलतथ्ये

71. What is meant by Private Documents?

खाजगीदस्तऐवजम्हणजेकाय?

a.

All documents other than public documents are private documents.
सार्वजनिकदस्तऐवजवगळतासर्वदस्तऐवजहेखाजगीदस्तऐवजआहेत

b. Documents not relating to the affairs of State are private documentsराज्यकारभारसंबंधीतदस्तऐवजवगळतासर्वदस्तऐवजहेखाजगीदस्तऐवजअसतात

c. Only private contracts are private documents
केवळखाजगीकरारहेचखाजगीदस्तऐवजअसतात

d. Only communications between party and his agent are private documentsकेवळपक्षकारआणित्यांच्याअभिकर्तेह्याचेसम्प्रेशनेहेचखाजगीदस्तऐवजअसतात

72. Which one of the following alternatives correctly indicates the effect of Admissions?

खालीलपैकीकोणतापर्यायातकबुल्यांचेपरिणामअचुकरित्यावर्णिलेगेलेआहे?

- Admissions are conclusive proof of what they state
कबुल्याहेकबुलकेलेल्याबाबींचेनिर्णायकपुरावाअसतात
- Admissions are neither conclusive proof of what they state nor do they estopp
कबुल्याहेकबुलकेलेल्याबाबींचेनिर्णायकपुरावानसताततसेचतेप्रतिष्टंभकदेखिलनसतात
- Admissions are not conclusive proof of what they state but they may estopp
कबुल्याहेकबुलकेलेल्याबाबींचेनिर्णायकपुरावानसतातपणतेप्रतिष्टंभकम्हणूनकार्यकरूशकतात
- Admissions always have the effect of operating as estoppel against the maker
कबुल्याहेनेहमीचकबुलीदेणाऱ्याविरुद्धप्रतिष्टंभकम्हणूनकार्यकरूशकतात

73. On whom does the burden of proof lie when a man who has not been heard of for seven years is claimed to be alive?

ज्याव्यक्तीबद्दलसातवर्षातकाहीचबातमीकळलेलीनसतेअशीव्यक्तिहयातआहेअसेकोणीम्हणतअसल्यासतीव्यक्तीहयातआहेहेशाबितकरण्याचीजवाबदारीकोणावरअसते ?

- On the person claiming him to be alive
तीव्यक्तीहयातआहेअसेम्हणणाऱ्याव्यक्तीवर
- On the person claiming him to be dead
तीव्यक्तीमयतआहेअसेम्हणणाऱ्याव्यक्तीवर
- On the Registrar of Births and Deaths
जन्मआणिमृत्यूचीनोंदकरणाऱ्याअधिकार्यावर

d. On the person who has not been heard of for seven years
त्याव्यक्तीवरजिचेबद्दलसातवर्षातकाहीचबातमीकळलेलीनसते

74. Which of the following alternatives best describes a hostile witness?
होस्टइल (विरोधी)

साक्षीदारखालीलपैकीकोणत्यापर्यायातसर्वातचांगल्याप्रकारेपरिभाषितकेलागेल्याआहे?

a. a witness who from the manner in which he gives evidence, appears to the court as one who is not desirous of telling the truth to the court
असासाक्षीदारज्यांचंसाक्षीदारम्हणूनएकूणवावरपाहतन्यायालयासअसेलक्षातयेतेकीतो न्यायालयाससत्यसांगूइच्छितनाही.

b. a truthful witness
सच्चासाक्षीदार

c. a partisan witness
पक्षपातीसाक्षीदार

d. a reliable witness
विश्वसनीयसाक्षीदार

75. Excepting certain cases as enumerated in Section 65, all documents must be proved by which kind of Evidence? कलम 65 अन्वये असलेले अपवाद वगळता, सर्वदस्तऐवज कशा प्रकारच्या पुराव्याद्वारे शाबित करावे लागतात?

a. Secondary Evidence
दुय्यमपुरावा

b. Circumstantial Evidence परिस्थितीजन्यपुरावा

- c. Oral Evidence
तोंडीपुरावा
- d. Primary Evidence
अव्वलपुरावा

76. By referring to which of the following may an expert be permitted to refresh his memory?

खालीलपैकीकशातपाहूनतज्ञानास्वतःच्यास्मृतीलाउजाळादेतायेऊशकतो?

- a. Acts अधिनियम
- b. Professional Treatises व्यावसायिकविवेचकग्रंथ
- c. Indian judgements भारतीयन्यायनिर्णय
- d. Foreign judgements परदेशीयन्यायनिर्णय

77. Which one of the following is not a situation where communications between husband and

wife may be permitted to be disclosed? खालीलपैकीकोणतीएकपरिस्थितीअशीनाहीकीज्यातविवाहितव्यक्तिंमधीलनिवेदनेप्रकट करण्यासपरवानगीदिलीजाऊशकते?

- a. When the other party consents to such a disclosure
जेव्हानिवेदनकरणाच्याव्यक्तिनेतेप्रकटकरण्याससंमतीदिलेलीअसते
- b. When there is a suit between the husband and the wife
जेव्हान्याविवाहितव्यक्तिअर्थातत्यापतीआणिपत्नीयांच्यातएकमेकाविरुद्धदावादाखलझालेलाअसतो
- c. When there is a prosecution in which one of the spouses is accused of an offence against the other

जेव्हा एका विवाहित व्यक्तीने दुसरी विरुद्ध केलेल्या कोणत्याही गुन्ह्याबद्दल ज्या कार्यवाहित फिर्यादमांडली असेल

- d. When the judge considers that such a disclosure is imminent in public interest
जेव्हा न्यायाधीशाला असेल क्षातयेतेकी अशा प्रकारे सदर निवेदन प्रकट होऊ देणे हे जनहितार्थ आवश्यक आहे

78. Which of the following statements is correct?

खालीलपैकी कोणते एक विधान अचूक आहे?

- a. All admissions are Confessions.
प्रत्येक कबुली ही कबुलीजबाब असते
- b. Admissions are made exclusively in criminal cases
कबुल्याकेवळ आणि केवळ फौजदारी खटल्यांतच दिल्या जातात
- c. Confessions are made in civil as well as criminal cases.
कबुलीजबाब दिवाणीतसेच फौजदारी खटल्यांत दिल्या जातात
- d. All confessions are admissions, but all admissions are not confessions.
सर्व कबुलीजबाब हे कबुल्या असतात परंतु सर्व कबुल्या ह्या कबुलीजबाब नसतात

79. Under the Indian Evidence Act, 1872, which one of the following is included in 'General Customs or Rights'?

भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियम, १८७२ अन्वये

'सर्वसाधारण रूढी किंवा परंपरा' ह्यात खालीलपैकी काय समाविष्ट असते?

- Customs or Right generally followed by the citizens of the entire country
संपूर्णदेशाच्या नागरिकांत प्रचलीत असलेल्या रूढी किंवा हक्क
- Customs or Rights common to any considerable class of people
ज्या वर्गातील व्यक्तींची संख्या लक्षणीय असेल अशा कोणत्याही व्यक्ती वर्गात प्रचलीत असलेल्या रूढी
किंवा हक्क
- Customs or Rights common to a district or locality
एका विशिष्ट जिल्ह्यात किंवा भौगोलिक क्षेत्रात प्रचलीत असलेल्या रूढी किंवा हक्क
- International Customs अन्तर्राष्ट्रीय रूढी परंपरा

80. Which of the following is not a class of persons whose statements are relevant under Section 32 of the Indian Evidence Act, 1872? ज्यांनी केलेली कथने ही कलम 32, भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियम, 1872 अन्वये सम्बद्ध असतात अशा व्यक्ती खालील पैकी एका पर्यायात नमूद केलेल्या नाहीत. तो पर्याय निवडा.

- Persons who are dead मृत व्यक्ती
- Persons who cannot be found अशा व्यक्ती ज्या सापडत नाहीत
- Persons who are declared insolvent दिवाळखोर (कंगाल) घोषित झालेल्या व्यक्ती
- Persons who are incapable of giving evidence साक्ष देण्यास असमर्थ झालेल्या व्यक्ती

81. Generally dying declarations are admissible as evidence under/ सर्वसाधारणपणे मृत्युपूर्व जबाब

___ कलमानुसार पुरावा म्हणून मान्य आहे

- Section 32/ कलम 32
- Section 12/ कलम 12

c. Section 42/ कलम४२

d. Section 22/ कलम२२

82. Definition of secondary evidence has been given under _____ of the Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२च्या _____

अंतर्गतदुय्यमपुराव्यांचीव्याख्यादिलीगेलीआहे

a. Section 63/ कलम६३

b. Section 61/ कलम६१

c. Section 62/ कलम६२

d. Section 64/ कलम६४

83. According to section 65 of the Indian Evidence Act, 1872, the secondary evidence can be admitted in _____ exceptional cases./ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२च्याकलम६५नुसार

_____अपवादात्मकघटनांमध्येदुय्यमपुरावादाखलकेलाजाऊशकतो.

a. Seven/ सात

b. Three/ तीन

c. Five/ पाच

d. Nine/ नऊ

84. Which of the following section of the Indian Evidence Act deals with proof of other official documents? /

भारतीयपुरावाअधिनियमाचेकोणतेकलमइतरअधिकृतकागदपत्रांच्यापुराव्याबाबतआहे?

- a. Section 78/ कलम७८
- b. Section 82/ कलम८२
- c. Section 71/ कलम७१
- d. Section 74/ कलम७४

85. A person summoned to produce a document- /
एखाद्याव्यक्तीलाकागदपत्रहजरकरण्यासाठीबोलावण्यातआलेतर _____

- a. Does not become a witness in the case unless he is called as a witness/
जोपर्यंतत्यालासाक्षीदारम्हणूनसंबोधलेजातनाहीतोपर्यंतप्रकरणातसाक्षीदारबनतनाही
- b. Automatically becomes a witness in the case/ त्याप्रकरणातआपोआपसाक्षीदारबनते
- c. Automatically becomes an hostile witness in the case/
याप्रकरणातआपोआपप्रतिकूलसाक्षीदारबनतो
- d. Can be cross examined without being called as a witness/
साक्षीदारम्हणूनबोलावताउलटतपासणीकेलीजाऊशकते

86. Which of the following documents is not a public document?/
खालीलपैकीकोणतेकागदपत्रसार्वजनिकदस्तऐवजनाहीत?

- a. Registered power of attorney/नोंदणीकृतमुखत्यारपत्र
- b. Records of Nationalised banks/ राष्ट्रीयकृतबँकांच्यानोंदी
- c. A death certificate/ मृत्यूप्रमाणपत्र
- d. Certified copy of annual return of the Company /
कंपनीच्यावार्षिकपरताव्याचीप्रमाणितप्रत

87. A marriage certificate – / विवाहप्रमाणपत्रहे ____

- a. Is of great evidentiary value in family matters/ कौटुंबिकप्रकरणातमूल्यवानपुरावाआहे
- b. Is proof of a valid marriage per se/ वैधलग्नाचापुरावाआहे
- c. Is a determining factor regarding the validity of the marriage/
लग्नाच्यावैधतेबाबतएकनिर्धारकघटकआहे

All of the above/ वरीलपैकीसर्व

88. A Child witness below the age of _____ cannot give evidence in the Indian Courts.

/ _____ वयाखालीलमुलसाक्षीदारम्हणूनभारतीयन्यायालयातपुरावादेऊशकतनाही.

- a. There is no such limit/ अशीकोणतीहीमर्यादानाही
- b. 15 years/ १५वर्षे
- c. 12 years/ १२वर्षे
- d. 10 years/ १०वर्षे

89. The motives are covered under – / हेतू _____ कलमाखालीसमाविष्टआहेत -

- a. Section 8 of the Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२मधीलकलम८
- b. Section 7 of the Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चेकलम७
- c. Section 9 of the Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चेकलम९
- d. Section 10 of the Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चेकलम१०

90. "The confession of an accused is only relevant against him." Which of the following sections of the Indian Evidence Act, 1872 is an exception to this rule?/

"आरोपीचाकबुलीजबाबफक्तत्याच्याविरुद्धचसंबंधितआहे."

भारतीयपुरावाअधिनियम१८७२मधीलखालीलपैकीकोणतेकलमयानियमांनाअपवादआहे?

- a. Section 30/ कलम३०
- b. Section 23/ कलम२३
- c. Section 25/ कलम२५
- d. Section 28/ कलम२८

91. Persons who can make admissions are mentioned in:/

कबुलीजबाबदेणाऱ्याव्यक्तींसंदर्भातीलतरतुदी _____ येथेआहे:

- a. Section 18/ कलम१८
- b. Section 17/ कलम१७
- c. Section 20/ कलम२०
- d. Section 19/ कलम१९

92. A confession made to a police officer is inadmissible under:/

पोलिसांसमक्षदिलेलाकबुलीजबाबदाखलपात्रनसतोयाबाबतचीतरतूदकलम ___ मध्येआहे:

- a. Section 25/ कलम२५
- b. Section 24/ कलम२४
- c. Section 26/ कलम२६
- d. Section 27/ कलम२७

93. Evidence may be given of facts in issue and relevant facts in which of the following section of the Indian Evidence Act?/

विवादिततथ्यआणिसंबंधिततथ्यांचापुुरावादिलाजाऊशकतोयाबाबतभारतीयपुुरावाअधिनियमातकोणतेकलमआहे?

- a. Section 5/ कलम५
- b. Section 3/ कलम३
- c. Section 7/ कलम७
- d. Section 1/ कलम१

94. Which of the following section of the Indian Evidence Act deals with facts bearing upon opinions of experts?/ भारतीयपुुरावाअधिनियमाचाकोणतेकलमतज्ञांच्यामतांबाबततरतुदीतआहे?

- a. Section 46/ कलम४६
- b. Section 49/ कलम४९
- c. Section 63/ कलम६३
- d. Section 50/ कलम५०

95. Which of the following section of the Indian Evidence Act deals with oral evidence which must be direct? तोंडीपुुरावाप्रत्यक्षअसावायासाठीभारतीयपुुरावाअधिनियम, १८७२मध्येखालीलपैकीकोणतेकलमआहे ?

- a. Section 60/ कलम६०
- b. Section 52/ कलम५२
- c. Section 62/ कलम६२
- d. Section 65/ कलम६५

96. Which of the following section of the Indian Evidence Act deals with the burden of proof as _____ to _____ ownership?

मालकीसंबंधीशाबितीचीजबाबदारीभारतीयपुरावाअधिनियम१८७२च्याकुठल्याकलमामध्येदिलीआहे ?

- a. Section 110/ कलम११०
- b. Section 100/ कलम१००
- c. Section 101/ कलम१०१
- d. Section 105/ कलम१०५

97. Chapter III of Indian Evidence Act, 1872 deals with-/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चे३रेप्रकरण _____ संबंधातआहे

- a. Facts which need not to be proved/ ज्यागोष्टीसिद्धकरण्याचीआवश्यकतानाही
- b. The Relevancy of Facts/ तथ्यांचीप्रासंगिकता
- c. Oral evidence/ तोंडीपुरावा
- d. Documentary evidence/दस्तऐवजपुरावा

98. Presumption as to absence of consent in certain prosecution for rape is dealt under-/
लैंगिकहल्ल्याच्याविविधितअभियोगामध्येसमतेचाअभावअसण्याविषयीचेगृहीतककलम _____ मध्येआहे

- a. Section 114-A/ कलम११४अ
- b. Section 113-A/ कलम११३अ
- c. Section 113-B/ कलम११३ब
- d. Section 114/ कलम११४

99. Which section of the Indian Evidence Act 1872 deal with Fact judicially noticeable need not be proved. ?/

न्यायिकदाखलघेण्याजोगेतथ्यशाबीतकरायचीआवश्यकतानाहीअशीतरतूदभारतीयपुरावाअधिनियम १८७२मध्येकुठल्याकलमातआहे?

- a. Section 56/ कलम५६
- b. Section 23/ कलम२३
- c. Section 43/ कलम४३
- d. Section 34/ कलम३४

LAW & MEDICINE

1. The self- regulation through code of conduct means conduct decided by--

- a) Medical profession
- b) Medical profession supported by judicial decision
- c) Judicial decision
- d) All options are correct

१. वर्तणुकीणुकीबाबतच्यासंहितेनुसारचेस्वनियमनम्हणजेअशीवर्तणुकजी -----

नेठरवूनदिलेलीअसते.

- अ) वैद्यकीयव्यवसायाने
- ब) न्यायालयीननिर्णयानेआधारितवैद्यकीयव्यवसायाने
- क) न्यायालयीननिर्णयाने
- ड) सर्वपर्यायबरोबर

2. “Similia similibus curanture” is the basis of a system of medicine popularly known as ----

- a) Allopathy
- b) Naturopathy
- c) Homeopathy
- d) Reiki

२.

“सिमिलियासिमिलीबसकुरेन्चर” हे सर्वतोपरीकोणत्यावैद्यकशास्त्रप्रणालीचा आधारसमजला

जातो ?

- अ) एलोपथी
- ब) नेचरोपथी
- क) होमिओपॅथी
- ड) रेकी

3. Declaration of Helsinki deals with ----

- a) Sterilization
- b) Malpractice
- c) Abortion
- d) Bio- medical research

३ .हेलसिंकीचीघोषणाकशाशीसंबधीतआहे

- अ) प्रभावलोपन
- ब) निष्काळजीपणायुक्तकर्तव्यचूक
- क) गर्भपात
- ड) जैववैद्यकीयसंशोधन

4. Doctrine of res ipsa loquitur will apply when -----

- a) The plaintiff proves an unexplained occurrence or accident
- b) Such an accident would not happened in the ordinary course of things unless some person was negligent

- c) The circumstances clearly point out to the negligence of the defendant
- d) All options are correct

४. “रेसइप्सालोक्किक्टर“चीतत्त्वप्रणालीतेंव्हालागूहोईलजेंव्हा -----

- अ) वादीअस्पष्टघटनावअनपेक्षितप्रसंग/ अपघातशाबितकरेल
- ब) सदरअपघातसामान्यपरीस्थितीतघडूशकतनाही ,
जोवरव्यक्तीतीकृतीकरण्यातनिष्काळजीपनाकरतनाही
- क) जेंव्हावस्तुस्थितीस्पष्टपणेप्रतीवादीचानिष्काळजीपणादर्शवेल
- ड) सर्वपर्यायबरोबर

5. A doctor is not liable under consumer protection Act if ----

- a) He is working in government hospital
- b) He offers only advice
- c) He offers gratuitous services
- d) He is consultant

५. ग्राहकसंरक्षणकायद्याखालीडॉक्टरजबाबदारराहतनाही -----

- अ) जरतोसरकारीरुग्णालयातकामकरतअसेल
- ब) जरतोकेवळसल्लादेतअसेल
- क) जरतोमोफतसेवापुरवतअसेल
- ड) तोसल्लागारअसेल

6. Soliciting of patient directly or indirectly by a physician -----

- a) Legal
- b) Unethical
- c) Ethical
- d) Immaterial

६. डॉक्टरकडूनप्रत्यक्षअप्रत्यक्षरित्यारुग्णांनायाचनाकरणे ----- आहे.

- अ) कायदेशीर
- ब) अनैतिक
- क) नैतिक
- ड) शुल्लक

7. Golden hours refers in cases relating to -----

- a) medico legal aspect of Road accident
- b) medico legal aspect of sexual assault
- c) medico legal aspect of Mass disaster
- d) medical negligence

७. सोनेरीतासहे ----- याप्रकरणाशीसंबंधितआहे

- अ) रस्ते- अपघाताचेन्यायवैद्यकशास्त्रपैलू
- ब) लैंगिकहल्ल्याचेन्यायवैद्यकशास्त्रपैलू
- क) जनआपत्तीचेन्यायवैद्यकशास्त्रपैलू
- ड) वैद्यकीयनिष्काळजीपणा

8. Communication between doctor and patient is -----

- a) Absolute privileged communication
- b) Relative privileged communication
- c) Either absolute or relative communication
- d) Neither absolute nor relative communication

८. डॉक्टरआणिरुग्णयांच्यातीलसंभाषण -----असते.

- अ) परिपूर्णविशेषाधीकृतवक्त्यव्य

ब) अपरिपूर्णविशेषाधीकृतवक्त्यव्य

क) एकतरपरिपूर्णविशेषाधीकृतकिंवाअपरिपूर्णविशेषाधीकृतअसलेले

ड) परिपूर्णविशेषाधीकृतकिंवाअपरिपूर्णविशेषाधीकृतनसलेले

9. In ----- euthanasia, the death of the patient is brought about directly by giving him a lethal dose of poisonous drug.

- a) Active
- b) Passive
- c) Voluntary
- d) Non voluntary

९. -----

दयामरणयाप्रकारामध्येरुग्णाचामृत्यूहात्यालाथेटप्राणघातकविषारीऔषधाचाडोसदेऊनकेला जातो.

- अ) सक्रीय
- ब) निष्क्रिय
- क) ऐच्छीक
- ड) अनैच्छीक

10. Pre-conception and pre-natal Diagnostic Techniques (prohibition of sex selection) Act, 1994, aims at curbing ----

- a) Population explosion
- b) Obesity
- c) Female foeticide
- d) Abortions

१०. गर्भधारणापूर्व आणि प्रसवपूर्व निदान तंत्रे (कायदा, १९९४ चा उद्देश -----
-ला अंकुश ठेवणे हा होय .

- अ) लोकसंख्यावाद
- ब) लड्डपणा
- क) स्त्रीभ्रुणहत्या
- ड) गर्भपात

11. ----- means a method of treating disease, by use of Agents producing effects
different from those of diseases treated.

- a) Homeopathy
- b) Emchi
- c) Allopathy
- d) Reiki

११. -----

म्हणजे अशी उपचार पद्धत ज्यामध्ये ज्या आजारावर उपचार केले जात आहेत त्यापेक्षा वेगळे परिणाम
उत्पन्न करणाऱ्या बाबींचा वापर केला जातो

- अ) होमिओपथी
- ब) एमची
- क) एलोपथी
- ड) रेकी

12. Physician is ----- to choose whom he will served.

- a) Freak
- b) Free
- c) Unethical
- d) Forbidden

प्र. ४. कोणालासेवाद्यावीयाबाबतनिवडकरण्यासवैद्य ----- असेल.

अ) लहरी

ब) मुक्त

क) अनैतिक

ड) निषिद्ध

13. When the injury suffered by the patient is caused by two or more persons such as physician, surgeon, anesthetist who are jointly involved in the act, it is a case of ---
---- negligence.

a) Corporate

b) Composite

c) Contributory

d) Either composite or contributory

१३. जेंव्हारुग्णालाझालेलीइजाहीएकत्रितकामकरणान्याचिकित्सक, सर्जन,

अनेस्थेटीस्टअशादोनकिंवाअधिकव्यक्तींच्याकृतीतूनहोतेत्याला -----

निष्काळजीपणाम्हणतात.

अ) सामुदायिक

ब) संयुक्त

क) सहयोगी

ड) संयुक्तकिंवासहयोगी

14. The standard of care expected of medical man is -----

a) Always too high

b) Either too high or too low

c) Neither too high nor too low.

d) Almost high

१४. वैद्यकीयव्यक्तीकडूनअपेक्षितअसलेलेकाळजीचेप्रमाण -----

- अ) कायमचखूपअधिकअसते
- ब) एकतरखूपअधिककिंवाखूपकमीअसते
- ब) खूपअधिकनसतेकिंवाखूपकमीहीनसते
- ड) जवळपासजास्तअसते

15. Which among the following is not related with the validity of sec. 309 of IPC.

- a) Maruti Dubal vs State of Maharashtra
- b) Gian kaur vs State of Rajasthan
- c) P. Rathinam vs UOI
- d) Paramanand Katara vs UOI

१५. खालीलपैकीकोणतीकेसभारतीयदंडसंहितेच्याकलम३०९च्यावैधतेबाबत नाही.

- अ) मारुतीदुबलवि. स्टेटऑफमहाराष्ट्र
- ब) ग्यानकौरवि. स्टेटऑफराजस्थान
- क) पी. रथीनामवि. युनियनऑफइंडिया
- ड) परमानंदकटारावि. युनियनऑफइंडिया

16. Transplantation under the transplantation of Human Organs Act means the grafting of human organs for----- purposes

- a) Commercial
- b) Charitable
- c) Experimental
- d) Therapeutic

प्रयोजनाकरितामानवीअवयवाचेअभिरोपणकरणेहोय.

- अ) व्यावसायिक
- ब) धर्मादाय
- क) प्रायोगिक
- ड) उपचारात्मक

17. One classic piece of Ayurvedic literature, which contains references of medications of plant, animal and mineral origin is -----

- a) Susruta samhita
- b) Charak samhita
- c) Yog samhita
- d) Bhrugu samhita

१७. -----

हाआयुर्वेदिकसाहित्याचाएकउत्कृष्टनमुनाआहेज्यामध्येवनस्पती,

प्राणीवखनिजेयापासूनतयारकेलेल्याउपचारपद्धतीचासमावेशहोतो.

- अ) सुश्रुतसंहिता
- ब) चरकसंहिता
- क) योगसंहिता
- ड) भृगुसंहिता

18. Who is known as “ the father of Medicine”?

- a) Dr. William Gilbert
- b) Hippocrates
- c) Samuel Hahnemann
- d) Edward bach

प्र.१८- “वैद्यकशास्त्राचे जनक” कोणाला समजले जाते ?

- अ) डॉ. विलेमगील्बर्ट
- ब) हिप्पोक्रेट्स
- क) सम्यूअलहनेमन
- ड) एडवर्डबच

19. Command nucleus in Disaster management means----

- a) Hospital
- b) Police station
- c) Military head quarter
- d) Place designated in the plan

प्र. ११. आपत्तीव्यवस्थापनेतील कमांडनुकलस म्हणजे ----

- अ) रुग्णालय
- ब) पोलीस स्टेशन
- क) लष्करी मुख्यालय
- ड) योजनेमध्ये नमूद केलेले स्थान

20. Which among the following is correct statement ----

- a) In every consultation the benefit of the patient is of the foremost important.
- b) Registered medical practitioner can refuse to see an accident cases.
- c) Registered medical practitioner is not covered under Consumer Protection Act.
- d) Registered medical practitioner is not answerable to any criminal case filed against him.

२० . खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे

- अ) प्रत्येक सल्ल्यात रुग्णाचे हित सर्वात महत्वाचे असते.
- ब) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिक अपघाती प्रकरण बघण्यास नाकारू शकतो.
- क) नोंदणीकृत वैद्यकीय व्यावसायिक ग्राहक संरक्षण कायद्यामध्ये अंतर्भूत होत नाही

ड) नोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकहात्याच्याविरुद्धदाखलझलेल्याफौजदारीखटल्यासउ
त्तरदेण्यासजबाबदारनाही.

Answer key:

Q-1(a)	Q-6 (b)	Q-11(c)	Q-16(d)
Q-2(c)	Q-7 (a)	Q-12(b)	Q-17(b)
Q-3(d)	Q-8 (b)	Q-13(a)	Q-18(b)
Q-4(d)	Q-9 (a)	Q-14(c)	Q-19(d)
Q-5(c)	Q-10 (c)	Q-15(d)	Q-20(a)

21. Consent given by the patient or his relative or his family member or guardian or attendant for the medical examination. /1.

वैद्यकीयतपासणीसाठीरुग्णकिंवात्याचेनातेवाईककिंवात्याचेकुटुंबातीलसदस्यकिंवापालककिंवापरिचरयांनीदिलेलीसंमतीम्हणजेकाय ?

A - Express consent / संमतीव्यक्तकरा

B - Implied consent /संमतीदिली

C - Informed consent /माहितीपूर्णसंमती

D -Self-determination /आत्मनिर्णय

22. Which international agencies involved in disaster management? /२.

आपत्कालीनव्यवस्थापनातकोणत्याआंतरराष्ट्रीयसंस्थागुंतल्याआहेत?

A. UNICEF /युनिसेफ

B. RED CROSS /लालक्रॉस

C. WHO / डब्ल्यूएचओ

D. All of the above /डी. वरीलसर्व

23. The communication between Husband and wife, Lawyer and client. /नवरा-बायको,

वकीलआणिग्राहकयांच्यातसंवादम्हणजेकाय ?

A. Relative privileged communication /सापेक्षसुविधाप्राप्तसंप्रेषण

B. Secret communication /गुप्तसंवाद

C. Privileged communication /सीविशेषाधिकार

D. Absolute Privileged communication /डी. संपूर्णखासगीसंप्रेषण

24. Which system of medicine is regarded as mother of all healings ?

/कोणत्याऔषधाचीप्रणालीसर्वउपचारांचीजननीमानलीजाते ?

A. Unani /एयुनानी

B. Ayurveda / बीआयुर्वेद

C. Homeopathy /सी. होमिओपॅथी

D. Siddha /डीसिद्ध

25. who are not generally the subjects of experiments due to lack of consent
?/संमतीनसल्यामुळेसामान्यतः हेलोकप्रयोगांचेविषयनाहीत?

- A. Children and incompetent adults /एमुलेआणिअक्षमप्रौढ
- B. Old people /ब. वृद्धलोक
- C. Injured people /सी. जखमीलोक
- D. Healthy person /डी. निरोगीव्यक्ती

26. The right to life or personal liberty under article 21 from the point of view of health includes

/आरोग्याच्यादृष्टीकोनातूनकलम२१नुसारजीवनजगण्याचाकिंवावैयक्तिकस्वातंत्र्याचाअधिकारसमाविष्टआहे.

A. right to pollution free environment, right to get treatment, right to choose doctor
/प्रदूषणमुक्तवातावरणाचाहक्क, उपचारघेण्याचाअधिकार, डॉक्टरनिवडण्याचाअधिकार

B. right to health, right to doctor's assistance, right to pollution free environment /बी.
आरोग्याचाहक्क, डॉक्टरांच्यामदतीचाहक्क, प्रदूषणमुक्तवातावरणाचाहक्क

C. right to be treated free of cost, protected improved natural environment /सी.
मोफतउपचार, नैसर्गिकसुधारितनैसर्गिकवातावरणाचाहक्क

D. right to doctors assistance, to be free of cost in government hospital, right to equal
treatment. /डी. शासकीयरूग्णालयातडॉक्टरांच्यामदतीचाअधिकार, समानउपचाराचाहक्क.

27. How much period of intra-uterine life of the embryo is called as foetus ? /7.
गर्भाच्याइंद्रा-गर्भाशयाच्याजीवनाचाकितीकालावधीकितीगर्भम्हणतात ?

A. 1.5 Months / ए. 1.5 महिने

B. 2 Months /बी. 2 महिने

C. 1 Month /सी. 1 महिना

D. 20 Days /डी. 20 दिवस

28. Which are the methods of Naturopathy ?/8. निसर्गोपचारच्याकोणत्यापद्धतीआहेत?

A. Massage Therapy /ए. मालिशथेरेपी

B. Water Therapy /बी. वॉटरथेरेपी

C. Mud Therapy /सी. मडथेरेपी

D. All of the above /डी. वरीलसर्व

29. Which constitutional provisions come under the ambit of Right to health ? 9.

कोणत्याघटनात्मकतरतुदीआरोग्याच्याअधिकाराच्याकक्षेतयेतात?

A. Article 32, 41 /अनुच्छेद 32, 41

B. Article 47 /B. अनुच्छेद 47

C. Only A /सी. फक्तए

D. Both A & B /डी. एआणिबीदोन्ही

30. The Relative privileged communication is exist between which parties ?/१०.

कोणत्यापक्षामध्येसापेक्षसुविधांचासंचारआहे?

A. Husband and Wife /ए. नवराआणिबायको

B. Master and Servant /बी. मास्टरआणिनोकर

C. Patient and Doctor /सी. रुग्णआणिडॉक्टर

D. None of the above / वरीलपैकीकाहीहीनाही

31. Which provisions of Indian contract Act,1872 defines validity of consent related to medical profession ?/११. भारतीयकरारकायदा 1872

मधीलकोणत्यातरतुर्दीमध्येवैद्यकीयव्यवसायाशीसंबंधितसंमतीचीवैधतापरिभाषितकेलीगेली आहे?

A. Section 25- 29 / ए. कलम 25- 29

B. Section 14-22 / बी. कलम 14-22

C. Section 10 / ए. कलम 10

D. All of the above /डी. वरीलसर्व

32. The first Unani physician known as the father of medicine./ 20.

औषधाचेजनकम्हणूनओळखलेजाणारेपहिलेयुनानीचिकित्सककोण?

A. Masood Rashid Zangi / ए.मसूदरशीदझंगी

B.Hippocrate /बीहिप्पोक्रेट

C. Helsinki /सी. हेलसिंकी

D. Zia Mohd. /डी.झियामोहम्मद.

33. Which case laws are related to Doctor patient contractual relationship ?/१..

डॉक्टररुग्णकंत्राटीनातेसंबंधाशीकोणतेकेसकायदेसंबंधितआहेत?

A. M.C. Mehta case /ए. एम.सी. मेहताकेस

B. State of Punjab v/s Mohinder Singh /बीपंजाबराज्यविरुद्धमोहिंदरसिंग

C. Everett v/s Griffiths / सी. एव्हरेटविरुद्धग्रिफिथ्स

D. Dilip Basu v/s State of Bengal /डी. दिलीपबासूविरुद्धबंगालराज्य

34. What are the types of Negligence ? /14. दुर्लक्षकरण्याचेप्रकारकायआहेत?

A. Contributory Negligence /अ. सहयोगीदुर्लक्ष

B. Corporate negligence /ब. कॉर्पोरेटदुर्लक्ष

C. Composite Negligence /सी. संयुक्तदुर्लक्ष

D. All of the above /डी. वरीलसर्व

35. Doctrine of Res Ipsa Loquitor means _____/रेसइप्सालोकीटरम्हणजेकाय ?

A. Doctors are liable for compensation to patient
/डॉक्टररुग्णालाभरपाईदेण्यासजबाबदारआहेत

B. Things speak for itself or tells his own story /बी. गोष्टीस्वतःबोलतातकिंवास्वतः
चीकथासांगतात

C. Defence for Doctor /सी. डॉक्टरसाठीसंरक्षण

D. None of the above /डी. वरीलपैकीकाहीहीनाही

36. Natural disaster classified as _____16. वर्गीकृतनैसर्गिकआपत्तीचवर्गीकृतम्हणजे

A. Earthquake, Landslide /भूकंप, भूस्खलन

B. Flood /बीपूर

C. Nuclear and biological warfare /सी. विभक्तआणिजैविकयुद्ध

D. Both A & B /डी. एआणिबीदोन्ही

37. Which are the rights of Registered medical practitioners ?/१२.

नोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकाचेहक्ककोणतेआहेत?

A. Right to use the title and description of the qualification /ए.

पात्रतेचेशीर्षकआणिवर्णनवापरण्याचाअधिकार

B. Right to get fees and other expenses for attending the patient /ब.

रूग्णउपस्थितराहण्यासाठीफीवइतरखर्चघेण्याचाअधिकार

C. Right to evidence in the court of law /सी. कायद्याच्याकोर्टातपुरावामिळण्याचाहक्क

D. All of the above / डी. वरीलसर्व

38. In Acupuncture Which object is used for treatment ?/18.

एक्यूपंकचरमध्येकोणत्याऑब्जेक्टचाउपयोगउपचारासाठीकेलाजातो?

A. Needles /एसुया

B. Fragrance oil /बीसुवासतेल

C. Fingers /सीबोट

D. None of the above /डी. वरीलपैकीकाहीहीनाही

39. Vicarious liability is explain in which type of negligence ? /एफ.

विकरियसउत्तरदायित्वहेकोणत्याप्रकारच्यादुर्लक्षमध्येस्पष्टकेलेजाते ?

A. Contributory negligence /अ. सहयोगीदुर्लक्ष

B. Composite negligence / बी. संयुक्तदुर्लक्ष

C. Corporate negligence / कॉर्पोरेटदुर्लक्ष

D. Res ipsa loquitur / डी.रेसइप्सालोकीटर

40. The natural law of healing “Similia Similibus Curantur” means _____/20.

“सिमिलियासिमिलिबसक्युरंटूर” हानैसर्गिकनियमम्हणजेकाय ?

A. Health for all /सर्वासाठीआरोग्य

B. Likes are cured by likes /बीपसंतीनीबरेहोतात

C. Social and Spiritual Welfare /सी. सामाजिकआणिआध्यात्मिककल्याण

D. Healthy holistic life /डी. निरोगीसमग्रजीवन

41) The word ”Rei” in reiki relates to/ रेकीमधील “रे” याशब्दाशीसंबंधितआहे

A) Life force energy/ जीवनशक्तीऊर्जा

B) Health force energy/ आरोग्यशक्तीऊर्जा

C) Spiritual force energy/ अध्यात्मिकशक्तीऊर्जा

D) Gods wisdom Power/ देवांचीज्ञानाचीशक्ति

42) In which case the Supreme Court held that the patient has a right to consent or to
with hold consent to any medical process /

याप्रकरणातसर्वोच्चन्यायालयानेसांगितलेकीरुग्णालाकोणत्याहीवैद्यकीयप्रक्रियेससंमतीदे

ण्याचाकिंवासंमतीनेहोल्डकरण्याचाअधिकारआहे

- a) Nancy Beth cruzan v. Director, Missouri Department of health / नैन्सीबेथक्रूझानवि.
संचालक, हीथच्यामिसुरीविभाग
- b) Nancy McDonal v hotel Dieu de Quebec/ नॅन्सीमॅकडोनाल्विरुद्धहॉटेलएडीयूडीक्यूबेक
- c) **Nancy Drew v. Hotel Dieu de Quebec/ नॅन्सीड्र्यूविरुद्धहॉटेलएडीयूडीक्यूबेक**
- d) Nancy Asten v. Missouri Departement of health/ नैन्सीएस्टेनवि. संचालक,
हीथच्यामिसुरीविभाग

43) The Doctor who cares for ICU patients with ventilator support needs /
व्हेंटिलेटरसपोर्टअसलेल्याआयसीयूरूग्णांचीकाळजीघेणार्याहडॉक्टरांचीगरजआहे

- a) **Pulmonologist / पल्मोनोलॉजिस्ट**
- b) Geriatrician/ गीआटीईशन
- c) Endocrinologist / एंडोक्राइनोलॉजिस्ट
- d) Andrologist / अँड्रॉलॉजिस्ट

44) The peak mortality and morbidity of road accident are in the age group of /
रस्तेअपघातातसर्वाधिकमृत्यूआणिविकृतीयावयोगटातीलआहेत

- a) **15 to 24 years/ 15ते24वर्षे**
- b) 30 to 40 years/ 30ते40वर्षे
- c) 45 to 55 years/ 45ते55वर्षे
- d) 60 years and above/ 60वर्षेकिंवात्याहूनअधिक

45) Due to the negligence of the doctors, Johar passed away within a week's time after his surgery of the spine. Which of the following parties can file a case in this regard?

/

डॉक्टरांच्या निष्काळजीपणामुळे जोहरयांच्या मणक्याची शस्त्रक्रिया झाल्यानंतर आठवडाभरातच त्यांचे निधन झाले. यासंदर्भात खालील पैकी कोणता पक्ष गुन्हा दाखल करू शकतो?

- A) Any Person / कोणतीही व्यक्ती
- B) Any Unregistered consumers' association/ कोणतीही नोंदणीनसलेली ग्राहकांची संघटना
- C) A legal heir of representative of a deceased consumer/
मृत ग्राहकांच्या प्रतिनिधीचा कायदेशीर वारस
- D) Any quasi judicial authority/ कोणताही अर्धन्यायिक प्राधिकरण

46) In which case it was laid down that workers should be provided with medical facilities, clean drinking water and sanitation facilities so that they may live with human dignity?/ कोणत्या परिस्थितीत कामगारांना वैद्यकीय सुविधा, शुद्ध पिण्याचे पाणी आणि स्वच्छता सुविधा पुरविल्या पाहिजेत जेणे करून ते मानवी सन्मानाने जगतील

- a) State of Punjab v. Ram Lubhaya Bagga/ पंजाब राज्य वि . राम लुभया बग्गा
- b) Citizens and Inhabitants of Municipal Ward v. Municipal Corporation, Gwalior/
नागरिक व नगरपालिका प्रभाग विरुद्ध नगरपालिका, ग्वाल्हेर मधील रहिवासी
- c) Union Carbide Corporation v. Union of India/ युनियन कार्बाईड कॉर्पोरेशन वि.
भारत सरकार
- d) Bandhua Mukti Morcha v. Union of India/ बंधुआमुक्ती मोर्चा विरुद्ध भारतीय संघ

47) Karen suffered a fall and went to an emergency room for treatment. Her diagnosis was a compound fracture of the left arm. She was taken to surgery. The fracture was

set, and while under anesthesia, her arm was placed in a cast. After leaving, she followed all directions given by the treating physician. After six weeks the cast was removed and it was obvious that the arm was grossly deformed. Karen's best option would be to file an action using which theory? / कारेनचापडलाआणितातडीच्याकक्षातउपचारासाठीगेला.

तिचेनिदानडाव्याहाताचेकंपाऊंडफ्रॅक्चरहोते. तिलाशस्त्रक्रियेसाठीनेण्यातआले.

फ्रॅक्चरसेटकेलागेलाआणिभूलदेतानातिचाहातएकाकास्टमध्येठेवण्यातआला. सोडल्यानंतर, तिनेउपचारकरणार्यालडॉक्टरांनीदिलेल्यासर्वदिशानिर्देशांचेअनुसरणकेले सहाआठवड्यांनंतरकास्टकाढलागेलाआणिबाहूविकृतझाल्याचेस्पष्टझाले.

कोणतीसिद्धांतवापरूनकृतीकरण्याचाउत्तमपर्यायआहे?

- A) Strict Liability/ सक्तीचेउत्तरदायित्व
- B) Negligence/ निष्काळजीपणा
- C) Negligence with Res Ipsa Loquitur / रेसइप्सलॉकिटुरसहदुर्लक्ष
- D) Intentional Tort/ हेतुपुरस्सरछळ

48) Asprin cures head ache, under which act complaint can be filed/ एस्पिरिननेडोकेदुखीचाइलाजकेला, ज्याअंतर्गतकार्यवाहीचीतक्रारदाखलकरतायेते ..

a) Drugs and Magic Remedies (O.A.)Act 1954/ ड्रग्सअँडमॅजिकरेमेडीज (ओ.ए) कायदा१९५४

b) Transplantation of Human Organ Act,1994/ मानवअवयवप्रत्यारोपणअधिनियम, १९९४

c) Consumer Protection Act, 1986/ ग्राहकसंरक्षणकायदा, १९८६

d) Pre Natal Diagnostics Act, 1994 / प्रीनेटलडायग्नोस्टिक्सअॅक्ट,१९९४

49) Poonam Verma v/s. Ashwin Patel Supreme Court held that/ पूनमवर्मावि.

अश्विनपटेलहयाप्रकरणातसर्वोच्चन्यायालयानेकार्यनिर्धारितकेले.

a) Patient is not a consumer/ रुग्णग्राहकनाही

b) Hires or avails service for consideration/ मोबदलाघेऊनसेवाकिंवाभाड्याने

c) Not liable for compensation in case of Negligence/
दुर्लक्षझाल्यासभरपाईसउत्तरदायीनाही

d) Doctors are relieved of liability/ डॉक्टरांनाजबाबदारीपासूनमुक्तकेलेगे

50) Doctors resisted Consumer Protection Act because/

डॉक्टरांनीग्राहकांनीसंरक्षणकायद्यालाप्रतिकारकेलाकारण

**a) It makes them accountable Socially and Legally/
त्यांनासामाजिकआणिकायदेशीररित्याजबाबदारबनवते**

b) Act does not favour Consumers/ कायदाग्राहकांनाअनुकूलठरतनाही

c) It is not a hanging sword of Consumer Litigation on Doctors /
डॉक्टरांवरीलग्राहकांच्याखटल्याचीतीटांगतीतलवारनाही

d) They are not to be held responsible in case of Negligence/
दुर्लक्षझाल्यासत्यांनाजबाबदारधरलेजाणारनाही

51) Advertisement as defined in section 2(a) of the Drugs and Magic Remedies Act, 1954

to amount offence means.. औषधेआणिजादूउपायकायदा१९५४च्याकलम२ (अ)

मध्येवर्णनकेल्यानुसारजाहिरात, गुन्हेगारीचाअर्थम्हणून

- a) Notice, circular, label, wrapper or any other document/ सूचना, परिपत्रक, लेबल, रॅपरकिंवाइतरकोणतेहीकागदपत्र
- b) Does not induce its use/ त्याचावापरकरण्यासप्रवृत्तकरतनाही
- c) Announcement made orally or by sound/ घोषणातोंडीकिंवाआवाजानेकेली
- d) **Should have suggested as a cure for certain ailments/ विशिष्टआजारांवरउपायम्हणूनसुचवायलाहवेहोते**

52) In the case of Common Cause v. Union of India _____ was upheld by the Supreme Court/ कॉमनकॉजविरुद्ध.

यूनियनऑफइंडियायाप्रकरणातसर्वोच्चन्यायालयाने _____ निर्धारितकेले

- a) Active Euthanasia/ सक्रियइच्छामृत्यू
- b) Relatively Privileged Communication/ तुलनेनेविशेषअधिकारसंभाषण
- c) **Passive Euthanasia / निष्क्रियइच्छामृत्यू**
- d) Privileged Communication / विशेषअधिकारसंभाषण

53) In which case it was held that as long as the prisoner was of sound mind and capable of understanding the clinical consequences of his decisions, force-feeding could not be resorted to by the prison officials/ अशापरिस्थितीतअसेमानलेजातेकीजोपर्यंतकैदीसुस्तमनाचीआणिजोपर्यंतत्याच्यानिर्णयांचेने दानिकपरिणामसमजूनघेण्याससक्षमअसेलतोपर्यंततुरुंगातीलअधिकायांद्वारेसक्तीनेआहारघेतायेणारनाही. असेकोणत्या\ प्रकरणातसर्वोच्चन्यायालयानेनिर्धारितकेले

A) Secretary of State v. Robb/ राज्यसचिववि. रॉब

- B) Secretary of PMO v. Robb/ पीएमओचेसचिववि. रॉब
C) Secretary of State v. Robin/ राज्यसचिववि. रॉबिन
D) Secretary of State of Michigan v. Robb/ मिशिगनराज्यसचिववि. रॉब

54) Type of medical profession entered India in 1839 when Dr John Martin Honigberger was called to treat Maharaja Ranjit Singh/ १८३९मध्येजेव्हाडॉक्टरजॉनमार्टिनहोनिबर्गरलामहाराजारणजितसिंगयांच्यावरउपचारकरण्या साठीबोलावलेगेलेतेव्हावैद्यकीयव्यवसायाचाप्रकारभारतातआला

- a) Unani/ युनानी
b) Ayurveda/ आयुर्वेद
c) **Siddha/ सिद्ध**
d) Homeopath/ होमिओपॅथ

55) Dr. L. B. Joshi v/s. Trimbak Godbole deals with/ डॉएलबीजोशीवि. त्र्यंबकगोडबोले ..हेप्रकरणकशाशीसंबंधितआहे

- a) A Criminal Negligence/ गुन्हेगारीनिष्काळजीपणा
b) **Medical Negligence/ वैद्यकीयनिष्काळजीपणा**
c) Consumer Protection/ ग्राहकसंरक्षण
d) Informed Consent/ माहितीपूर्णसंमती

56) Yoga philosophy is an art and science of living in tune with/
योगतत्त्वज्ञानएककलाआणित्याच्याअनुषंगानेजगण्याचेविज्ञानआहे

a) Dharti/ धरती

b) Brahmand/ ब्रह्मांड

c) Aakash/ आकाश

d) Surya/ सूर्य

57) Alma ata declaration says/ अल्माअताजाहीरनामाम्हणतो

a) Health for State/ राज्याचेआरोग्य

b) Health for All/ सर्वासाठीआरोग्य

c) Pollution Free Environment/ प्रदूषणमुक्तवातावरण

d) Medical help in emergency/ आपत्कालीनपरिस्थितीतवैद्यकीयमदत

58) A practising Homeopathy Doctor was found to be treating the patients with Allopathy Medicines, and it proved fatal to one of them, a case of negligence has been registered . Select the case/

एकसरावकरणार्याहोमिओपॅथीडॉक्टरअॅलोपॅथीऔषधेअसलेल्यारुग्णांवरउपचारकरतअसल्या
चेआढळलेआणित्यापैकीएकालातेप्राणघातकठरले,

याकडेदुर्लक्षकेल्याचागुन्हादाखलझालाआहे. केसनिवडा

A) Poonam Verma v. Aswhin Patel/ नमवर्मावि. अश्विनपटेल

B) Hunter v. Hanley/ हंटरवि. हॅन्ले

C) D.P. Bhandhari v. Gangaram Hospital/ डी.पी. भंडारीवि. गंगारामहॉस्पिटल

D) Cavan v. Wilcox/ कॅव्हनविरुद्धविल्कोक्स

59) In Aleyamma Varghese v/s. Dewan Bahadur doctor was held guilty applying the Maxim..../

अलेयम्मावर्गीजविरुद्धदीवानबहादूरडॉक्टरलाकोणतेकायदेशीरनितीवचनलावतानादोषीठरवि
ण्यातआले

a) Respondent Superior/ रेस्पॉन्डेंटसूपिरीयर

b) Actus Non Facit Reum Nisi Mens Sit Rea/ ऑक्टसनॉनफॅसिटरीयमनिसीमेंन्ससिटरिया

c) Damnum Sine Injuria/ डॅमनेमसायनेइनसुरिया

d) Res Ipsa Loquitur/ रेसइप्सालॉकिटर

60) What was held in Ananth Kumar Naik v. State of AP/
अनंतकुमारनाईकविआंध्रप्रदेशयाप्रकरणातकायनिर्णयदिला S

a) **Ample of blood, could be obtained from accused even if he objects / रक्ताचेनमुने,
आरोपीलाआक्षेपअसलातरीदेखीलमिळूशकतो**

b) Non availability of neurosurgeons at hospital of Government violation of article 21/
शासकीयरुग्णालयातन्युरोसर्जनचीउपलब्धतानाहीहेअनुच्छेद२१चेउल्लंघनआहे

c) Doctrine of res ipsa loquitur or could not be invoked to prove negligence on the part of
the doctor /

असेम्हटलेगेलेकीरेसइप्सालोकेटरच्यातत्वाबद्दलकिंवाडॉक्टरांच्यादुर्लक्षतेसाठीसिद्धकेलेजाऊश
कतनाही

- d) Non-smoker have the right to protect against the danger of passive smoking./
निष्क्रियधूम्रपानकरण्याच्याधोक्यापासूनसंरक्षणकरण्याचाअधिकारधूम्रपाननकरणार्याेसआ
हे, असासर्वोच्चन्यायालयाचानिर्णयआहे.

61. In which landmark judgement did the Supreme Court of India observe that in order to regulate the criminal prosecution of doctors, the Central government and the Medical Council of India should take combined efforts so as to check and control the influx of frivolous and vexatious criminal complaints against doctors? भारतीयसर्वोच्चन्यायालयानेकोणत्यान्याय-
निवाड्यातअसेनमूदकेलेकीकेंद्रशासनआणिमेडिकलकौन्सिलऑफइंडियायांनीसंयुक्तपणेडॉक्टरांच्याविरुद्ध
होणाऱ्याफौजदारीकारवाईयासंदर्भातकाहीनिर्देशकतत्वेगठीतकरावीतजेणेकरूनडॉक्टरांवरहोणारेअन्याय
कारकफौजदारीखटलेनियंत्रणाखालीयेतील?

- a. Mr.X v. Hospital Z AIR 1999 SC 495
मिस्टरएक्सविरुद्धहॉस्पिटलझेडएआयआर१९९९एससी४९५
- b. Common Cause v. Union of India (2018) 5 SCC 1 कॉमनकाँजविरुद्धभारतीयसंघराज्य
(२०१८) ५एससीसी१
- c. Dr. Jacob Mathew v. State of Punjab (2005) 6SCC 1 डॉक्टरजेकबमॅथ्यूविरुद्धपंजाबराज्य
(२००५) ६एससीसी१
- d. Murli Deora v. Union of India AIR 2000 SC 40
मुरलीदेवराविरुद्धभारतीयसंघराज्यएआयआर२०००एससी४०

62. In which Judgement did the Supreme Court observe that merely because the case is a medico-legal case, no doctor or hospital can deny primary medical aid or

treatment? केवल न्याय वैद्यक केस आहें या कारण वरून कोणताही डॉक्टर किंवा रुग्णालय रुग्णाला प्राथमिक वैद्यकीय उपचार नाकारू शकत नाही असा निर्णय सर्वोच्च न्यायालयाने कोणत्या खटल्यांमध्ये दिला?

- M.C. Mehta v. Union of India
(AIR 1987 SC 965) एमसीमेहता विरुद्ध भारतीय संघराज्य (एआयआर १९८७ एससी ९६५)
- State of Punjab v. Mahendra Singh Chawla
(AIR 1997 SC 1225) पंजाब राज्य विरुद्ध महेंद्रसिंग चावला (एआयआर १९९७ एससी १२२५)
- Dr. Jacob Mathew v. State of Punjab
2005 6 SCC 1 डॉक्टर जेकब मॅथ्यू विरुद्ध पंजाब राज्य (२००५) ६ एससीसी १
- Pandit Parmanand Katara v. Union of India
(AIR 1989 SC 2034) परमानंद कटारा विरुद्ध भारतीय संघराज्य (एआयआर १९८९ एससी २०३४)

63. What is a doctor specialised in treatment of skin diseases called as?
त्वचेशी संबंधित व्याधी आणि रोगांवर उपचार करणाऱ्या डॉक्टरला काय म्हणतात?

- Neurologist न्यूरोलॉजिस्ट
- Dermatologist डर्मटोलॉजिस्ट
- Cardiologist कार्डिओलॉजिस्ट
- Hematologist हीमेटोलॉजिस्ट

64. Who of the following is not a near relative in reference to the Transplantation of Human Organs Act, 1994?

मानवी अवयव प्रत्यारोपण अधिनियम, १९९४ अंतर्गत जवळचे नातेवाईक मध्ये खालील पैकी कोणता समाविष्ट नाही

?

- a. Father वडील
- b. Mother आई
- c. Friend मित्र
- d. Son मुलगा

65. To which of the following does the Nuremberg Code relate? नुरेंबर्गसंहिताखालीलपैकीकशाशीसंबंधितआहे?

- a. Human experimentation of Drugs औषधांचीमानवीचाचणी
- b. Euthanasia दयामृत्यू
- c. Victims of Road accidents रस्तेअपघातातीलबळी
- d. Victims of sexual assaults लैंगिकहल्ल्याचेबळी

66. What does the landmark Judgement in V.P Shantha case relate to? वीपीशान्ताहानावाजलेलाखटलाकशासंदर्भातलाआहे?

- a. Right of Self Determination आत्मनिर्णयाचाअधिकार
- b. Privileged Communications विशेषाधिकारसंप्रेषण
- c. Applicability of Consumer Protection Act,1986 to medical profession ग्राहकसंरक्षणकायदा १९८६, वैद्यकीयव्यावसायिकांनालागूहोणेबाबत
- d. Criminal Negligence Criminal Negligence
गुन्हेगारीनिष्काळजपणा

67. Where did Ayurveda originate? आयुर्वेदविद्याकोणत्यादेशातउगमपावली?

- a. Japan जापान

- b. China चीन
- c. India भारत
- d. Malaysia मलेशिया

68. What does SAFE kit mean? एसएफईकिट म्हणजे काय?

- a. Sexual Assault Fair Evidence Kit सेक्षुवलएसॉल्टफेयरएवीडेंसकिट
- b. Sexual Assault Forensic Evidence Kit सेक्षुवलएसॉल्टफॉरेन्सिक एवीडेंसकिट
- c. Sexual Assault Foreign Evidence Kit सेक्षुवलएसॉल्टफोरेईनएवीडेंसकिट
- d. Sexual Assault Factual Evidence Kit सेक्षुवलएसॉल्टफॅकचुलएवीडेंसकिट

69. In which year did the Bhopal gas leakage disaster occur?

भोपाळवायुगळतीदुर्घटनाकोणत्यावर्षी घडली?

- a. 1982 १९८२
- b. 1983 १९८३
- c. 1984 १९८४
- d. 1985 १९८५

70. Who is regarded as the Father of Medicine? वैद्यकशास्त्रचे जनक कोणास मानले जाते?

- a. Maharshi Patanjali
महर्षिपतंजलि
- b. Hippocrates हीपोक्रेट्स
- c. Hahnemann हेनेमन

d. Charak चरक

71. Which of the following is not included in the definition of Advertisement under the Drugs and Magic Remedies (Objectionable Advertisements) Act,1954?
औषधेवजादुईउपचार (आक्षेपार्हजाहिराती),अधिनियम,

१९५४याकायद्यातीलजाहिरातीच्याव्याख्येमध्येखालीलपैकीकायसमाविष्टनाही?

a. Announcement उद्घोषणा

b. Notice नोटीस

c. Label बिल्ला

d. Private communication between a doctor and a patient डॉक्टरवरुग्णांमधीलखाजगीसंप्रेषण

72. Who is enjoined with the primary duty of raising the level of nutrition and the standard of living of citizens under Article 47 of the Constitution of India?
नागरिकांचापोषणाचाआणिआणिराहणीमानाचादर्जाउंचावणेयादृष्टीनेप्रयत्नकरणेहीकोणाचीप्राथमिकजबाबदारीआहेअसेभारतीयसंविधानाच्याअनुच्छेद४७मध्येनमूदकेलेआहे?

a. State शासन

b. Supreme Court सर्वोच्चन्यायालय

c. High Court उच्चन्यायालय

d. Doctor डॉक्टर

73. Which of the following is not defined in the Consumer Protection Act,1986?
ग्राहकसंरक्षणकायदा,१९८६अंतर्गतखालीलपैकीकशाचीव्याख्यादिलीगेलेलीनाही?

a. Consumer ग्राहक

b. Service सेवा

c. Protection संरक्षण

d. Deficiency कमतरता

74. From which of the following is the human organ grafted in the process of transplantation?

मानवीअवयवप्रत्यारोपणप्रक्रियेमध्येखालीलपैकीकशातूनमानवीअवयवकाढूनघेण्यातयेतो?

a. Only from the body of a deceased personकेवळमृतव्यक्तीच्याशरीरातून

b. Only from the body of a living personकेवळजिवंतव्यक्तीच्याशरीरातून

c. Neither from the body of a living person nor from that of a deceased person
नजिवंतव्यक्तीच्याशरीरातूननमृतव्यक्तीच्याशरीरातून

d. Either from the body of a living person or from the body of a deceased person
जिवंतव्यक्तीच्याशरीरातूनकिंवामृतव्यक्तीच्याशरीरातून

75. In which year did the Disaster Management Act come into force?

आपत्तीव्यवस्थापनकायदाकोणत्यावर्षीअमलातआला?

a. 2002 २००२

b. 2003 २००३

c. 2004 २००४

d. 2005 २००५

76. To which of the following aspects does the landmark Judgement in Mr.X v. Hospital Z relate?

एक्सविरुद्धरुग्णालयझीखालीलपैकीकशासंदर्भातीलनावाजलेलाखटलाआहे?

a. Medical Negligence वैद्यकीयनिष्काळजपणा

b. Exception to the Doctrine of confidentiality गोपनीयतेच्यासिद्धांताचाअपवाद

- a. Consumer Protection Act ग्राहकसंरक्षणकायदा
- b. Euthanasia दयामृत्यू

77. Till how many days from the day of fertilisation is the foetus known as embryo?
स्त्रीगरोदरराहिल्याचेपहिल्यादिवसापासूनतेकितव्यादिवसापर्यंतअर्भाकासण्म्ब्रियोअसेम्हणतात?

- a. 56 ५६
- b. 64 ६४
- c. 68 ६८
- d. 72 ७२

78. What is the process of examination of a dead body carried out for knowing the cause of death known as?
मृत्यूचेकारणसमजण्यासाठीमृतशरीराचेपरीक्षणकरण्याच्याप्रक्रियेलाखालीलपैकीकायम्हणतात?

- a. Biopsy बायोप्सी
- b. Autopsy ऑटोपसी
- c. Investigation अन्वेषण
- d. Inquest इंकवेस्त

79. Which of the following is true about the Right of Self-Determination?
आत्मनिर्णयाच्याअधिकाराबद्दलखालीलपैकीकोणतेविधानबरोबरआहे?

- a. Patient has a right to decide which particular mode of treatment is to be accepted by him
अशाअधिकारान्वयेरुग्णालात्यासनेमकीकोणतीउपचारपद्धतीस्वीकारावीयाचाअधिकारप्राप्तहोतो

- b. This right enables a patient to decide which mode of treatment is to be refused by him
अशाअधिकारान्वयेरुग्णालाकोणतीउपचारपद्धतीनाकारावीहेठरवतायेतं
- c. This right enables a patient to refuse or deny any particular treatment notwithstanding that by doing so he incurs a risk of bodily injury or even to the extent of death
याअधिकारान्वयेरुग्णासकोणतीहीउपचारपद्धतीनाकारण्याचादेखीलअधिकारप्राप्तहोतोजरीतसेके
ल्यानेत्यासशारीरिकइजाकिंवामृत्यूसंभावतो
- d. This right encompasses each and every right as aforementioned hereinbefore
सदरअधिकारातवरनमूदकेलेलेसर्वअधिकारसमाविष्टआहेत.

80. By which of the following nomenclatures is the Indian Medical Council (Professional Conduct, Etiquette and Ethics) Regulations, 2002 familiarly known as?

भारतीयवैद्यकीयपरिषद

(व्यावसायिकआचरण, शिष्टाचार आणि नीतिशास्त्र) नियमन, २००२ ह्या सखालील पैकी कोणत्या नावाने देखील ओळखले जाते?

- a. Code of Conduct Regulations, 2002 आचरणसंहितानियमन, २००२
- b. Code of Professional Regulations, 2002 शिष्टाचारसंहितानियमन, २००२
- c. Code of Ethics Regulations, 2002 नीतिशास्त्रसंहितानियमन, २००२
- d. Code of Etiquette Regulations, 2002 व्यावसायिकनियमनसंहिता, २००२

81. The most important and massive ancient compilation of the school of medicine is known as ____/ औषधशाळेचे सर्वात महत्वाचे आणि भव्य प्राचीन संकलन _____ म्हणून ओळखले जाते

- a. Charka Samhita/ चरकासंहिता
- b. Ancient Samhita/ प्राचीनसंहिता

- c. Medieval Samhita/ मध्ययुगीनसंहिता
- d. Sushruta Samhita/ सुश्रुतसंहिता

82. An ancient traditional system of Indian Medicine developed by _____
siddhas./ भारतीयऔषधाचीप्राचीनपारंपारिकप्रणाली _____ सिद्धांनीविकसितकेली.

- a. 18/१८
- b. 20/२०
- c. 14/ १४
- d. 16/१६

83. Medical insanity is different from _____ insanity. /वैद्यकीयवेडेपणा _____
वेडेपणापेक्षावेगळाआहे.

- a. Legal/ कायदेशीर
- b. Political/ राजकीय
- c. Social/ सामाजिक
- d. Historical/ ऐतिहासिक

84. Which rules form the basis for the determination of criminal responsibility?/
गुन्हेगारीजबाबदाऱ्यानिश्चित करण्यासाठीकोणत्यानियमांचाआधारआहे?

- a. Mac. Naughten/ मॅकनॉटन
- b. Mac. Prince/ मॅक. प्रिन्स
- c. Mac. Berlin/ मॅक. बर्लिन
- d. Mac. Clinton/ मॅकक्लिंटन

85. Right to health, right to doctor's assistance, right to pollution free environment includes under/ आरोग्याचाहक्क, डॉक्टरांच्यामदतीचाहक्क, प्रदूषणमुक्तवातावरणाचाहक्कया _____ अंतर्गतदिलाआहे.

- a. Article 21 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद२१
- b. Article 14 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद१४
- c. Article 32 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३२
- d. Article 39 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३९

86. _____ was the first Unani Physician who opened the education of Medicine to all communities, also he is known as "the father of Medicine"/ _____ हेसर्वसमुदायासाठीवैदिकेयशास्त्राचेशिक्षणउघडणारेपहिलेयुनानीफिजिशियनहोते, _____ त्यांना "औषधाचेजनक" म्हणूनहीओळखलेजाते

- a. Hippocrates/ हिप्पोक्रेट्स
- b. Zia Mohd. Masood Rasheed/ झियामोहम्मद. मसूदरशीद
- c. Swami Vivekananda/ स्वामीविवेकानंद
- d. Mahatma Gandhi/ महात्मागांधी

87. Where did Unani Medicine was originated?/ युनानीऔषधाचीउत्पत्तीकोठूनझाली?

- a. Greece/ ग्रीस
- b. Germany/ जर्मनी
- c. Italy/ इटली
- d. India/ भारत

88. Siddha System was prevailed in which state?/ सिद्धप्रणालीकोणत्याराज्यातहोती?

- a. Tamilnadu/ तामिळनाडू
- b. Andhra Pradesh/ आंध्रप्रदेश
- c. Karnataka/ कर्नाटक
- d. Kerala/ केरळ

89. According to which system the human body food and drugs are the replica of the universe./ कोणत्याप्रणालीनुसारमानवीशरीराचेअन्नआणिऔषधेहीविश्वाचीप्रतिकृतीआहेत.

- a. Siddha system/ सिद्धव्यवस्था
- b. Unani System/ युनानीप्रणाली
- c. Ayurveda/ आयुर्वेद
- d. Allopathy/ अॅलोपॅथी

90. Who is called as father of Yoga?/ योगाचेजनकम्हणूनकोणालाम्हटलेजाते?

- a. Maharishi Pantanjali/ महर्षिपंतजली
- b. Swami Vivekananda/ स्वामीविवेकानंद
- c. Hippocrates/ हिप्पोक्रेट्स
- d. Berlin/ बर्लिन

91. The word 'Homeopathy' is derived from the Greek words:/ 'होमिओपॅथी'हाशब्दकोणत्याग्रीकशब्दातूनआलाआहे:

- a. Homois and Pathos/ होमोइसआणिपॅथोस

- b. Homos and Pathos/ होम्सआणिपॅथो
- c. Homio and Pathio/ होमिओआणिपॅथिओ
- d. Homo and Pathy/ होमोआणिपॅथी

92. The principle of Homeopathy has been known since _____/ होमिओपॅथीचेतत्व _____

पासून ज्ञात आहे

- a. 450 BC/ ४५०इ.स.पू.
- b. 350 BC/ ३५०इ.स.पू.
- c. 200 BC/ २००इ.स.पू.
- d. 400 BC/ ४००इ.स.पू.

93. Mahatma Gandhi established a nature cure hospital in _____/ महात्मागांधींनी _____

मध्ये एक निसर्गचिकित्सारुग्णालय स्थापन केले

- a. Pune/ पुणे
- b. Nashik/ नाशिक
- c. Nagpur/ नागपूर
- d. Aurangabad/ औरंगाबाद

94. The word 'Naturopathy' has been coined by:/ 'निसर्गोपचार' हा शब्द कोणी तयार केला आहे:

- a. Dr. John Scheel/ डॉ. जॉनशील
- b. Dr. Benedict Lust/ डॉ. बेनेडिक्टलस्ट
- c. Dr. Berlin/ डॉ. बर्लिन
- d. Mahatma Gandhi/ महात्मागांधी

95. Who is the founder of the Reiki System of natural healing?/
नैसर्गिकउपचारांच्यारेकीसिस्टमचेसंस्थापककोणआहेत?

- a. MikaoUsui/ मिकाओसुई
- b. John Scheel/ जॉनशील
- c. Benedict Lust/ बेनेडिक्टलस्ट
- d. Michal Bettan/ मीकलबेट्टन

96. How many principles are there in Reiki system?/ रेकीसिस्टममध्येकितीतत्त्वेआहेत?

- a. ०५-May
- b. ०२-Feb
- c. ०८-Aug
- d. ११-Nov

97. Which medical certificates cannot be issued by medical practitioners?/
वैद्यकीयव्यवसायीहाकोणतेवैद्यकीयप्रमाणपत्रदेऊशकतनाही?

- a. Birth Certificate/ जन्मप्रमाणपत्र
- b. Death certificate/ मृत्यूप्रमाणपत्र
- c. Leave certificate/ रजाप्रमाणपत्र
- d. Fitness certificate/ तंदुरुस्तीप्रमाणपत्र

98. Contractual relationship between doctor and patient is developed under /
डॉक्टरआणिरुग्ण्यांच्यातकोणत्यातरतुदीअंतर्गतकरारबद्धसंबंधविकसितकेलेआहेत

- a. Section 2(h) of Indian Contract Act/ भारतीयकराराचाकायदाकलमर (एच)
- b. Section 2(g) of Indian Contract Act/ भारतीयकराराचाकायदाकलमर (जी)
- c. Section 2(i) of Indian Contract Act/ भारतीयकराराचाकायदाकलमर (आय)
- d. Section 2(j) of Indian Contract Act/ भारतीयकराराचाकायदाकलमर (जे)

99. Confidentiality can be breached/ गोपनीयतेचाभंगकरूशकतो

- a. When a patient authorizes to do so / जेव्हाएखादारुग्णतसेकरण्यासअधिकृतकरतो
- b. When the patient does not listen to the doctor./ जेव्हारुग्णडॉक्टरांचेऐकतनाही.
- c. When financial resources are scarce and patient is not compliant./ जेव्हाआर्थिकस्रोतकमीअसतातआणिरुग्णअनुरूपनसतात.
- d. For a patient who requires Invasive treatment/ ज्यारुग्णालाआक्रमकउपचारआवश्यकअसेल

100. Which article reads as: “The State shall strive to promote the welfare of the people by securing and protecting as effectively as it may a social order in which justice, social, economic and political, shall inform all the institutions of the national life.”

कोणतालेखखालीलप्रमाणेवाचलाआहे: "न्याय, सामाजिक, आर्थिकआणिराजकीय, राष्ट्रीयजीवनातीलसर्वसंस्थांनामाहितीदेणारीसामाजिकव्यवस्थाम्हणूनप्रभावीपणेसुरक्षितआणिसंरक्षणदेऊनलोकांच्याकल्याणासाठीप्रोत्साहनदेण्यासाठीराज्यप्रयत्नकरेल."

- a. Article 38 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३८
- b. Article 36 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३६
- c. Article 37 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३७
- d. Article 39 of Indian Constitution/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद३९

101. Similia Similibus curantur is based on a system of medicine popularly known as:
- A. Allopathy
 - B. Naturopathy
 - C. Homeopathy
 - D. Acupressure

Ans. C.

1. सिमिलियासिमिलिबसक्युरंटूरहेऔषधाच्याप्रणालीवरआधारितआहेजेयानावानेप्रसिद्धआहे :
- A. अँलोपॅथी
 - B. निसर्गोपचार
 - C. होमिओपॅथी
 - D. एक्यूप्रेशर

102. Which of the following is the correct definition of "Drug" under drugs and magic remedies (Objectionable Advertisements) Act, 1954?

- A. It includes a talisman, mantra, kavacha;
- B. It includes any article, other than food, intended to affect or influence in any way the structure or any organic function of the body of human beings or animals;
- C. It includes any other charm of any kind which is alleged to possess miraculous powers for or in the diagnosis, cure, mitigation, treatment or prevention of any disease in human beings or animals;
- D. It means to include any charm affecting or influencing in any way the structure or any organic function of the body of human beings or animals;

Ans. B

- e. ड्रग्सआणिमॅजिकरेमेडीज (आक्षेपार्हजाहिराती) कायदा, 1954 अंतर्गतखालीलपैकीकोणती "ड्रग" चीयोग्यव्याख्याआहे?
- A. त्यातएकताईत, मंत्र, कवच;

B. त्यामध्ये अन्नाशिवाय इतर कोणत्याही लेखाचा समावेश आहे, ज्याचा हेतू मनुष्याच्या किंवा प्राण्यांच्या शरीराच्या संरचनेवर किंवा कोणत्याही सेंद्रिय कार्यावर कोणत्याही प्रकारे प्रभाव टाकण्याचा किंवा प्रभावित करण्याचा हेतू आहे;

C. यात मानव किंवा प्राण्यांमधील कोणत्याही रोगाचे निदान, उपचार, शमन, उपचार किंवा प्रतिबंध यासाठी चमत्कारिक शक्ती असल्याचा आरोप असलेल्या कोणत्याही प्रकारचे इतर आकर्षण समाविष्ट आहे;

D. याचा अर्थ मानव किंवा प्राण्यांच्या शरीराच्या संरचनेवर किंवा कोणत्याही सेंद्रिय कार्यावर कोणत्याही प्रकारे प्रभाव टाकणारे किंवा प्रभावित करणारे कोणतेही आकर्षण समाविष्ट करणे.

103. Amniocentesis means removing the fluid from

- A. Uterus
- B. Ovaries
- C. Heart
- D. Kidney

Ans. A

ऍम्नीओसेन्टेसिस म्हणजे द्रव काढून टाकणे

- A. गर्भाशय
- B. अंडाशय
- C. हृदय
- D. मूत्रपिंड

104. Medical ethics is study of

- A. Moral values
- B. Doctor- Patients Rights
- C. Legal values
- D. legal and social values

Ans. A

वैद्यकीयनीतिशास्त्राचा अभ्यास आहे

- A. नैतिकमूल्ये
- B. डॉक्टर- रुग्णांचे हक्क
- C. कायदेशीरमूल्ये
- डी. कायदेशीर आणि सामाजिकमूल्ये

105. What is the Brain Stem Death?

- A. It is when the blood supply to part of your brain is interrupted or reduced, preventing brain tissue from getting oxygen and nutrients;
- B. It means the stage at which all functions of the brain-stem have permanently and irreversibly ceased and is so certified;
- C. It is a sudden loss of blood flow resulting from the failure of the heart to pump effectively;
- D. It is a sudden, uncontrolled electrical disturbance in the brain. It can cause changes in your behaviour, movements or feelings, and in levels of consciousness;

Ans. B

ब्रेनस्टेम डेथ म्हणजे काय?

- A. जेव्हा तुमच्या मेंदूच्या भागाला रक्तपुरवठा खंडित होतो किंवा कमी होतो, तेव्हा मेंदूच्या ऊर्तींना ऑक्सिजन आणि पोषक तत्त्वे मिळण्यापासून रोखतात;
- B. म्हणजे ज्या टप्प्यावर मेंदूच्या स्टेमची सर्व कार्ये कायम स्वरूपी असतात आणि अपरिवर्तनीय पणे बंद केले आहेत आणि म्हणून प्रमाणित आहेत;
- C. हृदयाच्या पंपामध्ये बिघाड झाल्यामुळे रक्तप्रवाह अचानक कमी होणे प्रभावी पणे;
- D. हामेंदूतील अचानक, अनियंत्रित विद्युत् गडबड आहे. यामुळे तुमच्या वागण्यात, हालचालींमध्ये किंवा भावनांमध्ये आणि चेतनेच्या स्तरांमध्ये बदल होऊ शकतात;

106. What is meant by 'Res Ipsa Loquitor'?

- A. "It is known from its associates."
- B. "the thing speaks for itself";
- C. "let the master answer";
- D. "the king can do no wrong";

Ans. B

Res Ipsa Loquitor म्हणजे काय?

- A. "तेत्याच्यासहयोगीकडूनओळखलेजाते."
- B. "गोष्टस्वतःचबोलते";
- C. "मास्टरलाउत्तरदेऊद्या";
- D. "राजाकोणतीहीचूककरूशकतनाही";

107. Define "Hospital" under the Transplantation of Human Organs Act, 1994.

- A. It includes a nursing home, clinic, medical centre, medical or teaching institution for therapeutic purposes and other like institution;
- B. Organisation constituted under clause (a) or clause (b) of sub-section (4) of Section 9;
- C. which has adequate facilities for treating seriously ill patients who can be potential donors of organs in the event of death;
- D. A facility registered under section 14A for carrying out any activity relating to the recovery, screening, testing, processing, storage and distribution of tissues [but does not to include a Blood Bank;]

Ans. A

मानवीअवयवप्रत्यारोपणकायदा, 1994 अंतर्गत "हॉस्पिटल" चीव्याख्याकरा.

- A. यातनसिंगहोम, क्लिनिक, वैद्यकीयकेंद्र,
उपचारात्मकहेतूसाठीवैद्यकीयकिंवाशिक्षणसंस्थाआणिइतरसंस्थांचासमावेशआहे;
- B. कलम 9 च्याउप-कलम (4) च्याखंड (a) किंवाखंड (b) अंतर्गतस्थापनकेलेलीसंघटना;

C.

ज्यामध्ये गंभीर आजारी रूग्णांवर उपचार करण्यासाठी पुरेशी सुविधा आहे जे मृत्यूच्या प्रसंगी अवयवांचे संभाव्य दाता असू शकतात;

D. रिकव्हरी, स्क्रीनिंग, टेस्टिंग, प्रक्रिया,
स्टोरेज आणि टिशूजच्या वितरणाशी संबंधित कोणतीही क्रिया करण्यासाठी कलम 14A
अंतर्गत नोंदणीकृत सुविधा [परंतु रक्तपेढीचा समावेश नाही;]

108. Command Nucleus in disaster management means-

- A. Hospital
- B. Police station
- C. Society
- D. Place designated in the plan

Ans. D

आपत्तीव्यवस्थापनातील कमांड न्यूक्लियस म्हणजे-
दवाखाना

- B. पोलीस स्टेशन
- C. सोसायटी
- D. योजनेत नियुक्त केलेले ठिकाण

109. In the operation of sterility, the consent must be given by-

- A. Husband only
- B. Wife only
- C. Both husband and wife
- D. Father in law

Ans. C

वंध्यत्वाच्या ऑपरेशनमध्ये, संमतीद्वारे दिली जाणे आवश्यक आहे-

- A. फक्तपती
- B. फक्तपत्नी
- C. पतीआणिपत्नीदोघेही
- D. सासरे

110. Under which Act, Maharashtra Government issued the Maharashtra COVID-19 Regulations, 2020?

- A. Contagious Diseases Act, 1898
- B. The Prevention and Control of Infectious Disease in Animals Act, 2005
- C. The National Disaster Management Act, 2005
- D. The Epidemic Disease Act, 1897

Ans. D

कोणत्याकायद्यानुसार, महाराष्ट्रसरकारनेमहाराष्ट्रकोविड-19 विनियम, 2020 जारीकेले?

- A. सांसर्गिकरोगकायदा, 1898
- B. प्राण्यांमधीलसंसर्गजन्यरोगप्रतिबंधआणिनियंत्रणकायदा, 2005
- C. राष्ट्रीयआपत्तीव्यवस्थापनकायदा, 2005
- D. महामारीरोगकायदा, 1897

111. What was the legal reasoning of the Supreme Court in the decision given in *Mr. X v. Hospital Z. AIR 1999 SC 495*?

- A. The constitution of India guarantees absolute right of privacy and X's medical documents cannot be made public.
- B. The patient has a right to marry and his medical condition of having HIV is not a threat to his fiancée.
- C. The fiancée is not a party to the case and has no right to know about the medical condition.
- D. The patient has a right of privacy but this right cannot override the right to life of the fiancée.

Ans. D

श्री. एकसवि. हॉस्पिटलझेड. एआयआर 1999 एससी 495

मध्येदिलेल्यानिर्णयामध्येसर्वोच्चन्यायालयाचेकायदेशीरकारणकायहोते?

A. भारताचेसंविधानगोपनीयतेच्यापूर्णअधिकाराचीहमीदेतेआणि X
चेवैद्यकीयदस्तऐवजसार्वजनिककेलेजाऊशकतनाहीत.

B. रुग्णालालग्नकरण्याचाअधिकारआहेआणि HIV
असण्याचीत्याचीवैद्यकीयस्थितीत्याच्यामंगेतरासाठीधोकानाही.

C.
मंगेतरकेसमध्येपक्षकारनाहीआणितिलावैद्यकीयस्थितीबद्दलजाणूनघेण्याचाअधिकारना
ही.

D.
रुग्णालागोपनीयतेचाअधिकारआहेपरंतुहाअधिकारमंगेतराच्याजगण्याचाअधिकारओव्हररा
इडकरूशकतनाही.

112. Sushruta Samhita deals with which of the following?

- A. Surgery
- B. Internal Medicine
- C. Vedas
- D. Physiotherapy

Ans. A

सुश्रुतसंहिताखालीलपैकीकशाशीसंबंधितआहे?

- A. शस्त्रक्रिया
- B. अंतर्गतऔषध
- C. वेद
- D. फिजिओथेरापी

113. The Declaration of Helsinki deals with which of the following?

- A. Sterilization
- B. Malpractice
- C. Abortion
- D. Bio-medical research

Ans. D

हेलसिंकीचीघोषणाखालीलपैकीकशाशीसंबंधितआहे?

- A. नसबंदी
- B. गैरव्यवहार
- C. गर्भपात
- D. जैव-वैद्यकीयसंशोधन

114. In which landmark judgment has the Supreme Court held that a hospital cannot deny treatment to a road accident victim, neither can the hospital authorities insist on the filing of the First Information Report by the victim prior to providing treatment?

- A. Sheela Barse (II) and Others vs. Union of India and others

- B. Vincent v. Union of India
C. Pt. Parmanand Katara vs Union Of India & Ors
D. Vikram Deo Singh Tomar v. State of Bihar

Ans. C

कोणत्याऐतिहासिकनिकालातसुप्रीमकोर्टानेअसानिर्णयदिलाआहेकीरस्तेअपघातातजखमीझाले
ल्याव्यक्तीलाहॉस्पिटलउपचारनाकारूशकतनाही,
तसेचहॉस्पिटलचेअधिकारीउपचारदेण्याआधीपीडितेचाप्रथममाहितीअहवालदाखलकरण्याचाआग्र
हधरूशकतनाहीत?

- A. शीलाबासे (II) आणिइतरवि. युनियनऑफइंडियाआणिइतर
B. व्हिन्सेंटवि. युनियनऑफइंडिया
C. पं. परमानंदकटाराविरुद्धयुनियनऑफइंडिया& Ors
डी. विक्रमदेवसिंहतोमरविरुद्धबिहारराज्य

115. Which State enacted the first law to prevent sex determination to prevent sex-selective abortions?

- A. Tamil Nadu
B. Karnataka
C. Maharashtra
D. Kerala

Ans. C

कोणत्याराज्यानेलैंगिक-

निवडकगर्भपातरोखण्यासाठीलिंगनिर्धारणरोखण्यासाठीपहिलाकायदालागूकेला?

- A. तामिळनाडू
B. कर्नाटक

- C. महाराष्ट्र
- D. केरळ

116. Which of the following Act regulate admission to psychiatric hospitals or psychiatric nursing homes of mentally ill persons who do not have sufficient understanding to seek treatment on a voluntary basis?

- A. National Trust Act, 1999
- B. The Military Lunatic Act, 1877
- C. The Lunacy (Supreme Court) Act, 1858
- D. The Mental Health Act, 1987

Ans. D

खालीलपैकीकोणताकायदामनोरुग्णालयातकिंवामनोरुग्णांच्यानर्सिंगहोममध्येप्रवेशाचेनि यमनकरतोज्यांनास्वेच्छेनेउपचारघेण्याचीपुरेशीसमजनाही?

- A. नॅशनलट्रस्टकायदा, 1999
- B. दमिलिटरीलुनेटिकॅक्ट, 1877
- C. लुनन्सी (सर्वोच्चन्यायालय) कायदा, 1858
- D. मानसिकआरोग्यकायदा, 1987

117. "Public health and sanitation; hospitals and dispensaries" is mentioned in which list of the seventh schedule of the Constitution of India?

- A. Central List
- B State List

- C. Concurrent List
- D. 73rd Amendment Act, 1992

Ans. B

“सार्वजनिकआरोग्यआणिस्वच्छता;
भारताच्याराज्यघटनेच्यासातव्याअनुसूचीच्याकोणत्यायादीमध्येरुग्णालयेआणिदवाखाने'
चाउल्लेखआहे?

- A. मध्यवर्तीयादी
- B. बराज्ययादी
- C. समवर्तीयादी
- D. ७३वीदुरुस्तीकायदा, १९९२

118. Which law has decriminalised the offence of “attempt to suicide”?

- A. The Criminal Law Amendment Act, 2013
- B. The Mental Health Care Act, 2017
- C. It is still a criminal act.
- D. The National Medical Commission Act , 2019

Ans. B

कोणत्याकायद्याने "आत्महत्येचाप्रयत्न" हागुन्हागुन्हेगारठरवलाआहे?

- A. फौजदारीकायदादुरुस्तीकायदा, 2013
- B. मानसिकआरोग्यसेवाकायदा, 2017
- C. हेअजूनहीगुन्हेगारीकृत्यआहे.
- D. राष्ट्रीयवैद्यकीयआयोगकायदा, 2019

119. Registered medical practitioner means-

- A. Having required qualifications
- B.M.B.B.S. Degree
- C. Citizen of India
- D. Having degree from outside of India

Ans. A.

नोंदणीकृतवैद्यकीयव्यवसायीम्हणजे-

- A. आवश्यकपात्रताअसणे**
- B. M.B.B.S. पदवी**
- C. भारताचेनागरिक**
- डी. भारताबाहेरीलपदवीप्राप्त**

120. Medical negligence means-

- A. The patient was cured
- B. The patient was not cured
- C. Due care was taken
- D. Due care was not taken

Ans. D

वैद्यकीयनिष्काळजीपणाम्हणजे-

- A. रुग्णबराझाला**
- B. रुग्णबराझालानाही**
- C. योग्यतीकाळजीघेतलीहोती**
- D. योग्यकाळजीघेतलीगेलीनाही**

LAWS RELATING TO WOMEN AND CHILDREN

- 1) In India, pre-natal sex determination of unborn children is /भारतात,
जन्मापूर्वीजन्मलेल्यामुलांचेलिंगनिर्धारणआहे

- a) Allowed when the woman already has two girl children / जेव्हास्त्रीलाआधीचदोनमुलीअसतीलतेव्हापरवानगीदिलीजाते
- b) Allowed when the woman is expecting twin children / जेव्हास्त्रीजुळ्यामुलांचीअपेक्षाकरतअसेलतेव्हापरवानगीदिलीजाते
- c) Allowed when fetal abnormalities and genetic defects are suspected / जेव्हागर्भाच्याविकृतीआणिअनुवांशिकदोषांचासंशयअसेलतेव्हापरवानगीदिलीजाते
- d) Not allowed at all / अजिबातपरवानगीनाही

2) CEDAW stands for / CEDAW चाअर्थआहे

- a) Convention on Equality Declaring Authority of Women / महिलांचेअधिकारघोषितकरणारेसमानतेचेअधिवेशन
- b) Conference of Elimination of Discrimination Against Women / महिलांवरीलभेदभावनिर्मूलनपरिषद
- c) Covenant of Equality Declared Against Women / समानतेचाकरणमहिलांविरुद्धघोषित
- d) Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women / महिलांवरीलसर्वप्रकारच्याभेदभावाच्यानिर्मूलनावरीलअधिवेशन

3) The nursing break applicable to a working mother who has returned to her duty after delivery / प्रसूतीनंतरतिच्याड्युटीवरपरतलेल्यानोकरीकरण्याआईलानर्सिंगब्रेकलागूहोतो

- a) One break during the working hours including the regular interval/rest period / नियमितअंतराल/विश्रांतीच्याकालावधीसहकामाच्यातासांमध्येएकब्रेक
- b) No breaks are allowed /कोणत्याहीब्रेकलापरवानगीनाही
- c) Two breaks during the working hours including the regular interval/rest period / नियमितअंतराल/विश्रांतीच्याकालावधीसहकामकाजाच्यातासांमध्येदोनब्रेक
- d) Two breaks during the working hours excluding the regular interval/rest period / नियमितअंतराल/विश्रांतीचाकालावधीवगळूनकामाच्यावेळेतदोनब्रेक

4) As per "The Maternity Benefit Act, 1961 (Amendment 2017)", no women shall be entitled to maternity benefit unless she has actually worked in an establishment of the employer from whom she claims meternity benefit, / for a continuous period of / "दमॅटर्निटीबेनिफिटॅक्ट, 1961 (सुधारणा2017)" नुसार,

कोणत्याहीमहिलेलामातृत्वलाभमिळूशकणारनाही,

जोपर्यंततिनेमातृत्वलाभाचादावाकेलेल्यानियोक्त्याच्याआस्थापनेमध्येकामकेलेनसेल.

- A) 80 days in twelve months immediately preceding the date of her expected delivery / तिच्याअपेक्षितप्रसूतीच्यातारखेच्याअगोदरबारामहिन्यांतील80दिवस
- B) 100 days in twelve months immediately preceding the date of her expected delivery / तिच्याअपेक्षितप्रसूतीच्यातारखेच्याअगोदरबारामहिन्यांतील100दिवस
- C) 120 days in twelve months immediately preceding the date of her expected delivery / तिच्याअपेक्षितप्रसूतीच्यातारखेच्याअगोदरबारामहिन्यांतील120दिवस
- D) 160 days in twelve months immediately preceding the date of her expected delivery / तिच्याअपेक्षितप्रसूतीच्यातारखेच्याअगोदरबारामहिन्यांतील160दिवस
- 5) According to 'Section 498A' of the IPC, any cruelty for dowry towards a woman by her husband or relatives of the husband is / आयपीसीच्या'कलम498A' नुसार, एखाद्यामहिलेवरतिचापतीकिंवापतीच्यानातेवाईकांकडूनहुंड्यासाठीकोणतीहीक्रूरता
- a) A non-bailable offence with up to three years jail, and fine / अजामीनपात्रगुन्हातीनवर्षांपर्यंततुरुंगवासआणिदंड
- b) A bailable offence with up to three years jail, and fine / तीनवर्षांपर्यंततुरुंगवासआणिदंडासहजामीनपात्रगुन्हा
- c) An offence with fine up to 5 thousand rupees / 5हजाररुपयांपर्यंतदंडासहगुन्हा
- d) A non bailable offence with up to seven years jail, and fine / सातवर्षांपर्यंततुरुंगवासआणिदंडासहअजामीनपात्रगुन्हा
- 6) Which of the following is NOT relevant as far as "The Protection of Women from Domestic Violence Act, 2005" is concerned / "घरगुतीहिंसाचारापासूनमहिलांचेसंरक्षणकायदा, 2005" खालीलपैकीकोणतासंबंधितनाही
- a) Workplace / कामाचीजागा
- b) Monetary relief / आर्थिकदिलासा
- c) Protection order / संरक्षणआदेश
- d) Physical abuse / शारिरीकशोषण

- 7) Which Section of "The Protection of Human Rights Act, 1993" gives power of inquiries to National Human Rights Commission? / "मानवाधिकारसंरक्षणकायदा, 1993" चेकोणतेकलमराष्ट्रीयमानवाधिकारआयोगालाचौकशीचेअधिकारदेते?
- a) 14 / १४
b) 15 / १५
c) 44907
d) 16 / १६
- 8) The National Human Rights Commission, while inquiring into complaints under "The Protection of Human Rights Act, 1993", shall have all the powers of / राष्ट्रीयमानवाधिकारआयोगाला, "मानवाधिकारसंरक्षणकायदा, 1993" अंतर्गततक्रारींचीचौकशीकरतानासर्वअधिकारअसतील.
- a) Civil court / दिवाणीन्यायालय
b) Criminal court / फौजदारीन्यायालय
c) Tribunal / न्यायाधिकरण
d) Arbitrator / मध्यस्थ
- 9) Which of the following is called the guardian of property under the Muslim law? / मुस्लिमकायद्यानुसारखालीलपैकीकोणालामालमत्तेचारक्षकम्हणतात?
- a) Walayat-I-mal / वलयात-इ-मल
b) Wasi / Wasi
c) Jabar / जबर
d) Hazin / हज़िन
- 10) "A" and "B" are related to each other by blood, but not wholly through male side. Their relation to each other is / "A" आणि "B" रक्तानेएकमेकांशीसंबंधितआहेत, परंतुपूर्णपणेपुरुषाच्याबाजूनेनाहीत. त्यांचेएकमेकांशीनातेआहे
- a) By full blood / पूर्णरक्ताने
b) By half blood / अर्ध्यारक्ताने

c) Cognate / जाणकार

d) Agnate / आग्नेय

11) In which of the following cases the Supreme Court laid down the principles of the permissibility of blood-test to determine a child's paternal identity? / खालीलपैकीकोणत्याप्रकरणातसुप्रीमकोर्टानेमुलाचीपितृत्वओळखण्यासाठीरक्ततपासणीच्यापरवानगीचीतत्त्वेमांडलीआहेत?

a) Pool Bai vs. Dada Patel / पूलबाईविरुद्धदादापटेल

b) Gautam Kundu vs. The State of West Bengal / गौतमकुंडूविरुद्धपश्चिमबंगालराज्य

c) Indra Sahany case / इंद्रसहानीप्रकरण R

d) Chitrallekha vs. The State of Mysore / आरचित्रलेखाविरुद्धम्हैसूरराज्य

12) To whom shall the case be initially referred by the Inspector, in case of any question regarding the age of a child permitted to work in an establishment? / एखाद्याआस्थापनामध्येकाम करण्याचीपरवानगीअसलेल्यामुलाच्यावयाच्यासंदर्भातकोणताहीप्रश्नअसल्यास, निरीक्षकानेसुरुवातीलाकेसकोणाकडेपाठवावी?

a) Tribunal / न्यायाधिकरण

b) Police Commissioner / पोलीसआयुक्त

c) Chief Inspector / मुख्यनिरीक्षक

d) Prescribed Medical Authority / विहितवैद्यकीयप्राधिकरण

13) Zubina has been working as a temporary office staff in a private hospital for the last eight months. She unfortunately suffers a miscarriage, and takes four weeks leave. As per "The Maternity Benefit Act, 2017", for this period, she is entitled to / झुबिनायागेल्याआठमहिन्यांपासूनएकाखासगीरुग्णालयातअस्थायीकार्यालयीनकर्मचारीम्हणून कार्यरतहोत्या .तिलादुर्दैवानेगर्भपातहोतोआणितिलाचारआठवड्यांचीसुट्टीलागते . "दमॅटर्निटीबेनिफिटएॅक्ट, 2017" नुसार, याकालावधीसाठी, तिला

A) Leave, but no wages / सोडा, पणवेतननाही

B) Both leave and full wages / रजाआणिपूर्णवेतनदोन्ही

C) Leave, and half wages / रजा, आणिअर्धावेतन

D) Neither leave nor wages, since she is a temporary staff /
तीतात्पुरतीकर्मचारीअसल्यानेनारजानापगार

14) As per "The Young Persons Harmful Publication Act, 1956", a young person is a person under the age of / "दयंगपर्सन्सहार्मफुलपब्लिकेशनएँक्ट, 1956" नुसार, तरुणव्यक्तीम्हणजेवयापेक्षाकमीवयाचीव्यक्ती

- a) 10/ 10
- b) 13 / १३
- c) 20 / २०
- d) 21 / २१

15) A break of at least _____ shall be given to a child as per 'Section 7' for Hours and Period of Work under "The Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986" / "बालमजुरी) प्रतिबंधआणिनियमन (अधिनियम, 1986" अंतर्गत'कलम7' नुसारमुलालाकामाचेतासआणिकालावधीसाठीकिमान_____ चाब्रेकदिलाजाईल.

- a) 30 minute / 30मिनिटे
- b) 1 hour / १तास
- c) 2 hour / २तास
- d) 3 hour / ३तास

16) Under muslim law, guardianship in marriage is also known as / मुस्लिमकायद्यानुसार, विवाहामध्येपालकत्वम्हणूनदेखीलओळखलेजाते

- a) Jabar / जबर
- b) Hizanat / हिजानात
- c) Hazing / हेझिंग
- d) Wasi / मीहोतो

17) Which of the following statements is true about adultery? / व्यभिचाराबद्दलखालीलपैकीकोणतेविधानखरेआहे?

- a) Adultery is a criminal offence, but not a ground for divorce under hindu law / व्यभिचारहाफौजदारीगुन्हाआहे, परंतुहिंदूकायद्यानुसारघटस्फोटाचेकारणनाही
- b) Adultery was never a criminal offence under Indian law / भारतीयकायद्यानुसारव्यभिचारहाकधीहीफौजदारीगुन्हानव्हता
- c) Adultery is a ground for divorce under hindu law / हिंदूकायद्यानुसारव्यभिचारहेघटस्फोटाचेकारणआहे
- d) Adultry is a Tort / व्यभिचारएकछळआहे

18) "A", a hindu, dies after the commencement of "The Hindu Succession Act, 1956", leaving behind three sons B, C and D. His (A) interest in the property will devolve to his sons by / "A", एकहिंदू, "हिंदूउत्तराधिकारकायदा, 1956" सुरुझाल्यानंतरमरणपावतो, त्याच्यामागेतीनमुलगेB, C आणिD सोडूनजातात .त्याचे) A) मालमत्तेतीलस्वारस्यत्याच्यामुलांकडेजाईल.

- a) Sapinda relationship / सपिंडासंबंध
- b) Succession / उत्तराधिकारी
- c) Survivorship / वाचलेले
- d) Limited estate/ मर्यादितइस्टेट

19) Which of the following cases relates to adoption? / खालीलपैकीकोणतीप्रकरणेदत्तकघेण्याशीसंबंधितआहेत?

- a) Rajlakshmi vs. Ramchandaran / राजलक्ष्मीविरुद्धरामचंद्रन
- b) Kashibai vs. Parvatibai / काशीबाईविरुद्धपार्वतीबाई
- c) Ashok kumar vs. The State of Rajasthan / अशोककुमारविरुद्धराजस्थानराज्य
- d) AP vs. PB Vijay Kumar / एपीविरुद्धपीबीविजयकुमार

20) Which Section of IPC deals with the intention to insult the modesty of a woman? / IPC चेकोणतेकलमएकामहिलेच्याविनयशीलतेचाअपमानकरण्याच्याहेतूनेसंबंधितआहे?

- a) 509 / ५०९
- b) 304 / ३०४
- c) 376 / ३७६
- d) 112 / ११२

21. Define a type of Mehar which is to be paid on demand.
मागणीनुसारदेय असलेल्या मेहरला काय म्हणतात?

- a) Meher -e- misla मेहेर -ए - मिसळा
- b) {C} Marzal/ Mrjal मर्जल
- c) Muwwazal मुवाजाल
- d) Kharch-e-pandan खर्चएपण्डन

22) As per Dowry Prohibition Act, 1961 what is the penalty for dowry death?
हुंडानिषेध अधिनियम, १९६१नुसार हुंडाबळीसंबंधी काय शिक्षा आहे?

- a) 2 years imprisonment- Fine Rs. 15,000 २वर्षे कारावास - रुपये १५,००० दंड
- b) 1 year imprisonment- Fine Rs. 5, 000 १वर्षे कारावास - रुपये ५,००० दंड
- c) 5 years imprisonment - Fine Rs. 10,000 ५वर्षे कारावास - रुपये १०,००० दंड
- d) {C} 7 years to life imprisonment - ७वर्षे ते आजन्म कारावास

23) Vishaka V State of Rajasthan case is considered as a milestone for which offence?
विशाखा विरुद्ध राजस्थान राज्य ही केस कोणत्या गुन्ह्यासाठी महत्वाचे प्रकरण मानले जाते?

- a) {C} The offence of sexual harassment of working women
कामकाजी महिलांच्या लैंगिक छळाच्या गुन्ह्यासाठी
- b) Custodial death कारावासात मृत्यू
- c) Dowry Death हुंडा मृत्यू
- d) Cruelty अत्याचार

24) In which of the following cases Sec.9 of The Hindu Marriage Act was held unconstitutional by the Supreme Court of India?
खालीलपैकीकोणत्याप्रकरणातहिंदूविवाहकायद्यातीलकलम९ह्यालासर्वोच्चन्यायालयानेअसंवैधानिकघोषितकेला?

- a) Chamuniya v. Virendra Kumar चमुनियावि. वीरेंद्रकुमार
- b) {C} T. Saritha v. Veluswamy टी. सरिताविर. वल्लूस्वामी
- c) Khusboo case खुशबूप्रकरण
- d) Ashwini v Lata अश्विनीविलता

25) As per PCPNDT Act, within what period can a female abort in case of reasonable complications?

पीसीपीएनडीटीकायद्यानुसारगंभीरपरिस्थितीतकितीकालावधीतमहिलागर्भपातकरूशकते?

- a) Within 20 weeks only २०आठवड्यांच्याआत
- b) Within 20 weeks to 28 weeks २०आठवड्यांपासून२८आठवड्यांच्याआत
- c) Within 12 weeks १२आठवड्यांच्याआत
- d) {C} within 20 weeks to 26 weeks २०आठवड्यांपासून२६आठवड्यांच्याआतगर्भपातहोऊशकतो

26) How long should be the period of willful non consumption of marriage as a ground of divorce?
वैवाहिकजीवनाचीपरिपूर्ती/

विवाहोत्तरशारीरिकसंबंधनसणेघटस्फोटाचेकारणसांगण्यासाठीकालावधीकितीअसावी?

- a) {C} 1 year from the date of marriage लग्नाच्यातारख्यापासून१वर्ष
- b) 2 years from the date of separation लग्नाच्यातारख्यापासून२वर्ष
- c) 3 years ३वर्ष

d) 5 years ५वर्ष

27. When can women claim maternity benefit? महिलामातृत्वलाभाचाहक्ककेव्हामागुशकते?

a) For delivery of first child पहिलाबाळाचाप्रसूतीसाठी

b) When she has a child by surrogacy जेव्हामहिलासुरोगीद्वारेमाताहोते

c) For delivery of third child तिसऱ्याबाळाचीप्रसूतीसाठी

d) {C} In case of delivery of first child or even if when she has child by surrogacy पहिलाबाळाचाप्रसूतीसाठीकिंवाजेव्हामहिलासुरोगीद्वारेमाताहोते

28)) State the type of marriage where time and dower is fixed? ज्याविवाहातकालमर्यादाआणिडॉवरठरविलेलाअसतोत्याविवाहासकायम्हणतात?

a) Sahih सही

b) Fasid फासिद

c) Batil बतील

d) {C} Mutta मुत्ता

29) According to which Bill 33% Reservation for women in the Lower House was adapted? कोणत्याविधेयकाअनुसारकनिष्ठसभागृहातमहिलांसाठी३३% टक्केआरक्षणबिलपारितझाली?

a) The Women's Reservation Bill 2009महिलाआरक्षणविधेयक२००९

b) {C} The Women's Reservation Bill 2008महिलाआरक्षणविधेयक२००८

c) The Women's Reservation Bill 2018महिलाआरक्षणविधेयक२०१८

d) The Women's Reservation Bill 2020महिलाआरक्षणविधेयक२०२०

30) To whom does the State Government provide a 'Shelter home'?
राज्यप्राधिकरणकुणासनिवारागृह' पुरवते?

- a) People who are vulnerable असुरक्षितलोकांना
- b) People who are homeless बेघरलोकांना
- c) People who need care and protection ज्यालोकांनासंरक्षणाचीगरजआहे
- d) {C}The home for vulnerable, homeless and for all who need care and protection असुरक्षित, बेघरआणिज्यालोकांनासंरक्षणाचीगरजआहेत्यासगळाना

31) What do you mean by In camera proceedings? इनकॅमेराकार्यवाहीम्हणजेकाय?

- a) {C} The proceeding where no outsiders are allowed to remain present कार्यवाहीजिथेबाहेरीललोकांनाउपस्थितराहण्याचीपरवानगीनसते
- b) The proceeding where outsiders are allowed to remain present कार्यवाहीजिथेबाहेरीललोकांनाउपस्थितराहण्याचीपरवानगीअसेल
- c) Where proceeding is video recorded जिथेकार्यवाहीचेविडिओरेकॉर्डिंगहोते
- d) Proceeding through video camera विडिओरेकॉर्डिंगद्वारेकार्यवाही

32)What is Khula? खुलाम्हणजेकाय?

- a) Redemption विमोचन
- b) Vow of continence धैर्यव्रत
- c) Injurious assimilation हानिकारकतुलना
- d) {C} Mutual separation at the inception of wife महिलेचीसहमतीनेपरस्परवेगळेहोणे

33) In Fireworks and matchbox industries children below which age are prohibited to work?
फटाकेआणिमॅचबॉक्सबॉक्सउद्योगातकितीवर्षाखालीलमुलांनाकामकरण्यासमनाईआहे?

- a) Below the age of 18 years १८वर्षाच्याखालीलमुलास
- b) {C} Below the age of 14 १४वर्षाच्याखालीलमुलास
- c) Below the age of 15 years १५वर्षाच्याखालीलमुलास
- d) Below the age of 21 years २१वर्षाच्याखालीलमुलास

34) Bigamy and Conversion to other religion were grounds of divorce in which case?
कोणत्याखटल्यातद्विविवाहआणिदुसऱ्याधर्मांतरहेघटस्फोटाचेकारणम्हणूनमानलेगेलेहोते?

- a) {C} Sarla Mudgal V UOI सरलामुद्गलवि. भारतसरकार
- b) Mohammad Ahmed Khan V Shah Bano मोहंमदअहमदखानविरुद्धशाहबानो
- c) Ashok Hura V Rupa Hura अशोकहूरविरुद्धरूपहूर
- d) T. Saritha v Veluswamy टी. सरिताविवल्लूस्वामी

35) What is the legal status of a minor's marriage within prohibited degrees ?
सगोत्रीबालविवाहचीकायदेशीरताकायअसते?

- a) Voidable marriage शुन्यविवाह
- b) {C} Void marriage अवैधविवाह
- c) Valid marriage वैधविवाह
- d) Illegal marriage बेकायदेशीरविवाह

36) What is punishment for abetment of "Sati"; as per The Commission of Sati Prevention Act,1987? सतीप्रथाकायद्याप्रमाणेसतीहोण्यासप्रवृत्तकरण्यासाठीकितीशिक्षानमूदकेलीआहे?

- a) 1 year to 7 years १वर्षते७वर्षे
- b) 5 years to 7 years ५वर्षते७वर्षे
- c) {C} Death or imprisonment for life मृत्युदंडकिंवाआजन्मकारावास
- d) 2 years to 7 years २वर्षते७वर्षे

37) Which of the following Articles from the Constitution of India empowers the state to make special provision for equal pay for equal work? भारतीयराज्यघटनेच्याखालीलपैकीकोणताअनुच्छेदराज्याससामानकामासाठीसामानवेतनचीविशेषतरतूद करतो?

- a) Art. 32अनुच्छेद३२
- b) Art.15(3) अनुच्छेद१५(३)
- c) {C} Art. 39(d) अनुच्छेद३९(ड)
- d) Art.14अनुच्छेद१४

38) When a Hindu married male can adopt the child? विवाहितहिंदूपुरुषकधीदत्तकघेऊशकते?

- a) With the consent of wife पत्नीचीसहमतीने
- b) {C} With the consent of senior most wife when there are more than one wife ज्येष्ठपत्नीचीसहमतीने, जेव्हाएकापेक्षाजास्तपत्नीआहेत
- c) Only in the lifetime of wife पत्नीजिवंतअसेपर्यंत
- d) Without consent of wife पत्नीचीसहमतीचीगरजनाही

39) What is a penalty for rape of minor child?
अल्पवयीनमुलीवरबलात्काराच्यागुन्हयासाठीकितीशिक्षाआहे?

- a. Fine of 50,000 ५०,०००रुपयेदंड
- b. {C} Imprisonment for 10 years १०वर्षांचाकारावास
- c. Imprisonment for six months सहामहिनेकारावास
- d. Imprisonment for the Term of 3 years and fine ३वर्षांचाकारावासआणिदंड

40) Genetic clinic means what? अनुवांशिकचिकित्सालयम्हणजेकाय?

- a) {C} A place where there is use of ultrasound machine or imaging machine or scanner, capable of determining the sex of child in womb
ज्यास्थानालाअल्ट्रासाउंडमशीनकिंवाइमेजिंगमशीनकिंवास्कॅनरचावापरगर्भाशयातमुलाचेलिंगनिश्चितकरण्याससक्षमअसते
- b) A maternity home clinic प्रसुतीगृहचिकित्सालय
- c) The laboratory where any test can be conducted चाचणीकेंद्रजिथेकोणतीहीचाचणीहोऊशकते
- d) A place where there is use of ultrasound machine ज्यास्थानालाअल्ट्रासाउंडमशीनआहेत

41. Invalid or irregular marriage under muslim law is also known as _____/
मुस्लिमकायद्यानुसार _____ विवाहअवैधकिंवाअनियमितम्हणूनदेखीलओळखलेजाते.

- a. Muta Marriage/ मुटाविवाह
- b. Sahih Marriage/ सहीहविवाह
- c. Fasid Marriage/ फासिदविवाह
- d. Batil Marriage/ बातीलविवाह

42. _____ is guilty of the offence of adultery./व्यभिचाराच्यागुन्ह्यामध्ये
_____ दोषीआहे
- Husband of the woman./महिलेचापती
 - Woman who is party to the offence./ व्यभिचारातमहिला
 - Man who is the party to the offence./व्यभिचारातपुरुष**
 - Both man and woman who are the parties to the offence./
व्यभिचारातगुंतलेलेपुरुषआणिमहिलादोघेही
43. Article ____ of the Indian Constitution provides equal justice and free legal
aid./भारतीयराज्यघटनेचाकलम ____ समानन्यायवमोफतकायदेशीरसहाय्यपुरवतो.
- 42
 - 44
 - 38-A
 - 39-A**
44. Under Section 125 of Cr.P.C. _____ women can claim for
maintenance./सीआरपीसीच्याकलम 125 अंतर्गत _____
महिलादेखभालीसाठीदावाकरुशकतात.
- Only Muslim women/फक्तमुस्लिममहिला
 - Only Hindu women/फक्तहिंदूमहिला
 - Only Parsi women/फक्तपारसीमहिला
 - Women of all the religions/सर्वधर्मातीलमहिला**
45. _____ case is considered as the mile stone for the case of Sexual Harassment of
working women./कामकरणार्यामहिलांच्यालैंगिकछळाच्याबाबतीत _____
प्रकरणप्रगतिदर्शकघटनामानलीजाते.
- Vishakha v/s State of Rajasthan/ विशाखाविरुद्धराजस्थानराज्य**
 - Sarla Mudgal v/s Union of India/ सरलामुद्गलविरुद्धभारतीयसंघ
 - Lechandas v/s State of Rajasthan/लेंचंदासविरुद्धराजस्थानराज्य
 - Indravati and others v/s Union of India/ इंद्रावतीवइतरविरुद्धभारतीयसंघ

46. Period of Imprisonment for child marriage under Section 18 of the Hindu Marriage Act, 1955 may extend upto /हिंदूविवाहकायदा,1955 कलम 18 अंतर्गतबालविवाहासाठीतुरुंगवासाचाकालावधीकितीदिवसांपर्यंतवाढूशकते.

- a. 15 days /15 दिवस
- b. 30 days/ 30 दिवस
- c. 60 days/ 60 दिवस
- d. 90 days/ 90 दिवस

47. In dowry cases the burden of the proof is on _____./ हुंडाप्रकरणातपुराव्यांचाभार _____ वरअसतो.

- a. State/राज्य
- b. Magistrate/दंडाधिकारी
- c. Complainant/तक्रारदार
- d. Accused Person/आरोपीव्यक्ती

48. Section- 113-A of the Indian Evidence Act has been introduced with effect from- /भारतीयपुरावाअधिनियमाचाकलम- 113-ए _____ पासूनलागूझाला

- a. 30th Dec, 1983/ 30 डिसेंबर, 1983
- b. 25th Dec, 1983/ 25 डिसेंबर 1983
- c. 25th Dec, 1984/25 डिसेंबर, 1984
- d. 27th Feb, 1984/27 फेब्रुवारी, 1984

49. If a woman suffers miscarriage, then she is entitled to leave with wages for a period of-/
जरएखाद्यामहिलेसगर्भपातझालाअसेलतर_____
कालावधीसाठीतिलासुट्टीचेवेतनमिळण्यासपात्रआहे.

- a. 10 weeks/10 आठवडे
- b. 12 weeks/12 आठवडे
- c. 6 weeks/6 आठवडे
- d. 4 weeks/4 आठवडे

50. Right to education is provided under Article _____ of the Indian Constitution./शिक्षणाचाहक्कभारतीयघटनेच्या ---- कलमांतर्गतप्रदानकेलागेलआहे.

- a. 21
- b. 21-A/21-ए
- c. 39(b)/ 39 (बी)
- d. 41

51. An unmarried Hindu girl can adopt a son provided that the age between them is of _____./एकअविवाहितहिंदूमुलगीमुलगादत्तकघेऊशकतेपरंतुत्यांच्यावयाचाफरक _____ असेलतर.

- a. 18 years/18 वर्षे
- b. 16 years/ 16 वर्षे
- c. 21 years/21 वर्षे
- d. 15 years/15 वर्षे

52. State whether the given statement is True or False- Judicial Separation is not provided under the Special Marriage Act of 1954./दिलेलेविधानसत्यआहेकीअसत्यआहेतेसांगा - 1954 च्याविशेषविवाहकायद्यानुसारन्यायालयीनफारकतदिलेलेनाही.

- a. True/सत्य
- b. False/असत्य

53. Article 243-T of the Indian Constitution provides _____ reservation of seats for women in municipalities./भारतीयराज्यघटनेतीलकलम 243-टीनगरपालिकांमधीलमहिलांसाठी _____ आरक्षणाचीतरतूदकरते.

- a. One third/ एकतृतीयांश
- b. Two third/ दोनतृतीयांश

- c. One fourth/ एकचतुर्थाश
- d. One half/ अर्धाभाग

54. No person should be appointed as or hold office of a Judge of Family Court after he has attained _____ years of age./वयाची _____ वर्षेपूर्णज्ञाल्यानंतरकोणाचाहीकौटुंबिककोर्टाच्यान्यायाधीशपदीनेमणूकहोऊनयेकिंवापदधारणकरू नये.

- a. 62 years/62 वर्षे
- b. 65 years/65 वर्षे
- c. 70 years/70 वर्षे
- d. 75 years/75 वर्षे

55. Section 25 of the Hindu Marriage Act, 1955 provides for-/हिंदूविवाहअधिनियम 1955 चेकलम 25 मध्ये _____ चीतरतूदआहे.

- a. Permanent alimony and maintenance/कायमपोटगीआणिदेखभाल
- b. Maintenance pendente lite/ देखभालपेंडेंटलाइट
- c. Maintenance of widowed daughter in law / विधवासुनेचीदेखभाल
- d. None of the above/ वरीलपैकीकाहीहीनाही

56. Alimony under Section 25 of the Marriage Act of 1955 can be ordered by ____./1955 च्याविवाहकायदाकलम 25 अन्वयेपोटगीचा _____ द्वाराआदेशदिलाजाऊशकतो.

- a. A civil court/ दिवाणीन्यायालय
- b. A Court exercising jurisdiction under the Hindu Marriage Act/ हिंदूविवाहकायद्यांतर्गतन्यायालयकार्यक्षेत्रघेणाराएकन्यायालय
- c. Both (a) and (b)/ (a) आणि (b) दोन्ही
- d. Either (a) or (b)/ एकतर (a) किंवा (b)

57. Who among the following is not a class I heir of a Hindu male?/खालीलपैकीकोणहिंदूपुरुषाचावर्गएकचावारसनाही?

- a. Step-son/ सावत्रपुत्र
- b. Step-daughter/ सावत्र-मुलगी
- c. Step-mother/ सावत्रआई
- d. All of the above /वरीलसर्व

58. A family arrangement binds_____. / कौटुंबिकव्यवस्था _____ वरबंधनकारकआहे

- a. All the members including minors but excluding children in the womb/ अल्पवयीनमुलांसहपरंतुगर्भाशयातीलमुलेवगळतासर्वसदस्य
- b. All members except minors and the children in the womb/ अल्पवयीनआणिगर्भाशयातीलमुलेवगळतासर्वसदस्य
- c. All members including minors and children in the womb/ गर्भाशयातीलमुलेवअल्पवयीनमुलांसहसर्वसदस्य
- d. Either (a) or (b) / एकतर (a) किंवा (b)

59. Property belonging to a joint family is managed by ____./संयुक्तकुटुंबातीलमालमत्ता _____ द्वारेव्यवस्थापितकेलीजाते.

- a. Karta/ कर्ता
- b. A coparcener/ कोपरसेनर
- c. Both (a) and (b)/दोन्ही (a) आणि (b)
- d. Either (a) or (b)/ एकतर (a) किंवा (b)

60. Minimum punishment prescribed for dowry death under Indian Penal Code is _____./भारतीयदंडसंहितेनुसारहुंडाबळीसाठीकिमानशिक्षा _____ आहे.

- a. 10 years/ 10 वर्षे
- b. 5 years/ 5वर्षे
- c. 14 years/ 14 वर्षे
- d. 7 years/ 7 वर्षे

61. As per the Child Labour (Prohibition and Regulation) Act, 1986, Week means a period of 7 days beginning at midnight on बालकामगार (बंदीवनियमन) अधिनियम 1986 नुसार आठवड्याचा अर्थ मध्यरात्रीपासून 7 दिवसांचा कालावधी असतो
- Sunday रविवारी
 - Monday सोमवार
 - Saturday शनिवार**
 - Thursday गुरुवार
62. What is the punishment for Abetment to Sati? सतीयांना अॅोबेटमेंटसाठी काय शिक्षा आहे
- Imprisonment for 5 years 5 वर्षे कारावास
 - Death or Imprisonment for life and fine जीवना किंवा दंड किंवा मृत्यूची शिक्षा**
 - Fine of Rs. 1 lakh दंड रू. 1 लाख
 - Imprisonment for 3 years कारावास 3 वर्षे
63. A Muta Marriage is valid only मुटा विवाह केवळ वैध आहे
- when the duration of the marriage is specified लग्नाचा कालावधी निर्दिष्ट केल्यावर
 - when the Mehr/Dower payment is fixed मेहर / डावर ची देय रक्कम निश्चित झाल्यावर
 - when the duration of the marriage and Mehr is specified विवाह आणि मेहर चा कालावधी निर्दिष्ट केल्यावर**
 - when there is no fixed term जेव्हा कोणतीही मुदत नसते
64. Bigamy is बिगामी आहे
- an offence only applicable to men. हा गुन्हा पुरुषांनाच लागू आहे
 - an offence of having more than one wife. एकापेक्षा जास्त बायको असल्याचा गुन्हा
 - an offence of wilfully and knowingly having more than one wife or husband at the same time. एकाच वेळी जाणीवपूर्वक आणि एकापेक्षा जास्त बायको किंवा पती असण्याचा अपराध**
 - not an offence in India. भारतातील गुन्हा नाही
65. The legal status of a child in the mother's womb with regards to inheritance and who is born alive shall have ?

वारशाच्याबाबतीतआणिआईच्यापोटातीलमुलाचीकायदेशीरस्थितीकायअसेलआणितीजिवंतजन्मासयेईल?

- no right to inherit to the intestate. आतड्यांनावारसामिळण्याचाअधिकारनाही.
- the same right to inherit to the intestate as if he/she had been born before the death of intestate.आतड्याचावारसामिळवण्याचासमानहक्कजसेकीत्याचा / तिचाजन्मआतड्यांच्यामृत्यूपूर्वीझालाआहे.
- half right to inherit to the intestate वारसाघेण्यासाठीअर्धाअधिकार
- some right to inherit to the intestate वारसामिळण्याचाकाहीअधिकार

66. What is 'In-camera Proceedings'? इन्-कॅमेराकार्यवाहीम्हणजेकाय?

- Court proceedings which are recorded using camera. कॅमेरावापरुनरेकॉर्डकेलेल्याकोर्टाचीकार्यवाही
- Court proceedings which are recorded in the register. कोर्टाचेकामकाजरजिस्टरमध्येनोंदवलेगेले
- Court proceedings which are held in the private chamber of a Judge. न्यायाधीशांच्याखासगीचेंबरमध्येन्यायालयीनकार्यवाही
- Court proceedings which are held in public. कोर्टाचीकार्यवाहीजीसार्वजनिकपणेघेतलीजाते

67. Which term does not relate to Female Foeticide? स्त्री-भ्रूणहत्येशीसंबंधितकोणताशब्दनाही?

- Amniocentesis अम्नियोसेन्टिसिस
- Foerostopy फोरोस्कोपी
- Abortion गर्भपात
- Endometriosis एंडोमेट्रिओसिस

68. Mubaraat under Muslim law means मुस्लिमकायद्यानुसारमुबारतम्हणजे

- Divorce through a letter एकापत्राद्वारेघटस्फोट
- Divorce by wife Helveer द्वारेघटस्फोट
- Divorce by husband नवराघटस्फोट
- Divorce by mutual consent परस्परसंमतीनेघटस्फोट

69. Which Article of the Constitution of India gives Right to Equality to its citizens? भारतीयराज्यघटनेतीलकोणताकलमआपल्यानागरिकांनासमानतेचाहक्कदेतो?

- a. Article 14 & 15 कलम 14 आणि 15.
- b. Article 14 & 15 & 16 कलम 14 आणि 15 आणि 16
- c. Article 14 कलम 14
- d. Article 15 अनुच्छेद 15

70. The Optional Protocol to CEDAW: सीएडीएडब्ल्यूकरण्यासाठीपर्यायीप्रोटोकॉल

- a. Is an international agreement. आंतरराष्ट्रीयकरारआहे.
- b. Allows girls and women to bring complaints to the attention of the CEDAW Committee. मुलीवमहिलांनासीएडीएडब्ल्यूसमितीच्यानिदर्शनासयेण्यासतक्रारीआणण्यासअनुमतीदेते
- c. Further protects the rights of girls and women. पुढेमुलीआणिमहिलांच्याहक्कांचेरक्षणकरते
- d. Protects the rights of girls. मुलींच्याहक्कांचेरक्षणकरते

71. Which of the following is not relevant as far as the Protection of Women from Domestic Violence Act is concerned? घरगुतीहिंसाचारापासूनमहिलासंरक्षणार्थतखालीलपैकीकोणतेसंबंधितनाही?

- a. Workplace कामाचीजागा
- b. Monetary relief आर्थिकमदत
- c. Protection order संरक्षणऑर्डर
- d. Physical abuse शारीरिकअत्याचार

72. What are the minimum and maximum punishments for a person convicted of raping a woman who has never been his wife? ज्याव्यक्तीनेआपलीपत्नीकधीचराहिलीनाहीअशास्त्रीवरबलात्कारकेल्याबद्दलदोषीठरलेल्याव्यक्तीलाकिमानवकमालशिक्षाकिती?

- a. minimum seven years imprisonment; maximum death sentence किमानसातवर्षकारावास; जास्तीतजास्तमृत्यूदंड
- b. minimum five year imprisonment; maximum ten year imprisonment किमानपाचवर्षकारावास; जास्तीतजास्तदहावर्षांचीशिक्षा
- c. minimum three year imprisonment; maximum death sentence किमानतीनवर्षकारावास; जास्तीतजास्तमृत्यूदंड

d. minimum seven year imprisonment; maximum life imprisonment किमान सात वर्ष कारावास;
जास्तीत जास्त जन्मठेपेची शिक्षा

73. National Human Rights Commission is a राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग

- a. Statutory body वैधानिक संस्था
- b. Constitutional body घटनात्मक संस्था
- c. Local body स्थानिक संस्था
- d. Collective body सामूहिक संस्था

74. According to the Shariat, if one of the parents is a Muslim, the child is to be treated as शरीयतनुसार, जर पालकांपैकी एखादा मुसलमान असेल तर मुलासार खाचवागला पाहिजे?

- a. Muslim एक मुस्लिम
- b. belonging to the religion of the father वडिलांच्या धर्माशी संबंधित
- c. belonging to the religion of the mother आईच्या धर्माशी संबंधित
- d. belonging to the religion mutually agreed by the parents. पालकांनी परस्पर मान्य केलेल्या धर्माशी संबंधित

75. Islamic law provides for इस्लामिक कायदा तरतूद

- a. monogamy एकपत्नीविवाह
- b. unlimited polygamy अमर्यादित बहुविवाह
- c. controlled polygamy बहुविवाह नियंत्रित
- d. bigamy. वैवाहिक जीवन

76. India has borrowed the concept of Fundamental Rights from the Constitution of घटनेतून मूलभूत अधिकारांची संकल्पना भारताने घेतली आहे?

- a. UK यूके
- b. USA संयुक्त राज्या
- c. Russia रशिया
- d. Ireland आयरलंड

77. Which of the following Articles of Indian Constitution enunciates fundamental duties? भारतीयराज्यघटनेतीलकोणतालेखमूलभूतकर्तव्येदर्शवितो?

- a. Article 35 अनुच्छेद 35
- b. Article 51(A) अनुच्छेद 51 (ए)
- c. Article 32 अनुच्छेद 32
- d. Article 14 अनुच्छेद 14

78. When two persons are the descendants of a common ancestor by the same wife, they are said to be related to each other
जेव्हादोनव्यक्तीएकाचपत्नीद्वारेसामान्यपूर्वजांचेवंशज असतात तेव्हाते एकमेकांशीसंबंधितअसे म्हणतात

- a. by full blood पूर्णरक्ताने
- b. by half blood अर्ध्यारक्ताने
- c. by uterine blood गर्भाशयाच्यारक्ताद्वारे
- d. half and full blood अर्धाआणिपूर्णरक्त

79. Under section 3 of Hindu Marriage Act, a rule can be a 'custom' or usage
हिंदूविवाहकायद्याच्याकलम Under अंतर्गतनियम 'प्रथा' किंवावापर असू शकतो

- a. if it is certain & not unreasonable जर ते निश्चित असेल आणि अवास्तव नसेल तर
- b. if it is not certain but reasonable जर ते निश्चित नसेल तरी वाजवी असेल
- c. if it is neither certain nor reasonable जर ते निश्चित किंवा वाजवी नसेल तर
- d. if it is either certain or reasonable. ते एकतर निश्चित किंवा वाजवी असल्यास

80. Two persons are said to be related to each other by uterine blood
दोन व्यक्ती गर्भाशयाच्या रक्ताने एकमेकांशी संबंधित असल्याचे म्हणतात

- a. when they are descended from a common ancestress by the same husband जेव्हा ते एकाच पत्नीद्वारे सामान्य वडिलांमधून आले आहेत
- b. when they are descended from a common ancestress but by different husbands जेव्हा ते सामान्य वडिलांद्वारे असतात परंतु भिन्न पत्नीद्वारे
- c. when they are descended from a common ancestor by the same wife जेव्हा ते समान बायकोद्वारे एका सामान्य पूर्वजातून आले असते

d. when they are descended from a common ancestor but by different wives
जेव्हातेएकासामान्यपूर्वजातूनपरंतुभिन्नस्त्रियांद्वारेयेतात

81. The Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women (CEDAW), was adopted by the United Nations General Assembly in / महिलांविरुद्धच्यासर्वप्रकारच्याविभेदनिर्मूलनावरीलअधिवेशन (सीएडीएडब्ल्यू), संयुक्तराष्ट्रमहासभेने ____ मध्येस्वीकारले.

- a. 1979/ १९७९
- b. 1983/१९८३
- c. 1975 /१९७५
- d. 1981/१९८१

82. NCW stands for / एनसीडब्ल्यूम्हणजे

- a. National Commission for Women / राष्ट्रीयमहिलाआयोग
- b. National Council for Women / राष्ट्रीयमहिलापरिषद
- c. National Committee for Women / राष्ट्रीयमहिलासमिती
- d. National Congress for Women/ महिलांसाठीराष्ट्रीयकाँग्रेस

83. In the 86th Amendment to the Constitution in 2002, which of the following was added as a fundamental duty of every citizen of India? /२००२मध्येघटनेच्या 86 व्यादुरुस्तीतपुढीलपैकीकोणतीगोष्टभारताच्याप्रत्येकनागरिकाचीमूलभूतकर्तव्यम्हणूनसमाविष्ट केलीगेली?

- a. A parent or guardian to provide opportunities for education to his child or, as the case may be, ward between the age of six and fourteen years / पालकांनीआपल्यामुलांनाशिक्षणाचीसंधीउपलब्धकरूनदेणेविशेषतःसहातेचौदावर्षांच्यादरम्यानअसणारेपाल्यास
- b. To value and preserve the rich heritage of our composite culture / आपल्यासंमिश्रसंस्कृतीच्यासमृद्धवारशाचेमूल्यआणिजतनकरणे
- c. To promote harmony and the spirit of common brotherhood amongst all people of India transcending religious, linguistic and regional or sectional diversities, to renounce practices derogatory to the dignity of women / धार्मिक,

भाषिकआणिप्रादेशिककिंवाविभागीयविविधताओलांडूनसर्वलोकांमध्येसमरसतेचीवसमानबंधु
त्वाचीभावनावढविणे, महिलांच्यासन्मानासाठीअपमानास्पद -पद्धतींचात्यागकरणे.

- d. To protect and improve the natural environment including forests, rivers and wild life,
and to have compassion for living creatures/ जंगल,
नद्याववन्यजीवनासहनैसर्गिकवातावरणाचेरक्षणवसुधारणेआणिसजीवप्राण्यांबद्दलकरुणाअ
सणे

84. As per the Dowry Prohibition Act 1961, when any person is prosecuted for taking or
abetting the taking of dowry then the burden of proving that he/she has not committed the
offence lies with/ हुंडाप्रतिबंधककायदा 1961
नुसारजेव्हाएखाद्याव्यक्तीवरहुंडाघेण्यासकिंवाघेण्यासंदर्भातकारवाईकेलीजाते, तेव्हात्याने /
तिनेगुन्हाकेलानाहीहेसिद्धकरण्याचाभारकोणावरपडतो

- a. the person who is being prosecuted / ज्याच्यावरखटलाचालूआहे
b. the local councilor / स्थानिकनगरसेवक
c. everyone associated with the person who is being prosecuted /
खटलाचालविलाजातअसलेल्याव्यक्तीशीसंबंधितप्रत्येकजण
d. the marriage registrar/ विवाहनिबंधक

85. Which of the following sections have been inserted in the Indian Penal Code, 1860 by the
Criminal Law (Amendment) Act, 2013, namely:/ भारतीयदंडसंहिता, 1960
मध्येफौजदारीकायदा (दुरुस्ती) अधिनियम, २०१३ मध्येपुढीलपैकीकोणताकलमघातलागेलाआहे

- a. Section 376B/ कलम३७६ब
b. Section 374/ कलम३७४
c. Sections 354/ कलम३५४
d. Section 326/ कलम३२६

86. Article 16 of Indian Constitution is associated with?/
भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद१६कशाशीसंबंधितआहे?

- a. equality of opportunity for all citizens/ सर्वनागरिकांनासंधीचीसमानता

- b. equality of opportunity for all citizens only in education/
केवळशिक्षणातीलसर्वनागरिकांनासंधीचीसमानता
- c. equality of opportunity for SC & ST category/
अनुसूचितजातीआणिजमातीप्रवर्गासाठीसंधीसमानता
- d. equality of opportunity for all women/ सर्वमहिलांनासंधीचीसमानता

87. According to Indian law, what is the minimum age of marriage?/
भारतीयकायद्यानुसारलग्नाचेकिमानवयकितीआहे?

- a. 18 for women and 21 for men / महिलांसाठी१८आणिपुरुष२१
- b. 18 for men and women both/ पुरुषआणिस्त्रियांसाठी१८
- c. 21 for women and men both / २१महिलाआणिपुरुषदोघांसाठी
- d. 16 years for women and 19 years for men / स्त्रियांसाठी१६वर्षेआणिपुरुषांसाठी१९वर्षे

88. Muta marriage could not be dissolved/ मुटाविवाहविघटितकरणेशक्यनाही

- a. By divorce/ घटस्फोटाने
- b. By death/ मृत्यूने
- c. Ipso facto by the efflux of the period/ कालावधीच्याओघानेइप्सोफॅक्टो
- d. By Hiba-i-Mudat/ हिबा-ए-मुदतद्वारे

89. Under the Shia Law, if the husband has capacity to speak but announces Talak in writing,
the Talak is—/

शियाकायद्याअंतर्गतजरनवऱ्याकडेबोलण्याचीक्षमताअसेलतरीहीत्यानेतलाखलिखितस्वरूपातघोषितकेलाअसेलतर

- a. Void/ शून्यवत
- b. Valid barring certain circumstances/ विशिष्टपरिस्थितीवगळतावैध
- c. Voidable/ रद्दकरण्यायोग्य.
- d. Valid/ वैध

90. Under the Muslim Law, marriage is regarded as a—/ मुस्लिमकायद्यानुसार लग्नाला ___
असेमानलेजाते

- a. Contract/ करार
- b. Social need/ सामाजिक गरज
- c. Tradition/ परंपरा
- d. Sacrament/ संस्कार

91. Dastane V/s Dastane is a case on—/ दास्तानेवि. दास्तानेहे एककेस आहे—

- a. Divorce/ घटस्फोट
- b. Marriage/ विवाह
- c. Maintenance/ देखभाल
- d. Adoption/ दत्तकघेणे

92. Which of the following scheme provide education to girls and their welfare?/
पुढीलपैकीकोणतीयोजनाहीमुलींच्याहितासाठीआणित्यांनाशिक्षणप्रदानकरण्यासाठीबनलीआहे.

- a. Beti Bachao Beti Padhao/ बेटेबचाओबेटेपढाओ
- b. One Stop Centre Scheme/ एकथांबाकेन्द्रयोजना
- c. SWADHAR Scheme/ स्वाधारयोजना
- d. UJJAWALA/ उज्ज्वला

93. Article 15 of Indian Constitution deals with/ भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद 15
कशाशीसंबंधितआहे

- a. Prohibition of discrimination / भेदभावप्रतिबंध
- b. Equality of opportunity/ संधीचीसमानता
- c. Equality before law / कायद्यासमोरसमानता
- d. Equality of Expression/ अभिव्यक्तीएकात्मता

94. Which Article of Indian Constitution is related to Equality before law? / कायद्यासमोरसमानतेशीसंबंधितभारतीयराज्यघटनेतीलकोणताअनुच्छेदआहे?

- a. Art. 14/ अनुच्छेद१४
- b. Art. 15/ अनुच्छेद१५
- c. Art. 16/ अनुच्छेद१६
- d. Art. 13/ अनुच्छेद१३

95. Under section 13(1)(i-a), who may use cruelty as a ground of divorce? / कलम१ (१) (आय-ए) अंतर्गतकोणघटस्फोटघेण्याच्याबाबतीतक्रौर्याचावापरकरूशकेल?

- a. Both husband and wife / पतीआणिपत्नीदोघेही
- b. Husband only / केवळनवरा
- c. Only wife / केवळपत्नी
- d. Parents only/ केवळपालक

96. The period of one year mentioned under section 14(1)of The Hindu Marriage Act, 1955 is to be counted from...../ हिंदूविवाहकायदा 1955 चाकलम 14 (1) अन्वयेनमूदकेलेलाएकावर्षाचाकालावधीकधीपासूनमोजलाजाईल

- a. The date of marriage/ लग्नाच्यातारखेपासून
- b. From the date of engagement/ गुंतवणूकीच्यातारखेपासून
- c. 3 months after marriage/ लग्नानंतर 3 महिने
- d. 6 months after marriage/ लग्नानंतर 6 महिने

97. A Uniform Civil Code mentioned in the Directive Principles of the State Policy ensure/ राज्यधोरणाच्यानिर्देशांच्यातत्त्वांमध्येउल्लेखकेलेलाएकसमाननागरीसंहिता
___ चीखात्रीकरूनघेते

- a. National integration/ राष्ट्रीयएकत्रीकरण
- b. National security/ राष्ट्रीयसुरक्षा
- c. Economic equality/ आर्थिकसमानता
- d. Support for weaker sections of the society/ समाजातीलदुर्बलघटकांनापाठिंबा

98. What do we mean by saying that Directive Principles are non justiciable?/
निर्देशकतत्त्वेन्यायप्रविष्ठनसतातअसेम्हणण्यामागचाअर्थकायआहे

- In case they are violated the matter cannot be taken to court/
त्यांचेउल्लंघनझाल्यासहेप्रकरणन्यायालयातनेलेजाऊशकतनाही
- Courts are debarred from considering Directive Principles/
निर्देशकतत्त्वविचारातघेण्यापासूनन्यायालयांनाबंदीआहे
- The law of the land does not recognize them/ देशाचाकायदात्यांनाओळखतनाही
- They are sacred/ तेपवित्रआहेत.

99. Which provision relating to the Fundamental Rights is directly related to the exploitation of children?/
मूलभूतहक्कांशीसंबंधितकोणतीतरतूदथेटमुलांच्याशोषणाशीसंबंधितआहे?

- Article 24/ अनुच्छेद२४
- Article 23/ अनुच्छेद२३
- Article 19/ अनुच्छेद१९
- Article 17/ अनुच्छेद१७

100. Article 44 of Indian Constitution is related to?/
भारतीयराज्यघटनेतीलअनुच्छेद 44 कशाशीसंबंधितआहे?

- Uniform civil code for citizens./ नागरिकांसाठीसमाननागरीसंहिता
- Provision of early childhood care and education to children below the age of 6 years./
पूर्वबालकत्वआणिसहावर्षापेक्षाकमीवयाच्यामुलांनाशिक्षणाच्यातरतूदी
- Duty of the State to raise the level of nutrition./ पोषणपातळीवाढविणेराज्याचेकर्तव्य.
- Organization of agriculture and animal husbandry./ शेतीवपशुसंवर्धनसंस्था.

101. Sexual intercourse by a man with a woman even with her consent is a rape, if she is below the age of—/
जरएखादीस्त्री _____ वयाच्याखालीअसेल,
आणिएखाद्यापुरुषानेतिच्यासहमतीनेलैंगिकसंबंधठेवलेतरीहीतोबलात्कारअसेल

- 16 years/१६वर्षे

- b. 17 years/ १७वर्षे
- c. 19 years/१९वर्षे
- d. 18 years/१८वर्षे

102. Section 82 of Indian Penal Code provides that nothing is an offence which is done by a child under the age of

- a. seven years
- b. ten years
- c. twelve years
- d. fourteen years

Ans. A

भारतीयदंडसंहितेच्याकलम 82 मध्येअशीतरतूदकरण्यातआलीआहेकी
..... वर्षाखालीलमुलानेकेलेलाकोणताहीगुन्हानाही.

- a सातवर्षे
- b दहावर्षे
- c बारावर्षे
- d चौदावर्षे

103. Minor's contract under Indian Contract Act, 1872 is

- a. void

- b. valid
- c. voidable
- d. unlawful

Ans. A

भारतीयकरारकायदा, १८७२अंतर्गतअल्पवयीनव्यक्तीचाकरारआहे

- a शून्य
- b वैध
- c रद्दकरण्यायोग्य
- d बेकायदेशीर

104. Which of the following Articles of the Constitution of India declares that, “Nothing in this article shall prevent the State from making any special provision for women and children?”

- a. Art 15(1)
- b. Art 15(2)
- c. Art 15(3)
- d. Art 15(4)

Ans. C

भारतीयराज्यघटनेच्याखालीलपैकीकोणतेकलमघोषितकरतेकी,
“याअनुच्छेदातीलकोणतीहीगोष्टराज्यालामहिलाआणिमुलांसाठीकोणतीही
विशेषतरतूदकरण्यापासूनरोखणारनाही?

a कला१५(१)

b कला१५(२)

c कला१५(३)

d कला१५(४)

105. Under Muslim law, marriage contracted for a fixed period of time is known as

a. Khilwat-us Sahiha

b. Sahih Marriage

c. Batil Marriage

d. Muta Marriage

Ans. D

मुस्लीमकायद्यानुसार, ठराविककालावधीसाठीकेलेलाविवाह
म्हणूनओळखलाजातो.

a खिलवत-उससहिहा

b सहिहविवाह

c बाटिलविवाह

d मुटाविवाह

106. Divorce by mutual consent in Muslim law is known as

a. alian

b. Fasid

c. talaq

d. Mubarat

Ans. D

मुस्लिमकायद्यातपरस्परसंमतीनेघटस्फोटम्हणूनओळखलेजाते

a आलियान

b फसीद

c तलाक

d मुबारत

107. Under Hindu Marriage Act, 1955, the bar to entertain a petition for divorce operates for a period of

a. Six months from the date of marriage

b. Eighteen months from the date of marriage

- c. One year from the date of marriage
- d. Two years from the date of marriage

Ans. C

हिंदूविवाहकायदा, 1955 अन्वये,
घटस्फोटाचीयाचिकास्वीकारण्याचाबारकाहीकालावधीसाठीचालतो.

- a लग्नाच्यातारखेपासूनसहामहिने
- b लग्नाच्यातारखेपासूनअठरामहिने
- c लग्नाच्यातारखेपासूनएकवर्ष
- d लग्नाच्यातारखेपासूनदोनवर्षे

108. The Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act, 2013 is known as _____

- a. The Vishakha Act
- b. The Nirbhaya Act
- c. The Mathura Act
- d. The Arushi Act

Ans. A

कामाच्याठिकाणीमहिलांचालैंगिकछळ (प्रतिबंध, प्रतिबंधआणिनिवारण)
कायदा, 2013 _____ म्हणूनओळखलाजातो

- a विशाखाकायदा

b निर्भयाकायदा

c मथुराकायदा

d आरुषीकायदा

109. Match the pairs

i) Raja Ram Mohan Roy
Minorities

ii) Jyotirao Phule

iii) Karachi Congress Resolution
Samaj

iv) Annie Besant

A. Protection of

B. Brahmo Samaj

C. Satyashodak

D. Women's India
Association

a) i- D; ii- C; iii- B; iv- A

b) i- B; ii- C; iii- D; iv- A

c) i- B; ii- C; iii- A; iv- D

d) i- A; ii- B; iii- C; iv- D

Ans. c

110. जोड्याजुळवा

i) राजाराममोहनरॉय A. अल्पसंख्याकांचेसंरक्षण

ii) ज्योतिरावफुलेबी. ब्राह्मोसमाज

iii) कराचीकाँग्रेसचाठराव C. सत्यशोधकसमाज

iv) अँनीबेङ्गंटी. महललभरत

असुसलएशन

111. The Juvenile Justice Board comprises of members.

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 5

Ans – c

बलनूयलडडळलडडधुडे सदसुडलडलसडलवेषअसतु.

- अ) १
- ब) २
- क) ३
- ड) ५

112. In the case, Centre for Enquiry into Health and Allied Themes (CEHAT) vs. UOI, the Apex Court directed.....

- a) Ban on all advertisements relating to pre-natal sex determination techniques.
- b) Two finger test or the PV test is violative of woman's right to dignity, privacy and integrity.
- c) Sexual harassment at the workplace is an "affront" to the fundamental rights of a woman to equality.
- d) Custody of child below 5 years of age shall be with the mother.

Ans. A

प्रकरणात, सेंटरफॉरइन्क्वायरीइनहेल्थअँडअलाईडथीम्स (CEHAT) विरुद्ध UOI, सर्वोच्चन्यायालयानेनिर्देशदिले.....

अ) जन्मपूर्वलिंगनिर्धारणतंत्राशीसंबंधितसर्वजाहिरातींवरबंदीघाला.

b) दोनबोटांचीचाचणीकिंवा PV चाचणीहीमहिलांच्यासन्मान, गोपनीयताआणिसचोटीच्याअधिकाराचेउल्लंघनकरते.

c) कामाच्याठिकाणीलैंगिकछळहास्त्रीच्यासमानतेच्यामूलभूतअधिकारांचा "अपमान" आहे.

ड) 5 वर्षांपेक्षाकमीवयाच्यामुलाचाताबाआईकडेअसेल.

113. Under the Maternity Benefits Act, 1961, every woman who returns to duty after delivery shall be allowed in course of her work, two breaks for nursing the child until the child attains the age of.....

- a. 12 months

- b. 6 months
- c. 18 months
- d. 15 months

Ans. D

मातृत्वलाभकायदा, 1961 अन्वये,
प्रसूतीनंतरड्युटीवरपरतणाऱ्याप्रत्येकमहिलेलातिच्याकामाच्यादरम्यान,
मूलवयाचीपूर्णहोईपर्यंतबाळाच्यासंगोपनासाठीदोनविश्रांतीचीपरवानगीअसेल.

- a 12 महिने
- b 6 महिने
- c 18 महिने
- d 15 महिने

114. Under The Family Courts Act,1984 ,the State Government after consultation with the High court, shall establish for every area in the State comprising a city or town whose population exceeds....., a Family Court.

- a. 1 million
- b. 2 million
- c. 3 million
- d. 4 million

Ans. A

कौटुंबिकन्यायालयअधिनियम, 1984 अन्वये,
राज्यसरकारउच्चन्यायालयाशीसल्लामसलतकेल्यानंतर,
राज्याच्याप्रत्येकक्षेत्रासाठीज्याशहराचीकिंवाशहराचीलोकसंख्याजास्तआहेअशा
प्रत्येकक्षेत्रासाठीकौटुंबिकन्यायालयस्थापनकरेल.

- a. 1 दशलक्ष
- b 2 दशलक्ष
- c 3 दशलक्ष
- d 4 दशलक्ष

115. The petition under section 3 of Prohibition of Child Marriage Act,2006 may be filed at any time before a child filing petition completes

- a. 1 year of attaining majority
- b. 2 years of attaining majority
- c. 6 months of attaining majority
- d. Any time after attaining majority.

Ans. B

अंतर्गतयाचिकामुलानेदाखलकेलेलीयाचिकापूर्णहोण्यापूर्वीकधीहीदाखलकेलीजा
ऊशकते

- a बहुमतमिळवण्याचे 1 वर्ष
- b बहुमतमिळून२वर्षे
- c बहुमतप्राप्तकेल्यानंतर 6 महिने
- d बहुमतमिळाल्यानंतरकधीही.

116. In which of the following cases the Supreme Court condemned and discouraged the detention of children below 16 years in jail.

- a. Sheela Barse v/s UOI
- b. M.C. Mehta v/s State of TamilNadu
- c. Gaurav Jain v/s UOI
- d. TMA Pai Foundation v/s UOI

Ans. A

खालीलपैकीकोणत्याप्रकरणातसुप्रीमकोर्टाने

16

वर्षापेक्षाकमीवयाच्यामुलांनातुरुंगातठेवण्याचीनिंदाकेलीआणिपरावृत्तकेले.

- a शीलाबारसेविरुद्ध UOI
- b एम.सी. मेहताविरुद्धतामिळनाडूराज्य

c गौरवजैनविरुद्ध UOI

d TMA पैफाउंडेशनविरुद्ध UOI

117. Under the Dissolution of Muslim Marriage Act, 1939, a married Muslim female is entitled to obtain a decree for the dissolution of her marriage if her husband has neglected or failed to provide for her maintenance for a period of-

- a. One Year
- b. Two Years
- c. Three Years
- d. Five Years

Ans. B

मुस्लिमविवाहकायदा, 1939 अन्वये,
विवाहितमुस्लिममहिलेलातिच्यापतीनेकाहीकालावधीसाठीतिच्यापालनपोषणा
साठीदुर्लक्षकेलेकिंवाअयशस्वीझाल्यासतिचाविवाहविसर्जितकरण्यासाठीडिक्री
मिळविण्याचाअधिकारआहे-

- a एकवर्ष
- b दोनवर्ष
- c तीनवर्षे

d पाचवर्षे

118. Under the Medical Termination of Pregnancy Act 1971, for termination of pregnancy, in case the pregnancy of a woman exceeds 12 weeks but does not exceeds 20 weeks

- opinion of one registered medical practitioners is necessary
- opinion of not less than two registered medical practitioners are necessary
- opinion of a medical board with more than two doctors is necessary
- permission from the local civil court is necessary

Ans. B

वैद्यकीयसमाप्तीगर्भधारणाकायदा 1971 अंतर्गत,
गर्भधारणासंपुष्टातआणण्यासाठी, जरएखाद्यामहिलेचीगर्भधारणा 12
आठवड्यांपेक्षाजास्तअसेलपरंतु 20 आठवड्यांपेक्षाजास्तनसेलतर

- एकानोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकाचेमतआवश्यकआहे
- दोनपेक्षाकमीनोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकांचेमतआवश्यकआहे
- दोनपेक्षाजास्तडॉक्टरअसलेल्यावैद्यकीयमंडळाचेमतआवश्यकआहे
- स्थानिकदिवाणीन्यायालयाचीपरवानगीआवश्यकआहे

119. Which amongst the following legislation frames rules relating to the divorce of Christian women?

- a. The Indian Christian Marriage Act, 1872
- b. Hindu Marriage Act
- c. The Christian Marriage and Divorce Act
- d. Indian Divorce Act, 1869

Ans (d)

खालीलपैकीकोणतेकायदेख्रिश्चनमहिलांच्याघटस्फोटाशीसंबंधितनियमतयार करतात?

- a भारतीयख्रिश्चनविवाहकायदा, 1872
- b हिंदूविवाहकायदा
- c ख्रिश्चनविवाहआणिघटस्फोटकायदा
- d भारतीयघटस्फोटकायदा, 1869

120. The landmark case Laxmi v. Union of India and another led tobeing made punishable under the Indian Penal Code:

- A) Stalking
- B) Acid Attack
- C) Voyuerism
- D) Dowry Death

Ans. B

लक्ष्मीवि.

युनियनऑफइंडियाआणिआणखीएकमहत्त्वाचाखटला

.....भारतीयदंडसंहितेनुसारदंडनीयबनला:

- अ) दांडीमारणे
- ब) अँसिडहल्ला
- क) व्हॉय्युरिझम
- ड) हुंडामृत्यू

121. What does the UNCRC stand for?

- a) United Nations Commission on the Rights of Children
- b) United Nations Congress on the Rights of the Child
- c) United Nations Convention on the Rights of the Child
- d) United Nations Convention on the Equal Rights of all Children

Answer: C

UNCRC चाअर्थकायआहे?

- अ) युनायटेडनेशन्सकमिशनऑनदराईट्सऑफचिल्ड्रेन
- ब) युनायटेडनेशन्सकाँग्रेसऑनदराईट्सऑफचाइल्ड
- क) युनायटेडनेशन्सकन्व्हेन्शनऑनदचाइल्डराइट्स

ड) सर्वमुलांच्यासमानहक्कांवरीलसंयुक्तराष्ट्रांचेअधिवेशन

122. Glorification of sati under Commission of Sati (Prevention) Act, 1987 is punishable with imprisonment for

- a) not less than six months but may extend to seven years
- b) not less than one year but may extend to seven years
- c) not less than one year but may extend to five years
- d) not less than six months but may extend to five years

Ans : b

सतीआयोग (प्रतिबंध) कायदा, 1987
अंतर्गतसतीचागौरवकेल्यासतुरुंगवासाचीशिक्षाआहे.

- अ) सहामहिन्यांपेक्षाकमीनाहीपरंतुसातवर्षांपर्यंतवाढूशकते
- ब) एकवर्षापेक्षाकमीनाहीपरंतुसातवर्षांपर्यंतवाढूशकते
- c) एकवर्षापेक्षाकमीनाहीपरंतुपाचवर्षांपर्यंतवाढूशकते
- ड) सहामहिन्यांपेक्षाकमीनाहीपरंतुपाचवर्षांपर्यंतवाढूशकते

INSURANCE LAW

1. Which of the following is the regulator of insurance sector in India?/ १. भारतातीलविमाक्षेत्राचेनियामकखालीलपैकीकोणतेआहे?
 - a. RBI / अ. आरबीआय
 - b. AMFI / बी. एएमएफआय
 - c. IRDI / सी. आयआरडीआय**
 - d. SEBI / डी. सेबी

2. The punch line of the advertisement of which of the following organization is "Jindagi ke sath bhi Jindagi ke bad bhi" ? / २. "जिंदगीकेसाथभीजिंदगीकेबादभी" खालीलपैकीकोणत्यासंस्थेच्याजाहिरातीचीपंचओळआहे?
 - a. New India Assurance / अ. न्यूइंडियाअश्युरन्स
 - b. General Insurance Corporation / बी. सामान्यविमामहामंडळ
 - c. ICICI Prudential / सी. आयसीआयसीआयप्रोडेंशियल
 - d. Life Insurance Corporation of India / डी. भारतीयजीवनविमामहामंडळ**

3. A missing person is considered to be dead after how many years of missing ?/ हरवलेल्याव्यक्तीलाकितीवर्षेहरवल्यानंतरमृतमानलेजाते?
 - a. 3 Years / अ. 3 वर्ष
 - b. 5 Years / बी. 5 वर्ष
 - c. 15 Years / सी. 15 वर्ष
 - d. 7 Years / डी. 7 वर्ष**

4. Which of the following are the provisions of the Public Utility Insurance ?
खालीलपैकीकोणत्यासार्वजनिकउपयुक्तताविमाच्यातरतुदीआहेत?
- Power to call for information /माहितीसाठीकॉलकरण्याचीशक्ती
 - Offences by Companies /कंपन्यांद्वारेगुन्हे
 - Establishment of Environmental Relief Fund / पर्यावरणमदतनिधीचीस्थापना
 - Social Insurance related to Unemployment/बेरोजगारीशीसंबंधितसामाजिकविमा
- a. i , ii only/ अ. ii, ii फक्त
b. iii, iv only/बी. iii, iv फक्त
c. **i, ii, iii only/सी. i, ii, iii फक्त**
d. All of the above/ डी. वरीलसर्व
5. The New India Assurance Company was established in 1919 by_____ /The.
न्यूइंडियाअशुरन्सकंपनी 1919 मध्ये _____ नेस्थापनकेली
- Dorab Tata /अ. डोराबटाटा**
 - G.D. Birla /बी. जी.डी. बिर्ला
 - Jamunalal Bajaj /सी. जमुनालालबजाज
 - Kamlapat Singhanian /डी. कमलापतसिंघानिया
6. In life insurance, risk depends on which factors?
/जीवनविम्यातजोखीमकोणत्याघटकांवरअवलंबूनअसते?
- Job/अ. नोकरी
 - Physical condition/बी. शारीरिकपरिस्थिती
 - Occupation/सी. व्यवसाय
 - b and c only/डी. फक्तबआणिसी**
7. Which of the following is largest Non Life Insurance Company in India ? /Following.
खालीलपैकीकोणतीभारतातीलसर्वातमोठीनॉनलाइफइन्शुरन्सकंपनीआहे?
- ICICI Lombard General Insurance Company Ltd. /अ.
आयसीआयसीआयलोम्बार्डजनरलविमाकंपनीलि.
 - New India Assurance Company Ltd. /बी. न्यूइंडियाअशुरन्सकंपनीलि .**

- c. United India Insurance Company Ltd. /सी. युनायटेडइंडियाविमाकंपनीलि.
d. General Insurance Company Ltd. /डी. जनरलविमाकंपनीलि.
8. When Insurance Regulatory and Development Authorities Act commenced ?/8.
विमानियामकआणिविकासप्राधिकरणकायदाकधीसुरूझाला?
a. 1971/अ. 1971
b. 1999/बी. 1999
c. 1973/सी. 1973
d. 1997/डी.1997
9. What is a substitution of one person or thing for another ? /११.
एकाव्यक्तीचाकिंवावस्तूचादुसऱ्यासाठीपर्यायम्हणजेकाय?
a. Double insurance/ अ. दुप्पटविमा
b. Reinsurance /बी. पुनर्विमा
c. Subrogation /सी. सबग्रोशन
d. Uberrima fides / डी.उबेरिमाफाईड्स
10. What is the maximum time in which the insurer should settle a claim when all documents are submitted ? /17.
सर्वकागदपत्रेसादरकेलीजाताततेव्हाविमादात्यानेजास्तीतजास्तकितीवेळतदावानिकालातकाढला पाहिजे ?
a. 5 Days /अ. 5 दिवस
b. 20 Days /बी. 20 दिवस
c. 30 Days /सी. 30 दिवस
d. 15 Days / डी. 15 दिवस
11. When vessel is found missing for a considerable period of time and no news has been received then this is termed as _____
./जेव्हाजहाजबर्यापैकीकालावधीसाठीहरवलेलेआढळतेआणिकोणतीहीबातमीमिळतनाहीतेव्हात्या ला _____ असेम्हटलेजाते.
a. Stranding /अ. स्ट्रँडिंग
b. Collision /बी. टक्कर

c. War perils /सी. युद्धसंकट

d. **Foundering at sea / डी. समुद्रावरसंस्थापक**

12. Which is / are the methods of reinsurance ? /२१. पुनर्विमाकाढण्याच्याकोणत्यापद्धतीआहेत?

a. **Facultative reinsurance /अ. सकारात्मकपुनर्संचयित**

b. Income smoothing /बी. इनकमस्मूथिंग

c. Risk transfer /सी. जोखीमहस्तांतरण

d. None of the above /डी. वरीलपैकीकाहीहीनाही

13. The insurer on payment of the premium gives deposit receipt which is called as -
_____/२२. प्रीमियमभरल्यानंतरविमाधारकठेवपावतीदेतोकाय _____ म्हणतात.

a. Premium /अ. प्रीमियम

b. Data receipt /बी. डेटापावती

c. **Cover note /सी. कव्हरनोट**

d. Insurance receipt /डी. विमापावती

14. When was the General Insurance Corporation of India Incorporated ?
/जनरलइन्शुरन्सकॉर्पोरेशनऑफइंडियाकधीसमाविष्टहोते?

a. 1971 /अ. 1971

b. 1973 /बी. 1973

c. 1975 / सी. 1975

d. **1972 /डी. 1972**

15. Insurance company transfers the insurance which cannot bear by them to which of the following ? /विमाकंपनीविमाहस्तांतरितकरतेपणखालीलपैकीकोणालाविमादेऊशकतनाही ?

a. TPAs /अ. टीपीए

b. Bank assurance /बी. बँकहमी

c. **Reinsurance /सी. पुनर्विमा**

d. Actuaries /डी. अक्ट्युअरी

16. Insurance is legislated by _____ /30. विमा _____ द्वारेकायदेशीरकेलाजातो.

a. Insurance Company /अ. विमाकंपनी

b. **Central Government /बी. केंद्रसरकार**

c. State Government /सी. राज्यसरकार

d. Government of India /डी. भारतसरकार

17. What is / are the instances of marine perils ? /सागरीधोक्याचीउदाहरणेकोणतीआहेत?

a. Restraints and Detainments /अ. प्रतिबंधआणिखोळंबा

b. Fire /बी. आग

c. Barratry /सी. बॅरेट्री

d. **All of the above /डी. वरीलसर्व**

18. According to the Public Liability Insurance Act, 1991 the inquiry on an application for relief is conducted by _____./सार्वजनिकदायित्वविमाअधिनियमकायदा 1991 नुसारदिलासामिळाल्याच्याअर्जाचीचौकशी _____ द्वाराकेलीजाते.

a. C.E.O /अ. सी.ई.ओ.

b. Session Judge /बी. सत्रन्यायाधीश

c. **Collector /सी. जिल्हाधिकारी**

d. Police Commissioner /डी. पोलिसआयुक्त

19. Which section define Deviation in Marine Insurance Act, 1968 ? /18. सागरीविमाकायदा 1968 मधीलविचलनाचीव्याख्याकोणत्याविभागातकेलीगेलीआहे?

a. Sec. 33 /अ. विभाग 33

b. **Sec. 48 / बी. विभाग 48**

c. Sec. 59 /सी. विभाग 59

d. Sec. 42 /डी. विभाग 42

20. Which of the following terms is not related to the insurance sector ? /20. पुढीलपैकीकोणतीअटीविमाक्षेत्राशीसंबंधितनाहीत?

a. Indemnity /अ. नुकसानभरपाई

b. **Misuse Alert /बी. चुकीचाइशारा**

c. Coverage /सी. कव्हरेज

d. Annuity /डी. .अन्युइटी

21. What are the types of life insurance ? जीवनविम्याचे प्रकार काय आहेत?

- A. Limited payment whole life policy संपूर्णजीवनमर्यादितपेमेंटपॉलिसी
- B. Triple benefit policy/ ट्रिपलबेनिफिटपॉलिसी
- C. Convertible term policy/ परिवर्तनीयमुदतधोरण
- a. Only A and C / फक्तएआणिसी
- b. Only B and C / फक्तबीआणिसी
- c. Only C / फक्तसी
- d. {C} All of the above / वरीलसर्व

22. According to the Public Liability Insurance Act, 1991 the inquiry on an application for relief is conducted by _____. सार्वजनिकदायित्वविमाअधिनियमकायदा1991 नुसारदिलासामिळाल्याच्याअर्जाचीचौकशी _____ द्वाराकेलीजाते.

- a. C.E.O सी.ई.ओ.
- b. Session Judge सत्रन्यायाधीश
- c. {C} Collector जिल्हाधिकारी
- d. Police Commissioner पोलिसआयुक्त

23. A missing person is considered to be dead after how many years of missing? हरवलेल्याव्यक्तीलाकितीवर्षानंतरमृतमानलेजाते?

- a. 3 Years 3 वर्ष
- b. 5 Years 5 वर्ष
- c. 15 Years 15 वर्ष
- d. {C} 7 Years 7 वर्ष

24. In 'Hit and Run' cases, claims are settled from/ हिटअँडरनप्रकरणांमध्येदाव्यांचेनिराकरणकेलेलेआहे.

- A. {c} Solatium Fund
- B. IRDA's contingency Fund
- C. Insuring Company's reserves
- D. State Government's funds.

अ. सोलाटियमफंड

ब. आयआरडीएचाआकस्मिकतानिधी

क. कंपनीच्यासाठाविमाउत्तरणे

ड. वज्यसरकारचानिधी

25. The principle of 'utmost good faith' is applicable to which of the following contracts of insurance? खालीलपैकीकोणत्याहीविम्याच्याकरारास 'अत्यंतसदभावना' हेतत्वलागूआहे?

- a. Fire insurance अग्निविमा
- b. Life insurance जीवनविमा
- c. Fire insurance and Marine insurance अग्निशमनविमाआणिसागरीविमा
- d. {C} All insurance contracts सर्वविमाकरार

26. Which one of the following does not belong to the main products of life insurance? पुढीलपैकी काय जीवनविम्यातीलमुख्यउत्पादननाही?

- a. Endowment देणगी
- b. {C} Personal accident insurance वैयक्तिकअपघातविमा
- c. Term मुदत

d. Whole संपूर्ण

27. Insurable interest is the relation between/ विमाउतरवणारेव्याजयामध्येदरम्यानचासंबंधआहे.

- A. {c} the policy holder and the event insured
- B. the insurance company and the policy holder
- C. policy holder and the state
- D. insurance company and the government

अ. पॉलिसीधारकआणिविमाकार्यक्रम

ब. विमाकंपनीआणिपॉलिसीधारक

क. पॉलिसीधारकआणिराज्य

ड. विमाकंपनीआणिसरकार

28. In a policy of insurance against death by accident, claim is payable if / विम्याच्यापॉलिसीमध्येअपघातीमृत्यूच्याविरुद्धदावाकेल्यास, दावादेयअसेलतर

- a. {c} Death is proximately caused by accident
- b. Death is remotely caused
- c. Death happens in any manner
- d. Death is due to disease

अ. मृत्यूअंदाजेअपघातामुळेहोतो

ब. मृत्यूदूरस्थपणेहोतो.

क. मृत्यूकोणत्याहीप्रकारेहोतो

ड. मृत्यूरोगामुळेहोतो.

29. In life insurance, risk depends on which factors? जीवनविम्यातजोखीमकोणत्याघटकांवरअवलंबूनअसते?

- a. Job नोकरी
- b. Physical condition शारीरिकपरिस्थिती
- c. Occupation व्यवसाय
- d. {C} b and c only फक्तबआणिसी

30. What is a substitution of one person or thing for another? एकाव्यक्तीचाकिंवावस्तूचादुसऱ्यासाठीपर्यायम्हणजेकाय?

- a. Double insurance दुप्पटविमा
- b. Reinsurance पुनर्विमा
- c. {C} Subrogation सबगोशन
- d. Uberrima fides उबेरिमाफाईड्स

31. What is / are the liability of the insurer? विमाधारकाचेकायउत्तरदायित्वआहे?

- i. To have the required capital आवश्यकभांडवलअसणे
- ii. Appointment of Actuaries कृतीचीनेमणूक
- iii. To have a compliance officer अनुपालनअधिकारीअसणे
- iv. Maintenance of life fund जीवननिधीचीदेखभाल

- a. i and ii only / i आणि ii फक्त
- b. ii, iii and iv only / ii, iii आणि iv फक्त
- c. iii and iv only / iii आणि iv फक्त
- d. {C} all of the above / वरीलसर्व

32. Which section defines a claims tribunal? न्यायाधिकरणदावाकोणत्याकलमात परिभाषितकेलाआहे?

- a. Sec.149 / कलम.149
- b. {C} Sec.165 / कलम.165
- c. Sec.168 / कलम.168
- d. Sec.120/ कलम.120

33. Which persons are entitled to payment in insurance? विम्यातपैसेभरण्यासकोणालाअधिकारआहेत?

- a. Legal heirs कायदेशीरवारस
- b. Assignee असाइनी
- c. Insurer विमास्वीकारणारी कंपनी
- d. {C} a & b only केवळएआणिबी

34. 'A' received claim amounts under a double accident benefit insurance when he suffered an accident and was rendered 81% disabled. In a suit for compensation filed by A against the negligent driver and his insurer, / अलादुप्पटअपघातलाभविमाअंतर्गतकलेमचीरक्कमप्राप्तझालीजेव्हात्यालाअपघातझालाआणिजेव्हात्याला 81... अक्षमकेलेगेले, एनेनिष्काळजीड्राईव्हरआणित्याच्याविमाकंपनीविरुद्धदाखलकेलेल्याभरपाईच्याखटल्यात,

- a. the defendant can plead dismissal of suit on the ground that A had obtained the insurance amount
- b. the defendant need not to defend himself on merits
- c. {c}Defendant will not be protected by A's insurance for his self protection
- d. A has no cause of action

अ. प्रतिवादीआरोपीनेविम्याचीरक्कमघेतल्याच्याकारणावरूनदावाफेटाळूनलावण्याचीबाजूमांडलीजाऊशकते.

ब. प्रतिवादीलायोग्यतेनुसारस्वतःचाबचावकरण्याचीगरजनाही

क. प्रतिवादीत्याच्यास्वतःच्यासंरक्षणासाठीएच्याविमाद्वारेसंरक्षितकेलाजाणारनाही

ड. अलाकारवाईचेकोणतेहीकारणनाही.

35. Insurance company transfers the insurance which it cannot bear to which of the following ? विमाकंपनीविमाहस्तांतरितकरतेपणखालीलपैकीकोणालाविमादेऊशकतनाही?

- a. TPAs टीपीए
- b. Bank assurance बँकहमी
- c. {C} Reinsurance पुनर्विमा
- d. Actuaries अॅक्ट्युअरी

36. A guarantee or assurance to put the insured in the same position in which he was immediately prior to the happening of the uncertain event, it is related with which principle of insurance? अनिश्चितघटनेच्याघटनेपूर्वीविमाधारकालात्याचस्थितीतठेवण्याचीहमीकिंवाआश्वासन, त्याविम्याच्याकोणत्यातत्त्वाशीसंबंधितआहे?

- a. Principle of Contribution योगदानाचेतत्त्व
- b. {C} Principle of Indemnity नुकसानभरपाईचेतत्त्व
- c. Principle of Subrogation अधीनतेचेतत्त्व
- d. None of these यापैकीकाहीहीनाही

- 37 While interpreting documents related to a contract of insurance, resolution of ambiguity will be in favour of the
- {c} insured claimant
 - insurance company
 - public welfare
 - IRDA

विमाकराराशीसंबंधितकागदपत्रांचेस्पष्टीकरणदेताना, अस्पष्टतेचेनिराकरणकरणेत्यांच्याबाजूनेअसेल

- विम्याचादावाकरणारा
- विमाकंपनी
- सार्वजनिककल्याण
- आयआरडीए

38. When vessel is found missing for a considerable period of time and no news has been received then this termed as _____. जेव्हाजहाजबऱ्यापैकीकालावधीसाठीहरवलेलेआढळतेआणिकोणतीहीबातमीमिळतनाहीतेव्हात्याला_____ असेम्हटलेजाते.

- Stranding स्ट्रँडिंग
- Collision टक्कर
- War perils युद्धसंकट
- {C} Foundering at sea समुद्रावरसंस्थापक

39. What is/are the instances of marine perils? /सागरीधोक्याचीउदाहरणेकोणतीआहेत?

- Restraints and Detainments प्रतिबंधआणिखोळंबा
- Fire आग
- Barratry बॅरेट्री
- {C} All of the above वरीलसर्व

40. Which is/are the methods of reinsurance? पुनर्विमाकाढण्याच्याकोणत्यापद्धतीआहेत?

- {C} Facultative reinsurance सकारात्मकपुनर्संचयित
- Income smoothing इनकमस्मूथिंग
- Risk transfer जोखीमहस्तांतरण
- None of the above वरीलपैकीकाहीहीनाही

41. To determine the premiums required; actuaries apply the principle derived from आवश्यकप्रीमियमनिश्चितकरण्यासाठी; अॅक्ट्युअरीजखालील तत्त्वलागूकरतात

- the law of averages and the theory of probability/सरासरीचाकायदाआणिसंभाव्यतेचासिद्धांत
- underwriting/
- rating/दरनिर्णय
- the size of the sample/नमुनाआकार

42. When was Life Insurance sector nationalised?/

जीवनविमाक्षेत्राचेराष्ट्रीयकरणकेव्हाझाले

- 1947/1947
- 1951/1951

अंतर्लेखन

C. 1956/1956

D. 1950/1950

43. The amount paid out by the insurer under a 30-year life insurance policy exceeded the sum insured plus revisionary bonuses. The excess is likely to result from?/

विमाधारकाने

30 वर्षांच्या जीवनविमा पॉलिसी अंतर्गत दिलेली रक्कम विम्याच्या रकमेच्या अधिक पुनरावृत्ती बोनस पेक्षा जास्त आहे. जादार रक्कम होण्याची शक्यता याचा परिणाम आहे?

A. Charges refunded /

परतकेलेले शुल्क

B. A frequency loading /

वारंवारताभार

C. A tax rebate/

करसवलत

D. Terminal Bonus / अंतिम बोनस

44. TPA Stands for /

टीपीए म्हणजे

A. third party assignee /

तृतीयपक्षाचे मुखत्यार

B. third payment administrator/

तृतीयदेयप्रशासक

C. third payee assignor /

तृतीयदेयसहाय्यक

D. third party Administrator /

तृतीयपक्षाचे प्रशासक

45. Fire insurance provides cover for:/

अग्नीविमायासाठी संरक्षण पुरवतो

A. Tangible assets /

मूर्तमालमत्ता

B. Intangible assets/

अमूर्तमालमत्ता

C. Fictitious assets/

बनावटमालमत्ता

D. Business employees/

व्यवसायकर्मचारी

46. When the same risk and subject matter is insured with more than one insurer is called as _____./जेव्हा एकाच जोखीम आणि विषयाचा विमा एका पेक्षा जास्त विमाधारकाद्वारे घेतला जातो तेव्हा त्यास काय म्हणता

त

A. Double insurance /

दुहेरी विमा

B. Over insurance/

जास्तविमा

C. Reinsurance

पुनर्विमा

D. External insurance

बाह्यविमा

47. Which of the following principles of Insurance denotes a positive duty of the person seeking insurance to voluntarily disclose all facts material to the risk being proposed whether requested or not? /

विम्याची खालील कोणतीतत्त्वे विमा घेत असलेल्या व्यक्तीची सकारात्मक कर्तव्ये दर्शविते,
की प्रस्तावित केलेल्या जोखमीवर स्वेच्छेने सर्वतथ्य सामग्री उघड करणे जरी विनंती केली असो व नसो

A. Insurable Interest /

विमायोग्य हितसंबंध

B. Utmost Good Faith /

अत्यंत चांगला विश्वास

C. Principle of Contribution/

योगदानाचे तत्व

D. Principle of loss Minimization /

तोटाकमीतकमी करण्याचे तत्व

48. Insurance helps to /

विमाह्यास मदत करते

A. Prevent adverse situations from occurring/

प्रतिकूल परिस्थिती उद्भवण्यापासून रोखण्यास

B. Reduce the financial consequences of adverse situations /

प्रतिकूल परिस्थितीचे आर्थिक परिणाम कमी करण्यास

C. Negate all consequences of adverse situations /

प्रतिकूल परिस्थितीचे सर्व परिणाम नकारात्मक करण्यास

D. Make assets continuously productive /

मालमत्ता सतत उत्पादक बनविण्यास

49. A legal contract in which the outcome depends on an uncertain event. /

एक कायदेशीर करार ज्यामध्ये परिणाम अनिश्चित घटनेवर अवलंबून असतो.

A. Aleatory Contracts

अलेरेटरी करार

e. Wagering contracts/

जुगाराचा करार

C. Betting contracts

पैसेचा करार

D. Non- Financial contracts

विना-आर्थिक करार

50. If the policyholder decides to discontinue the plan before the maturity age, the life insurance company pays an amount to the policyholder, this is called./

पॉलिसीधारकाने मुदतपूर्तीच्या वया आधी ही योजना बंद करण्याचा निर्णय घेतल्यास जीवन विमा कंपनी पॉलिसीधारकास रक्कम देते, तिला असे म्हणतात.

A. Sum Assured/
विमाराशी

B. Surrender Value /
समर्पणमूल्य

C. Sum Insured
विम्याचीरक्कम

D. Sum Claimed
दावारक्कम

51. Market Value and Re-instatement value policies fall under the category of: /
मार्केटव्हॅल्यूआणिरी-इन्स्टटमेंटव्हॅल्यूपॉलिसीजयाश्रेणीतयेतात

A. Life Insurance
जीवनविमा

B. Reinsurance

पुनर्विमा

C. Securities contracts./
तारणकरार

D. General insurance
सामान्यविमा

52. The part of an insurance premium paid by the insurer to an agent or broker for his services in procuring and servicing the insurance. /
एजंटकिंब्रोकरलाविमाघेण्याच्यावत्याचीसेवादेण्याच्यासेवांसाठीदेण्यातयेणाराविम्याचाहप्ताचाभाग.

A. Salary
पगार

B. Premium
हप्ता

C. Commission
कमिशन

D. Salvage
तारण

53. Public Liability Insurance Act,1991 was passed in the background of –/
सार्वजनिकदायित्वविमाकायदा 1991 ह्याघटनेच्यापार्श्वभूमीवरमंजूरझाला

A. **Bhopal Gas tragedy/**
भोपाळगॅसचीशोकांतिका

B. Vizag gas Leak
विशाखापट्टणम गॅसगळती

C. Jaipur Fire/
जयपूरआग

D. Korba chimney Collapse
कोरबाचिमणीकोसळणे

54. Insurance offers cover for third party liabilities (Bodily Injury/Property Damage) Arising out of the premises and operations of the insured and legal cost incurred in connection therewith- /

हाविमातृतीयपक्षाच्याजबाबदार्या (शारीरिकइजा / मालमत्तेचेनुकसान) साठीसंरक्षणकरते .परिसराच्याआतउद्भवलेल्याविमाउतरवलेल्यावकायदेशीरखर्चाच्यासंबंधात -

A. Public Liability Insurance /

सार्वजनिकदायित्वविमा

B. Health Insurance/

आरोग्यविमा

C. Life Insurance/

जीवनविमा

D. Fire Insurance/

अग्नीविमा

55. A cooperative device which aims at granting adequate benefits to the insured on the compulsory basis in the time of unemployment ,sickness and other emergencies with a view to ensure a minimum standard of living ,out of a fund created out of the tripartite contribution of the workers, employer and the state and without any means test and as a matter of right of the insured is- /

एकसहकारीसाधन, ज्याचे लक्ष्य त्रिपक्षीय योगदानामधून तयार केलेल्या निधीतून कमीतकमी जीवनमान सुनिश्चित करण्यासाठी, बेकारी, आजारपण आणि इतर आपत्कालीन परिस्थितीत विमाधारकास आवश्यक त्या प्रमाणात फायदा देणे हा आहे. कामगार, नियोक्ता आणि राज्य आणि कोणत्याही साधन चाचणी शिवाय आणि विमाधारकाच्या हक्काची बाब आहे

A. Life insurance

जीवनविमा

B. Marine Insurance

समुद्रीविमा

C. Fire Insurance

अग्नीविमा

D. Social Insurance

सामाजिकविमा

56. Once the matter is settled in Lok Adalat then it becomes final . The motor vehicle claims tribunal has no power to review the award passed by the Lok Adalat . If there was any defect , it was for both the parties to approach High court under Article 227 of the constitution of India was held under which case law- /

एकदालोकअदालतमध्ये प्रकरण मिटल्यावर ते अंतिम होईल.

लोकअदालतने दिलेल्या पुरस्काराचे पुनरावलोकन करण्याचा अधिकार मोटारवाहन दावान्यायाधिकरणाला नाही.

जर त्यात काही दोष असेल तर,

भारतीय पक्षातील घटनेच्या कलम २२७

अंतर्गत दोन्ही बाजूंनी विनंती करून उच्च न्यायालयात जाणे शक्य आहे , असे कोणत्या प्रकरणात कायदा अंतर्गत ठरविण्यात आले -

A. New India Assurance co. Ltd. V. Ponnamma Thomas ./

न्यू इंडिया अशुरन्स को . लिमिटेड विरुद्ध पोन्नममाथॉमस.

B. Kalpana Ben M. Shah V. Navinchandra Jeevanlal Acharya./

कल्पना बेन एम. शाह विरुद्ध नवीनचंद्रजीवनलाल आचार्य.

C. Bihar state road transport corp. V. Nita Rampal.

बिहार राज्य रस्ते वाहतूक कॉर्पोरेशन. विरुद्ध नीतारामपाल.

D. National Insurance Co.Ltd. V. Jumrati .

नॅशनल इन्शुरन्स कंपनी लिमिटेड विरुद्ध जुमराटी

57. Which is an autonomous body established in the year 2000 to work towards growing the insurance industry? /

वर्ष २००० मध्ये विमा उद्योगाच्या वाढीसाठी काम करणारी कुठली एक स्वायत्त संस्था स्थापन केली

A. General Insurance Business (Nationalisation) Act/

- सामान्यविमाव्यवसाय (राष्ट्रीयकरण) कायदा
 B. New India Assurance Company Ltd
 न्यूइंडियाअॅश्युरन्सको . लिमिटेड
 C. The Indian Insurance Act /
 भारतीयविमाकायदा
 D. **Insurance Regulatory and Development Authority/**
 विमानियामकआणिविकासप्राधिकरण

58. The maxim 'Causa proxima non remota spectatur' means:

मॅक्सिमम 'काउसाप्रॉक्सिमानॉनरिमोटस्पेक्टतुर' म्हणजे

- A. proximate and not the immediate cause is to be looked into. /
 अंदाजेपणतत्काळनसलेले कारणलक्षातघेतलेपाहिजे.
B. immediate and not the remote cause must be looked into.
 तत्काळपणदूरस्थनसलेले कारणलक्षातघेतलेपाहिजे.
 C. remote cause and not the proximate cause is to be looked into.
 दूरस्थपणअंदाजेनसलेले कारणलक्षातघेतलेपाहिजे.
 D. cause is the remote reason for the proximity.
 कारणहेअंदाजेअसण्याचादूरस्थहेतू आहे.

59. A contract which legally does not exist is known as _____

कायदेशीररित्याअस्तित्वातनसणाराकरारम्हणूनओळखलाजातो

- A. Unenforceable /
 अपवर्तनीय
 B. Voidable/
 अयोग्य
C. Void/
 शून्य
 D. Illegal/
 बेकायदेशीर

60. Fidelity insurance is one against loss arising from the default or the dishonesty of _____ .

निष्ठाविमा.....हलगर्जीपणाकिंवाअप्रामाणिकपणामुळेउद्भवणारेनुकसानभरूनकाढतो

- A. Employers/
 नियोक्ते
B. Employees/
 कर्मचारी
 C. Bank/
 बँक
 D. Performance
 कामगिरी

61. The person to be paid or indemnified is called -----.

१.

देयकिंवानुकसानभरपाईमिळालेल्याव्यक्तीस ----- म्हणतात.

a) Insured / अ) विमाउतरविलेलाव्यक्ती

b) Insurer / ब) विमाधारक

c) Bank / क) बँक

d) Person / ड) व्यक्ती

62. Insurance contract is an ----- contract. २. विमाकरारहाएक ----- करारआहे.

a) Normal / अ) सामान्य

b) New / ब) नवीन

c) Aleatory / क) अलेरेटरी

d) Proper / ड) योग्य

63. Any Insurance contract is void if the policy holder has no ----- in the subject matter. ३.
कोणताहीविमाकराररद्दबातलआहेजरविमाधारकालाविम्याच्याविषयामध्ये ----- नसेल.

a) Insurable Interest / अ) इन्शुरेबलइंटरेस्ट

b) Tax / ब) कर

c) Extra Tax / क) अतिरिक्तकर

d) choice / ड) निवड

64. ----- may be described as a social device to reduce or eliminate risk of loss to life and property.
४. -----

जीवआणिमालमत्तेचेनुकसानहोण्याचेधोकाकमीकरण्यासाठीकिंवादूरकरण्यासाठीसामाजिकडिवाइसम्हणूनवर्णनकेलेजाऊश
कते.

a. investment / अ. गुंतवणूक

b. saving / ब. बचत

c. insurance / क. विमा

d. loan / ड. कर्ज

65. Time Policies relate to ----- ५. वेळधोरणे ----- सोबतसंबंधितअसतात.

a. Fire Insurance / अ. अग्निविमा

b. Hull Insurance / ब. हलविमा

c. Personal Accident Insurance / क. वैयक्तिकअपघातविमा

d. Workmen's Compensation Insurance / ड. कामगारांचाभरपाईविमा

66. Warranties are of two types - 1) Express Warranties and 2) ----- ६. वॉरंटीदोनप्रकारच्याआहेत - १)
एक्सप्रेसवॉरंटीआणि२) -----

a. Implied Warranties / अ. अंतर्भूतहमी

b. Normal Warranties / बी. सामान्यहमी

c. Specific Warranties / सी. विशिष्टहमी

d. Versatile Warranties / डी. अष्टपैलूहमी

67. Principle of utmost good faith is also known as ७. प्रिन्सिपलऑफआटमोस्तगुडफेथतत्वहे
म्हणूनदेखीलओळखलेजाते

a. subrogation / अ. सबरोगेशन

b causa proxima / बीकोझाप्रॉक्सिमा

c. insurable interest / सी. विमाव्याज

d. uberrima fides / डी. युबेरिमाफाईड्स

68. The IRDA was set up in.....८. आयआरडीएचीस्थापना ----- रोजीकरण्यातआलीहोती?

a.1999 / अ. १९९९

b.1991 / ब. १९९१

c.2000 / क. २०००

d.2001 / ड. २००१

69.Life insurance contract is a contract relating to -----९. जीवनविमाकरार -----
शीसंबंधितकरारआहे.

a. Human life / अ. मानवीजीवन

b. Animal life / बी. प्राणीजीवन

c. Child life / सी. बालजीवन

d. Woman life / डी. स्त्रीजीवन

70. Insurance helps to -----१०. विमामदतकरतो -----

a. Prevent adverse situations from occurring / अ. प्रतिकूलपरिस्थितीउद्भवण्यापासूनप्रतिबंधितकरा

b. Reduce the financial consequences of adverse situations / ब. प्रतिकूलपरिस्थितीचेआर्थिकपरिणामकमीकरा

c. Negate all consequences of adverse situations / क. प्रतिकूलपरिस्थितीचेसर्वपरिणामनकारात्मककरा

d. Make assets continuously productive. / ड.मालमत्तासततउत्पादकबनवा.

71. Premium is a ----- for the contract of insurance.११. विम्याच्याकरारासाठीप्रीमियमएक -----
----- आहे.

a. consideration / अ. मोबदला

b. payment / बी. देय

c. acceptance / सी. स्वीकृती

d. void / डी. शून्य

72. The document known as "Insurance Policy" containing terms and conditions must be in -----, १२.
नियमआणिअटीअसलेले "विमापॉलिसी" म्हणूनओळखलेजाणारेदस्तऐवज -----स्वरूपामध्येअसणेआवश्यकआहे.

a. oral / अ. तोंडी

b. writing / बी. लिखित

c. social / सी. सामाजिक

d. short / डी. लहान

73. Fire insurance contract is a contract of----- . 13. फायरविमाकरण ----- चाकरणआहे.

a. Bonus / अ. बोनस

b. Happiness / ब. आनंद

c. Indemnity / क. इंडेनीटी

d. Quality / ड. गुणवत्ता

74. Where the contract is to insure the subject matter for a particular time is called ----- . 14. जेथेविशिष्टकाळासाठीविषयाचाविमाउतरविण्याचाकरणआहे ----- .

a. A time policy / अ. एकवेळधोरण

b. Any policy / ब. कोणतेहीधोरण

c. Policy / क. धोरण

d. Unknown policy / ड. अज्ञातधोरण

75. The term "Assignment" literally means----- . 15. "असाइनमेंट" याशब्दाचाशाब्दिकअर्थआहे ----- .

a. Ownership / अ. मालकी

b. Custom / ब. सानुकूल

c. Transfer / क. हस्तांतरण

d. Mortgage / ड. तारण

76. Insurance helps to ----- . 16. विमामदतकरणतो ----- .

a. Prevent adverse situation from occurring / अ. प्रतिकूलपरिस्थितीउद्भवण्यापासूनप्रतिबंधितकरण

b. Reduce the financial consequences of adverse situation / ब. प्रतिकूलपरिस्थितीचेआर्थिकपरिणामकमीकरण

c. People / क. लोक

d. Group of people / ड. लोकांचागट

77. The main purpose of having Life insurance is ----- . 17. जीवनविमाघण्याचामुख्यउताराम्हाणजे ----- .

a. Only investment / अ. केवळगुंतवणूक

b. Relating income tax / ब. आयकरसंबंधित

c. Relating to income of the person / क. व्यक्तीच्याउत्पन्नाशीसंबंधित

d. As to the protection to the legal heirs / ड. कायदेशीरवारसांनासंरक्षणम्हणून

78. The principle of ----- ensures that an insured does not profit by insuring with multiple insurers. १८.-----

----- चेसिद्धांतहेसुनिश्चितकरतेकीएकापेक्षाजास्तविमाधारकांचाविमाउतरवूनविमाधारकाचाफायदाहोणारनाही.

a. Subrogation / अ. सबगोशन

b. Contribution / ब. योगदान

c. Co-insurance / क. सह-विमा

d. Indemnity / ड. नुकसानभरपाई

79. As per Insurance law human life or property is not free from -----19.

विमाकायद्यानुसारमानवीजीवनकिंवामालमत्ता ----- पासूनमुक्तनाही

a. Risk / अ. जोखीम

b. Experience / ब. अनुभव

c. Wealth / क. संपत्ती

d. Person / ड. व्यक्ती

80. As per insurance contract ----- parties are necessary. 20. विमाकरारानुसार ----- पक्षआवश्यकआहेत.

a. Three / अ. तीन

b. Two / ब. दोन

c. Four / क. चार

d. Five / ड. पाच

81. In legal terms, an Insurance, when undertaken, involves the Transfer of which of the following :

एखादाविमाहातीघेतलाजातोतेव्हात्यातखालीलपैकीकोणत्याचे 'शिफ्टिंग' होते :

a) Demand मागणी

b) Ownership मालकी

c) Property मालमत्ता

d) Risk रिस्क

82. Indemnity, primarily ensures which of the following : "इंडेम्निटी", प्रामुख्यानेखालीलपैकीकश्याचीखात्रीकरते :

a) Illegitimate Profitteering from Insurance बेकायदेशीरप्रीफिटिंग

b) Less Premium payable कमीप्रिमियमदेय

c) Faster claims in case of accidents अपघातांच्याबाबतीतवेगवानभरपाई

d) Insuring pre existing losses विद्यमाननुकसानीची

83. The General Insurance Business was Nationalised in which of the following years in India भारतामध्येजनरलविमाव्यवसायाचेराष्ट्रीयकरणकोणत्यावर्षीझालेहोते ?

a) 1948

- b) 1973
- c) 1989
- d) 1999

84. In which year was the Insurance Act passed?
विमाकायदाकोणत्यावर्षीझाला?

- a) 1911
- b) 1919
- c) 1938
- d) 1976

85. Vis Majeure' concerns with which of the following 'व्हिजमेजर' पुढीलपैकीकोणत्याशीसंबंधितआहे :

- a) N-COVID Vaccination एन-कोविडलसीकरण
- b) Act of God देवाचेकार्य
- c) Assumed Risk अपेक्षितसंकट
- d) Admiralty Ranks सैनिकीक्रमांक

86. For a similar age and durations, compared to the premium for a Whole Life plan, the premium for an Endowment plan shall be / होललाइफयोजनेच्याप्रीमियमच्यातुलनेतसमानवयासाठीआणिकालावधीसाठी, एंडोमेंटयोजनेसाठीप्रीमियमहिकशीअसेल :

a. More अधिक

Less than Twenty Five Percent पंचवीसटक्क्यांपेक्षाकमी

Same समान

Less कमी

87. Insurance falls under which of the following in the Constitution of India
भारतीयराज्यघटनेतविम्याचापुढीलपैकीकोणत्याअंतर्गतसमावेशआहे ?

- a) List II of the Seventh Schedule सातव्यावेळापत्रकांचीयादी II
- b) List I of the Fifth Schedule पाचव्याअनुसूचीचीयादी I
- c) List I of the Seventh Schedule सातव्यावेळापत्रकांचीयादी I
- d) List III of the Seventh Schedule सातव्यावेळापत्रकांचीयादी III

88. Which of the following terms connected with Insurance literally means "Transfer"
विमाशीजोडलेल्यापुढीलपदांपैकीशाब्दिकअर्थम्हणजे "हस्तांतरण" आहे?

- a) Arrangement अरेनजमेन्ट
- b) Assignee असाईनी
- c) Assignor असाइनर
- d) Assignment असाइनमेंट

89. Which of the following countries was directly involved in the famous 'Corfu Channel' Case that deals with Marine Insurance matters

सागरीविमाप्रकरणातप्रसिद्धअसलेल्या 'कॉर्फूचॅनलप्रकरणात' खालीलपैकीकोणत्यादेशाचाथेटसहभागहोता ?

- a) Armenia अर्मेनिया
- b) New Zealand न्यूझीलॅन्ड
- c) Samoa सामोआ
- d) Jamaica जमेका

90. As per the provisions of the I.R.D.A.I, what is the "Grace Period" that a lapsed Policy Holder can get for renewal of such a Policy
आय.आर.डी.ए.आय. च्यातरतुदीनुसार 'लॅप्स' झालेल्यापॉलिसीधारकालाअशापॉलिसीच्यानूतनीकरणासाठीमिळणारा "ग्रेसपीरियड" कितीअसायलापाहिजे ?

180 Days 180 दिवस

30 Days 30 दिवस

7 Days 7 दिवस

90 Days 90 दिवस

91. Insurance as a Subject is legislated by which of the following authorities विमाकोणत्याअधिका-
यांद्वारेकायदेबद्धकेलाजातो ?
- a) S.E.B.I सेबी
b) State Government राज्यशासन
c) \Central Government केंद्रीयशासन
d) I.R.D.A.I आई . आर . डी . ऐ . आई
92. As per the Life Insurance Corporation Act, 1956, what shall be the number of persons that shall be part of the specially constituted Tribunals for the purposes of Adjudicating matters so received by the said Tribunal जीवनविमाकॉर्पोरेशन , कायदा 1956 नुसार,
नमूदकेलेल्यान्यायाधिकरणानेन्यायालयीनबाबींच्याउद्देशानेखासगठितकेलेल्यान्यायाधिकरणातभागघेणारयांसद
स्यांचीसंख्याकितीअसेल?
1. 5
2. 9
3. 7
4. 3
93. Which of the following is not a governing Principle of Insurance खालीलपैकीकोणतेविमाकायद्याचेतत्वनाही ?
- a. Principle of Contribution कॉंट्रीब्युशन
b. Causa Proxima काऊसाप्रॉक्सिमा
c. Maximization of profit प्रॉफिटवृद्धी
d. Utmost Good Faith उत्कृष्टध्येय
94. Which of the following policies are most likely to have the feature of a 'Family Floater' पुढीलपैकीकोणत्याधोरणात 'फॅमिलीफ्लोटर' असण्याचीशक्यताजास्तआहे ?
- Marine Insurance सागरीविमा
Health Insurance आरोग्यविमा
Property Insurance मालमत्ताविमा
Life Insurance जीवनविमा
95. The term ALOP is the short form of ALOP कोणत्यानावानेम्हणूनओळखलेजाते :
5. Advance Loss of Profit ऍडव्हान्सलॉसऑफप्रॉफिट
6. Assured Loss of Profit अशयोरडलॉसऑफप्रॉफिट
7. Advance Loss of Performance ऍडव्हान्सलॉसऑफपरफॉर्मन्स
8. Advance Liability of Profit ऍडव्हान्सलिएबिलिटीऑफप्रॉफिट
96. Which Committee recommended the reforms in Insurance Sector विमाक्षेत्रातसुधारणाघडवूनआणण्यासकोणत्यासमितीचीभूमिकाहोती ?
9. V.S Vyas Committee व्याससमिती
10. Rangrajan Committee रंगराजनसमिती
11. Nirmala Committee निर्मलासमिती
12. Malhotra Committee मल्होत्रासमिती
97. Generally which of the following should be advised to purchase a Term Insurance Policy साधारणपणेमुदतविमायोजनाखरेदीकरण्याचासल्लाखालीलपैकीकोणासद्यावा?

To Those who want immediate returns on Investments ज्याव्यक्तीलात्वरितपरतावाहवाअसतो
To Those who want Maximum Returns over a long term period ज्याव्यक्तीलादीर्घकालावधीतउच्चपरतावाहवाअसतो
To those who want Insurance but have limited resources ज्याव्यक्तीलाविम्याचीआवश्यकताअसतेपरंतुतिच्याकडेमर्यादितनिधीआहे
To those who need money at a later date ज्याव्यक्तीलानंतरच्यातारखेलापैशाचीआवश्यकताअसते

98. Which of the following is a type of 'Peril of the Sea' in relation to Marine Insurance
"सागरीविमासंदर्भातपुढीलपैकीकोणता 'पेरीलऑफदीसी' आहे"

13. Collision टक्कर
14. Rats Infestation उंदीरांचाप्रादुर्भाव
15. Leakage गळती
16. Wear and Tear वेअरअँडटेअर

99. An Actuary is primarily involved in which of the following tasks "अँक्ट्युरी "
प्रामुख्यानेखालीलपैकीकोणत्याकामांमध्येसामीलअसतो ?

- a. Financial Modelling फिननशीलमॉडेलिंग
- b. Risk Analysis रिस्कअनालिसिस
- c. Insurance Policy Selling विमाविकणे
- d. Auditing ऑडिटिंग

100. What is 'Bottomry' / 'बोट्टोमरी' म्हणजेकाय ?

Type of a Ship एकाजहाजाचाप्रकार

Type of Height एकाउंचीचाप्रकार

Type of loan एकाकर्जाचाप्रकार

Type of a plank / एकाफळीचाप्रकार

1. Which of the following is NOT considered while determining whether a mark is well known Trademark-
एखादेचिन्हसुप्रसिद्धट्रेडमार्कआहेकीनाहीहेठरवतानापुढीलपैकीकोणत्यागोष्टींचाविचारकेलाजातनाही-

a. Duration/ कालावधी

b. Artistic nature/ कलात्मकता

c. Extent of use/ विस्तार

d. geographical area of use/ वापरण्याचेभौगोलिकक्षेत्र

2. As per sec.18 of Copyright Act, copyright can be assigned to any person-
कॉपीराइटकायद्याच्याकलम१८नुसारकोणत्याहीव्यक्तीलाकॉपीराइटअसाइनकेलाजाऊशकतो-

a. Partially/ अंशतः

b. Wholly/ पूर्णतः

c. Subject to limitations/ मर्यादेच्याअधीनराहून

d. All of the above/ वरीलसर्व

3. Copyright subsists in which of the following classes of work-
कामाच्याकोणत्यावर्गातकॉपीराइटचेअस्तित्वआहे-

a. Literary works/ साहित्यिककामे

b. musical works/ संगीतिककामे

c. Original literary work/ मूळसाहित्यिककार्य.

d. dramatic work/ नाट्यमयकाम

4. The Indian Patent and Designs Act enacted in-/ भारतीयपेटंटआणिडिझाइनकायदा मध्येलागूकेलागेली

a. 1910 / १९१०

b. 1911/१९११

c. 2002 / २००२

d. 2005 / २००५

5. Fair use was created to allow all of following, except- / हेवगळता, यासर्वानाअनुमतीदेण्यासाठीवाजवीवापरतयारकेलागेली

a. parody/ विडंबन

b. news reporting/ बातमीअहवाल

c. commentary/ भाष्य

d. derivative works/ व्युत्पन्नकामे

6. In terms of works of copyright, which one of the following statements is not correct? / कॉपीराइटच्याकामांच्याबाबतीत, खालीलपैकीकोणतेविधानयोग्यनाही?

a. A dramatic or musical work cannot also be a literary work / नाट्यमयवासांगीतमयकार्यसाहित्यिककार्यदेखीलअसूशकतनाही

b. Copyright does not subsist in a literary, dramatic, musical or artistic work unless and until it is recorded in writing or otherwise / कॉपीराइटलिखितस्वरूपातकिंवाअन्यथानोंदविल्याशिवायसाहित्यिक, नाट्यमय, वाद्यकिंवाकलात्मककार्यामध्येअस्तित्वातनाही

c. Copyright is a property right / कॉपीराइटहामालमत्ताहक्कआहे

d. Copyright does not subsist in a literary, dramatic or musical work unless and until it is recorded in writing or otherwise / कॉपीराइटलिखितस्वरूपातकिंवाअन्यथानोंदविल्याशिवायसाहित्यिक, नाट्यमयवावाद्यकार्यातसहभागीहोतनाही.

7. What is the need of IPR? / आयपीआरचीकायगरजआहे?

a. It encourages innovation/ हेनाविन्यासप्रोत्साहितकरते

b. It makes economic growth / आर्थिकवाढकरते

c. It safeguards the rights of creators / निर्मात्यांच्याहक्कांचेरक्षणकरते

d. all of the above / वरीलसर्व

8. Strike the odd man out-गटातनबसणारापर्यायनिवडा-

a. Service mark/ सर्विसमार्क

b. Relative mark / रिलेटिवमार्क

c. Shape mark / शेपमार्क

d. Certification mark / सर्टीफिकेशनमार्क

9. As per THE COPYRIGHT ACT, 1957 “Government work” means a work which is made or published by or under the direction or control of—कॉपीराइटअॅक्ट1957 नुसार“सरकारीकाम” म्हणजेअसेकामजेयांच्याकडूनप्रकाशितकेलेजाते-

a. the Government or any department of the Government; / शासनकिंवाशासनाचाकोणताहीविभाग

b. any Legislature in India; / भारतातीलकोणतेहीविधिमंडळ

c. any court, tribunal or other judicial authority in India; / भारतातीलकोणतेहीन्यायालय, न्यायाधिकरणकिंवाअन्यन्यायालयीनप्राधिकरण;

d. all of the above / वरीलपैकीसर्व

10. Geographical Indication is / भौगोलिकसंकेतआहे-

a. Private right/ खाजगीअधिकार

b. Community right / समुदायअधिकार

c. Intellectual property right / बौद्धिकमालमत्ताअधिकार

d. both (b) and (c)/ दोन्ही b) आणि c)

11. Copyright board is- कॉपीराइटबोर्डआहे-

a. Statutory body/ वैधानिकसंस्था

b. Quasi Judicial authority/ अर्धन्यायिकप्राधिकरण

c. Judicial Authority/ न्यायिकप्राधिकरण

d. none of the above/ वरीलपैकीकाहीहीनाही

12. The term "WIPO" stands for:/ wipo म्हणजे-

a. World Investment policy organization / वर्ल्डइन्वेस्टमेंटपोलीसीऑर्गनायझेशन

b. World intellectual property organization / वर्ल्डइंटेलेक्चुअलप्रोपर्टीऑर्गनायझेशन

c. Wildlife Investigation and Policing organization/ वर्ल्डईनवेस्टीगेशनपोलीसीऑर्गनायझेशन

d. World institute for Prevention of organized crime / वर्ल्डइन्स्टीट्यूटफॉरप्रिवेन्शनऑफऑर्गनायझ्डक्राइम

13. Which of the following is an "intellectual property" as per IPR Laws in India?
भारतातीलआयपीआरकायदानुसारखालीलपैकीकोणती" बौद्धिकसंपत्ती "आहे?

a. Original literary work / मूळसाहित्यिककार्य

b. Industrial Design / औद्योगिकडिझाइन

c. Trademark / ट्रेडमार्क

d. All the above / वरीलसर्व

14. A new way to process milk so that there is no fat in any cheese made from it. This will be covered under:
दुधावरप्रक्रियाकरण्याचाएकनवीनमार्गम्हणजेत्यातूनबनलेल्याकोणत्याहीचीजमध्येचरबीनसते .हेकशाच्याअंतर्गतसमाविष्टकेलेजाईल:

a. Copy rights / कॉपीराइट

b. Trade mark // ट्रेडमार्क

c. Patent / पेटंट

d. Geographical indications / भौगोलिकसंकेत

15. Copyright law applies to forms of expression contained in- कॉपीराइटकायदाकोणत्याअभिव्यक्तीच्याप्रकारांवरलागूआहे

a. Song lyrics and musical compositions / गाण्याचेबोलआणिसंगीतरचना

b. Sculptures and paintings / शिल्पेआणिचित्रे

c. Dramatic and literary works / नाट्यमयआणिसाहित्यिककामे

d. All of the above / वरीलसर्व

16. Intellectual Property Rights (IPR) protect the use of information and ideas that are of (बौद्धिकमालमत्ताहक्क) आयपीआर (माहितीआणिकल्पनांचावापरसंरक्षितकरतात, ज्यांचेस्वरूपअसते-

a. Ethical value / नीतीमूल्य

b. Commercial value / व्यावसायिकमूल्य

c. Social value / सामाजिकमूल्य

d. Moral value / नैतिकमूल्य

17. Copyright protects कॉपीराइटसंरक्षितकरते

a. Idea / आयडिया /कल्पना

b. Expression / अभिव्यक्ती

c. Both (a) and (b) / दोन्ही अ (आणि) बी(

d. (None of the above / वरीलपैकीकोणतेहीनाही

18. If a company develops a new technology that improves its main product, what type of intellectual property can they use to stop others from copying their invention? एखाद्या कंपनीने नवीन तंत्रज्ञान विकसित केले ज्याने त्याचे मुख्य उत्पादन सुधारले, तर ते इतरांना शोधाची नक्कल करण्यापासून रोखण्यासाठी कोणत्या प्रकारच्या बौद्धिक संपत्तीचा वापर करू शकतात?

a. copyright/ कॉपीराइट

b. geographical indications/ भौगोलिक संकेत

c. patents/ पेटंट

d. registered designs/ नोंदणीकृत डिझाईन्स

19. What is the need of IPR? आयपीआरची काय गरज आहे?

a. It encourages innovation/ हे नाविन्यास प्रोत्साहित करते

b. It makes economic growth / आर्थिक वाढ करते

c. It safeguards the rights of creators / निर्मात्यांच्या हक्कांचे रक्षण करते

d. all of the above / वरील सर्व

20. . Which of the following will be considered as infringement of copyright? खालीलपैकी कोणाला कॉपीराइटचे उल्लंघन मानले जाईल

a. when any person by way of trade exhibits in public any infringing copies of the work/ जेव्हा एखादी व्यक्ती व्यापाराच्या मार्गाने कामाच्या कोणत्याही उल्लंघन करणाऱ्या प्रतीसार्वजनिकपणे प्रदर्शित करते

b. private or personal use, including research;/ खाजगी किंवा वैयक्तिक वापर, तसेच संशोधन

c. criticism or review / टीका किंवा पुनरावलोकन

d. the reporting of current events and current affairs / वर्तमान कार्यक्रम आणि चालू घडामोडींचा अहवाल देणे

21) The term “WIPO” stands for / “WIPO” या शब्दाचा अर्थ आहे

a) World Investment policy organization / जागतिक गुंतवणूक धोरण संस्था

b) World intellectual property organization / जागतिक बौद्धिक संपदा संस्था

c) Wildlife Investigation and Policing organization / वन्य जीव अन्वेषण आणि पोलिसिंग संस्था

d) World institute for Prevention of organized crime / संघटित गुन्हेगारी प्रतिबंधासाठी जागतिक संस्था

22) A mark shall be deemed to be _____ to another mark if it is so nearly resembles that the other mark as to be likely to deceive or cause confusion / एखादे चिन्ह दुसऱ्या चिन्हास _____ असे मानले जाईल जर ते इतके जवळपास साम्य असेल की दुसरे चिन्ह फसवणूक किंवा गोंधळ निर्माण करेल.

a) Identically Similar / एकसारखेच

b) Perceptively Similar / जाणिवपूर्वक समान

c) **Deceptively Smilar** / भ्रामकपणेसमान

d) Similar / समान

23) _____ allows to modify, renew or expand your global trademark portfolio through one centralized system / _____ एकाकेंद्रीकृतप्रणालीद्वारेतुमच्याजागतिकट्रेडमार्कपोर्टफोलिओमध्येबदल, नूतनीकरणकिंवाविस्तारकरण्यासअनुमतीदेते

a) **Hague System** / हेगप्रणाली

b) Madrid System / माद्रिदप्रणाली

c) Berne Convention / बर्नअधिवेशन

d) Geneva convention / जिनिव्हाअधिवेशन

24) A new way to process milk so that there is no fat in any cheese made from it is covered under / दुधावरप्रक्रियाकरण्याचाएकनवीनमार्गजेणेकरूनत्यापासूनबनवलेल्याकोणत्याहीचीजमध्येचरबीनसावी

a) Copy rights / कॉपीअधिकार

b) Trade mark / ट्रेडमार्क

c) **Patent** / पेटंट

d) Industrial designs / औद्योगिकरचना

25) A company has decided to invest in outer shape design of bottle in which they would fill the perfume produced by them, and which is distinctive, and they wish to ensure that they have sole use / एकाकंपनीनेबाटलीच्याबाह्यआकाराच्याडिझाइनमध्येगुंतवणूककरण्याचा निर्णयघेतलाआहेज्यामध्येतेत्यांच्याद्वारेउत्पादितकेलेलेपरफ्यूमभरतीलआणिजेविशिष्टआहे, आणित्यांनाखात्रीआहेकीत्यांचाएकमेववापरआहे.

a) Copy rights / कॉपीअधिकार

b) **Trade mark** / ट्रेडमार्क

c) Patent / पेटंट

d) Industrial designs / औद्योगिकरचना

26) In 'quid-pro-quo', quo stands for / 'quid-pro-quo' मध्ये, quo चाअर्थहोतो

a) Knowledge disclosed to the public / केन्नेलेजलोकांसमोरउघड

b) **Monopoly granted for the term of the patent**/ पेटंटच्यामुदतीसाठीमक्तेदारीदिलीजाते

c) Exclusive privilege of making, selling and using the invention / आविष्कारबनवण्याचा, विकण्याचाआणिवापरण्याचाअनन्यविशेषाधिकार

d) Familiar Trade mark / परिचितव्यापारचिन्ह

27) Which of the following is the oldest convention for patent protection / पेटंटसंरक्षणासाठीखालीलपैकीसर्वातजुनीपरंपराकोणतीआहे

a) Paris Convention / पॅरिसअधिवेशन

b) TRIP / ट्रिप

c) Rome Convention / रोमअधिवेशन

d) Berne Convention / बर्नअधिवेशन

28) What is the role of section 135 of the trademarks act ,1999 / ट्रेडमार्कअधिनियम, 1999 च्याकलम135 चीभूमिकाकायआहे

a) Infringement Relief / उल्लंघनआराम

b) Real of infringement suit / उल्लंघनाचाखटला

c) Injunction Relief / मनाईआदेश

d) Evidence Preservation / पुरावाजतन

29) FDA, FPO, AGMARK,IDA are / FDA, FPO, AGMARK, IDA कायआहेत

a) Registered Trade Mark / नोंदणीकृतट्रेडमार्क

b) Certification Marks / क्रिटीफिकेशनमार्क्स

c) Service Marks / सेवागुण

d) Collective Marks / एकत्रितगुण

30) What action would a person bring against someone who steals a trade secret / व्यापारीगुपितचोरणाच्याव्यक्तीवरकोणतीकारवाईकेलीजाईल

a) Economic Espionage Act / आर्थिकहेरगिरीकायदा

b) Infringement action / उल्लंघनकारवाई

c) Misappropriation / गैरवापर

d) Violation of trademark law / ट्रेडमार्ककायद्याचेउल्लंघन

31) Post grant opposition means / अनुदानानंतरचाविरोधम्हणजे

a) Opposition after grants of patent / पेटंटमंजूरझाल्यानंतरविरोध

b) Opposition after the person applies for grants / व्यक्तीनेअनुदानासाठीअर्जकेल्यानंतरविरोध

c) Oppositions before the person applies for patent / पेटंटसाठीव्यक्तीनेअर्जकरण्यापूर्वीविरोध

d) Opposition before grants of patent / पेटंटच्याअनुदानासविरोध

32) Which of the following shape marks may be refused registration as a result of section 3(2) TMA / कलम3(2) TMA च्यापरिणामीखालीलपैकीकोणत्याआकाराच्याचिन्हांचीनोंदणीनाकारलीजाऊशकते

a) The shape of a ruby ball for perfume / परफ्यूमसाठीरुबीबॉलचाआकार

b) The shape of lemon for lemon juice / लिंबूशात्रूलिंबूसआकार

c) A sphere for ball bearing / बॉलबेअरिंगसाठीएकगोल

d) A cylindrical shape for bottled gasses / बाटलीबंदवायूसाठीएकदंडगोलाकारआकार

33) The mis representation in passing off / पासिंगऑफमध्येचुकीचेप्रतिनिधित्व

- a) Must relate to the source of the defendant's product or services / प्रतिवादीच्या उत्पादन किंवा सेवांच्या स्रोताशी संबंधित असणे आवश्यक आहे
- b) May be a misrepresentation as to the quality of goods / मालाच्या गुणवत्तेबद्दल चुकीचे वर्णन असू शकते**
- c) Must be made on packaging or promotional material / पॅकेजिंग किंवा प्रचारात्मक सामग्रीवर बनविलेले असणे आवश्यक आहे
- d) Must be about the claimant's products / दावेदाराच्या उत्पादनांबद्दल असणे आवश्यक आहे

34) The rights of a patentee are / पेटंटधारकाचे अधिकार आहेत

- a) Neither Sell nor distribute / विक्री किंवा वितरण करून का
- b) Cannot Grant License / परवाना देऊ शकत नाही
- c) Cannot Assign the property to others / मालमत्ता इतरांना देऊ शकत नाही
- d) Rights to surrender / आत्मसमर्पण करण्याचे अधिकार**

35) A body corporate shall be deemed to be domiciled in India if it is / एखादी संस्था कॉर्पोरेट असेल तर ती भारतात अधिवासित असल्याचे मानले जाईल

- a) Incorporated under any law in force in india / भारतात लागू असलेल्या कोणत्याही कायद्यानुसार अंतर्भूत**
- b) Doing business in INDIA / भारतात व्यवसाय करणे
- c) Having its registered office in india / भारतात नोंदणीकृत कार्यालय असणे
- d) Having its principle place of business in INDIA / भारतात व्यवसायाचे मुख्य स्थान असणे

36) Imagine a footballer sets up his own company to sell his own range of clothes. What type of intellectual property can he use to show that the clothes are made by his company / कल्पना करा की एखाद्या फुटबॉलपटूने स्वतःचे कपडे विकण्यासाठी स्वतःची कंपनी स्थापन केली आहे. कपडे त्याच्या कंपनीने बनवले आहेत हे दाखवण्यासाठी तो कोणत्या प्रकारच्या बौद्धिक संपत्तीचा वापर करू शकतो

- a) Copyright / कॉपीराइट
- b) Patents / पेटंट
- c) Registered Designs / नोंदणीकृत डिझाईन्स
- d) Trademarks / ट्रेडमार्क**

37) If a company develops a new technology that improves its main product, what type of intellectual property can they use to stop others from copying their invention / जर एखाद्या कंपनीने नवीन तंत्रज्ञान विकसित केले जे त्याचे मुख्य उत्पादन सुधारते, तर ते इतरांना त्यांच्या शोधाची कॉपी करण्यापासून रोखण्यासाठी कोणत्या प्रकारच्या बौद्धिक संपत्तीचा वापर करू शकतात

- a) Copyright / कॉपीराइट
- b) Patents / पेटंट**
- c) Registered Designs / नोंदणीकृत डिझाईन्स
- d) Trademarks / ट्रेडमार्क

38) Mr. P writes a play, 'Hum Hundustani' about national integration, 'Q' a makes a movie using its basic themes. Name the leading case for infringement of copyright / श्री पीराष्ट्रीय एकात्मते बद्दल 'आम्ही हुंदुस्तानी' हे नाटक लिहितात, 'क्यू' अत्याच्या मूळ विषयांचा वापर करून चित्रपट बनवतात. कॉपीराइटच्या उल्लंघनासाठी अग्रगण्य प्रकरणाचे नाव द्या

- a) Derry v. Peek / डेरी वि. पीक

b) Jhonson Appliances (P) Ltd. V. H.E. Industries / जॉन्सनअप्लायन्सेस पी (लिमिटेडVHE इंडस्ट्रीज

c) Chidambar v. Renga / चिदंबरवि .रेंगा

d) Polymer Papers Ltd.v. Gurmit Singh / पॉलिमरपेपर्सलि . गुरुमितसिंग

39) The issue of author's exercising his moral right after the assignment of copyright was held in / कॉपीराइटचीनियुक्तीझाल्यानंतरलेखकानेत्याच्यानैतिकअधिकाराचावापरकेल्याचामुद्दाआहे

a) **Amar Nath Sehgal Case / अमरनाथसहगलप्रकरण**

b) Microfibres Inc. v. Girdhar & Co. / मायक्रोफायबर्सइंक .वि .गिरधरअँडकंपनी

c) Harms v. Martan Club / हार्मर्सवि .मार्टनक्लब

d) Donoghue v. Allied Newspaper Ltd. / डोनोघ्यूवि .अलाईडन्यूजपेपरलि.

40) In the Development agreement between owner and the developer, there is clause to refer the dispute to the arbitrator. The Owner has filed the suit in the Civil Court to declare the Agreement as null and void. What is it known as / मालकआणिविकासकयांच्यातीलविकासकरारामध्ये, विवादलवादाकडेपाठविण्याचेकलमआहे . हाकराररद्दातलघोषितकरण्यासाठीमालकानेदिवाणीन्यायालयातदावादाखलकेलाआहे .तेकायम्हणूनओळखलेजाते

a) Settlement Agreement / समझोताकरार

b) Settlement Clause / सेटलमेंटक्लॉज

c) Conciliation Agreement / सामंजस्यकरार

d) **Arbitration Agreement / लवादकरार**

41. A new way to process milk so that there is no fat in any cheese made from it is covered under:

(a). Copy rights

(b). **Trade mark**

(c). Patent

(d). Geographical indications

दुधावरप्रक्रियाकरण्यासाठीएकनवीनमार्गजेणेकरूनत्याच्यापासूनबनवलेल्याकोणत्याहीचीजमध्येचरबीनसतेखालीलपैकीकशामध्येयेणार .

(अ) कॉपीकॉपीराइट्स

(बी). व्यापारचिन्ह

(सी) पेटंट

(डी). भौगोलिकसंकेत

42. The owner of a patent can grant licenses:

a) To registered companies only

b) To individuals only

c) **To anyone**

d) To anyone, but only after taking permission from the Controller General of Patents, Designs and Trade Marks

पेटंटचामालकपरवानादेऊशकतो:

- अ) केवळनोंदणीकृतकंपन्यांना
- ब) केवळव्यक्तींना
- c) कोणालाही
- ड) कोणासहीपणपेटंट, डिझाईन्सवट्रेडमार्क्सच्याकंट्रोलरजनरलचीपरवानगीघेतल्यानंतरच

43. A Trade Mark can be removed from the Register for non-use within how many years of Registration?

- 1) 10 Years
- 2) 5 Years
- 3) 3 Years
- 4) 7 Years

नोंदणीच्याकितीवर्षांतनवापरल्यासट्रेडमार्करजिस्टरवरूनकाढलाजाऊशकतो?

- १) १०वर्षे
- २) ५वर्षे
- ३) ३वर्षे
- ४) ४वर्षे

44. Who can register Geographical Indication?

- (a) Individual
- (b) Company
- (c) Producers
- (d) No one of the above

भौगोलिकसंकेतकोणनोंदवूशकतो?

- (अ) वैयक्तिक
- (बी) कंपनी
- (सी) उत्पादक
- (ड) वरीलपैकीकोणीहीनाही

45. Certification mark indicates

- (a) Source
- (b) Quality
- (c) both (a) and (b)
- (d) None of the above

प्रमाणपत्रचिन्हदर्शवते

- (अ) स्रोत
- (बी) गुणवत्ता
- (क) दोन्ही (अ) आणि (बी)

(ड) वरीलपैकीकोणतेहीनाही

46. Author in case of a cinematograph film means _____.

- a) The composer
- b) The producer**
- c) The singer
- d) The Director

सिनेमाटोग्राफचित्रपटाच्याबाबतीतलेखकम्हणजे _____.

- अ) संगीतकार
- बी) निर्माता
- सी) गायक
- डी) संचालक

47. Computer program is considered as

- (a) Literary work**
- (b) Artistic work
- (c) Technical work
- (d) None of the above

संगणकप्रोग्राम _____ म्हणूनमानलेजाते

- (अ) साहित्यिककार्य
- (बी) कलात्मककाम
- (क) तांत्रिककार्य
- (ड) वरीलपैकीकोणतेहीनाही

48. As per Indian Copyright Law, Fair use means

- (a) Use for research
- (b) Use for review
- (c) Use for non-commercial use
- (d) All the above**

भारतीयकॉपीराइटकायदानुसारवाजवीवापराचेसाधन

- (अ) संशोधनासाठीवापरा
- (ब) पुनरावलोकनासाठीवापरा
- (सी) गैर-व्यावसायिकवापरासाठीवापरा
- (ड) वरीलसर्व

49. Intellectual Property Rights (IPR) protect the use of information and ideas that are of

- a. Ethical value
- b. Moral value
- c. Social value
- d. Commercial value**

बौद्धिकमालमत्ताहक्क (आयपीआर) माहितीआणिकल्पनांचावापरसंरक्षितकरतात

अ. नैतिकमूल्य

बी. नैतिकमूल्य

सी. सामाजिकमूल्य

डी. व्यावसायिकमूल्य

50. In 'quid-pro-quo', quo stands for

a. knowledge disclosed to the public

b. monopoly granted for the term of the patent

c. exclusive privilege of making, selling and using the invention

d. None of the above

'क्विड-प्रो-कोको' मध्ये, क्यूओअर्थात

अ. ज्ञानलोकानाजाहीरकेले

बी. पेटंटच्यामुदतीसाठीमत्तेदारीदिली

सी. शोधकरण्याचा, विक्रीकरण्याचाआणिवापरण्याचाविशेषाधिकार

डी. वरीलपैकीकाहीहीनाही

51. -Symbol of Maharaja of Air India is

a. Copyright

b. Patent

c. Trademark

d. All of the above

-एअरइंडियाच्यामहाराजाचेप्रतीक _____ आहे

अ. कॉपीराइट

बी. पेटंट

सी. ट्रेडमार्क

डी. वरीलसर्व

52. In India, the literary work is protected until

a. Lifetime of author

b. 25 years after the death of author

c. 40 years after the death of author

d. 60 years after the death of author

भारतातसाहित्यिककार्याचेसंरक्षण _____ होईपर्यंतआहे

अ. लेखकाचाआजीवन

बी. लेखकमृत्यूनंतर 25 वर्षे

सी. लेखकमृत्यूनंतर 40 वर्षे

डी. लेखकाच्यामृत्यूनंतर 60 वर्षे

53. Design does not include

- a. features of shape
- b. composition of lines or colours
- c. mode or principle of construction**
- d. None of the above

_____ डिझाइनमध्ये समाविष्ट नाही

- अ. आकारवैशिष्ट्ये
- बी. रेषाकिंवा रंगांची रचना
- सी. मोडकिंवा बांधकामसिद्धांत
- डी. वरीलपैकी काहीही नाही

54. Which of the following is (are) included in Geographical indications of Goods

- a. Handicraft
- b. Foodstuff
- c. Manufactured
- d. All of the above**

वस्तूंच्या भौगोलिक निर्देशांमध्ये खालीलपैकी कोणते समाविष्ट आहेत ?

- अ. हस्तकला
- बी. खाद्यपदार्थ
- सी. उत्पादित
- डी. वरीलसर्व

55. -In most countries, how long does copyright last for?

- a. 10 years after the creation of the work
- b. 50 years after the creation of the work
- c. 10 years after the death of the person who created that work
- d. 50 years after the death of the person who created that work**

बऱ्याच देशांमध्ये कॉपीराइट किती दिवस टिकतो ?

- अ. कामनिर्मितीच्या 10 वर्षांनंतर
- बी. कामनिर्मितीनंतर 50 वर्षांनंतर
- सी. ज्या व्यक्तीने ते काम तयार केले त्याच्या मृत्यूनंतर 10 वर्षे
- डी. ज्या व्यक्तीने ते काम तयार केले त्याच्या मृत्यूच्या 50 वर्षांनंतर

56. Patent is a form of

- a. Tangible Property
- b. Intellectual Property
- c. Industrial property
- d. Both (b) and (c)**

पेटंट हा एक प्रकार आहे

अ. मूर्तमालमत्ता

बी. बौद्धिकसंपत्ती

सी. औद्योगिकमालमत्ता

डी. (बी) आणि (सी) दोन्ही

57. Patent protects

a. Discovery

b. Invention

c. New invention

d. Both (a) and (b)

पेटंटसंरक्षितकरते

अ. शोध

बी. शोध

सी. नवीनशोध

डी. (अ) आणि (बी) दोन्ही

58. The following can be patented

a. Machine

b. Process

c. Composition of matter

d. All of the above

खालीपेटंटकेलेजाऊशकते

अ. मशीन

बी. प्रक्रिया

सी. पदार्थाचीरचना

डी. वरीलसर्व

59. -The following can be patented

a. Machine

b. Process

c. Composition of matter

d. All of the above

खालीलपेटंटकेलेजाऊशकतात

अ. मशीन

बी. प्रक्रिया

सी. पदार्थाचीरचना

डी. वरीलसर्व

60. Prior art search includes

a. Search of Patent literatures

b. Search of Non-patent literature

c. Both (a) and (b)

d. None of the above

पूर्वकलाशोधतंतर्भूतआहे

अ. पेटंटसाहित्यांचाशोध

बी. नॉन-पेटंटसाहित्यांचाशोध

सी. (अ) आणि (बी) दोन्ही

डी. वरीलपैकीकाहीहीनाही

61. Mr. David forms brilliant idea about the plight of Indian women during lockdown on which a thought provoking story can be written. He communicates it to Mr. Jacob, appreciates the idea given to him by David Jacob writes a book on the above idea and he publishes the same in his own name. David is claiming that the original idea belongs to him. Can David claim a joint ownership over a Copyright in the book with Jacob? / श्री. डेव्हिडलॉकडाऊनदरम्यानभारतीयमहिलांच्यादुर्दशाबद्दलएकउत्कृष्टकल्पनातयारकरतातज्यावरएकचिथावणीदेणारीकथालिहिलीजाऊशकते. त्यानेतोश्री. जेकबयांनासांगितला. डेव्हिडच्याकल्पनेचेजेकबकौतुककरतो. जेकबवरीलकल्पनांवरएकपुस्तकलिहितोआणितोतेस्वतःच्यानावानेप्रकाशितकरतो. डेव्हिडदावाकरतआहेकीमूळकल्पनात्याच्याचआहे. डेव्हिडजेकबबरोबरच्यापुस्तकाच्याकॉपीराइटवरसंयुक्तमालकीहक्कसांगूशकेल?

A. David can claim joint Authorship as the book was written based on his idea. डेव्हिडत्याच्याकल्पनेवरआधारितपुस्तकलिहिलेलेमहणूनसंयुक्तलेखकत्वाचादावाकरूशकतो.

B. David cannot claim joint Authorship as Copyright does not subsist in Idea.

डेव्हिडसंयुक्तलेखकत्वाचादावाकरूशकतनाहीकारणआयडियामध्येकॉपीराइटअस्तित्वातनाही.

C. David can claim joint Authorship as Copyright subsists in Concept Notes. डेव्हिडकॉन्सेप्टनोट्समध्येकॉपीराइटसंबसिस्टमहणूनसंयुक्तलेखकत्वाचादावाकरूशकतो.

D. David cannot claim joint Authorship as Copyright does not subsist in Books. डेव्हिडसंयुक्तलेखकत्वाचादावाकरूशकतनाहीकारणपुस्तकेकॉपीराइटअस्तित्वातनाहीत.

62. Rahul is a manufacturer of Wild turmeric powder and wants to use the name Haldi” as his trademark. He applies for a trademark registration to the Registrar of Trademarks. Will Rahul succeed to register the name Haldi” as a trademark for his product. / राहुलहावन्यहळदपावडरउत्पादकआहेआणित्यालाआपलाट्रेडमार्कमहणूनहल्दी ”हेनाववापरायचेआहे. तोट्रेडमार्कच्यारजिस्ट्रारकडेट्रेडमार्कनोंदणीसाठीअर्जकरतो. राहुलआपल्याउत्पादनाच्याट्रेडमार्कच्यारूपात 'हल्दी' हेनावनोंदविण्यासयशस्वीहोईलका?

A. Rahuls mark will be registered राहुलचेचिन्हनोंदविलेजाईल

B. Rahuls mark will be refused registration, as its falling under Absolute Ground for refusal of registration./ राहुलचेचिन्हनोंदणीनाकारलेजाईलकारणतेनोंदणीनाकारव्याच्यापूर्णत्वाखालीयेतआहे.

C. Rahuls mark will be opposed as its falling under Relative Ground for refusal of registration. /राहुलचेचिन्हनोंदणीनाकारलेजाईलकारणतेनाकारव्याच्यासंबंधितआधाराखालीयेतआहे.

D. Rahuls mark will be accepted by the registrar as it's an Invented word. /राहुलसचिन्हनिबंधकाद्वारेस्विकृतीमिळेलकारणतोशब्दराहुलनेशोधलाआहे.

63. Lopez & Co. manufactures a product under that trade mark PANGIA which is not registered mark. Steve & Co. subsequently registers the mark. PANGIA in its name and starts to use it. Lopez & Co file a suit for infringement of their trade mark. Is the suit maintainable. / लोपेझअँडकंपनीत्याट्रेडमार्कपानगियाअंतर्गतएकउत्पादनतयारकरतेजेनोंदणीकृतनाही. त्यानंतरस्टीव्हएँडकंपनीनेचिन्हनोंदविलेआणित्याच्यानावारपानगियाआणित्याचावापरकरण्याससुरवातकरते. लोपेझअँडकोत्यांच्याव्यापारचिन्हाच्याउल्लंघनासाठीदावादाखलकरतात. खटलाकायमठेवण्यायोग्यआहेका?

A. Suit is maintainable under S.28 of the Trade Marks Act./ ट्रेडमार्कसायद्याच्याकलम 28 अन्वयेहाखटलाकायमठेवतायेतो

B. The suit is not maintainable as there is no Trademark infringement. /कोणतेहीट्रेडमार्कउल्लंघननसल्यामुळेखटलाकायमठेवतायेतनाही.

C. Suit is maintainable under Section 27 of the Trade Marks Act/ सूट्ट्रेडमार्कसायद्याच्याकलम 27 अंतर्गतकायमठेवतायेतआहे

D. Suit is not maintainable as Steve's successfully registered their trade mark./
सूटकायमकरण्यायोग्यनाहीकारणस्टीव्हनेत्यांचेव्यापारचिन्हयशस्वीरित्यानोंदणीकृतकेले.

64. Which one of the following statement is incorrect with respect to Ownership?/
मालकीच्याबाबतीतखालीलपैकीकोणतेविधानचुकीचेआहे?

A. Ownership in literary, dramatic or musical work is with the author of the work. /साहित्यिक,
नाट्यमयवावाद्यकार्यातमालकीकामलेखकाकडेआहे.

B. Ownership in relation to musical work is with the producer of the work. /संगीताच्याकार्याशीसंबंधितमालकीकामनिर्मात्याकडेअसते

C. Ownership in Artistic Work, is with the author of the work./ कलात्मककलेचीमालकीकामकाजाच्यालेखकाकडेआहे.

D. Ownership in Computer Programming, is with the author of the work./ कॉम्प्यूटरप्रोग्रामिंगमधीलमालकी, यालेखकासहआहे.

65. Which one of the following is matched Incorrectly with respect to the term of Copyright Protection ?
खालीलपैकीकोणशीकॉपीराइटसंरक्षणाच्यासंज्ञेनुसारचुकीचेजुळलेआहे?

A. Published Dramatic works : Life Time of the Author + 60 Years प्रकाशितनाट्यमयकामे: लेखकाचाजीवनकाळ + 60 वर्षे

B. Sound Recording : 60 Years ध्वनीरिकॉर्डिंग: 60 वर्षे

C. Pseudonymous Literary works : Life Time of the Author + 60 years छद्मनामसाहित्यिककामे: लेखकाचाजीवनकाळ + 60 वर्षे

D. Governmental Works : 60 Years शासकीयकामे: 60 वर्षे

66. Which of the following is matched correctly? पुढीलपैकीकोणतेयोग्यरित्याजुळलेआहे?

A) Champagne :: Trade mark Act /शॅम्पेन :: ट्रेडमार्ककायदा

B) Logo :: Design Act /लोगो /नक्षीकिंवाआकृती:: डिझाईनकायदा

C) Traditional Knowledge :: Copyright Act/ पारंपारिकज्ञान :: कॉपीराइटकायदा

D) Moral rights :: Copyright Act /नैतिकअधिकार :: कॉपीराइटकायदा

67. Patent application cannot be filed in India by —. /तसेपेटंटअर्जभारतातदाखलकरतायेणारनाही—

A) True and First Inventor/ खराआणिपहिलाशोधकर्ता

B) Assignee of the inventor /शोधकाचासहाय्यक

C) First importer of patent in India/भारतातपेटंटचापहिलाआयातकर्ता

D) Legal representative of the inventor /शोधकाचाकायदेशीरप्रतिनिधी

68. Which of the following is not a Packaging as per the Trade Marks Act, 1999. /ट्रेडमार्क्सकायदा 1999.
/नुसारखालीलपैकीपॅकेजिंगनाही.

A. Case Box/ केसबॉक्स

B. Label /लेबल

C. Ticket /तिकीट

D. Heading /मथळा

69. An application for registration of Trade Mark has to be filed in the office of the Trade Marks registry in..... ट्रेडमार्कच्यानोंदणीसाठीअर्जकोणत्यामार्क्सरजिस्ट्रीच्याकार्यालयातभरावालागेल?

A. Form TM-M / फॉर्मटीएम-एम

B. Form TM-1 / फॉर्मटीएम -1

C. Form TM-A / फॉर्मटीएम-ए

D. Form TM-R / फॉर्मटीएम-आर

70. An infringement action under Section 29 of the Trade Marks Act, 1999 is based on invasion of the
ट्रेडमार्क्सकायदा 1999 च्याकलम 29 अन्वयेउल्लंघनकरणारीकारवाईकोणत्याउल्लंघनावरआधारितआहे?

A. Statutory Right / वैधानिकअधिकार

B. Constitutional Right / घटनात्मकअधिकार

C. Contractual Right / कंत्राटीअधिकार

D. Moral Right / नैतिकअधिकार

71. What is Public Domain? सार्वजनिकडोमेनम्हणजेकाय?

- Material that is used under the category of fair use योग्यवापराच्याश्रेणीअंतर्गतवापरलीजाणारीसामग्री
- Material that is freely available to use and has no owner or copyright वापरण्यासाठीमुक्तपणेउपलब्धआहेआणिमालककिंवाकॉपीराइटनसलेलीसामग्री
- Area or territory owned by the government क्षेत्रकिंवाशासनाच्यामालकीचाप्रदेश
- Material that is used under a license granted by the copyright holder while the copyright subsists. कॉपीराइटधारकांनीदिलेलीपरवान्याअंतर्गतवापरलीजाणारीसामग्री.

72. Which of the following is incorrect about a copyright? खालीकॉपीराइटबद्दलकोणतेचुकीचेआहे?

- It prevents other people from copying your work. हेइतरलोकांनाआपलेकार्यकॉपीकरणपासूनप्रतिबंधितकरते.
- It protects original literary, musical, and dramatic work. हेमूळसाहित्यिक, संगीतआणिनाट्यमयकार्याचेसंरक्षणकरते.
- It protects original ideas and thoughts. हेमूळकल्पनाआणिविचारांचेसंरक्षणकरते.
- It protects sound recordings and motion pictures. हेध्वनीरेकॉर्डिंगआणिहालचालीचित्रांचेसंरक्षणकरते.

73. Miss. Mona a teacher rents The Legend of Bhagat Singh movie to show the bombing of the Central Legislative Assembly scene to her class while studying a topic in Indian Freedom Struggle. /मिसमोना, एकशिक्षक, भारतीयस्वातंत्र्यसंग्रामातीलएकाविषयाचाअभ्यासकरतअसताना, तिच्यावर्गालाकेंद्रीयविधानसभेच्यादेखावावरबॉम्बस्फोटदर्शविण्यासाठीदलीजेंडऑफभगतसिंगचित्रपटदाखवते.

- She has violated the copyright that subsists in the work as she displayed it publicly./ तिनेसार्वजनिकरित्यातोप्रदर्शितकेल्यामुळेयाकामातअस्तित्वातअसलेल्याकॉपीराइटचेउल्लंघनकेलेआहे.
- She has violated the copyright as she did not ask for permission from the producer before displaying the movie./ तिनेचित्रपटप्रदर्शितकरण्यापूर्वीनिर्मात्याकडेपरवानगीमागितलीनसल्यामुळेतिनेकॉपीराइटचेउल्लंघनकेलेआहे.
- She has not violated copyright because everyone knows the story of Bhagat Singh / तिनेकॉपीराइटचेउल्लंघनकेलेनाहीकारणप्रत्येकालाभगतसिंगचीकहाणीमाहितआहे
- She has not violated copyright because it falls under the concept of fair use./ तिनेकॉपीराइटचेउल्लंघनकेलेनाहीकारणतेयोग्यवापराच्यासंकल्पनेतयेते.

74. Which of the following is a right of an author to prevent revision, alteration, or distortion of the author's work, regardless of who owns the work. / लेखकाचेकामकोणत्यामालकीचेआहेयाचीपरवानकरतासुधारणे, फेरबदलकरणेकिंवाविकृतीरोखण्याचाखालीलपैकीकोणताअधिकारआहे?

- Moral rights / नैतिकअधिकार
- Copyright / कॉपीराइट (ग्रंथावरचाहक्क)
- Trademark / ट्रेडमार्क (व्यापार्याचीनिशाणी)
- Fundamental Right / मूलभूतअधिकार

75. Headquarter of WIPO is located at- / डब्ल्यूआयपीओमुख्यालययेथेआहे

- Geneva / जिनिव्हा
- New York / न्यूयॉर्क
- Hague / हेग
- Washington DC / वॉशिंग्टनडी. सी

76. TRIPS stand for- ट्रिप्सचीभूमिकाआहे

- Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights / बौद्धिकसंपत्तीहक्कांच्याव्यापाराशीसंबंधितपैलू
- Trade-Related Aspects of Intellectual Property / बौद्धिकसंपत्तीच्याव्यापाराशीसंबंधितपैलू
- Trade-Related Aspects of Intellectual Properties/ बौद्धिकमालमत्तेच्याव्यापाराशीसंबंधितपैलू
- Trade-Related Intellectual Property Rights / व्यापाराशीसंबंधितबौद्धिकसंपत्तीअधिकार

77. Which of the following is not a valid reason for revoking a registered Patent? / खालीलपैकीकोणतीनोंदणीकृतपेटंटमागेघेण्यासवैधकारणनाही?

- The invention is non patentable / शोधनॉनपेटंटआहे
- The patent does not disclose the invention clearly enough for it to be performed by a person skilled in the art / पेटंटत्याच्याकलेमध्येकुशलव्यक्तीद्वारेसादरकेल्याजाणार्याशोधांचास्पष्टपणेखुलासाकीतनाही .

- C. The invention has novelty, utility and is capable of industrial application / शोधामध्येनाविन्य, उपयोगिताआहेआणिऔद्योगिकअनुप्रयोगकरण्याससक्षमआहे.
- D. Invention isn't new and has been publicly used or published in India before the priority date / शोधनवीननाहीआणिप्राधान्यतारखेपूर्वीसार्वजनिकपणेवापरलागेलकिंवाप्रकाशितकेलागेल.

78. Which of the following is NOT a basic requirement for a patent? पेटंटसाठीखालीलपैकीकोणतीमूलभूतआवश्यकतानाही?

- A. It must be extraordinarily creative / विलक्षणसर्जनशीलअसलेपाहिजे
- B. It must be not obvious to a person of ordinary skill in the field / क्षेत्रातीलसामान्यकौशल्यअसलेल्याव्यक्तीसहेस्पष्टनसावे.
- C. It is capable of industrial application / हेऔद्योगिकअनुप्रयोगकरण्याससक्षमआहे.
- D. Invention is novel and has not been publicly used or published in India before the priority date / शोधहीकादंबरीआहेआणिअग्रक्रमतारखेपूर्वीभारतातसार्वजनिकपणेवापरलीकिंवाप्रकाशितकेलीगेलीनाही.

79. Intellectual Property Rights (IPR) protect the use of information and ideas that are of- बौद्धिकमालमत्ताहक्क (आयपीआर) माहितीआणिकल्पनांचावापरसंरक्षितकरतेजे

- a) Ethical value / नैतिकमूल्य
- b) Moral value / नैतिकमूल्य
- c) Social value / सामाजिकमूल्य
- d) Commercial value / व्यावसायिकमूल्य

80. Which of the following is not eligible for geographical indications? / खालीलपैकीकोणभौगोलिकनिर्देशांसाठीपात्रनाही?

- A. Agricultural goods / शेतीमाल
- B. Artistic natural things / कलात्मकनैसर्गिकगोष्टी
- C. Special services of a specific place / विशिष्टठिकाणीविशेषसेवा
- D. Stones of a particular area / विशिष्टक्षेत्राचेदगड

81. In assignment document, if period of assignment of copyright is not stated then it shall be deemed to be for period of _____ असाइनमेंटदस्तऐवजात, जरकॉपीराइटच्याअसाइनमेंटचाकालावधीसांगितलागेलानाहीतरतोत्याकालावधीसाठी _____ मानलाजाईल.

- a. 2 years दोनवर्ष
- b. 3 years तीनवर्ष
- c. {c}5 years पाचवर्ष
- d. Lifetime आजीवन

82. Which of the following inventions is invention under the Patent Act 1970? पेटंटअॅक्ट1970अंतर्गतपुढीलपैकीकोणत्याअविष्काराचाशोधलागलाआहे?

- a. Methods of horticulture फलोत्पादनाच्यापद्धती.
- b. {c}Microorganism सूक्ष्मजीव
- c. Method of treatment of human being मानवाच्याउपचारांचीपद्धत
- d. Traditional knowledge पारंपारिकज्ञान

83. Which authority shall have power to register Copyright Society under the Copyright Act 1957? 1957 च्याकॉपीराइटसोसायटीमध्येकॉपीराइटसोसायटीचीनोंदणीकरण्याचेअधिकारकुणाकडेअसतील?

- a. Registrar of Copyright कॉपीराइटचेरजिस्ट्रार
- b. Copyright Board कॉपीराइटबोर्ड
- c. State Government राज्यसरकार
- d. {c}Central Government केंद्रसरकार.

84. What is the term of every Patent granted under the Patent Act 1970? पेटंटअॅक्ट1970अंतर्गतदेण्यातआलेल्याप्रत्येकपेटंटचीमुदतकायआहे?

- a. 10 years दहावर्ष
- b. 14 years 14 वर्ष
- c. {c}20 years वीसवर्ष
- d. Life time of Patentee पेटंटीचेआयुष्यभर

85. Under the Copyright Act 1957, "Broadcast reproduction right" shall subsists for period of _____ कॉपीराइटअॅक्ट1957
अन्वये, "प्रसारणपुनरुत्पादनाचाअधिकार" _____ याकालावधीसाठीअस्तित्वातअसेल
- {c}25 years पंचवीसवर्ष
 - 50 years पन्नासवर्ष
 - 60 years साठवर्ष
 - Lifetime of owner मालकाचेआजीवन
86. Notice of Opposition after the grant of patent can be given to Controller within a period of _____
पेटंटमंजूरझाल्यानंतरविरोधाचीसूचनाकंट्रोलरलाएकाकालावधीतदिलीजाऊशकते?
- 1 Month एकमहिना
 - 6 Months सहामहिने
 - {c}1 Year एकवर्ष
 - 2 Years दोनवर्ष
87. Which of the following does not fall under Intellectual Property Rights? खालीलपैकीकोणतेबौद्धिकसंपत्तीहक्कांतर्गतयेतनाही?
- Act 1970 पेटंटकायदा1970
 - Copyright Act 1957 कॉपीराइटकायदा1957.1
 - Trade Marks Act 1999 ट्रेडमार्क्सकायदा1999
 - {c}Customs Act 1962 सीमाशुल्ककायदा1962
88. Which convention protects the literary and artistic work? साहित्यवकलात्मककार्याचेसंरक्षणकरण्यासाठीकोणतेअधिवेशनआहे?
- Madrid convention माद्रिदअधिवेशन
 - Rome convention रोमसंमेलन
 - {c}Berne convention बर्नअधिवेशन
 - Milan convention मिलानअधिवेशन
89. For registration under Trade Marks Act 1999, the trade mark should have _____ ट्रेडमार्क्सअॅक्ट1999 च्यानोंदणीसाठी,
ट्रेडमार्कहा _____
- International proprietary name आंतरराष्ट्रीयमालकीचेनाव
 - Name of chemical element रासायनिकघटकाचेनाव
 - {c}Distinctive character विशिष्टवर्ण
 - customary marks नेहमीच्याखुणा
90. Notice of opposition to the registration of trade mark shall be given to Registrar with in period
of _____ ट्रेडमार्कच्यानोंदणीसविरोधदर्शविण्याचीसूचनानिबंधकाला _____ कालावधीतदेण्यातयेईल.
- 1 month एकमहिना
 - {c}3 months तीनमहिने
 - 6 months सहामहिने
 - 1 Year एकवर्ष
91. Registration of trade mark shall be for period of _____ व्यापारचिन्हाचीनोंदणी कितीकालावधीसाठीअसेल?
- 5 years पाचवर्ष
 - {b}10 years दहावर्ष
 - 20 years वीसवर्ष
 - lifetime of applicant अर्जदाराचीचेआजीवन
92. Suit for infringement of Trademark shall be instituted in any court not inferior
to _____ ट्रेडमार्कच्याउल्लंघनाचादावाकोणत्यान्यायालयाच्याकनिष्ठनसलेल्या न्यायालयातस्थापितकेलाजाईल?
- Small causes court स्मॉलकॉजकोर्ट
 - {b}District court जिल्हान्यायालय
 - Session court सत्रन्यायालय
 - High court उच्चन्यायालय
93. Copyright in design under Design Act 2000, shall be registered for a maximum period
of _____ डिझाईनकायदा२०००अंतर्गतडिझाईनमधीलकॉपीराइटचीजास्तीतजास्तकितीकालावधीसाठीनोंदणीकृतकेलीजाईल?
- 10 years दहावर्ष
 - {b}15 years पंधरावर्ष
 - 20 years वीसवर्ष
 - 50 years पन्नासवर्ष

94. Under Copyright Act 1957, Copyright shall subsist in any work of architect, if___ कॉपीराइटकायदा1957

नुसारआर्किटेक्टच्याकोणत्याहीकामातकॉपीराइटअस्तित्वातअसेलजर___

- Author is citizen of India लेखकभारताचेनागरिक
- Author is domiciled in India लेखकभारतातअधिवासआहेत
- {c}Work is located in India कार्यभारतातस्थितआहे
- Work is located anywhere in World कार्यजगातकुठेहीस्थितआहे

95. The landmark Novartis Anti Cancer drug Glivec case relates to___ नोवार्टिसअँटीकँसरड्रगग्लिव्हकप्रकरण कशाशीसंबंधितआहे?

- Bolar Exemption बोलरसूट
- Compulsory License अनिवार्यपरवाना
- {c}Ever-greening of Patent एवरग्रीनपेटेंट
- Data exclusivity डेटाअपवर्जन

96. In which court petition for revocation of patent can be filed? पेटेंटरद्दकरण्याबाबतकोणत्यान्यायालयातयाचिकादाखलकेलीजाऊशकते?

- District Court जिल्हान्यायालय
- Appellate Board अपिलीयमंडळ
- {c}High Court उच्चन्यायालय
- Supreme Court सर्वोच्चन्यायालय

97. PCT is acronym for___ पीसीटीचेसंक्षिप्तरूपकायआहे?

- Co-operation Treaty सार्वजनिकसहकारकरार
- {b}Patent Cooperation Treaty पेटेंटकोऑपरेशनतह
- Paris Cooperation Treaty पॅरिससहकारसंधि
- Public Copyright Treaty सार्वजनिककॉपीराइटकरार.

98. Registration of geographical indication shall give the registered proprietor, right to___ भौगोलिकसंकेतनोंदणीकेल्यासनोंदणीकृतमालकहक्कते___

- Assignment असाइनमेंट
- Licensing परवाना
- {c}obtain relief against infringement उल्लंघनविरोधातउपाय
- Mortgage तारण

99. Under Copyright Act 1957, Artistic work does not include___ कॉपीराइटअॅक्ट1957च्याअंतर्गत, कलात्मककार्यामध्येकशाचासमावेशहोतनाही?

- Sculpture शिल्पकला
- photograph फोटो
- work of architecture आर्किटेक्चरकाम
- {c}computer program संगणकप्रोग्राम

100. In which famous case, Supreme Court has laid down the guidelines for determining infringement of Copyright? लकोणत्याप्रसिद्धप्रकरणात, सर्वोच्चन्यायालयानेकॉपीराइटचेउल्लंघननिश्चितकरण्यासाठीमार्गदर्शकतत्त्वेतयारकेलीआहेत?

- Gramophone Company of India. V/S Super Cassette Industries Ltd ग्रामोफोनकंपनीऑफइंडियावि. एससुपरकॅसेटइंडस्ट्रीजलि .
- Eastern Book Company V/S D. B. Modak ईस्टर्नबुककंपनीविमोडक .बी .एसडी .
- {c} R.G. Anand V/S Deluxe Films आरएसडिलक्सफिल्म्स .आनंदवि .जी.
- E.M. Forster V/S A.N. Parasuram

81. c

82. b

83. d

84. c

85. a

86. c

87. d

88. c

89. c

90. b

91. b

92. b

93. b

94. c

95. c

96. c

- 97. b
- 98. c
- 99. d
- 100. c

101. Injunction, damages and account for profit are which type of remedy and can be used to protect a copyright in India?/ मनाईहुकुम, नुकसानभरपाईआणीनफ्यासाठीखातेयाकोणत्यातरतुदीआहेतआणीज्यामुळेकॉपीराइटसंरक्षितहोते

- a. Criminal Remedy / फौजदारीतरतूद
- b. Common Law Remedy / सामान्यकायदानुसार
- c. Civil Remedy / दिवाणीतरतूद
- d. Remedy provided by king/ राजाद्वारेकेलेलीतरतूद

102. According to Section 37 of the Trade Marks Act, 1999, a registered trade mark may be _____ or transmitted with or without the goodwill of the business concerned./ व्यापारमुद्रांकन (एँक्ट) 1999 (ट्रेडमार्क्सकायदा 1999) च्याकलम 32 नुसारनोंदणीकृतव्यापारचिन्ह _____ किंवासंबंधितव्यवसायाचीसदभावनाकिंवात्याशिवायप्रसारितकेलाजाऊशकतो.

- a. Sold/ विकले
- b. Licensed/ परवानाकृत
- c. Transferred/ हस्तांतरित
- d. Assigned/ नियुक्तकेलेले

103. Every performer shall have a special right to be known as _____ in respect of any performance./ प्रत्येककामगारालाकोणत्याहीकामगिरीच्यासंदर्भात _____ म्हणूनओळखलेजाण्याचाविशेषहक्कअसेल.

- a. Broadcast marketing rights/ प्रसारणविपणनअधिकार
- b. performer's reproduction right/ परफॉर्मरचेपुनरुत्पादनहक्क/अधिकार
- c. exclusive reproduction right/ विशेषपुनरुत्पादनअधिकार
- d. performer's right/ परफॉर्मरचेहक्क/अधिकार

104 _____ is an example of a certification trade mark./ _____ हेप्रमाणनव्यापारचिन्हाचेउदाहरणआहे.

- a. Zandu/ झंडू
- b. ICICI/ आयसीआयसीआय
- c. Cadburys/ कॅडबरीस
- d. ISI/ आयएसआय

105. A movie whose screen play is based on an adaptation of a well known novel. Which intellectual property right can give it a protection?/ ज्याचेस्क्रीनप्लेसुप्रसिद्धकादंबरीच्यारुपांतरणावरआधारितआहे. कोणताबौद्धिकमालमत्ताअधिकारत्यालासंरक्षणदेऊशकतो?

- a. Trademark/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्क)
- b. Related rights/ संबंधितअधिकार
- c. Patent/ एकस्व (पेटंट)
- d. Copyrights./ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइट्स).

106. FDA, FPO, AGMARK, IDA are-/ एफडीए, एफपीओ, एजीमार्क, आयडीएहेआहेत-

- a. Collective marks./ सामूहिकचिन्ह
- b. Service Marks/ सेवाचिन्ह
- c. Registered trade marks/ नोंदणीकृतव्यापारचिन्हे
- d. Certification Marks./ प्रमाणपत्रेचिन्ह

107. What most accurately describes a Trademark?/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्कचे) सर्वातअचूकवर्णनकरणारेकायआहे?

- a. An original literary work registered by a company./ कंपनीद्वारेनोंदणीकृतमूळसाहित्यिककार्य.
- b. A protected ornamental design for an article of manufacture/ उत्पादनाच्यालेखासाठीसंरक्षितसजावटीचीरचना
- c. A protected original work authorship like a novel/ कादंबरीप्रमाणेसंरक्षितमूळलेखन
- d. A brand name/ एकब्रानाव

108. A new way to process milk, so that, there is no fat in any cheese made from it. Which IPR can give it protection?/ दुधावरप्रक्रियाकरण्याचाएकनवीनमार्गम्हणजेत्यातूनबनवलेल्याकोणत्याहीचीजमध्येचरबीनाही. कोणताबौद्धिकसंपदाअधिकारत्यालासंरक्षणदेऊशकेल?

- Copyright/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइट)
- Trademark/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्क)
- Service Mark/ सेवाचिन्ह

Patent/ एकस्व (पेटेंट)

109. Who amongst the following, is not a Performer'? / खालीलपैकीकोण "कलाकार/ कर्ता/ सादरकर्ता"(परफॉर्मर) नाही?

- A Magician/ जादूगार
- A Singer/ एकायक
- A Lecturer/ व्याख्याता
- A Lyricist/ एकगीतकार**

110. Translation of a Book would be protected under-/ पुस्तकाचेभाषांतरखालीअधिकारातसंरक्षितकेलेजाईल

- a. Derivative Rights/ व्युत्पन्नअधिकार
- b. Related Rights/ संबंधितअधिकार
- c. Personal Rights/ वैयक्तिकहक्क
- d. Copyrights/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइट्स)**

111. Reproduction by teacher or pupil in the course of instructions or in question papers/ सूचनाकिवाप्रश्नपत्रिकेतशिक्षककिवाविद्यार्थ्यांचेपुनरुत्पादनहेआहे

- a. infringement of Copyrights/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइटचे)उल्लंघनआहे
- b. infringement of Trademark/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्कचे) उल्लंघनआहे
- c. Not an infringement of Trademark/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्कचे) उल्लंघननाही
- d. Not an infringement of Copyrights/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइटचे) उल्लंघननाही**

112. The term WIPO" stands for:/ डब्ल्यूआयपीओ" (WIPO) याशब्दाचाअर्थ:

- a. World Investment policy organization/ वर्ल्डइन्वेस्टमेन्टपोलिसीऑर्गनायझेशन
- b. Wildlife Investigation and Policing organization/ वाईल्डलाईफइन्वेस्टीगेशनअँडपोलिसीऑर्गनायझेशन
- c. World institute for Prevention of organized crime/ वर्ल्डइन्स्टिट्यूटफॉरप्रिव्हेंशनऑफऑर्गनाइज्जकराईम
- d. World intellectual property organization/ वर्ल्डइंटेल्लेक्टुअलप्रॉपर्टीऑर्गनायझेशन**

113. Intellectual Property Rights (IPR) protect the use of information and ideas that are of/ बौद्धिकमालमत्ताहक्क (आयपीआर) खालीलपैकीकोणत्यामाहितीआणिकल्पनांचावापरसंरक्षितकरतात

- a. Ethical Value/ नैतिकमूल्य
- b. Social value/ सामाजिकमूल्य
- c. Moral value/ नीतिविषयक
- d. Commercial value/ व्यावसायिकमूल्य**

114. Symbol of McDonald is / मॅकडोनाल्ड (McDonald) चेप्रतीक _____ आहे

- a. Copyright/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइट)
- b. Geographical Indication/ भौगोलिकसंकेत
- c. Patent/ एकस्व (पेटेंट)
- d. Trademark/ व्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्क)**

115. Which of the following are protected by Copyright?/ प्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइट)द्वारेखालीलपैकीकोणतेसुरक्षितआहेत?

- a. Thoughts/ विचार
- b. Slogans/ घोषणा
- c. Ideas/ कल्पना
- d. Expressions/ अभिव्यक्ती**

116. Fair use is:/ खालीलपैकीकशाचावापरयोग्यआहे?

- a. A defense against copyright infringement/ कॉपीराइटउल्लंघनाविरूद्धसंरक्षण
- b. the right for schools and teachers to use any copyrighted works without permission/ परवानगीशिवायशाळावशिक्षकांनाकोणतीहीकॉपीराइटकेलेलीकामेवापरण्याचाअधिकार
- c. The right to download anything from the internet/ इंटरनेटवरूनकाहीहीडाउनलोडकरण्याचाअधिकार

d. The right to copy without permission for personal use/ वैयक्तिकवापरासाठीपरवानगीशिवायकॉपीकरण्याचाअधिकार

117. Which of the following is considered to be an infringement of Copyright ?/ खालीलपैकीकोणालाप्रतिलिपीअधिकार (कॉपीराइटचे) उल्लंघनमानलेजाते?

- a. Reading & reciting in an extract of a work in public without consent of author/ owner/ लेखक / मालकाच्यासंमतीविनासार्वजनिकरीत्याएखाद्याकार्याच्याअंशाचेवाचनकरणेआणिपाठकरणे
- b. Performance for an educational institution without consent of author/owner/ लेखक / मालकाच्यासंमतीशिवायशैक्षणिकसंस्थेसाठीकामगिरीकरणे
- c. Performance for religious purposes without consent of the author/owner/ लेखक / मालकाच्यासंमतीशिवायधार्मिकहेतूसाठीकार्यप्रदर्शनकरणे
- d. Performance for entertainment purposes without consent of the author/owner/ लेखक / मालकाच्यासंमतीशिवायमनोरंजनउद्देशासाठीकामगिरीकरणे**

118. Which of the following would be a good trademark/ पुढीलपैकीकोणताचांगलाव्यापारचिन्ह (ट्रेडमार्क) असेल?

- a. Car Rentals” for car rental service/ कारभाड्यानेदेणाऱ्यासेवेसाठीकारभाड्याने”
- b. Clean & Fresh” for laundry services/ कपडेधुऊनमिळणार्यासेवांसाठीस्वच्छआणिताजे ”
- c. Healthy drink” for fruit juices/ फळांच्यारसांसाठीआरोग्यदायीपेय”
- d. Krystal” for window cleaner product/ खिडकीसाफकरण्याच्याउत्पादनासाठीचकाकतीवस्तू” वापरणे**

119. Kolhapuri for chappal is registerable as a:/ चप्पलसाठीकोल्हापुरीखालीलप्रमाणेनोंदकरण्यायोग्यआहे:

- a. Trade mark/ व्यापारचिन्ह
- b. Well-known mark/ सुप्रसिद्धचिन्ह
- c. Service mark/ सेवाचिन्ह
- d. Geographical indications/ भौगोलिकसंकेत**

120 After a patent completes its full term of 20 years, it:/ एकस्व (पेटंटची) 20 वर्षांचीमुदतपूर्णझाल्यानंतर, हे:

- a. Can be renewed for a further period of 10 years/ पुढील 10 वर्षांसाठीनूतनीकरणकेलेजाऊशकते
- b. can be extended for a period of 5 years/5 वर्षांच्याकालावधीसाठीवाढविलेजाऊशकते
- c. Can be renewed only under certain circumstances/ केवळकाहीविशिष्टपरिस्थितीमुळेनूतनीकरणकेलेजाऊशकते
- d. Becomes public property and, cannot be renewed/ सार्वजनिकमालमत्ताहोतेआणि, नूतनीकरणकेलेजाऊशकतनाही**

121. Which of the following constitute an important consideration for grant of Patent for an invention? शोधासाठीएकस्वप्रदानकरण्यासाठीखालीलपैकीकोणतीबाबमहत्त्वपूर्णम्हणूनविचारातघेतलीजाते ?

- a. Exclusivity अनन्यता
- b. Process complexity प्रक्रियाक्लिष्टता
- c. Disclosure प्रकटीकरण
- d. Novelty नवीनता**

122. GATT stands for जीएटीटीयाचाअर्थ

General Agreements on Tariffs, Trade दर, व्यापारयासंबंधीसामान्यकरार

General Agreement on Trade & Tariffs व्यापारआणिदरांवरसामान्यकरार

General Agreement on Tariffs & Trade दरआणिव्यापारसंबंधीसामान्यकरार

General Agreement on International Trade & Tariffsआंतरराष्ट्रीयव्यापारआणिदरांवरसामान्यकरार

123. In India the literary work is protected under the provisions of Copyright Act, 1957 for भारतातप्रतीलीपीअधिकारकायदा, १९५७च्यातरतुदीनुसारसाहित्यिककृतीचेरक्षणकेलेजाते

lifetime of the authorलेखकाचेआयुष्य

twenty years from the death of the authorलेखकमृत्यूपासूनवीसवर्षे

sixty years साठवर्षे

lifetime of the author plus sixty yearsलेखकाचेआयुष्यअधिकसाठवर्षे

124. The following can be patented खालीलकोणतीबाबएकस्वकेलीजाऊशकते

Product as well as process उत्पादनतसेचप्रक्रिया

Only product केवळउत्पादन

Only process केवळप्रक्रिया

Neither product nor process कोणतेहीउत्पादनकिंवाप्रक्रियानाही

125. Design does not include डिझाइनमध्येहेसमाविष्टनाही

a. Features of shape आकाराचीवैशिष्ट्ये

b. Composition of lines or colours रेषाकिंवा रंगांचीरचना

c. **Mode or principle of construction** रचनाकिंवा बांधणीकरण्याचेसिद्धांत

d. Configuration संरचना/ जुळवणी

126. If the territorial limit is not mentioned in the agreement related to Intellectual Properties, then it will be extended to..... बौद्धिकमालमत्तांशीसंबंधितकरारातजरक्षेत्रीयमर्यादानमूदकेलीगेलीनसेलतरतीचाविस्तार _____ भरअसेल

a. **Whole of India** संपूर्णभारत

b. Only to particular State केवळविशिष्टराज्य

c. Whole world संपूर्णजग

d. Only to particular District केवळविशिष्टजिल्हा

127. Doctrine of honest concurrent user is mentioned under the provisions ...of the Trade Marks Act, 1999 व्यापारचिन्हकायदा, १९९९च्याकलम _____ च्यातरतुदीनुसारप्रामाणिकसमवर्तीवापरकर्त्याचाउल्लेखकेलाआहे.

a. Section 13 कलम१३

b. Section 11 कलम११

c. **Section 12** कलम१२

d. Section 9 कलम९

128. Sectiondefines copyright under the Copyright Act, 1957 प्रतिलिपीकायदा, १९५७च्याअंतर्गत _____ कलमप्रतिलिपीअधिकारपरिभाषितकरते.

a. Section 15 कलम१५

b. Section 12 कलम१२

c. **Section 14** कलम१४

d. Section 3 कलम३

129. The work of copyright which subsist in musical work is..... संगीताच्याकृतीमध्येउपलब्धअसलेलेप्रतिलिपीअधिकार _____

a. **Music and its graphical notation** संगीतआणि त्याचे ग्राफिकल संकेत

b. Songs गाणी

c. Lyrics गाण्याचेबोल

d. Performance by Actors कलाकारांनीसादरकेलेलेप्रयोग

130. Converting dramatic work into a non-dramatic work नाट्यमयकार्यासअ-नाट्यमयकामातरूपांतरितकरणे

a. Converting dramatic work into a non-dramatic work नाट्यमयकार्यासअ-नाट्यमयकामातरूपांतरितकरणे

b. Translation of literary work साहित्यिककार्याचेभाषांतर

c. Revising the edition of literary work साहित्यिककार्याच्या आवृत्तीतसुधारणाकरणे

d. **Proof reading** मुद्रिततपासणी

131. The first owner of the work made on behalf of a public undertaking is

सार्वजनिकउपक्रमांच्यावतीनेकेलेल्याकामाचापहिलामालक

- a. Public undertaking सार्वजनिकउपक्रम
- b. Private खाजगी
- c. organization संस्था
- d. government सरकार

132. Opposition to the Controller against the grant of patent to be filed basis on grounds mentioned inof the Patents Act, 1970

एकस्वअधिकारकायदा, १९७०च्या _____

मध्येनमूदकेलेल्याआधारावरकारणांवरपेटंटमंजूरकरण्याच्याविरोधातपेटंटमंजूरकरण्याच्याविरोधातनियंत्रकाकडेविरोधदाखलकरूशकतो

- a. Section 22 कलम२२
- b. Section 21 कलम२१
- c. Section 25 कलम२५
- d. Section 24 कलम२४

133. If any translation of the literary and dramatic work is required for teaching and research purpose, then any person can apply for its license after years.

अध्यापनवसंशोधनहेतूसाठीसाहित्यिकवनाट्यमयकार्याचेकोणतेहीभाषांतरआवश्यकअसल्यास, कोणतीहीव्यक्तीत्याच्यापरवान्यासाठी वर्षांनंतरअर्जकरूशकते.

- a. 3 years ३वर्षे
- b. 5 years ५वर्षे
- c. 2 years २वर्षे
- d. 1 year १वर्ष

134. Any person interested can apply to the Board for a license to reproduction and publication, of any work of, or relating to, fiction, poetry, drama, music or art work after a period of from the date of the first publication of that work.

कल्पनास्यकथा, कविता, नाटक,

संगीतकिंवाकलेच्याकोणत्याहीकामाच्यापुनरुत्पादनआणिप्रकाशनाच्यापरवान्यासाठीइच्छुकअसणारीकोणतीहीव्यक्तीअश्याकामाच्याप्रथमप्रकाशनाच्यातारखेपासूनच्या _____ कालावधीनंतरमंडळाकडेअर्जकरूशकते.

- a. 3 years ३वर्षे
- b. 5 years ५वर्षे
- c. 2 years २वर्षे
- d. 7 years ७वर्षे

135. The Copyright Society means a society registered under provisions of the Copyrights Act, 1957.

प्रतिलिपीअधिकारसोसायटीम्हणजेप्रतिलिपीअधिकारकायदा, १९५७च्या _____ च्यातरतुर्दीर्गतर्गनोदणीकृतकेलेलीसोसायटी

- a. Section 33(3) कलम३३ (३)
- b. Section 33(1) कलम३३ (१)
- c. Section 33(2)कलम३३ (२)
- d. section 33(4)कलम३३ (४)

136. According to Section 25(2) of the Patents Act, any person interested can file a post-grant opposition withinmonths of the date of publication of the grant of a patent on any of the grounds prescribed, by giving a notice of opposition to the controller

एकस्वअधिकाराच्याकलम२५(२)

नुसारइच्छुककोणतीहीव्यक्तीनियंत्रकासविरोधाचीनोटीसदेऊनविहितकेलेल्याकोणत्याहीकारणांवरएकस्वमंजूरझाल्याच्यातीनमहिण्यांच्याआतअनुदानोत्तरविरोधनोंदवूशकते .

- a. Six / सहा
- b. twelve / बारा
- c. fifteen/पंधरा
- d. three/ तीन

137. Under the Copyrights Act, 1957, the Chairman and other members of the Copyright Board shall be appointed by.....

प्रतिलिपीअधिकारकायदा, १९५७च्याअंतर्गतप्रतिलिपीअधिकारमंडळाचेअध्यक्षवइतरसदस्यांचीनेमणूक _____ द्वारेकेलीजाईल.

- a. Central Government केंद्रसरकार

- b. High court उच्चन्यायालय
- c. State Government राज्यसरकार
- d. Supreme Court सर्वोच्चन्यायालय

138. As per the provisions of section 63 of the Patents Act, 1970, patent can be surrendered by a patentee by giving notice in the prescribed manner to एकस्वअधिकारकायदा, १९७० च्या कलम ६३ च्या तरतुदीनुसार, पटेन्टीहाविहितपद्धतीने _____ एकस्वअधिकारकायदा, १९७० च्या कलम ६३ च्या तरतुदीनुसार, पटेन्टीहाविहितपद्धतीने _____ लानोटीस देऊन समर्पित करू शकतो.

- a. Chairman of IPAB आयपीएबीचे अध्यक्ष
- b. Central Government केंद्रसरकार

c. Controller of Patents एकस्वचेनियंत्रक

- d. Registrar निबंधक

139. Identify collective mark.... सामूहिकचिन्ह ओळखा

- a. CII/ सीआयआय
- b. Agmark/ अंगमार्क
- c. ISO/ आयएसओ
- d. Hallmark हॉलमार्क

140. The term of copyright for government work is सरकारी कामाच्या प्रतिलिपी अधिकाराचा मुदत कालावधी हा

- a. 40 years ४० वर्षे
- b. 50 years ५० वर्षे
- c. 60 years ६० वर्षे
- d. 20 years २० वर्षे

Conflict of Laws

1. Conflict of laws is also known as _____ कायदांचे संघर्ष म्हणून देखील कायदा ओळखला जातो?

- {c} Private International Law खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायदा
- Public International Law सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायदा
- Law of Conflicts संघर्षाचा कायदा
- Choice of Law निवडीचा कायदा

2. Proposition that 'every legal relationship has a natural seat in a local law and there exists an international community of nations' belongs to which of the following?

'प्रत्येक कायदेशीर संबंधास स्थानिक कायदात एक नैसर्गिक जागा असते आणि तिथे राष्ट्रांचा आंतरराष्ट्रीय समुदाय अस्तित्वात आहे' असा प्रस्तावकशातमांडला आहे

Territorial theory प्रांतसिद्धांत

- {c} International theory आंतरराष्ट्रीय सिद्धांत

Justice theory न्यायसिद्धांत

Local theory स्थानिक सिद्धांत

3. The maxim underlying the question of jurisdiction – 'Quid quid est in territorio est etiam de territorio' means _____ कार्यक्षेत्रातील प्रश्नांचा मुख्य अधिपत्य - 'क्विवडक्विडइस्टइन्टेरिटोरिओइस्टएटिअमदेटेरिटोरी' याचा अर्थ काय आहे?

Law of the Land governs all matters भूमीचा कायदा सर्व बाबींवर शासन करतो

- {c} Municipal courts have jurisdiction over every person & everything situated in the territory of the concerned state

संबंधित राज्याच्या हद्दीत असलेल्या प्रत्येक व्यक्तीवर आणि प्रत्येक गोष्टीवर नगरपालिकाकोर्टाचे कार्यक्षेत्र आहे

Municipal courts have no jurisdiction in matters having a foreign character

परदेशी चारित्र्य असणाऱ्या प्रकरणात महानगरपालिकान्यायालयांचे कोणतेही कार्यक्षेत्र नाही

Every incident that happens within the territory shall be just and fair प्रदेशात घडणारी प्रत्येक घटना न्याय्य व न्याय्य असेल

4. When the contract by its term specifies the law by which the contract is to be governed, the choice of law is _____ जेव्हा कराराद्वारे त्याच्या मुदतीनुसार कराराचा नियम लागू केला जातो तेव्हा कोणत्या कायदाची निवड केली जाते?

- {c} Express व्यक्त केलेला कायदा

Implied निहित

No choice पर्याय नाही

As laid down in Vienna Convention on Law of Treaties वियनाकॉन्व्हेंशनऑनलॉऑफट्रीटीज

5. India has adopted extra-territoriality principle in _____ of the Constitution. भारतनेबाह्यप्रांताचेतत्व _____

मध्येस्वीकारलेआहे

{c} Art 245(2) अनुच्छेद २४५(२)

Art 240 अनुच्छेद 240

Art 372 अनुच्छेद ३७२

Art 3 अनुच्छेद ३

6. Immunity from jurisdiction is available to whom of the following? खालीलपैकीकोणासकार्यक्षेत्रातूनप्रतिकारशक्तीउपलब्धआहे

{c} Foreign state, foreign Head, Diplomats परदेशीराज्य, परराष्ट्रप्रमुख, मुत्सद्दी

Women & Children महिलाआणिमुले

Foreigners परदेशी

Persons with disability अपंगव्यक्ती

7. According to the Statute Theory private international law classified statutes into which of the following?

खासगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याच्याआधारेस्टॅट्युटथ्योरीनुसारकायद्याचाहीकशातर्वावारीकरण्यातआली?

Public & Private statutes सार्वजनिकआणिखाजगीकायदे

{c} Statutes concerning persons, things & mixed statutes व्यक्ती, वस्तूआणिमिश्रपुतळ्यांविषयीचेकायदे

Welfare statutes & Penal Statutes कल्याणकारीपुतळेआणिदंडविधान

Taxation Statutes & Temporary statutes करआकारणीआणितात्पुरतेपुतळे

8. Which of the following is correct about domicile of choice? निवडीच्याअधिवासांबद्दलखालीलपैकीकोणतेयोग्यआहे?

It comes into existence by operation of law तेकायद्याच्याअंमलबजावणीद्वारेअस्तित्वातयेते

{c} It requires *animo et facto* यासाठीमनातअसणेआणिवास्तविकताआवश्यकआहे (*animo et facto*)

It cannot be abandoned तेसोडलेजाऊशकतनाही

It is never lost तेकधीहीहरवतनाही

9. Court's jurisdiction for actions inter parties under S.20 of CPC arises when _____

नागरीप्रक्रियेच्याकलम २० अंतर्गतपक्षांमधीलकारवाईसाठीकोर्टाचेकार्यक्षेत्रउद्भवतेजेव्हा _____

Plaintiff resides within the court's jurisdiction or carries on business there फिर्यादीकोर्टाच्याकार्यक्षेत्रात राहतेकिंवातेथीलव्यवसायावरचालते

{c} Defendant resides or carries on some business or is engaged in gainful employment

प्रतिवादीराहतोकिंवाकाहीव्यवसायकरतोकिंवाफायदेशीररोजगारातगुंतलेलाअसतो

Only if both are ordered by foreign court to submit to the court परदेशीकोर्टानेदोघांनाहीन्यायालयातसादरकरण्याचेआदेशदिलेतरच

Judges exercise discretion न्यायाधीशविवेकबुद्धीनेव्यायामकरता

10. In respect of immovable property which of the following courts will have jurisdiction in accordance with S.16 of CPC?

स्थावरमालमत्तेसंदर्भातकलम १६ CPC नुसारपुढीलपैकीकोर्टाचेकार्यक्षेत्रअसेल?

The court where plaintiff resides फिर्यादीराहत असलेलाकोर्टात

{c} The court within whose local jurisdiction the property is situated ज्याच्यास्थानिककार्यक्षेत्रातमालमत्तावसलेलीआहेतेकोर्ट

The court where the defendant resides or has office प्रतिवादीज्याठिकाणीराहतोकिंवाकार्यालयआहेअसाकोर्ट

The court as per choice of parties पक्षांच्यानिवडीनुसारन्यायालय

11. The substantive rights of parties may be governed by foreign law but all matters of procedure are governed by _____:

पक्षांचेमूलभूतअधिकारपरदेशीकायद्याद्वारेनियंत्रितकेलेजाऊशकतातपरंतुप्रक्रियेच्यासर्वबाबी _____ द्वारेनियंत्रितकेल्याजातात:

Procedural laws प्रक्रियाकायदे

Court कोर्ट

Assistance of advocates वकिलांचेसहकार्य

{c} Law of the forum मंचाचाकायदा

12. S. 86 of CPC incorporates which of the following? CPC कलम ८६ मध्येकायसमाविष्टआहे?

{c} The international legal principle of sovereign immunity from local jurisdiction

स्थानिककार्यक्षेत्रातूनसार्वभौमप्रतिकारशक्तीचेआंतरराष्ट्रीयकायदेशीरत्व

Power of state government to consent to suit filed against foreign rulers, ambassadors परदेशीराज्यकर्ते,

राजदूतयांच्याविरोधातदाखलकरण्यातआलेल्याराज्यसरकारचीसहमती

Jurisdiction of court in respect of immovable property स्थावरमालमत्तेसंदर्भातकोर्टाचेकार्यक्षेत्र

Volenti non fit injuria लेन्टीनॉनफिटइन्स्युरिया

13. Which of the following is correct as per Indian law? भारतीयकायदानुसारखालीलपैकीकोणतेबरोबरआहे?

All aliens can sue in Indian courts सर्वपरदेशीलोकभारतीयन्यायालयातदावादाखलकरूशकतात

Enemy aliens can sue as if citizen of India शत्रूपरदेशीलोकभारताचानागरिकम्हणूनकुठलाहीदावाकरूशकतात

{c} Alien friends can sue as if they were Indian citizens परदेशीमित्रहेभारतीयनागरिकआहेतअसेसमजूनदावाकरूशकतात

No alien can sue in Indian courts परदेशीभारतीयन्यायालयातदावादाखलकरूशकतनाही

14. In case of contracts, the choice of law is the proper law of contract which is _____

कराराच्याबाबतीतकायद्याचीनिवडहाकराराचायोग्यकायदाआहेजोकसाअसेल _____

{c} As agreed by the parties पक्षांनीमान्यकेल्याप्रमाणे

As the court decides कोर्टाचानिर्णयघेतल्याप्रमाणे

As fixed by the Central Government केंद्रसरकारनेनिश्चितकेल्याप्रमाणे

The law which has the closest connection सर्वातजवळचासंबंधअसलेलाकायदा.

15. In a contract if the parties have made no choice of law, the law to be applied by the court is _____

करारामध्येजरपक्षांनीकायद्याचीनिवडकेलीनसेलतरकोर्टाद्वारेलागूकेलेलाकायदाकोणताअसतो

The law of the court कोर्टाचाकायदा

The law as per the discretion of the court कोर्टाच्याविवेकानुसारकायदा

{c} The law that has the most real and substantial connection with the contract रासहसर्वातवास्तविकआणिभरीवसंबंधअसलेलाकायदा

The law of the land to which Plaintiff belongs फिर्यादीच्यामालकीचाजमीनकायदा

16. The contract with a bank is usually governed by the law _____ बँकेबरोबरचाकरारसामान्यतः कोणत्याकायदानुसारअसतो

{c} Of the place where the branch of the bank where the account is operated जागेवरखातेचालविलेजातेत्याबँकेचीशाखा

Of the place of the customer party to the contract करारासाठीग्राहकपक्षाचेठिकाण

Of the place in which the bank is registered and licensed ज्याठिकाणीबँकनोंदणीकृतआणिपरवानाकृतआहे

As agreed by the contracting parties करारकरणाऱ्यापक्षांनीसहमतीदर्शविलीआहे

17. Torts in common law countries means _____ सामान्यकायदेतदेशांमध्येअपकृत्याचा (tort) कायदाम्हणजे

{c} Civil wrongs to persons, property or reputation व्यक्ती, मालमत्ताकिंवाप्रतिष्ठायावरनागरीअन्याय

Negligent acts causing loss दुर्लक्षकरणाऱ्यांमुळेनुकसानहोते

Trespass acts अनादरकृत्य

Criminal wrongs causing loss फौजदारीचुकांमुळेनुकसानहोते

18. In case of conflict of laws in tort matters, the general rule is that the applicable law will be _____

अपकृत्याच्याप्रकरणातकायद्यांचासंघर्षझाल्यास, सामान्यनियमअसाआहेकीलागूकायदाकसाअसेल-

Lexfori लेक्सफॉरी

{c} lex loci delicti लेक्सलोकीडेलिक्टी

Lex situs लेक्ससाइटस

Lex domicile लेक्सडोमिसाईल

19. Ogden v Ogden relates to which of the following?

a. {c} Validity of Marriage

b. Divorce for cruelty

c. Custody of the child

d. None of the above

20. Phillips v Eyre double actionability rule pertains to conflict of laws in

a. Contracts

b. {c} Torts

c. Matrimonial cause

d. Moveable property

21. Conflict of Law is applicable where one party must be.....? एकपक्षजिथेकायअसणेआवश्यकआहेतेथेकायद्याचासंघर्षलागूहोतो ?

a. A private person खाजगीव्यक्ती

b. An Indian एकभारतीय

c. **A foreign element** एकपरदेशीघटक

d. Offender गुन्हेगार

22. Private International Law is a diversity of positive laws (with each territory having its laws) and thus it is essential to mark each in a separate outline to fix the area of authority. Who said this...? खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायदासकारात्मककायदांचीविविधताआहे (प्रत्येकप्रदेशासहत्याचेकायदेआहेत) आणिअशाप्रकारेप्राधिकरणाचेक्षेत्रनिश्चितकरण्यासाठीप्रत्येकासस्वतंत्ररूपेपाचिन्हांकितकरणेआवश्यकआहे हेकोणम्हणाले...?
- Austin ऑस्टिन
 - Sutherland सदरलँड
 - Savigny सेविनी**
 - Kant कांत
23. Section 11 of the Foreign Marriages Act, 1969 deals with... परदेशीविवाहकायदा१९६९मधीलकलम११मध्येकायतरतूदआहे?
- Solemnization of marriage विवाहाचेएकत्रीकरण**
 - Divorce घटस्फोट
 - Maintenance देखभाल
 - Custody of child मुलाचीकस्टडी
24. The validity of marriage is determined by...लम्नाचीवैधताकशावरनिर्धारितकेलीजाते...
- The place of birth जन्मस्थान
 - The place of occupation व्यवसायठिकाण
 - The place where marriage has been solemnized ज्याठिकाणीलम्नालापवित्रकेलेगेलेआहे**
 - The place of residence राहण्याचीजागा
25. Succession of immovable property is governed by...स्थावरमालमत्तेचावारसाकशावरआधारितआहे...
- Indian Law भारतीयकायदा
 - U.N. Charter यू.एन. सनद
 - Law of Land where property is located जेथेजमीनआहेत्याजागेचाकायदा**
 - Law of Nation where party is related पक्षाशीसंबंधितअसलेल्यादेशाचाकायदा
26. In a case of liability under the law of torts, it is governed by...टॉर्टकायदांमध्येदायित्वाहेकशाद्वारानियंत्रितकेलेजाते?
- The law related to the place of plaintiff फिर्यादीच्याजागीसंबंधितकायदा
 - The law related to the place of defendant प्रतिवादीच्याजागेशीसंबंधितकायदा
 - The law of land where damage has been done जिथेनुकसानझालेआहेत्याजमिनीचाकायदा**
 - None of the above बरीलपैकीकाहीहीनाही
27. The first attempt to unify the internal laws of different nations was held in वेगवेगळ्यादेशांच्याअंतर्गतकायदांचेएकीकरणकरण्याचापहिलाप्रयत्नझाला
- Geneva Convention जिनिव्हाअधिवेशन
 - Bern Convention बर्नअधिवेशन**
 - Warsaw Convention वारसाअधिवेशन
 - Hague Convention हेगकन्व्हेंशन
28. Which of the following is related to a landmark case where in uniform laws which regulate the carriage of goods and person by air are laid down? पुढीलपैकीकोणत्याऐतिहासिकघटनांशीसंबंधितआहेजिथेवस्तूआणिव्यक्तीद्वारेविमानवाहतुकीचेनियमनकरणेसमानकायदेठेवलेगेलेआहेत?
- League of Nation लीगऑफनेशन
 - U.N.O. यू.एन.ओ.
 - Warsaw Convention वारसाअधिवेशन**
 - Geneva Convention जिनिव्हाअधिवेशन
29. Which is not the important issue in Private International Law? खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायदातकोणतामहत्वाचामुद्दानाही?
- Personal Jurisdiction वैयक्तिकअधिकारक्षेत्र
 - Choice of Application of Law कोणताकायदालागूकरण्याचीनिवड
 - Recognition and Enforcement of Foreign Laws परदेशीकायदांचीओळखआणिअंमलबजावणी
 - Defendant Choice of Law कायदाचीप्रतिवादीनिवड**
30. Who propounded Local Law Theory? स्थानिककायदासिद्धांताचीघोषणाकोणीकेली?
- A.B. Dicey ए.बी. डायसी
 - Ulrich Huber अलरिकह्युबर
 - William James विल्यमजेम्स
 - Walter Wheeler Cook वॉल्टरव्हीलरकूक**
31. Which one of the following is regarded as a Private law topic? खाजगीकायदाचाविषयम्हणूनकोणताएकमानलाजातो?
- Criminal Law गुन्हेगारीकायदा
 - Contract Law करारकायदा**
 - The law relating to Human Rights मानवाधिकारसंबंधितकायदा

d. Administrative Law प्रशासकीयकायदा

32. A stipulation where any disputes or differences arising from the agreement be governed by the laws of a particular country is known as the एखाद्याविशिष्टदेशाच्याकायद्यांनुसारकरारामुळेउद्भवणारेकोणतेहीविवादकिंवामतभेदम्हणूनओळखलीजाणारीएकअट

a. Integration Clause एकत्रीकरणखंड

b. Statute of Limitations Clause मर्यादाकलमकायदा

c. **Choice of Law Clause कायदाकलमनिवड**

d. Forum Clause मंचकलम

33. 'Lex causae' in conflict of laws, कायद्याच्यासंघर्षात 'लेक्सकॉसए',

a. **is the law chosen by the forum court from the relevant legal systems when it judges an international or interjurisdictional case**

फोरमकोर्टानेआंतरराष्ट्रीयकायदाकिंवाआंतरराज्यीयखटल्याचानिकाललावतानासंबंधितकायदेशीरप्रणालींमधूननिवडलेलाकायदाआहे

b. is the law chosen by the choice of court from the relevant legal systems when it judges an international or interjurisdictional case

हाकायदाआहेजेव्हातोआंतरराष्ट्रीयकिंवाआंतरराज्यीयखटल्याचानिकाललावतोतेव्हासंबंधितकायदेशीरयंत्रणेकडूनकोर्टाच्यानिवडीद्वारेनिवडलेलाकायदाआहे

c. is the law chosen by the cause of action from the relevant legal systems when it judges an international or interjurisdictional case

हाकायदाआहेजेव्हातोआंतरराष्ट्रीयकिंवाआंतरराज्यीयप्रकरणाचानिकाललावतोतेव्हासंबंधितकायदेशीरयंत्रणेकडूनकारवाईच्याकारणास्तवनिवडलेलाकायदाआहे

d. is the law chosen by the local court from the relevant legal systems when it judges an international or interjurisdictional case स्थानिकन्यायालयानेआंतरराष्ट्रीयकायदाकिंवाआंतरराज्यीयखटल्याचानिकाललावतानासंबंधितकायदेशीरयंत्रणांकडूननिवडलेलाकायदाआहे

34. What does 'Lex Fori' in Private International Law mean? खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यातील 'लेक्सफोरी' म्हणजेकाय?

a. Law of Environment पर्यावरणाचाकायदा

b. Law of Sea समुद्राचाकायदा

c. **Law of Court कोर्टाचाकायदा**

d. Law of Air हवेचाकायदा

35. What is a legal conflict? कायदेशीरसंघर्षम्हणजेकाय?

a. Opposition or difference between two local jurisdictions दोनस्थानिककार्यक्षेत्रातविरोधकिंवाफरक

b. Opposition or difference between two national jurisdictions विरोधकिंवादोनराष्ट्रीयअधिकारक्षेत्रांमधीलफरक

c. Opposition or difference between two international jurisdictions विरोधकिंवादोनआंतरराष्ट्रीयन्यायाधिकारांमधीलफरक

d. **Opposition or difference between two judicial jurisdictions दोनन्यायालयीनकार्यक्षेत्रातविरोधकिंवाफरक**

36. The 'Status' of a person can be determined based on: यावरआधारितव्यक्तीची 'स्थिती' निश्चितकेलीजाऊशकते:

a. Nationality राष्ट्रीयत्व

b. Domicile अधिवास

c. Citizenship नागरिकत्व

d. **All three तिन्ही**

37. Inglis v/s Robertson case deals with the principle of: इंग्लिसीविरुद्ध / रॉबर्टसनप्रकरणखालीलतत्त्वांशीसंबंधितआहे:

a. **Lex Situs Theory लेक्ससिटसथियरी**

b. Lex Actus Theory लेक्सअक्टससिद्धांत

c. The Domicile Theory अधिवाससिद्धांत

d. The Proper Law Theory योग्यकायदासिद्धांत

38. Following law is applicable in India, even when both parties belong to the same religion, in situation where the marriage involves a foreign element or is performed abroad-

“जेव्हादोन्हीपक्षएकाचधर्माचेअसतील, तरीहीविवाहातपरदेशीघटकांचासमावेशअसेलकिंवाविवाहपरदेशातकेलाअसेलअशापरिस्थितीतभारतातखालीलपैकीकोणताकायदालागूहोईल?”

a. Parsi Marriage Act & Divorce Act, 1936 पारशीविवाहकायदाआणिघटस्फोटकायदा, 1936

b. Christian Marriage Act, 1872 ख्रिश्चनविवाहकायदा 1872

c. **The Special Marriage Act, 1954 विशेषविवाहकायदा, 1954**

d. The Hindu Marriage Act, 1955 हिंदूविवाहकायदा, 1955

39. When the conflict in laws pertain to a procedural matters, courts mostly go by- कायद्यांमधीलसंघर्षप्रक्रियात्मकबाबींशीसंबंधितअसतोतेव्हान्यायालयेबहुधा

a. Lex loci or the law of the place लेक्सलोकीकिंवातेथीलकायदा

b. PIL जनहितयाचिका

c. **Lex fori or the law of forum लेक्सफोरिकिंवाफोरमचाकायदा**

d. Stare Decisis स्टेयरदेसीसीस

40. HCCH in Conflict of Laws means....? कॉन्फ्लिक्टऑफलॉजमध्येएचसीसीएचम्हणजेकाय?

a. Hague Convention on Private International Law खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यावरीलहेगकन्व्हेंशन

b. Holland Conference on Private International Law खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याबद्दलहॉलंडपरिषद

c. Holland Convention on Private International Law खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यावरीलहॉलंडअधिवेशन

d. **Hague Conference on Private International Law** खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याबद्दलहेगपरिषद

41. Who was not a proponent of natural law? / नैसर्गिककायद्याचेसमर्थककोणनव्हते?

a) **St Thomas Aquinas / सेंटथॉमसएक्विनस**

b) Jeremy Bentham/ जेरेमीबेंथम

c) Aristotle / अरिस्टॉटल

d) St Augustine/ सेंटऑगस्टीन

42. Which of the following European Union is responsible for initiating legislation? / पुढीलपैकीकोणतेयुरोपियनयुनियनकायदेबनवण्याचीसुरुवातकरण्यासजबाबदारआहे?

a. **the European commission / युरोपीयनकमिशन**

b. the European parliament / युरोपीयनसंसद

c. the court of justice of the EU/ ईयूचान्यायालय

d. the council of the European union / युनियनचीपरिषद

43. Which Section of Civil Procedure Code, 1908 deals with tests to enforceability of a foreign judgement in India? / दिवाणीप्रक्रियासंहिता, १९०८मधीलकोणतेकलमामध्येपरदेशीनिकालाच्याअंमलबजावणीविषयीचाचणीचीतरतूदकेलीआहे?

a. **Section 13/ कलम१३**

b. Section 30/ कलम३०

c. Section 33/ कलम३३

d. Section 3/ कलम३

44. What is the meaning of statute? / कायद्याचाअर्थकायआहे?

a. **The body of laws created by Parliament in the form of legislation/ संसदेनेकायद्याच्यास्वरूपाततयारकेलेल्याकायद्यांचीसंस्था**

b. Laws created by the judges through the deciding of cases न्यायाधीशांच्यामाध्यमातूननिर्मितकायदेप्रकरणांचानिर्णय

c. The doctrine that seeks to mitigate the harshness of the common law by deciding cases based on fairness and equality / निष्पक्षताआणिसमानतेवरआधारितप्रकरणांचानिर्णयघेऊनसामान्यकायद्यातीलकठोरपणाकमीकरण्याचाप्रयत्नकरणारासिद्धांत

d. The body of law that regulates the relationship between the State and its citizens / राज्यआणित्याचेनागरिकांच्यातीलसंबंधनियंत्रितकरणारीकायद्याचीसंस्था

45. English legal system refers to...../ इंग्रजीकायदेशीरयंत्रणाकोणाचासंदर्भआहे?

a. **the legal system of England, Wales and Scotland / इंग्लंड, वेल्सआणिस्कॉटलंडचीकायदेशीरव्यवस्था**

b. the legal system of the United Kingdom / युनायटेडकिंगडमचीकायदेशीरप्रणाली

c. the legal system of England and Wales / इंग्लंडआणिवेल्सचीकायदेशीरव्यवस्था

d. the legal system of England only / केवळइंग्लंडचीकायदेशीरव्यवस्था

46. Who is the father of international Law? / आंतरराष्ट्रीयकायद्याचेजनककोणआहेत?

a. **Hugo Grotius / ह्यूगोग्रूटियस**

b. Oppenheim / ओपेनहाइम

c. Pufendorf / पुफेनडोर्फ

d. Suarez/ सुआरेझ

47. What is the protective principle of jurisdiction? / कार्यक्षेत्रातीलसंरक्षणात्मकतत्त्वकायआहे?

a. **It is jurisdiction based on the harm to national interests by conduct committed abroad / परदेशातकेलेल्याआचरणातूनराष्ट्रीयहिताच्यानुकसानीवरआधारीतहेकार्यक्षेत्रआहे**

b. It is jurisdiction in order to protect one's nationals abroad / परदेशातएखाद्यानागरिकाचेसंरक्षणकरण्यासाठीहेकार्यक्षेत्रआहे

c. it is jurisdiction in order to protect international human rights / आंतरराष्ट्रीयमानवाधिकारांचेसंरक्षणकरण्यासाठीहेकार्यक्षेत्रआहे

d. It is jurisdiction based on the nationality of the offender / गुन्हेगाराच्याराष्ट्रीयतेवरआधारितहेकार्यक्षेत्रआहे

48. "Hindu law mostly depends on the customs"says.. / "हिंदूकायदाबहुधारीतिरिवाजांवरअवलंबूनअसतो" हेकोणीम्हंटलेआहे?

a. **Salmond / साल्मंड**

b. Aristotle / अरिस्टॉटल

c. Austin / ऑस्टिन

d. Hollend / होलेन्ड

49. When does Hindu Succession act came into force? हिंदुउत्तराधिकारकायदाकधीपासूनअंमलातआला?

a. **1960 / १९६०**

b. 1965 / १९६५

c. 1956 / १९५६

d. 1948/ १९४८

50. What must be the age difference between adopting male and adopted child? पुरुषआणिदत्तकमुलामध्येवयाचाफरककायअसावा?
- 21 / २१
 - 25 / २५
 - 30 / ३०
 - 18 / १८
51. Defamation involves: / बदनामीमध्येखालीलपैकीकायसामीलआहे:
- Making false statements about someone.** / एखाद्याबद्दलखोटीविधानेकरणे
 - Using a weapon./ शस्त्रवापरून.
 - at least 5 people to be present/ कमीतकमी 5 लोकउपस्थितरहावे
 - a contract/ करार
52. The oldest rule of law prevails as per Jurisprudence is / न्यायप्रणालीनुसारकायद्याचाकोणतासर्वातजुनानियमअस्तित्वातआहे
- Hindu / हिंदू**
 - Christian /ख्रिश्चन
 - Roman/ रोमन
 - British/ ब्रिटिश
53. _____ identifies six structures of patriarchy such as household production, paid work, male violence, culture, state and sexuality. / _____ घरगुतीउत्पादन, पगाराचेकाम, पुरुषहिंसा, संस्कृती, राज्यआणिलैंगिकतायासारख्यापितृसत्ताच्यासहाराचानाओळखते.
- Freud. /फ्रायड.**
 - Walby. /वॉल्बी
 - William James. /विल्यमजेम्स.
 - Davidson. /डेव्हिडसन.
54. Discrimination faced by a person because of their gender can be termed as / एखाद्याव्यक्तीशीत्यांच्यालिंगामुळेभेदभावकेलागेल्यासत्याला _____ म्हटलेजाते.
- Gender Discrimination./ लिंगभेद.**
 - Caste discrimination./ जातीभेद.
 - Social discrimination. /सामाजिकभेदभाव.
 - Economic Discrimination. / आर्थिकभेदभाव.
55. Every promise and every set of promise forming the consideration for each other is a/an / _____/प्रत्येकवचनआणिवचनांचासंचहाएकमेकांकरतामोबदलाअसतोत्यास _____ म्हणतात
- Agreement / करार**
 - Contract / करारनामा
 - Offer /ऑफर.
 - Acceptance /स्वीकृती
56. Which is not an essentials condition for remarriage / जेपुनर्विवाहासाठीआवश्यकअटनाही
- adultery / व्यभिचार**
 - Judicial separation. /न्यायिकपृथक्करण.
 - Restitution of conjugal rights. /वैवाहिकहक्कांचीपरतफेड.
 - Death of the either party. / कोणत्याहीएकापक्षाचामृत्यू
57. The phrase 'civil law' can refer to those legal systems whose laws are based on Roman law. It can also refer to /'नागरीकायदा' हाशब्दज्यांचाकायदारोमनकायद्यावरआधारीतआहेअशाकायदेशीरयंत्रणेचासंदर्भदेऊशकतो हेत्याचबरोबरखालीलपैकीकशाचासंदर्भदेऊशकतो
- The body of laws that establish what conduct is criminal and the punishments for engaging in such conduct/ कोणतेआचरणगुन्हेगारीआहेहेठरविणारेकायदेआणिअशाआचारातगुंतल्याबद्दलशिक्षा**
 - Law created by Judges / न्यायाधीशांनीतयारकेलेलाकायदा
 - The body of law that regulates the relationship between state and its citizen/ कायद्याचीमुख्यसंस्थाजीराज्यआणित्याचेनागरिकांच्यातीलसंबंधनियंत्रितकरते
 - Old Outdated Laws /जुनेकालबाह्यकायदे
58. Which one of the following regarded as private law topic/ खाजगीकायद्याचाविषयम्हणूनखालीलपैकीएकमानलागेल्याआहे
- Contract Law / कराराचाकायदा**
 - Criminal Law / फौजदारीकायदा
 - Human Right Law / मानवाधिकारकायदा
 - Administrative Law/ प्रशासकीयकायदा

59. Within gender studies, the term matriarchy refers to a social system wherein / लिंगअभ्यासामध्ये, मातृसत्तायाशब्दाचाअर्थअसाएकसामाजिकप्रणालीआहेज्यामध्ये_____

- Women dominate over Men/ पुरुषांवरमहिलांचेवर्चस्वआहे**
- Men dominate over women. / पुरुषस्त्रियांवरवर्चस्वगाजवतात
- Greater rights given to men. / पुरुषांनामोठेअधिकार
- Resources like land and other assets are controlled by men./ जमीनआणिइतरमालमत्तांसारखीसंसाधनेपुरुषनियंत्रितकरतात.

60. In a matriarchal society a woman is seen more as / मातृसत्ताकसमाजामध्येस्त्रीचीजागाही

- Hold the privileged positions. / विशेषाधिकारचीपदेसांभाळणे**
- Supplementing and supporting a man / एखाद्यापुरुषालापूरकआणिपाठिंबादेणे
- Taking care of household chores. / घरातीलकामांचीकाळजीघेणे
- Bearing children / मुलेबाळगणे

61. Which of the following is considered as a private law?

खाजगीकायदामहणूनखालीलपैकीकोणतेमानलेजाते?

- administrative law / प्रशासकीयकायदा
- criminal law/ फौजदारीकायदा
- contract law/ करारकायदा
- the law relating to human rights/ मानवीहक्कांशीसंबंधितकायदा

Answer: C

62. Private International law is also called?

- Personal law
- Conflict of laws
- International Human Rights Law
- Law of Jurisdiction

Answer: B

खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायदादेखीलमहणतात?

- वैयक्तिककायदा
- कायदांचासंघर्ष
- आंतरराष्ट्रीयमानवाधिकारकायदा
- अधिकारक्षेत्राचाकायदा

63. Which of the following case does not deal with foreign torts?

- Phillips v. Eyre
- Chaplin v. Boys
- Red Sea Insurance Co. Ltd. v. Bouygues SA
- Odgen v. Odgen

Ans: d

खालीलपैकीकोणतेप्रकरणपरदेशीटोर्ट्सशीसंबंधितनाही?

- फिलिप्सवि. आयर
- चॅप्लिनवि. मुले
- रेडसीइन्शुरन्सकंपनीलि. वि. बोयसएसए
- Odgen v. Odgen

उत्तर: डी

64. Which one of the following convention, establishes uniform rules concerning the law applicable to contractual obligations in the EU?

- A.Paris Convention.
- B. Berne Convention.

- c. C.Stockholm Convention
- d. D.Rome Convention

Ans: d

खालीलपैकीकोणतेअधिवेशन, EU मधीलकराराच्यादायित्वांनालागूहोणाऱ्याकायद्याशीसंबंधितएकसमाननियमस्थापितकरते?

- a A. पॅरिसअधिवेशन.
- b B. बर्नअधिवेशन.
- c C. स्टॉकहोमअधिवेशन
- d D. रोमअधिवेशन

उत्तर: डी

65. Which one of the following statement is incorrect, with respect to Domicile?

- a. A person cannot have more than one Domicile in India.
- b. Domicile of children shifts with that of parents in India
- c. Citizenship and Domicile of a person is one and same always.
- d. Intention to reside at a particular place is an important factor, which determines domicile.

Ans: c

अधिवासाच्यासंदर्भातखालीलपैकीकोणतेविधानचुकीचेआहे?

- a भारतातएकाव्यक्तीचेएकापेक्षाजास्तअधिवासअसूशकतनाहीत.
- b मुलांचेअधिवासभारतातीलपालकांसोबतशिफ्टहोतात
- c एखाद्याव्यक्तीचेनागरिकत्वआणिनिवासस्थाननेहमीचएकचअसते.
- d विशिष्टठिकाणीराहण्याचाहेतूहाएकमहत्त्वाचाघटकआहे, जोअधिवासनिश्चितकरतो.

उत्तर: सी

66.Convention provides for an expeditious method to return a child internationally abducted by a parent from one member country to another member country.

- a. Hague Abduction Convention,
- b. Paris Abduction Convention
- c. Norway Abduction Convention
- d. Rome Abduction Convention

Ans: a

.....अधिवेशनातएकासदस्यदेशातूनदुसऱ्यासदस्यदेशामध्येपालकांनीआंतरराष्ट्रीयस्तरावरअपहरणकेलेलेमूलपरतकरण्यासाठीजलदपद्धतीचीतरतूदकेलीआहे .

- a हेगअपहरणअधिवेशन,
- b पॅरिसअपहरणअधिवेशन
- c नॉर्वेअपहरणअधिवेशन
- d रोमअपहरणअधिवेशन

उत्तर: अ

67. Under Mohamedan law, after divorce a woman is entitled to-

- a. Not entitled to maintenance
- b. Entitled to maintenance during the period of iddat
- c. Entitled to maintenance for life
- d. Entitled to maintenance till remarriage

ANSWER B

मोहम्मदकायदानुसार, घटस्फोटानंतरस्त्रीलाहक्कआहे-

- a देखभालकरण्याचाअधिकारनाही
- b इद्दतच्याकालावधीतदेखभालकरण्याचाअधिकारआहे
- c आयुष्यभरदेखभालकरण्याचाअधिकारआहे
- d पुनर्विवाहहोईपर्यंतदेखभालकरण्याचाअधिकारआहे

उत्तर B

68 Which of the following rules is outside the scope of Hindu Marriage Act, 1955?

- a. Restitution of conjugal rights
- b. Nullity of marriage
- c. Legitimacy of children
- d. Transfer of property to wife in case of divorce

ANSWER D

खालीलपैकीकोणतानियमहिंदूविवाहकायदा, 1955 च्याकक्षेबाहेरचाआहे?

- a वैवाहिकहक्कांचीपुनर्स्थापना
- b विवाहाचीशून्यता
- c मुलांचीवेधता
- d घटस्फोटझाल्यासपत्नीलामालमत्तेचेहस्तांतरण

उत्तरडी

69. The Customary International Law of Treaties was codified in-

- a. Vienna Convention 1980
- b. statute of international court of justice
- c. resolution of the U.N. general assembly
- d. Vienna declaration, 1093

ANSWER A

पारंपारिकआंतरराष्ट्रीयसंधिकायद्याचेसहिताबद्धकेलेहोते-

- a व्हिएन्नाअधिवेशन 1980
- b आंतरराष्ट्रीयन्यायालयाचाकायदा
- c यूएनजनरलअसेंब्लीचाठराव
- d व्हिएन्नाघोषणा, 1093

उत्तर A

70. The Indian Contract Act does not permit grant of -

- a. Actual Damages'
- b. Direct losses
- c. Liquidated damages
- d. Indirect/ Consequential damages

ANSWER D

भारतीयकरारकायदाअनुदानदेण्यासपरवानगीदेत नाही -

a वास्तविकनुकसान'

b थेटनुकसान

c निर्धारितनुकसान

d अप्रत्यक्ष/ परिणामीनुकसान

उत्तरडी

71. Muslim Marriage is –

a. civil contract

b. not a contract

c. religious ceremony

d. a social ceremony

ANSWER A

मुस्लिमविवाहआहे -

a नागरीकरण

b करारनाही

c धार्मिकसमारंभ

d एकसामाजिकसमारंभ

उत्तर A

72. The United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL), was established by the United Nations General Assembly by a resolution on

a. 17 December 1966

b. 16 December 1966

c. 17 November 1966

d. 18 November 1966

Ans: a

युनायटेडनेशनसकमिशनऑनइंटरनॅशनलट्रेडलॉ (UNCITRAL) चीस्थापनायुनायटेडनेशनसजनरलअसेंब्लीने वरीलठरावाद्वारेकेलीहोती.

a 17 डिसेंबर 1966

b 16 डिसेंबर 1966

c 17 नोव्हेंबर 1966

d 18 नोव्हेंबर 1966

उत्तर: अ

73. Which one of the following is not a subject matter of Private International Law?

a. Marriage

b. Contract

c. Crime

d. Torts

Ans: c

खालीलपैकीकोणताखाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याचाविषयनाही?

- a लग्न
 - b करार
 - c गुन्हा
 - d टॉर्ट्स
- उत्तर: सी

74. What is the meaning of "Ila" under Muslim Personal Law?

- a. A.Vow of Contenance
- b. B.Injurious Assimilation
- c. C.False charge of Adultery.
- d. Desertion

Ans: a

मुस्लिमपर्सनललॉअंतर्गत "इला" चाअर्थकायआहे?

- a A. निरंतरतेचेव्रत
- b B. दुखापतग्रस्तआत्मसातकरणे
- c C. व्यभिचाराचाखोटाआरोप.
- d त्याग

उत्तर: अ

75.is a discretionary power that allows courts to dismiss a case where another court, or forum, is much better suited to hear the case.

- a. A.Lex Fori
- b. B. Forum Non Conveniens
- c. C.Lex Loci Solutionis
- d. D.Lex Situs

Ans: b

..... हीएकविवेकाधिकारआहेजीन्यायालयांनाखटलाफेटाळण्याचीपरवानगीदेतेजिथेदुसरेन्यायालय, किंवामंच, केसच्यासुनावणीसाठीअधिकयोग्यआहे.

- a A.Lex Fori
- b B. फोरमगैरसोयीस्कर
- c C.Lex Loci Solutionis
- d D.Lex Situs

उत्तर: बी

76 . _____ is a landmark case of the English Court of Probate and Divorce.

- a) Hyde vs. Hyde
- b) Le Mesurier Vs. Le Mesurier
- c) Cohn Vs. Cohn
- d) Indyka Vs. Indyka

Answer: a

_____ हेइंग्लिशकोर्टऑफप्रोबेटआणिघटस्फोटाचेऐतिहासिकप्रकरणआहे.

- अ) हायडविरुद्धहायड

ब) लेमेसुरियरवि. Le Mesurier

c) कॉहनवि. कोन

ड) इंडीकावि. इंडीका

उत्तर: अ

77. Which of the following options describes the Doctrine of Renvoi the best?

- a) It is a legal doctrine applied when court is faced with conflict of law.
- b) It is in relation to foreign issues arising in succession planning.
- c) It is a legal doctrine applied in cases of International Trade Law.
- d) It is a legal doctrine used for criminal cases at International Criminal Court.

Answer: a

खालीलपैकीकोणतापर्यायरेनवोईच्यासिद्धांताचेसर्वोत्कृष्टवर्णनकरतो?

- अ) जेव्हांन्यायालयालाकायद्याच्याविरोधाचासामनाकरावालागतोतेव्हातेलागूकेलेलेकायदेशीरसिद्धांतआहे
- ब) हेएकापाठोपाठनियोजनकरतानाउद्भवणाऱ्यापरदेशीसमस्यांशीसंबंधितआहे
- c) हाआंतरराष्ट्रीयव्यापारकायद्याच्याबाबतीतलागूकेलेलाकायदेशीरसिद्धांतआहे
- ड) हाआंतरराष्ट्रीयफौजदारीन्यायालयातफौजदारीखटल्यांसाठीवापरलाजाणाराकायदेशीरसिद्धांतआहे

उत्तर: अ

78. The theory that no court ever applies any other law but its own, nor enforces any rights or obligations other than those created by its own law is based on _____

- (a)The international theory
- (b)Statutory theory
- (c) Territorial theory
- (d) Local law theory

Answer: d

कोणताहीन्यायालयकधीहीस्वतःचाकायदालागूकरतनाहीकिंवास्वतःच्याकायद्यानेनिर्माणकेलेल्याअधिकारांशिवायइतरकोणतेहीअधिकारकिंवादायित्वेलागूकरतनाहीहासिद्धांत _____ वरआधारितआहे.

- (a) आंतरराष्ट्रीयसिद्धांत
- (b) वैधानिकसिद्धांत
- (c) प्रादेशिकसिद्धांत
- (d) स्थानिककायदासिद्धांत

उत्तर: डी

79. Which of these is a type of domicile?

- (a) Domicile of race
- (b) Domicile of origin
- (c) Domicile by death
- (d) Domicile by adolescence

Answer: b

यापैकीकोणताअधिवासाचाप्रकारआहे?

- (a) वंशाचाअधिवास
- (b) मूलनिवासस्थान
- (c) मृत्यूनेअधिवास
- (d) पौगंडावस्थेनुसारअधिवास

उत्तर: बी

80. The term Renvoi is of _____ origin.

- (a) French
- (b) Latin
- (c) Italian
- (d) Dutch

Answer: a

Renvoi हाशब्द _____ मूलचाआहे.

- (a) फ्रेंच
- (b) लॅटिन
- (c) इटालियन
- (d) डच

उत्तर: अ

Descriptive type questions

Arbitration, Conciliation and ADR

1. State Salient features of Arbitration and Conciliation Act , 1996 . / लवादसमेटकायदा 1996 चीवैशिष्ट्येसांगा .
2. State any three differences between Arbitration & Conciliation Act 1996 ./ समेटआणिलवादत्यातीलकोणतेहीतीनफरकसांगा
3. What does Arbitration agreement mean? / लवादकरारम्हणजेकाय ?
4. What is settlement agreement? / समझोताकरारम्हणजेकाय ?
5. What is status of award of Lok-Adalat? / लोक-अदालतनेदिलेल्यानिवाड्याचेअस्तित्वकाय?
6. Write short note on Newyork Convention / न्यूयॉर्कअभिसंधीवरसंक्षिप्तटीपलिहा .
7. When award can be set aside? / लवादनिवाडाकधीनाकारलाजाऊशकतो?
8. What is Geneva convention? Write important provisions . / जिनिव्हाअभिसंधीम्हणजेकाय ?त्यातीलमहत्वाचीतरतूदलिहा .
9. Write short note on Arbitrator / लवाद / पंचहयावरसंक्षिप्तटीपलिहा .
10. How Conciliator is appointed? / मध्यस्थाचीनेमणूककशीहोते?
11. Explain any three salient features of the Arbitration and Conciliation Act,1996. लवादाच्याआणिसामंजस्यअधिनियम, १९९६मधीलकोणतीहीतीनठळकवैशिष्ट्येस्पष्टकरा.
12. Explain the role of the Conciliator. समन्वयकाचीभूमिकास्पष्टकरा.
13. Explain types of Arbitrators. लवादांचेविविधप्रकारसांगा.
14. Explain the role of Mediator. मध्यस्थाचीभूमिकास्पष्टकरा.
15. What do you mean by Arbitral Award? लवादनिवाडाम्हणजेकाय ?
16. Explain - Foreign Award. स्पष्टकरा - परदेशीनिवाडा.
17. Explain - Lok Adalat. स्पष्टकरा - लोकअदालत.
18. Write any three qualifications of an Arbitrator. लवादाच्याकोणत्याहीतीनपात्रतालिहा.
19. What do you mean by misconduct of Arbitrator? लवादाचेगैरवर्तनम्हणजेकाय
20. Explain - Negotiation is the process of dispute resolution. वादाचेनिराकरणकरण्याचीप्रक्रियाम्हणजेवाटाघाटी, हेस्पष्टकरा
21. Analyzeany three differences between arbitration and conciliation
22. Importance of Lok Adalat.
23. Mr. Ram filed a suit in court against Mr. Shyam but the court has referred it to Lok Adalat. However, Mr. Ram doesn't want to settle it in Lok Adalat.
a.Can court compel parties to a case to go for settlement in Lok Adalat?
b.Can Mr. Ram challenge the decision of the Court about reference to Lok Adalat? Why?
- 24.What do you mean by Foreign Award under New York Convention Awards.?
25. The Role of Court in appointment of Arbitrator.
26. Commencement of Conciliation proceedings.
27. Mr. Suhas was appointed as a conciliator by parties. After few meetings with the parties, Mr. Suhas draws up a settlement agreement and signs
a)Can such agreement be recognised as a settlement agreement? Why?
b) When does a settlement agreement have binding effects?
28. Can a couple appoint an Arbitrator on a wife's application for divorce? Give reason for your answer.
29. Lien on Arbitral Award
30. Time limit for Arbitral award.

Marathi version below- 21 to 30

लवादआणिसलोखायामधीलकोणत्याहीतीनफरकांचेविश्लेषणकरा

लोकअदालतीचेमहत्त्व.

श्रीरामयांनीश्रीश्यामविरुद्धन्यायालयातदावादाखलकेलापरंतुन्यायालयानेतोलोकअदालतकडेपाठवलाआहे. तथापि,

श्रीरामयांनालोकअदालतीमध्येयावरतोडगाकाढायचानाही.

- a. न्यायालयपक्षकारांनालोकअदालतीमध्येनिकालीकाढण्यासभागपाडूशकतेका?
- b. श्रीरामलोकअदालतीच्यासंदर्भातीलन्यायालयाच्यानिर्णयालाआव्हानदेऊशकतातका? का?

न्यूयॉर्क कन्वेंशन अर्बिट्रेशन अंतर्गत परदेशी पुरस्कार म्हणजे काय?

लवादाच्या नियुक्तीमध्ये न्यायालयाची भूमिका.

सलोख्याच्या कार्यवाहीची सुरुवात.

श्री. सुहास यांची पक्षांनी समजसमहणून नियुक्ती केली होती.

पक्षांसोबत काही बैठकांनंतर,

श्री.

सुहास एक समझोता करार आणि स्वाक्षरी तयार करतात

a. असा करार समझोता करार म्हणून ओळखला जाऊ शकतो का? का?

b. समझोता कराराचा बंधनकारक परिणाम कधी होतो?

घटस्फोटासाठी पत्नीच्या अर्जावर जोडपेलवादाची नियुक्ती करू शकतात का? तुमच्या उत्तराचे कारण सांगा.

आर्बिट्रल अर्बिट्रर धारणाधिकार

लवाद निवाडासाठी वेळ मर्यादा.

31. As the dispute arises Mr. B requests Mr. A for an appointment of an arbitrator, but an arbitration agreement fails to make provision for the number of arbitrator. श्री.

एव श्री बी ह्यांचा वाद झाल्यामुळे श्री. बी ह्यांनी श्री. ए ह्यांना लवादाची नेमणूक करण्याची विनंती केली. लवाद करारात श्री. एव श्री.

बी ह्यांनी लवाद संख्येची कोणतेही तरतूद केली नव्हती.

a. How many number of arbitrators can be presume in above case? वरील परिस्थितीत किती लवादांची नेमणूक गृहीत धरली जाते ?

b. State remedy to B if Mr. A fails to appoint an arbitrator. विनंती करून ही जर श्री. ए हे लवादाची नेमणूक करण्यास अपयशी ठरले असतील तर. श्री. बी ह्यांना मार्गदर्शन करा.

c. If Mr. A and Mr. B agrees to appoint 3 arbitrators but fails to agree on procedure for appointing the arbitrator. Advice Mr. A and B. समजा श्री. एव श्री. बी ह्यांनी 3 लवादाची नेमणूक करण्याची ठरवले असते परंतु त्यांच्या प्रक्रियेसंदर्भात कोणतीही तरतूद करारात नसल्यास श्री.

एव श्री. बी ह्यांना मार्गदर्शन करा.

32. An arbitration agreement was existed between Mr. X and Mr. Y for some dispute. After having a dispute Mr. Y without informing to Mr. X submit the dispute to an arbitrator. श्री.

एक्स व श्री. वाय ह्यांच्यात लवाद करार झाला असल्यामुळे वाद झाल्यावर श्री.

वाय ह्यांनी श्री.

एक्स ह्यांना नसांगता वाद लवादाकडे सुपुर्द केला.

a. Can Mr. Y do so? Advice Mr. X. श्री वाय असे करू शकतात का? श्री. एक्स ह्यांना सल्ला द्या.

b. What will be the effect on arbitration procedure if Mr. X fails to communicate his statement of defence to an arbitrator? श्री. एक्स ह्यांनी लवादाकडे बचावपत्र न दिल्यास लवाद प्रक्रियेवर काय परिणाम होईल?

c. An Arbitrator without giving sufficient notice to Mr. X declares an ex-parte award. Advice Mr. X. समजाल वादाकट्यनि श्री. एक्स ह्यांना पुरेशी नोटीस न देता एकतर्फी निवाडा घोषित केल्यास श्री. एक्स ह्यांना सल्ला द्या.

33. Parties in a dispute willing to appoint a conciliator for settlement of dispute. But they have some queries. advise them. वादातील पक्षकार समेटकर्त्याची नेमणूक करण्यास इच्छुक आहेत.

पण त्यांना काही शंका आहेत त्यांना सल्ला द्या.

a. Who is conciliator? समेटकर्ता म्हणजे काय ?

b. What is settlement agreement? समझोता करार म्हणजे काय ?

c. What is judicial status of settlement agreement? समझोता कराराचे न्यायालयीन स्थान काय ?

34. The Arbitration agreement was entered into on 8th November, 1995. Thereafter due to dispute one party addressed a letter, to other requesting to refer the matter for Arbitration, which was received by other party on 19th January, 1996. Thereafter Arbitrator was appointed on 3rd February, 1996 who commenced the arbitration 4th March, 1996.

Explain in detail as to which Act will govern these proceedings. एकलवादाचा करार दि. ८ नोव्हेंबर, १९९५ रोजी केला गेला.

त्यानंतर तंट्या ३ त्पन्न झाल्याने एका पक्षकाराने दुसऱ्या पक्षकाराला,

ते प्रकरण लवादाकडे सोपवण्याची विनंती करणारे पत्र तिहिले, जे पत्र १९ जानेवारी, १९९६ रोजी मिळाले. त्यानंतर ३ फेब्रुवारी,

१९९६ रोजी लवादाची नेमणूक झाली ज्यांनी लवादाची कारवाही दि.

४ मार्च,

१९९६ रोजी सुरू केली.

सदर कामकाज कोणत्या कायद्या अंतर्गत चालेल ते विस्तृत रित्या स्पष्ट करा.

35. A mediator in the process of mediation, has received a document. Which Mr. P, a party to mediation, was not aware, which will help him to prove his case. After the mediation

failed, Mr. P applied the Court to issue summons to the Mediator to produce the said document before the Court. Can the Court issue the summons as applied ? Substantiate your answer with reason. मध्यस्थालासमेटाच्याकार्यवाहीमध्येएकदस्तप्राप्तझाला.

जोसमेटाच्याकार्यवाहीतीलएकपक्षकारश्री.

पीयांनामाहीतनव्हता.

जोत्यांनात्यांचीकेससिद्धकरायलाउपयोगीपडलाअसतासमेटाचेप्रयत्ननिष्फळठरल्यानंतर,

श्री.

पीयांनीमध्यस्थानेतोदस्तकोर्टातसादरकरण्यासाठीसमन्सकाढवाअसाविनंतीअर्जन्यायालयालाकेला.

न्यायालयसदरअर्जाप्रमाणेसमन्सकाढूशकिलकाय ? आपलेउत्तरयोग्यकारणासहस्पष्टकरा."

36. One party in the Arbitration desire to examine the Rationing Officer and the Engineer of the Municipal Corporation. Therefore has made application before the Arbitrator. Can the arbitrator require them to come and give evidence ? Explain the procedure in that behalf.

लवादातीलएकपक्षकाराचीरेशनिंगअधिकारीवमहानगरपालिकेच्याअभियंत्याचीसाक्षघेण्याचीइच्छाआहेम्हणूनत्यानेलवादा समोरतसाअर्जकेला. लवादत्यांनाबोलावूनसाक्षदेण्यास भागपाडेलका?

37. The dispute arose between the parties as regards to the venue of the arbitration under the Arbitration Agreement. The Decision is to be given by the Joint Arbitration committee on such issue. The question before the court was whether such a decision is appellable - पक्षकारांमध्येलवादाच्याठिकाणीवरूनवादनिर्माणझालाजोलवादकरारअसतो.

त्याप्रमाणेसंयुक्त

समितीनेत्यावरनिर्णयदिला.

a. Do you think that such a decision is appellable? तुम्हालाअसेवाटतेकाकिअशानिर्णयावरअपीलकरतायेईल?

b. The decision given by the Joint Arbitration Committee be considered as an Interim Award is award? Explain. संयुक्तलवादसमितीनेदिलेलानिर्णयहाअंतरिमनिवाडाआहेका, हेविशदकरा.

38. The Arbitration agreement was rendered on 8th November, 1995 thereafter due to dispute one party addressed the letter to the other requesting to refer the matter to arbitration which was received by the other parties on 19th January 1996. Thereafter arbitrator was appointed on 3rd February, 1996 to commence the arbitration on 4th March, 1996. Explain in details as to which is govern these proceedings.

एकलवादाचारदिनांक८नोव्हेंबर, १९९५रोजीकेलागेल. त्यानंतरतटाउत्पन्नझाल्यानेएकापक्षकारानेदुसऱ्यापक्षकाराला, तेप्रकरणलवादाकडेसोपविण्याचीविनंतीकरणारेपत्रलिहीले, जेपत्र१९जानेवारी, १९९६रोजीमिळाले. त्यानंतर३फेब्रुवारी, १९९६रोजीलवादाचीनेमणूकझालीज्यांनीलवादाचीकार्यवाहीदिनांक४मार्च, १९९६रोजीसुरूकेली.

सदरकामकाजकोणत्याकायद्यांतर्गतचालेलेविस्तृतीत्यास्पष्टकरा.

39. Mr. Prabhu's name was mentioned as an arbitrator in the arbitration agreement between the parties. After having an dispute parties appointed Mr. Arun as an arbitrator. After few months Mr. Arun shows his unwillingness to work so both parties appointed Mr. Shulka as an arbitrator. श्री प्रभुहयाचेनावलवादकर्ताम्हणूनलवादकरारातनमूदकेलेहोते.

वादझाल्यावरपक्षकारानीश्रीअरुणहयाचीलवादकर्ताम्हणूननेमणूककेली.

काहीमहिन्न्यानंतरश्रीअरुणयानीकामनकरण्याचीइच्छाव्यक्तकेली.

म्हणूनदोन्हीपक्षानीश्रीशुक्लाहयाचीलवादकर्ताम्हणूननेमणूककेली.

a. Can Mr. Prabhu takes any action against parties? Why? श्रीप्रभुपक्षकाराविरुद्धकाहीकारवाईकरूशकतातका? का?

b. Can Mr. Arun submit his resignation during arbitration procedure?+लवादप्रक्रियाचालुअसतानश्रीअरुणत्याचाराजीनामादेउशकतातका?

c. Whether Mr. Shulka has to work from initial stage of arbitration? श्रीशुक्लाहयानालवादप्रक्रियेचापहिल्यटप्यापासूनकामसुरूकरावेलागेलका?

40. Mr Z appointed as an arbitrator by Mr C and Mr. D for the settlement of dispute. Mr. Z has some personal relations with Mr C an award was declared by Mr Z on the basis of some personal information which he get it from Mr.C. श्रीसी. वश्रीडी.

हयानीझेडहयाचीएकवादातलवादकर्ताम्हणूननेमणूककेली.

श्रीझेडहयाचेबरोबरवैयक्तिकहितसंबंधहोते.

श्रीसीहयाच्याकडूनमिळालेल्याखाजगीमाहितीच्याआधारावरश्रीझेडयानिनिवाडाकेला.

a. Can Mr. Z declare an award on the basis of personal information? श्रीझेडखाजगीमाहितीच्याआधारावरनिवाडादेउशकतातका?

b. Whether there is any breach of duty from Mr.Z. श्रीझेडकडूनकोणत्याकर्तव्याचेउल्लघनझालेआहेका?

c. What are remedies available to Mr.D. श्रीडी. हयानाकोणत्याउपाययोजनाउपलब्धआहेत?

41. In which matter part I, II and IV of arbitration and conciliation act 1996 extended to Jammu and Kashmir?

42. Explain the term "award conflict with public policy".
43. Within how many days the two appointed arbitrators shall appoint a presiding arbitrator?
44. Explain the maxim "Nemo Judex in Causa Sua".
45. Can award be given according to agreed terms of settlement?
46. Within how many days an arbitral tribunal is empowered to make corrections in award on its own initiative.
47. When should the award be considered as the final award?
48. Can a conciliator be presented as a witness in the court?
49. State the number of conciliators can be appointed by the parties?
50. What is the object of Lok Adalat?
51. What does Arbitration agreement mean?
52. What is the status of an arbitral award in the judicial process?
53. What is an arbitrable dispute?
54. What is the nationality of an arbitrator?
55. What is de jure and de facto impossibility to act for an arbitrator?
56. Which is a place of arbitration?
57. What is consent award?
58. State the expenses included in the cost of arbitration?
59. What is Lok Adalat?
60. What is conciliation?
61. When arbitration proceeding are deemed to have commenced?
62. What is UNCITRAL?
63. What is the status of Arbitration clause in void agreement?
64. What do you mean by foreign Arbitration?
65. When Arbitration Conciliation Act, 1996 came into force?
66. How many minimum and maximum number of arbitrator are permitted to be appointed on an Arbitratory Tribunal?
67. What should be the place of arbitration?
68. State the extent of judicial intervention u/s 5 of the Act.
69. Stages in which the court can grant interim measures in Arbitration
70. When award is considered as foreign award?

Marathi version 41-70

कोणत्याप्रकरणातलवादआणिसामंजस्यकायदा१९९६चाभागI, II, आणिIV, जम्मूकाश्मीरमध्येविस्तारितकरण्यातआला
"सार्वजनिकधोरणासहनिवाडासंघर्ष" याशब्दांचेस्पष्टीकरणकरा
दोननियुक्तलवादकितीदिवसातअध्यक्षीयलवादाचीनियुक्तीकरतील
"कौसासुंआमधीलनिमोजुडेक्स" या शब्दांचेस्पष्टीकरणकरा
समेटाच्यामान्यअटीनुसारनिवाडादिलाजाऊशकतोका?
लवादन्यायाधीकरणालास्वतःच्यापुढाकारानेनिवाड्यातसुधारणाकरण्याचाअधिकारकितीदिवसातदिलाजातो
निवाडाअंतिमनिवाडाम्हणूनकधीमानलाजावा
समंजसव्यक्तीलान्यायालयातसाक्षीदारम्हणूनहजरकरतायेईलका
पक्षकारांद्वारेनियुक्तीकरणान्यांचीसंख्यासांगा
लोकअदालतीचाउद्देशकायआहे
लवादकराराचाअर्थकायआहे
न्यायिकप्रक्रियेतमध्यस्थनिवाड्याचीस्थितीकायआहे
लवादविवादम्हणजेकाय
लवादाचेराष्ट्रीयत्वकायआहे
लावादासाठीकायदेआणिवास्तविकअशक्याता कायआहेत
लवादाचेठिकाणकोणतेआहे
समंतीनिवाडाम्हणजेकाय
लवादाच्याखर्चामध्येसमाविष्टअसलेलेखर्चसांगा
लोकअदालतम्हणजेकाय
समेटम्हणजेकाय
लवादाचीकार्यवाहीकधीसुरूझालीअसेमानलेजाते
UNCITRALम्हणजेकाय
रद्दकरारातीललवादाचीस्थितीकायआहे

परदेशीलवादम्हणजेकाय

मध्यस्थीसामंजस्यकायदा, १९९६कधीलागूझाला

लवादन्यायाधीकरणावरकिमानआणिकमालकितीलवादाचीनियुक्तीकरण्याचीपरवानगीआहे

लवादाचेस्थानकायअसावे

कायद्याच्याअंतर्गतन्यायालयीनहस्तक्षेपाचीव्याप्तीसांगा

कोणत्याटप्प्यातन्यायालयलवादामध्येअंतरिमउपायमंजूरकरूशकते

कोणतानिवाडापरदेशीनिवाडाम्हणूनकधीमानलाजातो

71. What are the points of objection that can be raised to Set Off the Arbitration Award?

Write relevant Sections? / लवादनिवाडाबगलकरण्यासाठीआक्षेपघेण्याचेमुद्देकोणते? संबंधितविभागलिहा?

72. Parties in dispute constituted an Arbitral tribunal with four Arbitrators according to an arbitration agreement between them. Is the Award declared by such tribunal valid and who can appoint a preceding arbitrator in this Case?

विवादास्पदपक्षांनीत्यांच्यातलवादकरारानुसारचारलवादासहलवादन्यायाधिकरणस्थापनकेले.

अशान्यायाधिकरणानेजाहीरकेलेलानिवाडावैधआहेकायआणियाप्रकरणातपीठासीनलवादाचीनियुक्तीकोणकरूशकते?

73. What are the condition for enforcement of Foreign Award under the New York Convention? / न्यूयॉर्कअधिवेशनअंतर्गतपरदेशीनिवाडाअंमलबजावणीकरण्याचीअटकोणतीआहे?

74. What do you mean by Non Speaking Award and Discuss the situation when it can be Non Speaking Award? / नॉनस्पिकिंगनिवाडाम्हणजेकाय. कोणत्यापरिस्थितीतनॉनस्पिकिंगदिलाजाऊशकतो?

75. What do you mean by termination of Arbitral proceedings discuss? / लवादाच्याकार्यवाहीचीअंत्यवर्णकरणेम्हणजेकाय? चर्चाकरा.

76. What is Conciliation and what do you mean by the term Confidentiality in Conciliation proceedings? / सलोखाम्हणजेकायआणिसमझोताप्रक्रियेतीलगोपनीयतायाशब्दाचाअर्थकाय?

77. A Mediator in process of mediation have received the documents, of which Mr. Purab a practical mediator, was not aware which will be helping to prove his case. After Mediation failed, Mr. Purab has applied to court to issue summons to the mediator to produce the said document before the Court. Can the court issue summons and apply? Substantiate your answer with reasons? / मध्यस्थीप्रक्रियेतीलमध्यस्थदारासकागदपत्रेप्राप्तझालीआहेत, त्यापैकीश्री. पूरब, एकव्यावहारिकमध्यस्थ, याचीजाणीवनव्हीतीज्यामुळेत्याचाखटलासिद्धकरण्यासमदतहोईल.

मध्यस्थताअयशस्वीझाल्यानंतर,

श्रीपुराबयांनीमध्यस्थीलाहेकागदपत्रकोर्टासमोरहजरकरण्यासाठीसमन्सबजावण्यासाठीकोर्टालाअर्जकेलाआहे.

न्यायालयसमन्सबजावूनअर्जकरूशकतो? आपलेउत्तरकारणांसहसिद्धकरावे?

78. Define International Commercial Arbitration/ आंतरराष्ट्रीयवाणिज्यलवादव्याख्याद्या

79. What do you mean by Settlement award State the Relevant Section? / समझोतानिवाडाम्हणजेकाय? संदर्भितकलमसांगा?

80. A Clause is provided in a works contract to the effect that "For any dispute between the Contractor and the Department, the decision of the Chief Engineer, PWD will be final and binding upon the Contractor only" Can it be held to be an Arbitration Agreement support your answer with Sections and Case Laws? / कामाच्याकरारामध्येएककलमदेण्यातआलाआहेकी "कंत्राटदारआणिविभागांच्यातकोणत्याहीवादासाठीमुख्यअभियंतापीडब्ल्यूडीचानिर्णयअंतिमअसेलआणिफक्तठेकेदारावरबंधनकारकअसेल." ह्यालाएखादालवादकरारम्हणतायेईलका? आपलेउत्तरकलमवन्यायिकप्रकरणासहस्पष्टकरा?

81. State Salient features of Arbitration and Conciliation Act , 1996 . / लवादवसमेटकायदा 1996 चीवैशिष्ट्येसांगा.

80. State any three differences between Arbitration & Conciliation Act 1996 ./ समेटआणिलवादत्यातीलकोणतेहीतीनफरकसांगा

81. What does Arbitration agreement mean ? / लवादकरारम्हणजेकाय ?

84. What is the settlement agreement ? / समझोताकरारम्हणजेकाय ?

62. What is the status of the award of Lok-Adalat ? / लोक-अदालतनेदिलेल्यानिवाड्याचेअस्तित्वकाय ?

85. Write short note on New York Convention / न्यूयॉर्कअभिसंधीवरसंक्षिप्तटीपलिहा .

86. When award Can be set aside ? / लवादनिवाडाकधीनाकारलाजाऊशकतो ?

87. What is Geneva convention ? Write important provision . / जिनिव्हाअभिसंधीम्हणजेकाय ? त्यातीलमहत्वाचीतरतूदलिहा .

88. Write short note on Arbitrator / लवाद / पंचहयावरसंक्षिप्तटीपलिहा .
89. How Conciliator is appointed / मध्यस्थाचीनेमणूककशीहोते
90. When is a written communication deemed to have been received? / लेखीसंचारकधीमिळालाआहेअसेमानलेजाते?
91. What are interim reliefs? Name a few of the interim reliefs that can be granted by the Court in the arbitration proceedings / अंतरिमसवलतीम्हणजेकाय? लवादाच्याकार्यवाहीतकोर्टानेमंजूरकेलेल्याकाहीअंतरिमसवलतीचीनावेद्या
92. Who can be appointed as an Arbitrator? / लवादम्हणूनकोणालानियुक्तकरतायेईल?
93. Explain the various methods of ADR available in India / भारतातउपलब्धअसलेल्याएडीआरच्याविविधपद्धतीस्पष्टकरा
94. Sanjay and Mohit partners in a partnership firm make an agreement in writing to refer a dispute between them in business to an arbitrator. In spite of this agreement Sanjay files a suit against Mohit relating to the dispute in a court. – What will be the implication here? Give a detailed explanation. / संजयआणिमोहितभागीदारीफर्ममध्येभागीदारआहेत. व्यवसायातीलत्यांच्यातीलवादएखाद्यालवादाकडेपाठविण्यासाठीतेलेखीकरारकरतात. हाकरारअसूनही, संजयनेमोहितयाच्याविरोधातन्यायालयातखटलादाखलकेला. - येथेनिहितार्थकायअसेल?
95. What are the types of cases that the Lok Adalats deal with? / लोकन्यायालयेकोणत्याप्रकारचीप्रकरणेहाताळतात?
96. What are the disadvantages of Arbitration? / लवादाचेतोटेकायआहेत?
97. Differentiate between a Mediator and a Conciliator / मध्यस्थआणिसमागमकरणारायांच्यातफरककरा
98. What are the advantages of using Conciliation as an alternative method of dispute resolution? / विवादाच्यानिराकरणाचीवैकल्पिकपद्धतम्हणूनसामंजस्यवापरण्याचेकोणतेफायदेआहेत?
99. Explain the term International Commercial Arbitration. How are they enforced in India? / आंतरराष्ट्रीयवाणिज्यलवादाचीव्याख्याकरा. त्यांचीअंमलबजावणीभारतातकशीकेलीजाते?
100. Explain the difference between arbitration and conciliation? लवादआणिसलोखामधीलफरकस्पष्टकरा?
101. Write a note on Lok adalat as an ADR mechanism. एडीआरयंत्रणाम्हणूनलोकअदालतीवरटिपलिहा.
102. Under what grounds can an Arbitral award be aside? लवादनिवाडाकोणत्याकारणाखालीबाजूलाठेवलाजाऊशकतो?
103. What is the procedure for termination of arbitral proceedings? लवादकार्यवाहीसंपुष्टातआणण्याचीप्रक्रियाकायआहे?
104. What is the procedure for appointment of the conciliator? सलोखाचीनेमणूककरण्याचीप्रक्रियाकायआहे?
105. A dispute between 'A' and 'B' was pending before the court. Upon the request of both the parties the matter was referred to Lok adalat. The presiding officer of Lok adalat was the friend of Mr. 'A'. 'B' came to know about this fact after the award was passed. 'A' आणि 'B' यांच्यातीलवादकोर्टासमोरप्रलंबितहोता. दोन्हीपक्षांच्याविनंतीवरूनहेप्रकरणलोकअदालतकडेपाठविण्यातआले. लोकअदालतचेपीठासीनअधिकारीश्री. 'अ' चेमित्रहोते. 'ब' लायानिवाड्यानंतरत्याचीमाहितीमिळाली
- a. Can 'b' appeal against the award? पुरस्कारविरुद्ध 'ब' लाअपीलकरतायेईलका?
- b. What is the method adopted by Lok adalat for settlement of disputes? वादमिटविण्यासाठीलोकअदालतनेकोणतीपद्धतअवलंबलीपाहिजे?
106. In case of international transaction in terms of a contract, a dispute arose between the parties. Petitioner filed an application for the appointment of arbitrator under Sec.11 of the arbitration and conciliation act. कराराच्याबाबतीतआंतरराष्ट्रीयव्यवहाराच्याबाबतीत, पक्षांमध्येवादउद्भवला. याचिकाकर्त्यानेलवादाच्यानियुक्तीसाठीलवादाच्यालवादआणि सलोखाकायद्याच्याकलाम 11नुसारअर्जदाखलकेलाहोता.
107. Whether court can appoint an arbitrator if the dispute is under the international commercial contract? जरहावादआंतरराष्ट्रीयव्यापारकरारांतर्गतअसेलतरन्यायालयलवादाचीनेमणूककरूशकेलका?
108. Explain the procedure of international arbitration proceedings. आंतरराष्ट्रीयलवादाच्याप्रक्रियेचीव्याख्याकरा.
109. Mr. Kulkarni was appointed as an arbitrator in the matter of dispute relating to a building construction. Mr. Kulkarni informed the petitioner regarding his appointment and directed him to appear for the hearing. But the petitioner did not attend the hearing despite

several adjournments. A final notice was sent that if the petitioner does not appear of the given date the proceedings will take place ex-parte and the award will be passed accordingly. श्री. कुलकर्णीयांना इमारतीच्या बांधकामाशी संबंधित वादाच्या वादात मध्यस्थ म्हणून नियुक्त केले गेले होते. श्री. कुलकर्णीयांनी याचिका कर्त्यास त्याच्या नियुक्तीसंदर्भात माहिती दिली व सुनावणीसाठी हजर राहण्याचे निर्देश दिले. परंतु याचिकाकर्ते अनेक स्थगिती देऊन ही सुनावणी सहज राहिले नाहीत. अंतिम नोटीस पाठविली गेली की जर याचिका कर्त्याने दिलेल्या तारखेस हजर न झाल्यास एकतर्फी कार्यवाही करण्यात येईल आणि त्यानुसार पुरस्कार पारित केला जाईल.

a. Can an arbitrator proceed ex-parte? एखादा लवाद एकतर्फी केला जाऊ शकतो?

b. What is the remedy available to the party against whom ex-parte award is passed by the arbitrator? एकतर्फी निवाड्याविरुद्ध काय उपाय उपलब्ध आहे?

110. An arbitration agreement was drawn between the parties and they decided to appoint a sole arbitrator. But the dispute arose between the parties regarding the appointment of the arbitrator and hence the parties could not appoint the arbitrator within the prescribed period of time. पक्षांमधील लवाद करार झाला आणि त्यांनी एकल लवादाची नेमणूक करण्याचा निर्णय घेतला.

परंतु लवादच्या नियुक्तीसंदर्भात पक्षांमध्ये वाद उद्भवला आणि म्हणूनच पक्षांना विहित मुदतीत लवादाची नेमणूक करता आली नाही.

a. What is the time limit to appoint an arbitrator? लवादाची नेमणूक करण्यासाठी वेळ मर्यादा किती आहे?

b. What is the procedure of appointment of the arbitrator? लवाद नियुक्तीची प्रक्रिया काय आहे?

111. Reliance Industries, an Indian Company enters into a contract with Suzuki Industries from Japan. This contract also included arbitration clause. Mr. Lobo, an Indian was appointed as an arbitrator and the award was drawn according to the laws in India. रिलायन्स इंडस्ट्रीज ही एक भारतीय कंपनी जपानमधील सुझुकी इंडस्ट्रीज बरोबर करार करते.

या करारामध्ये लवादच्या कलमाचा ही समावेश होता.

श्री.

लोबो या एक भारतीय व्यक्ती लवाद म्हणून नियुक्त केले गेले होते आणि हा निवाडा भारतातील कायद्यानुसार घेण्यात आला होता.

a. What is foreign award? विदेशी निवाडा म्हणजे काय?

Can the foreign award be executed in India? विदेशी निवाडा भारतात लागू करता येतो का?

112. Elaborate briefly about International Commercial Arbitration. आंतरराष्ट्रीय वाणिज्य लवाद बद्दल थोडक्यात लिहा

113. Briefly explain any 3 roles of the Conciliator under Arbitration and Conciliation Act, 1996. आर्बिट्रेशन अँड कॉन्सिलिएशन कायदा, 1996 च्या प्रमाणे कॉन्सिलिएटरच्या कोणत्याही 3 भूमिकांचे थोडक्यात वर्णन करा

114. Define the term 'Court' as defined under Arbitration and Conciliation Act, 1996. आर्बिट्रेशन अँड कॉन्सिलिएशन कायदा, 1996 च्या प्रमाणे 'कोर्ट' परिभाषित करा.

115. Write in brief about 'Lien on Award'. 'लीन ऑन अवॉर्ड' बद्दल थोडक्यात लिहा.

116. Briefly explain any three powers of the Lok Adalat.

लोक अदालतच्या कोणत्याही तीन हक्कांचे वर्णन करा.

117. Elaborate briefly about Arbitration Agreement. लवाद कराराबद्दल थोडक्यात लिहा.

118. Write in brief about the 'New York Convention Award'. 'न्यू यॉर्क कॉन्व्हेंशन अवॉर्ड' बद्दल थोडक्यात लिहा.

119. Elaborate briefly the provisions relating to Court's assistance in taking evidence under Arbitration and Conciliation Act, 1996. आर्बिट्रेशन अँड कॉन्सिलिएशन कायदा, 1996 च्या अंतर्गत पुरावे घेण्यात कोर्टाच्या मदतीसंदर्भातील थोडक्यात लिहा.

120. Mr. A and B had appointed an arbitrator Mr. C for their present dispute. Mr. A submitted a statement of claim.

what will happen if Mr. A dies during procedure? Explain that will the procedure be terminated if Mr. B fails to submit the statement of defence to Mr. C? आणि श्री.

बीयांनी त्यांच्या उपस्थित वादासाठी श्री. सीची, (एकलवाद) ची नियुक्ती केली होती. श्री. एनीदाव्याचे विधान सबमिट केले.

प्रक्रियेदरम्यान श्री. एचामृत्यू झाल्यास काय होईल याबद्दल सविस्तर पणे लिहा.

तसेच, हेदेखीलसमजावूनसांगाकीजरश्री. बी, श्री.

सीकडेप्रतिवेदनसादरकरण्यासअसफलझालेतरहीप्रक्रियासंपुष्टातयेईलकिनाही ?

121. Highlight the judgement laid down in Bhatia International v. Bulk Trading case. भाटियाइंटरनेशनल V. भाटियाइंटरनेशनल V. बल्कट्रेडिंगमामल्याबद्दलसविस्तरपणे लिहा.

123. Explain any three salient features of the Arbitration and Conciliation Act, 1996.

लवादाच्याआणिसामंजस्यअधिनियम,

१९९६मधीलकोणतीहीतीनठळकवैशिष्ट्येस्पष्टकरा.

124. Explain the role of the Conciliator. समन्वयकाचीभूमिकास्पष्टकरा.

125. Explain types of Arbitrators. लवादांचेविविधप्रकारसांगा.

126. Explain the role of Mediator. मध्यस्थाचीभूमिकास्पष्टकरा.

127. What do you mean by Arbitral Award? लवादनिवाडाम्हणजेकाय?

128. Explain - Foreign Award. स्पष्टकरा - परदेशीनिवाडा.

129. Explain - Lok Adalat. स्पष्टकरा - लोकअदालत.

130. Write any three qualifications of an Arbitrator. लवादाच्याकोणत्याहीतीनपात्रतालिहा.

131. What do you mean by misconduct of Arbitrator? लवादाचेगैरवर्तनम्हणजेकाय?

132. Explain - Negotiation is the process of dispute resolution.

वादाचेनिराकरणकरण्याचीप्रक्रियाम्हणजेवाटाघाटी, हेस्पष्टकरा .

133. What do you mean by foreign Arbitration? परदेशीलवादम्हणजेकाय

134. What is de jure and de facto impossibility to act for an arbitrator? लावादासाठीकायदेआणिवास्तविकअशक्याता कायआहेत

135. What is conciliation? समेटम्हणजेकाय

136 How many minimum and maximum number of arbitrators are permitted to be appointed on an Arbitrary Tribunal?

लवादन्यायाधीकरणावरकिमानआणिकमालकितीलवादाचीनियुक्तीकरण्याचीपरवानगीआहे?

137. What does Arbitration agreement mean? लवादकराराचाअर्थकायआहे?

138. What is the object of LokAdalat? लोकअदालतीचाउद्देशकायआहे?

139. What is the status of Arbitration clause in void agreement? रद्दकरारातीललवादाचीस्थितीकायआहे?

140. What do you mean by foreign Arbitration? परदेशीलवादम्हणजेकाय?

141. What is a status of an arbitral award in judicial process? न्यायिकप्रक्रियेतमध्यस्थनिवाड्याचीस्थितीकायआहे?

142. What is UNCITRAL? UNCITRAL म्हणजेकाय?

LAW OF EVIDENCE

1. Explain Primary and Secondary Evidence with illustrations मृत्युपूर्वजबानीसाठीआवश्यकअटीकोणत्याआहेत
2. When fact not otherwise relevant becomes relevant? एरव्हीसंबंधनसलेलीतथ्येकेव्हासंबंधबनतात
3. What is Admission? Who can make Admission?
4. Who can do retraction of Admission? अडमिशन (मान्यता) म्हणजेकाय ? कोणअडमिशनघेवूशकतो? अडमिशनमागेघेणेकोणकरूशकते?
5. Write note on “Admissibility of Confession made to Police”. पोलीसांनादिलेलीकबुलीजबाबचीमान्यता”वरटीपलिहा

6. Distinguish between Public Document and Private Document. सार्वजनिकदस्तऐवज आणि खाजगीदस्तऐवजांच्यात फरक काय
7. What are the ways of impeaching the credit of witness? साक्षीदाराच्या श्रेयावर महाभियोग करण्याचे करण्याचे कोणते मार्ग आहेत
8. Write Short Note on Examination of Witnesses. साक्षीदाराच्या परीक्षेवर लघु टीप लिहा
9. Define Evidence. Mention various type of Evidence. पुरावा परिभाषित करा? विविध प्रकारच्या पुरावाचा उल्लेख करा

10. Who can be a Witness? Mention various kind of witness.

कोणसाक्षीदार असू शकतो? विविध प्रकारच्या साक्षीदारांचा उल्लेख करा

11. What are the essential conditions for Dying Declaration? मृत्यूच्या घोषणेसाठी आवश्यक अटी कोणत्या आहेत?
12. Elaborate the scheme for Indian Evidence Act, 1872 / भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२ ची योजना विस्तृत करा
13. Explain Chapter VII of Indian Evidence Act, 1872 / भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२ चे प्रकरण VII (७) स्पष्ट करा
14. Comment on "All confessions are admissions but all admissions are not confessions." / "सर्व कबुलीजबाब हे कबुली असतात परंतु सर्व कबुली ह्या कबुलीजबाब होत नाहीत" यावर आपले मत मांडा .
15. Explain the provisions relating to "Character When Relevant" / चारित्र्य केव्हासुसंगत होते याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा
16. Explain Chapter VIII of Indian Evidence Act, 1872 / भारतीय पुरावा अधिनियम, १८७२ चे प्रकरण VIII (८) स्पष्ट करा
17. Elaborate the definition for "Document" / दस्तऐवजची संज्ञा स्पष्ट करा
18. Elaborate "Proved", "Disproved" and "Not Proved" / "शाबीत", "नाशाबीत" आणि "बिनशाबीत" बाबत विस्तृत टीप लिहा
19. What is "Fact in Issue"? / विवादित तथ्य म्हणजे काय?
20. Explain "May Presume, Shall Presume and Conclusive Proof" / "गृहीत धरता येईल, गृहीत धरील आणि निर्णायक पुरावा" स्पष्ट करा
21. Why the Evidence Act is deemed as "Lex Fori"? / पुरावा अधिनियमाला "लेक्स फोरी" म्हणून का संबोधला जातो?
22. Gopal is tried for the offence of murder of Ram by beating him with iron Rod with an intention to cause his death. गोपाल नीराम लामारुनटाकण्याच्या उद्देशाने लोखंडीसळीने मारून त्याचा खून केला.
- a. On which point evidence can be given? कोणत्या बाबतीत पुरावा देता येईल ?
- b. What are the facts in issue? वादतथ्ये कोणते?
23. A dying declaration of Sita has been recorded on 3-occasions as under. सीता च्या मृत्युपूर्व जबाब ३ वेगळ्या वेळी घेतला गेला.
24. When Sita was brought in hospital she made a statement before the Doctor :- My mother in law pour kerosene on my body and my husband me on fire. जेव्हा सीतेला रुग्णालयात दाखल केले त्यावेळी डॉक्टर ला दिलेल्या जबाबीत माझ्यावर रॉकेल ओतले व माझ्यापतीने मला पेटवले.
25. After one hour Site made a statement before the police officer that my mother in law, father in law and husband poured Kerosene on my body and they set me on fire ; and एका तासानंतर सीतेने पोलिस अधिका-यास मक्षजबाबीत दिली कि माझ्या सासुने, सास-याने व पतीने माझ्या अंगावर रॉकेल ओतले व मला पेटवले.
26. Dying declaration of Sita was recorded by the Magistrats during midnight wherein she has stated that who poured Kerosene on my body and who set me on fire I cannot recall and name the person सीतेचे मृत्युपूर्व जबाब दंडाधिकारीने मध्यरात्री घेतला त्यात तिने सांगितले की ज्यांनी माझ्या अंगावर रॉकेल ओतले व ज्यांनी मला पेटवले मला ते आठवत नाहीत व मी त्यांची नावे सांगू शकत नाही.
- a. Which statement of Site can be considered as a Dying Declaration? वरील कोणता जबाब मृत्युपूर्व जबाब म्हणून ग्राह्य धरला जाईल?

b. What is the evidential value of the above Dying declarations? वरील मृत्युपूर्व जबाबतील पुराव्याज निकमुल्यांकन करा ?

27. Ram and Raghav are charged with the offence of murder of Gopal During the trial Raghav made a statement before a Magistrate implicating Ram in the offence.

राम व राघव यांचे वर गोपाळ चाखून केल्याचा आरोप आहे. खटल्यादरम्यान राघवनी दंडाधिकारी यांचे समोर रामगुन्हयात सहभागी असल्याबद्दल जबाबी दिली.

a. Can statement of Raghav can be used against Ram? राघवची जबाबी रामच्या विरुद्ध वापरता येईल का?

b. What is the evidential value of the statement of Raghav? राघवच्या जबाबीचे पुरावाज निकमहत्व काय आहे?

28. A is on his trial for the murder of 'C'. There is evidence to show that C was murdered by 'A' & 'B', 'B- said 'A' & I murdered 'C'.

(अ) 'ग' च्या खुनाबद्दल 'क' ची संपरीक्षा चालू आहे. 'क' व 'ख' यांनी 'ग' चाखून केला असा पुरावा आहे व 'ग' चाखून 'क' नेवमी केला असे 'ख' म्हणाला.

a. What is the effect of said statement? याकथनाचा परिणाम काय होईल ?

b. Whether it can be used against A? Give reason. हेकथन 'क' विरुद्ध विचारात घेता येईल का? कारणे द्या.

29. A agrees in writing to sell a horse to B for Rs. 1000 or Rs.1500.

'क' हा 'ख' ला १००० रुपयाला किंवा १५०० रुपयाला घोडा विकण्याचा लेखी करार करतो.

a. Whether evidence can be given to show which price was to be given? यापैकी कोणती किंमत द्यावयाची होती? त्याचा पुरावा देता येईल का ?

b. give reason with provision. कारणे द्या व कायद्याचे कलम स्पष्ट करा.

30. A sues for money due on a bond the execution of bond is admitted but 'B' says it was obtained by fraud which 'A' denies. बंधपत्रावरून येणे असलेल्या पैशासाठी 'क' हा 'ख' दावा लावतो.

बंधपत्राचे निष्पादन झाल्याचे कबुल करण्यात आले आहे पण ते कपटाने मिळवले असे 'ख' म्हणतो व 'क' तेना कबुल करतो.

a. whom burden of prove lies A or B? Give reason with provision. शाबित करण्याची जबाबदारी कोणावर आहे 'क' वर का 'ख' वर ? कारणे द्या व कायद्याचे कलम स्पष्ट करा. b

b .In above matter if execution of bond is not admitted what difference it. Makes? Then

burden lies on whom to prove? Give reason. वरील उदाहरणात बंधपत्र जर कबुल केले नाही तर त्याचा परिणाम काय होईल? हे सिद्ध करण्याची जबाबदारी कोणावर येईल? कारणे द्या.

31. Raghu is arrested for committing a murder. Immediately after his arrest, Raghu voluntarily confesses to the police officer in the police station. He discloses in his confession, the place where he has hidden the weapon with which he committed the offence.

रघुलाखुनाच्या गुन्हयात अटक झाली आहे.

अटकेनंतर ताबडतोब रघुस्वेच्छेने पोलीस स्टेशन मध्ये पोलीस अधिकाऱ्यास मोरकबुली जबाब देतो.

त्याचे कबुली जबाबतात गुन्हयात वापरलेली शस्त्रे कुठे लपवलेली, त्या जागेसंबंधी माहिती देतो.

a. Will Raghu's statement amount to confession? रघूची माहिती कबुली जबाब होईल काय?

b. When can a confession be taken to be relevant as per law? Explain. कबुली जबाब कायद्यानुसार कधी संबद्ध असतो ? स्पष्ट करा.

32. Birju threw acid on Asha's face who is a 12 year old school going girl. A case was made against him. During the trial, Asha was also summoned to be examined as a witness. However, during the trial, the defence lawyer raised an objection on her being examined as a witness.

बिरजूने अशाया १२ वर्षीय शाळेत जाणार मुलीच्या चेहऱ्यावर अॅसिड फेकले.

त्याच्यावर खटला दाखल झाला.

खटल्यादरम्यान आशाला साक्षीदार म्हणून बोलाविण्यात आले.

बचावपक्षाच्या वकिलाने आशाला साक्षीदार म्हणून तपासण्यावर आक्षेप घेतला.

a. Can Asha be examined as a witness in this case? Explain why?
आशालायाकेसमध्येसाक्षीदार

म्हणूनतपासतायेईलका? कारणेदया.

b. What would have been the scenario if Asha was deaf and dumb? Explain?
आशाबहरीआणि

मूकीअसल्यासकायचित्रअसेल? स्पष्टकरा.

33. Robert intentionally leads Peter to believe that one acre of a particular land belongs to him and thereby induces Peter to buy and pay for the land. The land at the time of sale did not belong to Robert but after three months of Sale, Robert becomes the owner of the said land. Now, he seeks to set aside the sale between himself and Peter. रॉबर्ट, पीटरलाजाणिवपूर्वकअसाविश्वासदेतोकि एकविशिष्टएकएकरजमीनत्याचेमालकीचीआहेआणितीखरेदीकरूनत्यासपैसे देण्यासप्रवृत्तकरतो. त्याव्यवहाराचेवेळीतीजमीनरॉबर्टच्यामालकीचीनव्हती.

पणविक्रीनंतरतीनमहिण्यांनीरॉबर्टतिचामालकबनला.

आतात्यालापीटरआणित्याचेमधीलविक्रीचाव्यवहाररद्दकरायचाआहे.

a. Can the Sale be set aside between them? Why? त्यांच्यातीलविक्रीचाव्यवहाररद्दहोऊशकतो का? कारणेदया.

a. Explain the Doctrine applicable to such kind of cases with the help of relevant provisions.

अशाप्रकारच्याकेसेसमध्येलागूअसणारेतत्वकायदेशीरतरतुर्दीच्याआधारेस्पष्टकरा.

34. Advocate Tanaji was appointed in the criminal case against a pauper, by magistrate. The Advocate appeared in the case at trial and found that the witness tendered by prosecution is a 'dumb' person and prosecutor himself was narrating to court what that 'dumb witness' has seen at the scene of offence. तानाजीयावकिलाचीनेमणूकएकाखटल्यातगरीबपक्षकाराचीकेसचालविण्यासाठीझाली.

मॅजिस्ट्रेटसाहेबांसमोरसदरकेसचालवायलावकीलहजरझालेतेव्हालक्षातआलेकीसाक्षीदार 'मुका' आहेआणिसरकारीवकीलस्वतःचकोर्टालासाक्षीदारानेकाय 'पाहिले' तेसांगूलागलेहोते.

a. Can such a witness testify in a case at the Court? असामुकासाक्षीदारसाक्षदेऊशकतोकाय ?

b. Was the prosecutor Correct? Justify. सरकारीवकिलांचीकृतीयोग्यहोतीकाय?

c. What should have he done? त्यांनीकायकरावयासहवेहोते?

35. Mr. Akshay was suspected of murder of Miss Karuna. He was apprehended by police and brought to the police station. The police inspector had was well built and had a rough voice and appearance. Being afraid that he would beat, Mr. Akshay gave in writing to the Police inspector, while in his custody, that "I have murdered Miss Karuna with a knife and I have hidden it in an old house, I can show it to you if you take me there". In this situation.

श्रीअक्षययाच्यावरकरुणाहिचाखुनकेल्याचासंशयहोताम्हणूनपोलिसांनीत्यालापकडूनपोलीसठाण्यावरआणले.

तेथीलपोलीसअधिकारीजाडजूडवरागीटआवाजाचाहोता.

त्यालाघाबरूनअक्षयनेअसेलिहूनदिलेयाइन्स्पेक्टरकडेज्यावेळीतोत्याच्याचताब्यातहोताकी,

“मीकरुणालासुरीनेठारमारलेअसूनतीसुरीमीमाझ्याजुन्याघरीलपवूनठेवलीआहे.

मीतीतुम्हालातेथेमलाघेऊनगेलातरदाखवूशकतो" यापरिस्थितीत -

a. What portion if any is admissible in evidence out of the statement by Mr. Akshay to police? याअक्षयच्यालेखीम्हणण्यातीलकाहीभागपुराव्यातग्राह्यधरलाजाईलकाय?कोणता?

a. What is the reason why the entire statement can not be accepted in evidence? संपूर्णजबाब (अक्षयचा) पुराव्यातकाग्राह्यहोऊशकणारनाही ?

36. Priti agrees in writing to sell a horse to Pradeep for Rs. 1,000 or Rs. 1,500. प्रितीहीप्रदीप '१,०००रुपयालाकिंवा१,५००रुपयालाघोडाविकण्याचालेखीकरारकरतेयापैकीकोणतीकिंमतदयावयाचीहोती ?

a. Whether evidence can be given to show which price was to be given? त्याचापुरावादेतायेईलकाय ?

b. Give reason with provision. कारणेदयावकायदयाचेकलमस्पष्टकरा.

37. Sudhir' a Govt. servant, commits misappropriation of funds for the purpose of marrying his daughter. 'Sudhir' communicates this to his wife Wani'. Five years later, "Sudhir' and "Wani' got divorced. A year after his divorce, Sudhir is put on trial for the offence of criminal misappropriation Wani is produced as a witness by prosecution against Sudhir.

Can Wani's testimony be accepted by the Court? Discuss. 'सुधीर', हा एक सरकारी नोकर आहे. मुलीच्या लग्नासाठी त्याने शासकीय पैशांची अफरातफर केली. सदर हकीकत त्याने आपली पत्नी "वाणी" ही सांगितली. पाच वर्षांनंतर 'सुधीर व वाणी' यांचा घटस्फोट झाला. सरकारी मालमत्तेची अफरातफर बाबत सुधीर वर खटला सुरू झाला. सदर खटल्यात 'वाणी' ने सुधीर विरुद्ध साक्ष दिली. 'वाणीची साक्ष स्वीकारली जाऊ शकते का? या संबंधात पुरावा कायद्यातील तरतुदी स्पष्ट करा.

38. Miss Aruna, an unmarried girl was accused of murder of her newly born child. She was sent in police custody and later on sent for medical examination. While being examined by the Doctor, Miss. Aruna made a confession to the Doctor that she has committed murder of her said newly born child, at that time this statement was overheard by the Police Constable who was waiting outside to take back Miss Aruna to the police Custody कु. अरुणा या अविवाहीते वर तिच्या नवजात अर्भकाला मारून टाकल्याचा आरोप होता. तिला पोलिस कोठडीत वनंतर वैद्यकीय तपासणीसाठी इस्पितळात पाठविले गेले.

डॉक्टर तिला तपासत असताना तिने डॉक्टरांना आपणच ते अर्भक मारून टाकल्याचे सांगितले.

त्यावेळी अरुणा हिला पोलिस ठाण्यात परत नेण्यासाठी पोलीस कॉन्स्टेबल बाहेर उभी होती, तिने हे संभाषण ऐकले. अशावेळी -

- Is the confession made by Miss Aruna to the Doctor 'admissible' in evidence ? कु. अरुणा हिने डॉक्टरांकडे दिलेला कबुलीजबाब पुराव्यात घेतला जाण्यास सक्षम आहे काय ?
- What is the binding effect of such a confession on Miss Aruna ? याजबाबाची कु. अरुणा वर काय बंधने येतात ?

39. A seriously injured victim on reaching the hospital tells the doctor on duty that "X has stabbed me because, and before completing the sentence, he collapses and dies. Discuss the relevancy and veracity of the above dying declaration in the trial of X for murder. According to the Supreme Court of India, dying declaration can be the sole basis of conviction subject to certain precautions. What are these precautions ?

एक गंभीर अवस्थेतील व्यक्ती रुग्णालयात पोहचते व (On Duty) कर्तव्यावर असणाऱ्या डॉक्टरला सांगतो की "क्षणे मला भोसकले आहे कारण" आणि वाक्य पूर्ण होण्याआधीच तो निधन पावला.

सदर साक्षही मृत्युपूर्वजबानी होऊ शकते काय ? मृत्युपूर्वजबानीचे सत्यता व समर्पकता याबाबत सदर खटल्यात चर्चा करा.

40. What is meant by Estoppel?

प्रतिबंध (एस्टोपेल) म्हणजे काय ?

41. Explain the concept of primary documentary evidence.

मुळ कागदोपत्री पुराव्याची संकल्पना स्पष्ट करा.

42. When secondary evidence relating to documents may be given?

दुय्यम कागदोपत्री पुरावा कधी देता येतो.

43. Explain relevancy of statements made by persons who cannot be called as witness.

ज्यांना कोर्टामध्ये साक्षीदार म्हणून बोलावता येणे शक्य नसते त्यांनी पुर्वी केलेल्या विधानाचे महत्व विषद करा.

44. Which kind of questions are barred in cross examination?

उलट तपासामध्ये कोणत्या स्वरूपाचे प्रश्न विचारता येत नाहीत.

45. Explain the concept-a map for a cause must be proved.

46. एखाद्या कारणाकरिता बनविलेला नकाशा शाबीत करणे गरजेचे असते स्पष्ट करा.

47. Distinguish between Private Document & Public Document.

48. खाजगी दस्तऐवज व सार्वजनिक दस्तऐवज यातील फरक सांगा.

49. Explain importance of fact showing existence of state of mind, body or bodily feeling.

एखाद्या व्यक्तीची मानसिक अवस्था, शारीरिक अवस्था अगर शारीरिक भावना दर्शविणाऱ्या वस्तुस्थितीचे महत्व काय असते हे स्पष्ट करा.

50. Explain exclusion of oral evidence by documentary evidence.

कागदोपत्री पुरावा हा तोंडी पुराव्याला अपवर्जित करतो हे स्पष्ट करा.

51. Explain concepts of proved and disproved.

शाबीत आणि नाशाबीत या संज्ञ स्पष्ट करा

52. What is fact in issue? How it is different from relevant fact?

53. What is permissible hearsay evidence?

54. Whether Circumstantial evidence needs corroboration?

55. What is an admission? Whether admission is direct evidence or indirect evidence?

56. What is Estoppel? What is the evidentiary value of it?

57. Explain the evidentiary value of CCTV footage?

58. Distinguish between the presumption of law and presumption of facts?

59. What is a judicial proceeding?

60. What is Test identification parade?

61. What is Plea of alibi?

52- 61 समस्येततथ्यकायआहे? तेसंबंधितवस्तुस्थितीपेक्षावेगळेकसेआहे?

अनुज्ञेयसुनावणीपुरावाकायआहे?

परिस्थितीजन्यपुराव्यालापुष्टीआवश्यकआहेका?

प्रवेशम्हणजेकाय? प्रवेशप्रत्यक्षपुरावाआहेकीअप्रत्यक्षपुरावा?

एस्टोपेलम्हणजेकाय? त्याचेस्पष्टमूल्यकायआहे?

सीसीटीव्हीफुटेजचेसाक्ष्यमूल्यस्पष्टकरा?

कायद्याचेगृहितकआणितथ्यांचेगृहितकयांच्यातफरककरा?

न्यायालयीनकार्यवाहीम्हणजेकाय?

चाचणीओळखपरेडम्हणजेकाय?

प्लीऑफअलिबीम्हणजेकाय?

62. When fact not otherwise relevant becomes relevant?

63. What is Admission? Who can make Admission?

64. Who can do retraction of Admission?

65. Write note on “Admissibility of Confession made to Police”.

66. Distinguish between Public Document and Private Document.

67. What are the ways of Impeaching the credit of witness?

68. Write Short Note on Examination of Witnesses.

69. Explain the Principle of Estoppels with illustrations.

70. Who can be a Witness? Mention various kind of witness.

71. What are the essential conditions for Dying Declaration?

72. Explain Primary and Secondary Evidence with illustrations

73. Define Evidence. Mention various type of Evidence.

74. Which Facts needs not to be proved?

75. What is Confession? Who can make Confession? Mention various kind of Confession?

76. What do you understand by Circumstantial Evidence?

77. What for Circumstantial evidence used in civil and criminal cases?

78. Define Document. Explain various type of document.

79. What is procedure for holding Identification Parade?

80. What is leading Question? When Leading Question cannot be asked? Explain the Order of Examination Witness.

81. What is ‘Burden of Proof’? On whom the burden of proof lies in suit of proceeding?

82. Who is Dumb Witness? How can dumb witness provide evidence?

83. Write Short Note on “Dying Declaration”.

62. एरव्हीसंबंध नसलेलीतथ्येकेंव्हासंबंध बनतात

63. अडमिशन (मान्यता) म्हणजेकाय ? कोणअडमिशनघेवूशकतो? अडमिशनमागेघेणेकोणकरूशकते?

64. पोलीसांनादिलेलीकबुलीजबाबचीमान्यता” वरटीपलिहा

65. सार्वजनिकदस्तऐवजआणिखाजगीदस्तऐवज यांच्यातफरककाय

66. साक्षीदाराच्याश्रेयावरमहाभियोगकरण्याचेकरण्याचेकोणतेमार्गआहेत

67. साक्षीदाराच्यापरीक्षेवरलघुटीपलिहा

68. चित्रांसहएस्टोपल्सचेतत्वस्पष्टकरा

69. कोणसाक्षीदारअसूशकतो? विविधप्रकारच्यासाक्षीदारांचाउल्लेखकरा

70. मृत्युपूर्वजबानीसाठीआवश्यकअटीकोणत्याआहेत

71. पुरावापरिभाषित करा? विविधप्रकारच्यापुराव्याचाउल्लेखकरा

72. कोणतेतथ्यसिद्धकरणेआवश्यकनाही
73. कबुलीजबाबकायआहे ? कबुलीजबाबकोणदेवूशकतो? विविधप्रकारच्याकबुलीजबाबांचाउल्लेखकरा
74. परिस्थितजन्यपुराव्याद्वारेतुम्हालाकायसमजते
75. दिवाणीआणिफौजदारीखटल्यामध्येपरिस्थितजन्यपुराव्यासाठीकायवापरलेजाते
76. दस्तऐवजपरिभाषित करा? विविधप्रकारचेदस्तऐवजसमजावूनसांगा
77. ओळखपरेडआयोजितकरण्याचीप्रक्रियाकायआहे
78. उत्तरसूचकप्रश्नम्हणजेकाय? जेव्हाउत्तरसूचकप्रश्नविचारलाजाऊशकतनाही?
79. परीक्षेच्यासाक्षीदाराचाक्रमस्पष्टकरा
80. बर्डनऑफप्रूफ (पुराव्याचीजबाबदारी) म्हणजेकाय?
81. कार्यवाहीच्यादाव्यातपुराव्याचीजबाबदारी कोणावरअसते
82. मुकासाक्षीदारकोणआहे ? मुकासाक्षीदारपुरावाकसादेऊशकतो
83. मृत्युपूर्वजबानीवरलघुटीपलिहा

84. Arvind intentionally leads Chirag to believe that one acre of a particular land belongs to him (Arvind), and influences Chirag to buy the land making full payment to Arvind. However, at the time of this sale, the land did not actually belong to Arvind. But after three months of the sale, Arvind becomes the owner of the said land. Now he seeks to set aside the sale between himself and Chirag.

- i. Can the sale be set-aside between them? Why?
- ii. Explain the 'doctrine' applicable to such cases with the help of relevant provisions / अरविंदचिरागलाजाणीवपूर्वकअसेविश्वासठेवण्यासप्रवृत्तकरतोकीविशिष्टजमीनएकएकरत्याच्या (अरविंद) च्यामालकीचीआहे, आणिअरविंदलासंपूर्णदेयदेउनजमीनखरेदीकरण्यासाठीचिरागचाप्रभावआहे. याविक्रीच्यावेळीहीजमीनप्रत्यक्षातअरविंदचीनव्हती. पणविक्रीच्यातीनमहिण्यांनंतरअरविंदत्याजागेचामालकबनला. आतातोस्वतः आणिचिरागयांच्यातझालेलेविक्रीबाजूलासारण्याचाप्रयत्नकरतो

- i. त्यांच्यादरम्यानझालेलेविक्रीकरारबाजूलासरतायेऊशकतोका?
- ii. संबंधिततरतुर्दीच्यासहाय्यानेअशाप्रकरणांनालागूअसलेल्यासिद्धांताचेस्पष्टीकरणद्या

85. Surbhi was pricked in the stomach by her Husband who was angry as she could not bring the dowry as per his demand from her parents. She was admitted to the hospital by her neighbor, and she narrated to them that her husband had caused the injuries. She also told the same to the on-duty policeman at the hospital Police-chowki. Later, Surbhi passed away.

- i. What will be the value of Surbhi's statement to her neighbor, in the trial that would be held against her husband?
- ii. Give landmark Judgment relevant to this situation with provision. / तिच्याआई-वडिलांच्यामागणीनुसारहुंडाआणूशकलानसल्यामुळेसंभ्रमझालेल्यातिच्यानवर्यानेसुरभीलापोटातखुपसलेहोते. तिलातिच्याशेजार्यानेरुग्णालयातदाखलकेलेआणितिलापतीनेजखमीकेल्याअसल्याचेत्यांनासांगितले. हॉस्पिटलमध्येहजरअसलेल्यातेथीलकर्तव्यदक्षपोलिसांनातिनेहीघटना सांगितले. नंतरसुरभीयांचेनिधनझाले.

- i. तिच्यानवऱ्याविरुद्धच्याखटल्याततिच्याशेजाऱ्याकडेअसलेल्यासुरभीच्याविधानाचेकायमूल्यअसेल?
- ii. तरतुदीसहयापरिस्थितीशीसंबंधितमहत्त्वाचानिकालद्या

86. Shani, Bunny, and Chunky plan to kill Khalid by hiring a contract killer Ahmed. After commission of the crime, Ahmed, the contract killer, was arrested by the police. Ahmed named all three people to be involved in the said crime. Bunny, however, denies his role in the commission of the subject crime. The police officer books all four as accused for the murder of Khalid

- iii. Can the police book Bunny as co-conspirator in this case? If yes, then give reason(s) with provision(s)
- iv. What will be the situation if Bunny did not actively take part in the commission of the crime, but only helped Shani and Chunky finding the killer?

शनी, बन्नीआणिचंकीकंत्राटकिलरअहमदलाभाड्यानेखालिदलाजिवेमारण्याचीयोजनाआखतआहेत. कॉन्ट्रॅक्टकिलरअहमदयालापोलिसांनीअटककेली. अहमदनेतिन्हीलोकांनायागुन्ह्यातसामीलअसल्याचेनावदिले. बन्नीमात्रयागुन्हेगारीच्यासामीलअसल्याचे भूमिकानाकारतो. खालिदच्याहत्येप्रकरणीपोलिसअधिकारीचारहीजणांनाआरोपीम्हणूनसुचीबुद्धकरतात.

- i. याप्रकरणातपोलिसबनीलासह-सूत्रधारम्हणूनबुककरूशकतात? जरहोय, तरतरतूद (कारण) सहकारणद्या

- ii. बन्नीनेगुन्ह्याच्याकमिशनमध्येसक्रियपणेभागनघेतल्यासकेवळशनिआणिचंकीलामारेकरीशोधण्यातमदतकेलीतर कायपरिस्थितीअसेल?
87. What is Secondary Evidence? Does it have any value in evidence? / दुय्यमपुरावा म्हणजेकाय? पुराव्यातत्याचेकाहीमूल्यआहेका?
88. What is an Estoppel? / प्रतिस्तंभतत्वाचीकबुलीम्हणजेकाय ?
89. What is a "cross-examination"? What questions are lawful in a cross - examination / उलटतपासणीम्हणजेकाय? उलटतपासणीतकोणतेप्रश्नकायदेशीरआहेत?
90. Explain the meaning of Plea of Alibi / अलिबीच्याप्लीयाचाअर्थस्पष्टकरा?
91. What is a Leading Question? / उत्तरसूचकप्रश्नम्हणजेकाय?
92. Explain what is meant by "Indirect Evidence"/ अप्रत्यक्षपुरावा" म्हणजेकायतेस्पष्टकरा?
93. Explain in short Presumption as to Electronic Messages / इलेक्ट्रॉनिकसंदेशांबद्दलचेगृहीतीके थोडक्यात समजावूनसांगा
94. Elaborate the scheme for Indian Evidence Act, 1872 / भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चीयोजनाविस्तृतकरा"
95. Explain Chapter VII of Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चे प्रकरण VII (७) स्पष्टकरा
96. Comment on "All confessions are admissions but all admissions are not confessions."/ "सर्वकबुलीजबाबहेकबुलीअसतातपरंतुसर्वकबुलीह्याकबुलीजबाबहोतनाहीत" यावरआपलेमतमांडा .
97. Explain the provisions relating to "Character When Relevant"/ चारित्र्यकेव्हासुसंगतहोतेयाबाबतच्यातरतुदी स्पष्टकरा
98. Explain Chapter VIII of Indian Evidence Act, 1872/ भारतीयपुरावाअधिनियम, १८७२चे प्रकरण VIII (८) स्पष्टकरा
99. Elaborate the definition for "Document"/ दस्तऐवजचीसंज्ञास्पष्टकरा
100. Elaborate "Proved", "Disproved" and "Not Proved" / "शाबीत", "नाशाबीत" आणि "बिनशाबीत" बाबतविस्तृतटीपलिहा
101. What is "Fact in Issue"?/विवादिततथ्यम्हणजेकाय?
102. Explain "May Presume, Shall Presume and Conclusive Proof"/ "गृहीतधरतायेईल, गृहीतधरीलआणिनिर्णायकपुरावा" स्पष्टकरा
103. Why the Evidence Act is deemed as "Lex Fori"? / पुरावाअधिनियमाला "लेक्सफोरी" म्हणूनकासंबोधलाजातो?
104. Explain Dying declaration. मृत्युपूर्वजबानीस्पष्टकरा.
105. State the difference between admission and confession. मान्यकरणेआणिकबुलीयातीलफरकस्पष्टकरा.
106. State any two presumptions under law of Evidence. भारतीयपुरावाकायद्याप्रमाणेकोणतेहीदोनगृहीतकेस्पष्टकरा.
107. Explain any three kinds of witnesses? कोणतेहीतीनसाक्षीदाराचेप्रकारस्पष्टकरा.
108. What do you understand by proper custody of a document of 30 yrs old? ३०वर्षजुन्याकागदपत्राचाताबायातुनतुम्हीकायअर्थकाढुशकता?
109. What do you understand by a certified copy? What Is its value? सांक्षाकितप्रतम्हणजेकाय? त्याचेमहत्त्वसांगा.
110. Explain public documents. सार्वजनिकदस्ताऐवजस्पष्टकरा.
111. Mr. A's death was very suspicious. His relative alleged that his death occurred due to poison. Whose witness will be relevant here? Why? श्रीअयांचामृत्युसंशयास्पदझाला. त्यांच्यामृत्युविषामुळेझालाआहे. इथेकुणाचीसाक्षसंबध्दआहे? का?
112. A document of 1987 is produced in respect of title of a property by the owner and possessor of the property. What presumption the court is permitted to take?

एकासंपत्तीच्यादाव्यामध्येमालकआणिताबेदाराकडुन१९८७चेलेखीपुरावेसादरकरण्यातआले.

सदरपुराव्यासंबंधीन्यायालयकायगृहीतधरुशकेल?

113. Defence lawyer objected to the question put to the witness by the public prosecutor on the ground that the question suggested the answer.

बचावपक्षाच्यावकीलानेसरकारीवकिलानेसाक्षीदारालाविचारलेल्याप्रश्नालाहरकतघेतली.

हाप्रश्नउत्तरसुचवितोअसेत्यांचेमहणणेहोते.

Explain such questions? असेप्रश्नविशदकरा.

Explain three examinations. तीनप्रकारच्यातपासण्यास्पष्टकरा.

114. What is meant by Res Gestae? रेसजेसटेमहणजेकाय?

115. "What is meant by Leading Questions? उत्तरसुचक प्रश्नमहणजेकाय?

116. "A deed contains blanks. Explain with aid of the relevant legal provisions whether evidence can be given of facts which would show how the blanks were to be filled? एकाविलेखातकोन्याजागाआहेत. संबंधितकायदेशीर

तरतुदीचेआधारेस्पष्टकराकीत्याजागाकशाप्रकारेभरण्याचेअभिप्रेतहोतेतेदाखवूशकणाऱ्यातथ्यांचापुरावादेतायेऊशकतो का?

117. "What do you understand by Conclusive Proof? निर्णायकपुरावामहणजेकाय?"

118. "What is the evidentiary value of the uncorroborated testimony of an Accomplice? सहअपराधयानेदिलेल्याअशासाक्षीचाज्यासाक्षीलापुष्टीमिळालेलीनाहीअशासाक्षीचेकायदेशीरमहत्वस्पष्टकरा."

119. "The question is whether Arun and Priya were married. Whether the fact that they were usually received and treated by their friends as husband and wife is relevant or not? Cite the relevant legal provision. अरुणवप्रियाहेविवहबद्धहोतेकीकायअसाप्रश्नआहे. उभयतांना त्यांचेमित्रसहसापतीवपत्नीअसेसमजूनगृहीतधरतवस्वीकारतअसतहेतथ्यसम्बद्धआहेका? संबंधितकायदेशीर तरतुदीचीनोंदकरा.

120. "A witness of whom nothing is known, is asked in cross-examination whether he is a dacoit. With the aid of the relevant legal provisions, explain whether such a question can be asked?"

ज्यासाक्षीदाराबद्दलकाहीचमाहितीनाहीत्यालाउलटतपासणीततोस्वतःडाकूआहेकिंवाकायअसेविचारण्यातआले.

असेप्रश्नविचारता येऊशकतातकाहेसंबंधितकायदेशीर तरतुदीचेआधारेस्पष्टकरा."

121. "What is the presumption relating to Dowry Death in the Indian Evidence Act, 1872? भारतीयसाक्षीपुरावाअधिनियम, १८७२अन्वये

हुंडाबळीच्याअपराधासंबंधीअसलेल्यागृहीतकाबद्दलथोडक्यातलिहा."

122. "A and B are jointly tried for the murder of C. It is proved that A said that he and B had murdered C. Whether the statement given by A is a confession? Discuss the relevancy of this statement with the aid of relevant legal provision. गच्याखुनाबद्दलकवख्यांचीसंयुक्तसंपरीक्षाहोते. गचाखूनखनेवमीकेलाअसेकमहणाल्याचेशाबीतहोते. कनेकेलेलेविधानहेकबुलीजबाबआहेका? संबंधितकायदेशीरतरतुदीआधारेसदरविधानाचीसंबद्धतास्पष्टकरा"

123. Briefly explain Estoppel. एस्टोपेल (प्रतिष्टंभक) बद्दललिहा."

124. Define "presumption", what do you mean by May Presume, shall presume and conclusive proof? अनुमानाचीव्याख्याद्या, अनुमानमहणजेकाय? अनुमानहापुरावाठरुशकतोका?

125. Can admissions be proved by or on behalf of the persons making them? If so, is the rule subject to any exceptions? ऍडमिशनदेणाराव्यक्तीस्वतःसिद्धकरुशकतोका? असंअसेलतरत्यालाकाहीअपवादआहेतका?

126. "Hear-say evidence is no evidence". Explain "ऐका-पुरावामहणजेपुरावानाही". स्पष्टकरणे

127. Differentiate between admission and confession. ऍडमिशनआणिकबुलीजबाबातफरककरा.

128. Explain the provision related to exclusion of oral evidence by documentary evidence. डॉक्युमेंटरीपुराव्यांद्वारेतोंडीपुरावावगळण्याशीसंबंधिततरतुदीस्पष्टकरा.

129. When are opinions of third person relevant according to Indian Evidence Act? भारतीयपुरावाकायद्यानुसारतृतीयव्यक्तीचीमतेकधीसंबंधितअसतात?

130. What is the difference between Judicial and Extra Judicial confession? Explain the evidentiary values. न्यायिकआणिअतिरिक्तन्यायिककबुलीजबाबातकायफरकआहे?

स्पष्टमूल्येसमजावूनसांगा.

131.. State briefly the facts and principles in the Pakala Narayan Swami v. Emperor. पाकलानारायणस्वामीविरुद्धसम्राटमधीलतथ्येआणितत्त्वेथोडक्यातसांगा.

132. Define Evidence and distinguish between oral and written Evidence. तोंडीआणिलिखितपुरावाफरककरा.

133. Now-a-days dying declaration has lost its creditability and authenticity, discuss. आतामरण्याच्याघोषणेनेत्याचीविश्वासाहताआणिसत्यतागमावलीआहे, चर्चाकरा.

Intellectual Property Rights

1. Short note on Copy Right
2. Information about Patent Act
3. Trade Mark
4. The BERNE CONVENTION
5. Compulsory licensing in patent
6. procedures to register patent by owner
7. Collective Mark
8. Copy right Infringement procedures
9. Right of the copy right holder
10. what is Intellectual property and its kinds
1. कॉपीराइटवरछोटीटीप
2. रूग्णकायद्याचीमाहिती
3. ट्रेडमार्क
4. बर्नेअधिवेशन
5. रूग्णामध्येअनिवार्यपरवाना
6. मालकाद्वारेरूग्णाचीनोंदणीकरण्यासाठीप्रक्रिया
7. सामूहिकचिन्ह
8. उजव्याउल्लंघनाचीप्रक्रियाकॉपीकरा
9. कॉपीराइटधारकाचाअधिकार
10. बौद्धिकसंपदाम्हणजेकायआणित्याचेप्रकार
11. What is Trade mark?/ 'व्यापारचिन्ह' म्हणजेकाय?
12. Explain the term 'design'?/ 'अभिकल्प' संज्ञास्पष्टकरा.
13. State the works in which copyright subsists/ कोणत्यारचनेतप्रतिलिपीअधिकारआढळतात ?
14. What are goods?/ वस्तू / मालम्हणजेकाय ?
15. Write note on: 'Compulsory Licensing in Patents' / टिपलिहा : एकस्वअंतर्गतसक्तीचापरवाना
15. Write short note on: 'Requirements of registration of designs' / टिपलिहा : 'अभिकल्पनोंदणीकरण्यासाठीच्याआवश्यकता'
11. Explain the features of Intellectual Property/ 'बौद्धिकसंपदा' यासंज्ञेचीठळकवैशिष्ट्येस्पष्टकरा
12. Discuss revocation of a patent/ एकस्वचेरद्दीकरणयावरचर्चाकरा.
13. Distinguish between an action of infringement of Trade Mark & passing off?/ व्यापारचिन्हअधिकेपाचीकृतीआणिउल्लंघनयातीलफरकस्पष्टकरा.
14. Explain: 'Fair Dealing' / स्पष्टकरा : 'योग्यसौदा'
15. Why do we need Intellectual Property System?
16. Who is entitled to apply for a patent?
17. Copyright is a bundle of rights. Explain.
18. What is a Patentable Invention?
19. Explain 'Well-Known Trademark'.
20. Write a note on Compulsory License.

21. What is 'Passing Off'?
22. What is 'Fair Dealing' under copyright law?
23. State the characteristics which a good trademark should possess.
24. Explain the factors responsible for piracy of copyrights
25. What are the characteristics of Trademark? / ट्रेडमार्कची वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
26. What is meaning of 'Intellectual Property'? / 'बौद्धिक संपत्ती' म्हणजे काय?
27. What are the works in which Copyright subsists? / कॉपीराइट असणारी कामे कोणती आहेत?
28. Elaborate the Characteristics of Copyright. / कॉपीराइटची वैशिष्ट्ये विस्तृत करा.
29. Write short note on- Anton Pillar Injunction. / अँटोनपिलर इनजंक्शन वर शॉर्ट नोट लिहा.
30. What is Geographical Indication? / भौगोलिक संकेत काय आहे?
31. What do you mean by "Patentable Invention"? / "पेटंट देबल शोध" म्हणजे काय?
32. What are characteristics of "Good Trademark"? / "गुड ट्रेडमार्क" ची वैशिष्ट्ये कोणती?
33. Outline through flow chart/diagram- Process of filing Patents. / फ्लो चार्ट / आकृतीद्वारे बाह्यरेखा- पेटंट भरण्याची प्रक्रिया.
34. Outline through flow chart/diagram- Process of filing Trademark / फ्लो चार्ट / आकृतीद्वारे बाह्यरेखा- ट्रेडमार्क दाखल करण्याची प्रक्रिया
35. Mr Ashwin, wants to use Oxygen as his trade mark for clothes and applies for registration of trade mark to the Registrar of Trade Marks. Will Mr Ashwin, succeed in registering the name Oxygen as trade mark of goods. / श्री अश्विन, कपड्यांसाठी ऑक्सिजनचा ट्रेडमार्क म्हणून वापर करू इच्छितो आणि ट्रेडमार्कच्या नोंदणीसाठी ट्रेडमार्कच्या निबंधकांकडे अर्ज करतो. श्री अश्विन, ऑक्सिजन हे नाव मालाचे ट्रेडमार्क म्हणून नोंदवण्यात यशस्वी होईल का?
36. SIMPSONS pharmaceutical Company claims to have invented a medicine for headache which gives instant relief in 2 minutes The tablet 'Xfast' is a combination of their previous two cold tablets Without any new invention. But 'Xfast' produces quicker relief. State with reasons whether 'XFast' tablet will be entitled for patent? / SIMPSONS फार्मास्युटिकल कंपनीने डोकेंदुखीवर 2 मिनिटांत झटपट आराम देणारे औषध शोधून काढल्याचा दावा केला आहे. 'Xfast' ही टॅब्लेट त्यांच्या आधीच्या दोन थंडगोळ्यांचे संयोजन आहे कोणताही नवीन शोध न लावता. परंतु 'Xfast' मुळे लवकर आराम मिळतो. कारणे सांगा. XFast' टॅब्लेट पेटंटसाठी पात्र होईल?
37. Write short note on the concept of Fair Dealing. / फेअर डीलिंगच्या संकल्पनेवर छोटी टीप लिहा.
38. "Copyright is a bundle of Right" Explain. / "कॉपीराइट हा हक्काचा समूह आहे" स्पष्ट करा.
39. Write short note on "Anton Pillar Order". / "अँटोनपिलर ऑर्डर" वर लहान टीप लिहा.
40. What are the various types of Intellectual Property Rights. / बौद्धिक संपदा अधिकारांचे विविध प्रकार कोणते आहेत
41. What is a Certification Trade Mark. / सर्टिफिकेशन ट्रेडमार्क म्हणजे काय
42. Write short note on Compulsory Licensing of Patents. / पेटंटच्या सक्तीच्या परवान्यावर छोटी टीप लिहा.
43. What is Patent of Addition? पेटंट ऑफ इडिशन म्हणजे काय
44. Write short note on Copyright Societies. / कॉपीराइट सोसायटी वर छोटी टीप लिहा.
45. Explain various civil and criminal remedies against infringement of copyright.
46. Define the following terms with respect to copyright: i) reprography ii) broadcast iii) author.
47. When is copyright deemed to be infringed?

48. What is the term of copyright in photograph cinematographic films and sound recording?
49. Define following terms with respect to patent: i) International application ii) person interested and iii) capable of industrial application
49. What is the patent of addition? What is the term for patent of addition? Can patent of addition be granted if the date of patent application of patent of addition is later than the date of filing of the application of the main invention?
50. What are the grounds for compulsory license? What are the terms and conditions of compulsory license?
51. Define the following terms with respect to trademark: i) deceptively similar ii) registered user iii) mark
52. What are the remedies available for infringement of trademark?
53. Explain the rights conferred by registration of trademark
54. What do you understand by intellectual property? Explain different types of intellectual property with suitable examples.
55. Define the following terms with respect to copyright –
i) Composer ii) government work iii) cinematographic film
56. What is the term of copyright in published literary, dramatic, musical and artistic work. What is the term of copyright in government work?
57. What does not amount to infringement of copyright?
58. Define the following terms with respect to patents: i) assignee ii) invention iii) true and first inventor
59. What is provisional and complete specification what are the contents of both the specifications?
60. Who can become a patent agent? What are the rights of patent agents? Where there name and addresses are entered?
61. Define following terms with respect to trademarks-i) package ii) collective mark and iii) registered user
62. Write short note on Appellate Board with reference to establishment, composition and qualification, term of office, salary, allowances, resignation and removal.
63. What is the procedure for registration of trademarks. What is the duration of registered trademark?
64. What are the three important requirements of an invention to qualify for patent? Explain with example
65. Discuss the various rights available to patentee? Are they absolute?
66. Enumerate any 6 categories of invention that are not patentable.
67. Discuss the various rights of trademark holder? Are there any limitations on those rights?
68. Discuss the terms and conditions of assignment and transmission of trademark. Is registration of assignment compulsory?
69. Explain passing off action. Is there any distinction between passing off and infringement?
70. "Copyright is a bundle of rights". Describe various rights enjoyed by an owner of the copyright.
71. Brief note on fair use provisions under copyright law of India
72. What is John Doe Order and Anton Pillar injunctive relief ?
73. Write note on trade secrets with examples. How is trade secret different from patents?

45 o 73

कॉपीराइटच्या उलंघनाविरुद्ध विविध दिवाणी आणि फौजदारी उपाय स्पष्ट करा

कॉपीराइटच्या संदर्भात खालील अटी परिभाषित करा

रेप्रोग्राफी ii) प्रसारण iii) लेखक

कॉपीराइटचे उलंघन केव्हा केले जाते

फोटोग्राफीक सीनेमाटोग्रफिक चित्रपट आणि ध्वनी रेकॉर्डिंग मध्ये कॉपीराइटची संज्ञा काय आहे

पेटंटच्या संदर्भात खालील अटी परिभाषित करा

अंतरराष्ट्रीय अर्ज ii) स्वारस्य असलेली व्यक्ती आणि iii) औद्योगिक अर्ज करण्यास सक्षम

जोडण्याचे पेटंट काय आहे?

अडीशनच्या पेटंटसाठी काय संज्ञा आहे,

जोडणीच्या पेटंटच्या अर्जाची तारीख मुख्य शोधाचा अर्ज दाखल करण्याच्या तारखेपेक्षा नंतरची असल्यास जोडणीचे पेटंट मंजूर केले जाऊ शकते का ?

अनिवार्य परवान्यासाठी कोणती कारणे आहेत सक्तीच्या परवान्याच्या अटीवर्ती काय आहेत

ट्रेडमार्कच्या संदर्भात खालील संज्ञा परिभाषित करा :

भार्मकपणेसमान ii) नोंदणीकृतवापरकर्ता iii) चिन्ह
 ट्रेडमार्कच्या उल्लंघनासाठी कोणते उपाय उपलब्ध आहेत
 ट्रेडमार्कच्या नोंदणीद्वारे प्रदान केलेले अधिकार स्पष्ट करा
 तुम्हांला बौद्धिक संपदा काय समजते? विविध प्रकारच्या बौद्धिक संपत्तीचे योग्य उदाहरणासह स्पष्टीकरण द्या
 कॉपीराईटच्या संदर्भात खालील अटी परिभाषित करा
 संगीतकार ii) सरकारी काम iii) सीनेमाटोग्रफिक चित्रपट
 प्रकाशित साहित्यिक, नाट्यमय, संगीत आणि कलात्मक कार्यामध्ये कॉपीराईटची संज्ञा काय आहे
 कॉपीराईटचे उल्लंघन कशा मुळे होत नाही
 पेटंटच्या संदर्भात खालील संज्ञा परिभाषित करा
 नियुक्ती ii) शोध iii) सत्य आणि पहिला शोधकर्ता
 तात्पुरते आणि संपूर्णतः पशील म्हणजे काय दोन्हीत पशीलता तील सामग्री काय आहे
 पेटंट एजंट कोण बऱ्या प्रकारचे? पेटंट एजंटचे अधिकार काय आहेत? नाव आणि पत्ते कोठे टाकले आहेत?
 ट्रेडमार्कच्या संदर्भात खालील संज्ञा परिभाषित करा:
 पकेज (package) ii) सामुहिक चिन्ह आणि iii) नोंदणीकृत वापरकर्ता
 स्थापना, रचना, आणि पात्रता, पदाची मुदत, पगार, भत्ते,
 राजीनामा आणि पदचुती या संदर्भात अपिलीय मंडळावर एकलघुटी पलिहा
 ट्रेडमार्कच्या नोंदणीची प्रक्रिया काय आहे? नोंदणीकृत ट्रेडमार्कचा कालावधी किती आहे
 पेटंटसाठी पात्र होण्यासाठी आविष्काराच्या तीन महत्वाच्या आवश्यकता काय आहेत? उदाहरणासह स्पष्ट करा
 पेटंटधारकांना उपलब्ध असलेल्या विविध अधिकारांची चर्चा करा? ते निरपेक्ष आहेत का?
 पेटंट करण्यायोग्य नसलेल्या शोधाच्या कोणत्याही ६ श्रेणीची गणना करा
 ट्रेडमार्कधारकाच्या विविध अधिकारांची चर्चा करा? त्या अधिकारावर काही मर्यादा आहेत का?
 असाइनमेंट आणि ट्रेडमार्कच्या प्रसाराच्या अटी व शर्तीवर चर्चा करा? असाइनमेंट नोंदणी अनिवार्य आहे का?
 पासिंग ऑफ अक्ट (Passing off) स्पष्ट करा? पासिंग आणि उल्लंघन यात काही फरक आहे का?
 "कॉपीराईट हा अधिकारांचा समूह आहे" कॉपीराईटच्या मालकाने उपभोगलेल्या विविध अधिकारांचे वर्णन करा
 भारताच्या कॉपीराईट कायद्यात गर्तवाजवी वापराच्या तरतुदी वरील संक्षिप्त टीप
 जॉन डो ओर्दोर आणि आटोन पिलर इंजेक्टी वेरेलीफ म्हणजे काय
 उदाहरणासह व्यापार गुपितावर टीप लिहा, व्यापार रहस्य पेटंट पेक्षा वेगळे कसे आहे

74. What is a Trade mark? / 'व्यापार चिन्ह' म्हणजे काय?
75. Explain the term 'design'? / 'अभिकल्प' संज्ञा स्पष्ट करा.
76. State the works in which copyright subsists / कोणत्या रचनेत प्रतिलिपी अधिकार आढळतात ?
77. What are goods? / वस्तू / माल म्हणजे काय ?
78. Write note on: 'Compulsory Licensing in Patents' / टिप लिहा : एकस्व अंतर्गत सक्तीचा परवाना
79. Write short note on: 'Requirements of registration of designs' / टिप लिहा : 'अभिकल्प नोंदणी करण्यासाठीच्या आवश्यकता'
80. Explain the features of Intellectual Property / 'बौद्धिक संपदा' या संज्ञेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
81. Discuss revocation of a patent / एकस्वचे रद्दीकरण यावर चर्चा करा.
82. Distinguish between an action of infringement of Trade Mark & passing off? / व्यापार चिन्ह अधिपक्षेपाची कृती आणि उल्लंघन यातील फरक स्पष्ट करा.
83. Explain: 'Fair Dealing' / स्पष्ट करा : 'योग्य सौदा'
84. Discuss the role of Intellectual Property in Economic Development of a country. देशाच्या आर्थिक विकासात बौद्धिक संपत्तीच्या भूमिकेविषयी चर्चा करा.
84. Explain the classification of Intellectual Property. बौद्धिक संपत्तीचे वर्गीकरण स्पष्ट करा.

85. Write a note on: (a) Collective Marks (b) Functions of trade mark. यावर एकटीपलिहा: (अ) सामूहिकगुण (ब) व्यापारचिन्हाचीकार्ये.
86. Explain the term "Copyright" "कॉपीराइट" संज्ञास्पष्टकरा
87. What is trade mark? What are the types of registered trade mark. व्यापारचिन्हाकायआहे? नोंदणीकृतव्यापारचिन्हाचेप्रकारकायआहेत.
88. Difference between copyright and patent protection. कॉपीराइटआणिपेटंटसंरक्षणामधीलफरक.
89. What is compulsory licensing in Patent? पेटंटमध्येअनिवार्यपरवानाम्हाणजेकाय?
90. What are the remedies available for infringement of Intellectual Property Rights? बौद्धिकसंपत्तीहक्कांचेउल्लंघनकरण्यासाठीकोणतेउपायउपलब्धआहेत?
91. Explain the term "Geographical Indications". "भौगोलिकनिर्देश" याची व्याख्याकरा
92. What is known as Industrial Design? इंडस्ट्रियलडिझाईनम्हाणूनकायओळखलेजाते?
93. Can the following words be registered? Support your answer with reasons खालीलशब्दनोंदवतायेतीलका? आपल्याउत्तरालाकारणांसहस्पष्टीकरणदया Nilgiri for coffee कॉफीसाठी 'नीलगिरी' BIOSCOPE in respect of cinematograph films चित्रपटसृष्टीतीलचित्रपटांच्यासंदर्भात 'बायोस्कोप
94. The word 'Best' can be registered as a Trademark for Letter-pads .Do you agree. लेटर - पॅडसाठी 'बेस्ट' हाशब्दट्रेडमार्कम्हाणूननोंदविलाजाऊशकतो. आपणसहमतआहातका ?
95. X prepared a questionnaire collecting certain objective facts relating to working of Solicitors. Is X entitled to a copyright on the questionnaire. एक्सनेसॉलिसिटरच्याकामाशीसंबंधितकाहीवस्तुनिष्ठतथ्येएकत्रितकरूनएकप्रश्नावलीतयारकेली. एक्सयाचाप्रश्नावलीवरीलकॉपीराइटसाठीहक्कआहेका ?
96. Who is responsible to ensure that the patent has not been infringed? पेटंटचेउल्लंघनझालेनाहीयाचीखात्रीकरण्यासाठीकोणजबाबदारआहे ?
97. Three people take the photograph of the TajMahal from three different corners. Is each of them entitled to a separate copyright of his photograph तीनव्यक्तीतीनवेगवेगळ्याकोप-यातूनताजमहालचेछायाचित्रघेतात. त्याप्रत्येकालात्याच्याछायाचित्रांच्यास्वतंत्रकॉपीराइटचाअधिकारआहेका ?
98. Can one claim copyright in a video film of a wildlife sanctuary produced by him? एखादीव्यक्तीनिर्मितवन्यजीवअभयारण्याच्याव्हिडिओ फिल्ममध्येकॉपीराइटचादावाकरूशकतेका ?
99. Which invention qualifies for the grant of a Patent? पेटंटमंजूरकरण्यासाठीकोणताशोधपात्रआहे.
100. An author who published a book in the year 1900, expires in 1960. Till what time will the copyright lasts? 1900 मध्येपुस्तकप्रकाशितकरणारालेखक 1960 सालीमरणपावला, कॉपीराइटकितीकाळटिकेल ?
101. A play is staged by the the School Drama Club in a school function attended by students . There is no fee charged for attending the play. Can the playwright sue the school Drama club for infringement? स्कूलड्रामाक्लबतर्फेविद्यार्थ्यांसाठीशाळेच्याकार्यक्रमातनाटकंरंगवलेगेले. नाटकातयेण्यासाठीकोणतेहीशुल्कआकारलेगेलेनाही. उल्लंघनकेल्याबद्दलनाटककारस्कूलड्रामाक्लबवरदावादाखलकरूशकतोका ?
102. 1. Define "Certification Trade mark". "प्रमाणपत्रव्यापारचिन्ह" परिभाषितकरा.
103. 2. Who can apply for the registration of a geographical indication? भौगोलिकनिर्देशांच्यानोंदणीसाठीकोणअर्जकरूशकतो?
104. 3. What are the qualifications for becoming a Patent Agent? पेटंटएजंटहोण्यासाठीपात्रताकायआहे?
105. 4. Define "Invention". "शोध" परिभाषितकरा.
106. 5. What are the terms of copyright in different types of work under Copyright Act 1957? कॉपीराइट1957 च्याअंतर्गतविविधप्रकारच्याकामांमध्येकॉपीराइटच्याअटीकोणत्याआहेत?
107. 6. The patented pharmaceutical product was not made in India but imported from Switzerland, so Mr. Anand applied for grant of compulsory licence for this product to

Controller. पेटेंटफार्मास्युटिकलउत्पादनभारतातयारकेलेगेलेनव्हतेतरस्विट्झर्लंडमधूनआयातकेलेगेले, तरश्री. आनंदयांनीयाउत्पादनासाठीअनिवार्यपरवान्यासाठीकंट्रोलरलाअर्जकेला.

108. Will Mr. Anand succeed to get compulsory licence? / श्रीआनंदअनिवार्यपरवानामिळविण्यातयशस्वीहोतीलका?
109. 7. Producer of Sound recording, Mr. Mallik made sound recording of old hindi famous movie song with new sets of instruments in new voice which was originally sung & made by Mr. Kumar. Mr. kumar initiated infringement proceeding against Mr. Mallik./ ध्वनीरेकॉर्डिंगचेनिर्माताश्री. मल्लिकयांनीजुन्याहिंदीप्रसिद्धचित्रपटाचेध्वनीमुद्रणकेलेश्रीकुमारयांनीमूळस्वरातगायलेआहेहेगाणेनवीनसेटसहआणि नवीनवाद्यांच्याआवाजातरेकॉर्डकेलेआहे. श्री. कुमारयांनीश्री. मल्लिकयांच्याविरुद्धउल्लंघनकार्यवाहीसुरूकेली.
110. State with reasons whether Mr. Kumar will succeed in infringement proceeding against Mr. Mallik?/ श्री.कुमारहेमल्लिकयांच्याविरुद्धउल्लंघनकार्यातयशस्वीहोईलकीनाहीयाचीकारणेस्पष्टकर?
111. 8. XYZ salt manufacturing company applied for registration of TM "Talra" for their salt product. Registrar of TM refused to register the said TM. एकसवायझेडमीठउत्पादककंपनीनेत्यांच्यामीठउत्पादनासाठीटीएम "ताल्टा" नोंदणीसाठीअर्जकेला. टीएमच्यारजिस्ट्रारनेटीएमचीनोंदणीकरण्यासनकारदिला.
112. State with reasons whether Registrar's decision was right or wrong./ निबंधकांचानिर्णययोग्यहोताकीचूकहोताहेकारणांसहस्पष्टकरा
113. Dr. M has invented a new method of treatment for removal of kidney stones, which is painless & less costly. Dr. "M" applies for registration of patent for new method of treatment invented by him. डॉ. एमयांनीमूत्रपिंडातीलदगडकाढूनटाकण्यासाठीउपचारांचीनवीनपद्धतशोधलीआहे, जीवेदनाहीनआहेआणिकमीखर्चिकआहे डॉ. "एम" नवीनशोधलावलेल्याउपचारपद्धतीसाठीपेटंटच्यानोंदणीसाठीअर्जकरतात.
114. Will Dr. M succeed to get Patent? State & explain the provisions of law in support of your answer.
115. डॉएमपेटंटमिळविण्यातयशस्वीहोईलका? आपल्याउत्तराच्यासमर्थनार्थकायद्यातीलतरतुदीसांगाआणित्याचेस्पष्टीकरणद्या.
116. 10. XYZ mineral water manufacturing company applied for registration of TM "H2O" for their mineral water bottle. / एकसवायझेडमिनरलवॉटरमॅन्युफॅक्चरिंगकंपनीनेत्यांच्या " टीएम " एच2 ओच्यापाण्याचीबाटलीच्या नोंदणीसाठीअर्जकेला.
117. State with reasons whether Registrar of TM would register the said TM. / टीएमचेकुलसचिवयांनीटीएमचीनोंदकेलीकायाचीकारणेसांगा.
118. What are the characteristics of Trademark?/ . ट्रेडमार्कचीवैशिष्ट्येकोणतीआहेत?
119. What is meaning of 'Intellectual Property'?/ 'बौद्धिकसंपत्ती' म्हणजेकाय?
120. What are the works in which Copyright subsists?/ कॉपीराइटअसणारीकामेकोणतीआहेत?
121. Elaborate the Characteristics of Copyright./ कॉपीराइटचीवैशिष्ट्येविस्तृतकरा.
122. Write short note on- Anton Pillar Injunction. / अँटोनपिलरइनजंक्शनवरशॉर्टनोटलिहा.
123. What is Geographical Indication?/ भौगोलिकसंकेतकायआहे?
124. What do you mean by "Patentable Invention"?/ "पेटंटटेबलशोध" म्हणजेकाय?
125. What are characteristics of "Good Trademark"?/ . "गुडट्रेडमार्क" चीवैशिष्ट्येकोणती?
126. Outline through flow chart/diagram- Process of filing Patents./ फ्लोचार्ट / आकृतीद्वारेबाह्यरेखा- पेटंटभरण्याचीप्रक्रिया.
127. Outline through flow chart/diagram- Process of filing Trademark/ फ्लोचार्ट / आकृतीद्वारेबाह्यरेखा- ट्रेडमार्कदाखलकरण्याचीप्रक्रिया
128. What do you understand by intellectual property? Explain different types of intellectual property with suitable examples.
129. Define the following terms with respect to copyright: i) reprography ii) broadcast iii) author.
130. When is copyright deemed to be infringed?

131. What is the term of copyright in photograph cinematographic films and sound recording?
132. Define following terms with respect to patent: i) International application ii) person interested and iii) capable of industrial application
133. What is the patent of addition? What is the term for patent of addition? Can patent of addition be granted if the date of patent application of patent of addition is later than the date of filing of the application of the main invention?
134. What are the grounds for compulsory license? What are the terms and conditions of compulsory license?
135. Define the following terms with respect to trademark: i) deceptively similar ii) registered user iii) mark
136. What are the remedies available for infringement of trademark?
137. Explain the rights conferred by registration of trademark
- 128 to 137

तुम्हांला बौद्धिक संपदा काय समजते ? विविध प्रकारच्या बौद्धिक संपत्तीचे योग्य उदाहरणासह स्पष्टीकरण द्या

कॉपीराईटच्या संदर्भात खालील अटी परिभाषित करा

रेप्रोग्राफी ii) प्रसारण iii) लेखक

कॉपीराईटचे उलंघन केव्हा केले जाते

फोटोग्राफीक सीनेमाटोग्राफिक चित्रपट आणि ध्वनी रेकॉर्डिंगमध्ये कॉपीराईट ची संज्ञा काय आहे पेटंटच्या संदर्भात खालील अटी परिभाषित करा

अंतरराष्ट्रीय अर्ज ii) स्वारस्य असलेली व्यक्ती आणि iii) औद्योगिक अर्ज करण्यास सक्षम

जोडण्याचे पेटंट काय आहे ? अडीशनच्या पेटंटसाठी काय संज्ञा आहे , जोडणीच्या पेटंटच्या अर्जाची तारीख मुख्य शोधाचा अर्ज दाखल करण्याच्या तारखेपेक्षा नंतरची असल्यास जोडणीचे पेटंट मंजूर केले जाऊ शकते का ?

अनिवार्य परवान्यासाठी कोणती कारणे आहेत सक्तीच्या परवान्याच्या अटी व शर्ती काय आहेत ट्रेडमार्कच्या संदर्भात खालील संज्ञा परिभाषित करा

भार्मकपणे समान ii) नोंदणीकृत वापरकर्ता iii) चिन्ह

ट्रेडमार्कच्या उल्लंघनासाठी कोणते उपाय उपलब्ध आहेत

ट्रेडमार्कच्या नोंदणीद्वारे प्रदान केलेले अधिकार स्पष्ट करा

INSURANCE

1. What are the different types of perils? विविधप्रकारचेधोकेकायआहेत
2. what are the different modes of discharge of insurance contractविमाकराराच्याडिस्चार्जच्याविविधपद्धतीकायआहेत?
3. Enumerate principle of Indemnity in General Insuranceसामान्यविम्यामध्येनुकसानभरपाईचेतत्त्वमोजा
4. Explain the nature of Fire Insurance CONTRACTफायरइन्शुरन्सकॉन्ट्रॅक्टचेस्वरूपस्पष्टकरा
5. What are the power and functions of the I.R.D.AIRDA चीशक्तीआणिकार्येकायआहेत

6. The provision of Assignment has been explained under section 38 of Insurance Act 1938 विमाकायदा 1938 च्या कलम 38 अंतर्गत असाइनमेंटची तरतूद स्पष्ट केली आहे.
7. What is Lapse of Policy लॅप्स ऑफ पॉलिसी म्हणजे काय
8. What is Pirate समुद्री डाकू म्हणजे काय
9. Floating policy by ship जहाजाद्वारे फ्लोटिंग पॉलिसी
10. What is Aleatory contract Aleatory करार म्हणजे काय?
11. Main condition of Children Endowment policy?
12. What is suicide clause?
13. What is disability benefit?
14. What is Maturity of policy?
15. What is meant by 'Uberrima fides'?
16. What is an Aleatory Contract?
17. What is Cargo Insurance?
18. What is 'Lost and not lost clause'?
19. What is the duration of Motor Insurance Policy?
20. What is insurable property under The Marine Insurance Act, 1963?
11. मुलांच्या देणगी विमा पत्राच्या मुख्य अटी कोणत्या
12. अपंगत्व लाभ म्हणजे काय
13. आत्महत्या क्लेम म्हणजे काय
14. पॉलीसीचा परिपक्वता म्हणजे काय
15. उबेरीमा फडेस म्हणजे काय
16. अलिटरी करार म्हणजे काय
17. कार्गो विमा म्हणजे काय
18. रद्द झालेल्या वरून झालेले क्लेम म्हणजे काय
19. मोटर विमा पॉलीसीचा कालावधी किती आहे
20. सामुद्रिक विमाकायदा 1963 अंतर्गत विमा योग्य मालमत्ता म्हणजे काय?
21. What are the fundamental principles of insurance?
22. What are the functions of insurance?
23. Write the difference between double insurance and reinsurance?
24. Explain the importance of 'Uberrimae fide' in insurance.
25. What are the elements of risk in life insurance?
26. Write a brief note on insurance of motor vehicle against third-party risks.
27. Write a note on advantages and disadvantages of whole life policies.
28. Describe the subject matter of Marine Insurance.
29. What are the incidental losses covered in Fire Insurance?
30. What is the purpose of Public Liability Insurance Act, 1991?
31. State any 3 functions of IRDAI?
32. In case of a motor insurance policy who is the third party?
33. Public Liability compulsory policy is result of which Act and which event triggered the need for the same?
34. Explain in brief any three type of life insurance policies.
35. Explain the concept of Indemnity.
36. What is role of Third Party Administrator?
37. Mention any 3 kinds of marine insurance policies
38. Explain the role of an underwriter in insurance company
39. Explain the principle of uberrima fides and its significance in insurance.
40. What do you understand by the insurable interest? Explain with an example.
31. IRDAI ची कोणतीही 3 कार्ये सांगा?
32. मोटर विमा पॉलीसीच्या बाबतीत तृतीयपक्ष कोण आहे?
33. सार्वजनिक दायित्व अनिवार्य धोरण हे कोणत्या कायद्याचे परिणाम आहे आणि कोणत्या घटनेमुळे त्याची गरज निर्माण झाली?
34. कोणत्याही तीन प्रकारच्या जीवन विमा पॉलीसी थोडक्यात स्पष्ट करा.

35. नुकसानभरपाईचीसंकल्पनास्पष्टकरा.
36. तृतीयपक्षप्रशासकाचीभूमिकाकायआहे?
37. कोणत्याही 3 प्रकारच्यासागरीविमापॉलिसींचाउल्लेखकरा
38. विमाकंपनीतअंडररायटरचीभूमिकास्पष्टकरा
39. उबेरिमाफिडेसचेतत्वआणिविम्यामध्येत्याचेमहत्त्वस्पष्टकरा.
40. विमायोग्यव्याजतुम्हालाकायसमजते? उदाहरणासहस्पष्टकरा.
41. Main condition of Children Endowment policy?
42. What is disability benefit?
43. What is suicide clause?
44. What is Maturity of policy?
45. What is meant by 'Uberrima fides'?
46. What is an Aleatory Contract?
47. What is Cargo Insurance?
48. What is 'Lost and not lost clause'?
49. What is the duration of Motor Insurance Policy?
50. What is insurable property under The Marine Insurance Act, 1963?
51. Who is Actuary, Under the Life Insurance business?
52. What is suicide clause?
53. What is the meaning of Maritime Perils under Marine Insurance Act, 1963?
54. What is Fire Insurance Business?
55. What is Aleatory Contract?
56. What is General Insurance?
57. What do you mean by Double Insurance?
58. What do you mean by Premium?
59. What is total loss in Marine Insurance?
60. What is mean by Contribution?
61. State the 'Principle of no fault' under Public Liability Insurance Act, 1991.
62. Name the different perils of seas.
63. What is principle of indemnity in case of fire?
64. What is meaning of Maturity of policy?
65. What is Discharge of Contract?
66. What is disability benefits?
67. What is 'Touch and Safety' clause?
68. What is Freight Insurance?
69. What is Maritime perils?
70. Who is an appointing authority of the chairman of the corporation as per the Life Insurance Corporation Act 1956?
41. मुलांच्यादेणगीविमापत्रच्यामुख्यअटीकोणत्या
42. अपंगत्वलाभम्हणजेकाय
43. आत्महत्याक्लाजम्हणजेकाय
44. पॉलीसीचापरिपक्वताम्हणजेकाय
45. उबेरीमाफडेसम्हणजेकाय
46. अलिटरीकरारम्हणजेकाय
47. कार्गोविमाम्हणजेकाय
48. रद्दझालेल्यावरदनझालेलेक्लौजम्हणजेकाय
49. मोटरविमापॉलीसीचाकालावधीकितीआहे
50. सामुद्रिकविमाकायदा१९६३अंतर्गतविमायोग्यमालमत्ताम्हणजेकाय
51. जीवनविमाव्यवसातर्गतएकच्युरीकोणआहे
52. आत्महत्याक्लाजम्हणजेकाय
53. सागरीविमाकायदा१९६३अंतर्गतसागरीसंकटाचाअर्थकायआहे
54. अग्नीविमाव्यवसायम्हणजेकाय
55. अलिटरीकरारम्हणजेकाय
56. सामान्यविमाम्हणजेकाय
57. दुहेरीविमाम्हणजेकाय
58. हफता (प्रीमियम) म्हणजेकाय
59. सागरीविम्यामध्येएकूणतोडाम्हणजेकाय

60. योगदानम्हणजेकाय
61. सार्वजनिकउत्तरदीयीत्वविमाकायदा१९९१अंतर्गत “कोणतेहीदोषनसलेलेतत्त्व” सांगा
62. समुद्राच्याविविधसंकटांचीनावेसांगा
63. आगलागल्यासनुकसानभरपाईचेतत्त्वकायआहे
64. विमापत्राच्यापरिपक्वताचाअर्थकायआहे
65. डीचार्जऑफकॉन्ट्रक्टाम्हणजेकाय
66. अपंगत्वलाभम्हणजेकाय
67. टचअण्डसेफटीकलमकायआहे
68. मालवाहतूकविमाम्हणजेकाय
69. सागरीसंकटम्हणजेकाय
70. जीवनविमामहामंडळाकायदा१९५६नुसारमहामंडळाच्याअध्यक्षाचीनियुक्तीकरणारेअधिकारीकोणआहेत.
71. Explain third party motor insurance. / 1. थर्डपार्टीमोटरविमास्पष्टकरा.
72. Explain the Perils of Sea. / २. समुद्राचेधोकेस्पष्टकरा.
73. Discuss in detail the Doctrine of Subrogation and Contribution. / Sub. सबोगोशनआणिकॉन्ट्रिब्युशनशिकवणतत्त्वप्रणालीस्पष्टकरा.
74. Explain claims tribunal under the Motor Vehicles Act, 1988. / Claims. मोटारवाहनअधिनियम 1988 अन्वयेदावान्यायाधिकरणाचेस्पष्टीकरणद्या.
75. Explain Causa Proxima. / 5. कौसाप्रॉक्सिमास्पष्टकरा.
76. Explain Hull insurance and Cargo insurance. / 6. हलविमाआणिकार्गोविमास्पष्टकरा.
77. Explain the ingredients of contract of insurance. / 7. विम्याच्याकराराचेघटकस्पष्टकरा.
78. Explain insurable interest in detail. / 8. विमायोग्यनफास्पष्टकरा.
79. Explain Voyage in detail. / 9. व्हॉएजचेस्पष्टीकरणद्या.
80. Explain the Double Insurance and Reinsurance. / १०. दुहेरीविमाआणिपुनर्विमास्पष्टकरा.
81. What is social insurance?
82. What is constructive total loss?
83. What are the powers of IRDA?
84. What is causa proxima?
85. What is the liability of the life insurance company if the assured commits suicide ?
86. Santosh insured his sugar in the godown against fire for an amount of Rs.50 lakhs. In a fire accident his sugar stock worth of Rs.38 lakhs lost by fire. To what extent does the insurance company liable for the loss? संतोषनेगोदामातत्याच्यासाखरेचा50 लाखरुपयांचाविमाउतरवला. एकाआगीच्यादुर्घटनेतत्यांचा38 लाखांचासाखरसाठाआगीतबुडाला. विमाकंपनीकितीप्रमाणाततोत्यासजबाबदारआहे?
87. Shankar received the insurance amount in full and final settlement of his claim. But the company made a delay in payment of the amount. Whether Shankar is having right to make a complaint for delay in payment? शंकरयांनात्यांच्यादाव्याच्यापूर्णवअंतिमतोडग्यातीलविमारक्कममिळाली. परंतुकंपनीनेरक्कमभरण्यासउशीरकेला. देयदेण्यासविलंबझाल्याबद्दलशंकरयांनातक्रारकरण्याचाअधिकारआहेकीनाही.
88. 8. The policy on a ship on a round voyage from Mumbai to Chennai. But from Chennai to Mumbai she neglected to take sufficient coal as its fuel to reach Mumbai and as a consequence she had to burn some her fittings and cargo as fuel and claimed the loss. Whether insurer is liable for such a loss? मुंबईतेचेन्नईयाप्रवासजहाजावरीलधोरण. परंतुचेन्नईतेमुंबईकडेजाण्यासाठीइंधनम्हणूनपुरेसेकोळसाघेण्याकडेतिनेदुर्लक्षकेलेआणिपरिणामीतिलातिचेफिटिंगव मालवाहतूकपेटवूनघ्यावेलागलेआणिनुकसानझाल्याचादावाकेला. अशानुकसानीस विमादेणाराजबाबदारआहेकीनाही?
89. Ram issued insurance policy from insurance company. He already have health problems before issuing this policy. Which principle is used in this situation? Explain / रामयांनीविमाकंपनीकडूनविमापॉलिसीजारीकेली. हेधोरणजारीकरण्यापूर्वीत्यालाअगोदरचआरोग्यसमस्याआहेत. यापरिस्थितीतकोणतेतत्त्ववापरलेजातेआणित्याससविस्तरपणेस्पष्टकरा?

90. Is it true that husband has insurable interest in his wife's life? Explain. हेखरंआहेकानवज्यालाआपल्याबायकोच्याआयुष्यातविमायोग्यनफाअसतो? स्पष्टकरा.
91. What is insurable property under the Marine Insurance? सागरीविमाअंतर्गतविमाकरण्यायोग्यमालमत्ताम्हणजेकाय?
92. What is suicide clause? सुसाईडक्लोजम्हणजेकाय?
93. What is the meaning of Maritime Perils? मेरीटाइमपेरिल्सचाअर्थकायआहे?
94. What is Uberrima fides? उबेरिमाफाईड्सम्हणजेकाय?
95. What is Fire Insurance business? फायरविमाव्यवसायम्हणजेकाय?
96. What is Aleatory Contract? अलेएटरीकॉन्ट्रॅक्टम्हणजेकाय?
97. What is General Insurance? सामान्यविमाम्हणजेकाय?
98. What do you mean by Maturity of Policy? पॉलिसीमॅच्युरिटीम्हणजेकाय?
99. What do you mean by Double Insurance? दुहेरीविमाम्हणजेकाय?
100. Define- Insurance Contract. व्याख्याकरा - विमाकरण.
101. "Briefly discuss the main provisions of 'Uberrima Fides' 'उबेरीमाफिडेस' च्यामुख्यतरतुदींबद्दलथोडक्यातचर्चाकरा."
102. "Discuss the concept of 'Public Liability Insurance' 'पब्लिकलेबिलिटीइन्शुरन्स' वरएकसंक्षिप्तनोटलिहा ?"
103. Write a short note on the essential features of a Marine Insurance Policy सागरीविमापॉलिसीच्याआवश्यकवैशिष्ट्यांबद्दलएकसंक्षिप्तनोटलिहा ?
104. "Mention any Five ways in which you can prevent Fire Accidents कोणत्याहीपाचमार्गांचाउल्लेखकराज्याद्वारेआपणअग्निशमनअपघातरोखूशकता ?
105. "What do you understand by 'Term Insurance' 'टर्मइन्शुरन्स' वरएकसंक्षिप्तनोटलिहा ?"
106. Write a Note on the Functions of the I.R.D.A.I आई. आर. डी. ऐ. आईच्याप्रमुखकार्यांवरएकनोटलिहा ?
107. "Explain the concept of 'Annuity' 'अन्नुईटी' वरएकीनोटलिहा ?"
108. "Mention any Three Advantages and Three Disadvantages of 'Group Insurance' 'ग्रुपइन्शुरन्स' चेकोणतेहीतीनफायदेआणितीनतोटेआहेतत्यालिहा ?"
109. "Discuss the salient features of the famous 'New India Assurance Co ltd v State Trading Corporation of India' case 'न्यूइंडियाअशुरन्सकंपनीलिमिटेडविरुद्धस्टेटट्रेडिंगकॉर्पोरेशनऑफइंडिया' केसकायदाबद्दलएकसंक्षिप्तनोटलिहा ?
110. "Mention any Three Advantage and Three Limitations of a 'Keyman Insurance Policy'? 'कीमॅनपॉलिसी' च्याकोणत्याहीतीनफायद्यावतीनमर्यादांचाउल्लेखकरा ?"

BANKING LAW and Negotiable

1. What is Negotiable instruments, and its kinds
2. What is the difference between Promissory Note and Cheque
3. Mention difference between Bill of Exchange and a cheque
4. If a cheque issued against consideration is bounced, what is the criminal law consequences
5. What are the different types of negotiation
6. Write the essential elements of promissory note
7. What are difference type of endorsement
8. What is section 138 of the negotiable instruments act ? what is its provision
9. What are the rights of a holder in due course
10. Define foreign bill of exchange
11. Define "Promissory Note". "वचनचिठ्ठी" यासंज्ञेचीव्याख्यालिहा
12. What is "Indorsement"? "पृष्ठांकन" म्हणजेकाय ?
13. What is the meaning of "bearer instrument" and "order instrument"? "धारणीपत्रक" आणि "आदेशीपत्रक" याचाअर्थकाय?
14. Write any three reasons for dishonour of a cheque. धनादेशाचाअनादरहोण्याचीकोणतीहीतीनकारणेलिहा.
15. Who is "holder in due course"? "साधिकारधारक" कोणअसतो ?

16. Write any three points of distinction between Bill of Exchange and Cheque.
हुंडी आणि धनादेशांमधील फरकाचे कोणतेही तीन मुद्दे लिहा.
 17. Write the meaning of "instruments negotiable by custom" ?
"रूढी अथवा परंपरेने चलनक्षम असणारी पत्रके" याचा अर्थ लिहा.
 18. What is acceptance of bill of exchange? "हुंडीची स्विकृती" म्हणजे काय?
 19. State the rules of calculating date of maturity of a negotiable instrument.
चलनक्षम पत्रकाच्या मुदतपूर्तीचा दिनांक निश्चित करण्याबाबतचे नियम लिहा.
 20. What is "crossing of cheques" ? "धनादेशांचे खांकन" म्हणजे काय?
 21. Explain the salient features of the Banking Regulations Act – 1949. in brief.
 22. Differentiate between promissory note and bill of exchange
 23. Write a short note on Different types of Deposits.
 24. Explain the features of a negotiable instrument.
 25. Explain Banker as Borrower.
 26. Explain Reserve Bank as a lender of last resort.
 27. State the qualifications for the appointment of as a "presiding officer" of Debt Recovery Tribunal.
 28. What is "bank rate" under Reserve Bank of India Act.
 29. Write a Brief note on SEBI
 30. What is cash reserve ratio under the RBI Act.
21. बँकिंग नियमन कायदा – १९४९ ची ठळक वैशिष्ट्ये थोडक्यात सांगा.
 22. प्रॉमिसरी नोट आणि बिल ऑफ एक्सचेंज मध्ये फरक करा वेगवेगळ्या प्रकारच्या ठेवींवर एक छोटी टीप लिहा.
 - 23.
 24. निगोशिएबल इन्स्ट्रुमेंट ची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 25. बँकरला कर्जदार समजावून सांगा.
 26. रिझर्व्ह बँक ही शेवटची कर्ज देणारी म्हणून समजावून सांगा.
 27. कर्जवसुली न्यायाधिकरणाचा "पीठासीन अधिकारी" म्हणून नियुक्तीसाठी पात्रता सांगा.
 28. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया कायद्यानुसार "बँक दर" म्हणजे काय?
 29. SEBI वर एक संक्षिप्त नोट लिहा
 30. RBI कायद्यानुसार रोख राखीव प्रमाण काय आहे.
31. Provisions of RBI Act relating to the composition of the Central Board.
 32. Provisions relating to disqualifications of directors of the Central Board.
 33. Meetings of the Central Board.
 34. Kinds of business RBI is not authorised to transact.
 35. Name the core functions of RBI.
 36. Obligations of the RBI in respect of One rupee coins.
 37. What is credit information?
 38. Reserve Fund.
 39. Define Money market instruments.
 40. Section 53 weekly returns.
 41. Cash reserve ratio.
 42. Difference between CRR & SLR.
 43. Demand liabilities & Time Liabilities.
 44. Qualification of Chairman of a banking company.
 45. Prohibition of common directors.
 46. Power of the RBI to appoint additional directors.
 47. Prohibition on trading by banks.
 48. Restriction on payment of dividend by banking companies.
 49. Reserve fund of a banking company.
 50. Restrictions on loans & advances.
 51. Restriction on power to remit debts.
 52. Licensing of banks and branches.
 53. Licensing banks under Banking regulation Act.
 54. Return of unclaimed deposits.
 55. Depositors education & awareness fund.
 56. Winding up by the High Court of Banking Companies.
 57. Compromise or arrangement with creditors.
 58. Nomination for deposits & safe deposit lockers.
 59. Define a Co-operative Bank under RBI Act, 1934.
 60. Definition of bankers books under the Bankers Books of Evidence Act.

61. Define Bank under Recovery of Debts due to Banks & Financial Institutions Act, 1993.
62. Secured creditor under Recovery of Debts due to Banks & Financial Institutions Act, 1993.
63. Debt Recovery Tribunal
64. Debt Recovery & Appellate Tribunal.
65. Promissory note.
66. Ingredients of a bills of exchange.
67. Bills in sets.
68. Drawee in case of need.
69. Truncated cheque & Cheque in an Electronic form.
70. Marked cheques.
71. Special crossing a cheque.
72. What is countermanding of a cheque?
73. Garnishee orders.
74. What is payment in due course.
75. Holder in due course.
76. Inchoate stamped instruments.
77. Ambiguous instruments.
78. Facultative endorsement.
79. Endorsement in blank.
80. Negotiation Back.
81. Maturity of a negotiable instrument.
82. What is material alteration.
83. Discharge of parties by operation of Law.
84. Presentment of a promissory note for sight.
85. Noting and protest.
86. SEBI Functions.

31. केंद्रीयबोडाचारचेनशीसंबंधितआरबीआयकायद्यातीलतरतुदी
32. केंद्रीयमंडळाच्यासंचालकांच्याअपात्रतेशीसंबंधिततरतुदी
33. केंद्रीयमंडळाच्याबैठका
34. व्यवसायाचेकोणतेप्रकारRBIलाव्यवहाराकरताअधिकृतनाहीत
35. आरबीआयच्यामुख्यकार्याचीनावेसांगा
36. आरबीआयच्याजबाबदाऱ्या - " मीएकरूपयाच्यानाण्याचाआदरकरतो"
37. क्रेडीटमाहीतकायआहे
38. राखीवनिधी
39. पैसाबाजारसाधनाचीव्याख्याकरा
40. कलम५३,साप्ताहिकरीटर्न
41. रोखराखीवप्रमाण
42. सीआरआरआणिएसएलआरमधीलफरक
43. मागणीदायीत्वेआणिवेळदायीत्वे
44. बँकिंगकंपनीच्याअध्यक्षाचीपात्रता
45. सामान्यसंचालकानामनाई
46. अतिरिक्तसंचालकांचीनियुक्तीकरण्याचाआरबीआयचाअधिकार
47. बँकांकडूनव्यापारकरण्यावरबंदी
48. बँकिंगकंपन्यांकडूनलाभांशदेण्यावरनिर्बंध
49. बँकिंगकंपनीचाराखीवनिधी
50. कर्जआणिअधिकषवरीलनिर्बंध
51. कर्जमाफकरण्याच्याशक्तीवरनिर्बंध
52. बँकाआणिशाखांचापरवाना
53. बँकिंगनियमनकायद्याअंतर्गतबँकानापरवानादेणे
54. दावानकेलेल्याठेवीपरतकरा
55. ठेविदारशिक्षणआणिजागरूकतानिधी
56. बँकिंगकंपन्याउच्चन्यायालयानेबंदकरणे

57. कर्जदाराशीतडजोडकिंवाव्यवस्था
 58. ठेवीआणिसुरक्षितठेवलॉकरसाठीनामांकन
 59. आरबीआयकायदा, १९३४अंतर्गतसहकारीबँकेचीव्याख्याकरा
 60. बँकसबुक्सऑफएविडेन्सएक्टअंतर्गतबँकसबुक्सचीव्याख्याकरा
 61. बँकाआणिवित्तीयसंस्थाकायदा, १९९३मध्येकर्जाच्यावसुलीअंतर्गतबँकेचीव्याख्याकरा
 62. बँकाआणिवित्तीयसंस्थाअधिनियम, १९९३मध्येकर्जाच्यावसुलीअंतर्गतसुरक्षितकर्जदार
 63. कर्जवसुलीन्यायाधीकरणे
 64. कर्जवसुलीआणिअपीलन्यायाधीकरण
 65. शपथपत्र
 66. बिलऑफएक्सचेजचेघटक
 67. संचामध्येबिले
 68. गरजअसल्यासद्राव (Draw)
 69. इलेक्ट्रॉनिकस्वरूपातकापलेलाचेकआणिचेक
 70. चिन्हांकितचेक
 71. विशेषचेकक्रॉसिंग
 72. चेकचेकाउटरमांडीगम्हणजेकाय
 73. गार्निशआदेश
 74. योग्यवेळेतपेमेंटकायआहे
 75. योग्यवेळीधारक
 76. Ichoateमुद्रांकितसाधने
 77. अस्पष्टसाधने
 78. प्राधीकारीपृस्तांकन (facultiveEndorsement)
 79. शिक्कामोर्तब
 80. वाटाघाटीपरत
 81. निगोशिएबलइंस्टुमेंटचीपरिपक्वता
 82. भौतिकबदलम्हणजेकाय
 83. कायद्याच्याऑपरेशनद्वारेपक्षांचीसुटका
 84. दृष्टीसाठीवचनपत्रसादरकरणे
 85. नोटबंदीआणिनिषेध
 86. सेबीचीकार्ये
87. Who appoints the auditors of the RBI and is there a minimum number of auditorsto be appointed for the RBI under the RBI Act?
आरबीआयच्यालेखापरीक्षकाचीनेमणूककोणकरतेआणिआरबीआयकायद्यानुसारआरबीआयसाठीकिमानऑडिटर्सने मलेजावेतयाबाबदतरतुदआहेका?
88. Write a fact and the principle laid down in this Shiva Bhai Zaverbhai Patel v. Reserve Bank of India शिवाभाऊझावरभाईपटेलवि.
रिझर्व्हबँकऑफइंडियामध्येलिहिलेलेसत्यआणितत्त्वलिहा.
89. If Mr. 'X' is a director of a banking company, can he be appointed as a director of another banking company? If yes, under what provision of the Banking Regulation Act? 'एक्स'
जर एखाद्याबँकिंगकंपनीचासंचालकअसेलतरत्यालादुसऱ्याबँकिंगकंपनीचासंचालकम्हणूननियुक्तकरतायेईलका ? जरहोय, तरबँकिंगनियमनकायद्यातीलकोणत्यातरतुदीखालीआहे?
90. What is the mode of proof of entries in the Banker's Books Evidence Act?
बँकरच्यापुस्तकपुरावाअधिनियमातीलप्रविष्टीपुरावादेण्याचाकायप्रकारआहे?
91. Does a Tribunal established under the Recovery of Debts Due to Banks and Financial Institutions Act has the power to pass interim order?
बँकावित्तीयसंस्थाकायद्यामुळेकर्जाचीवसुलीअंतर्गतस्थापनकेलेल्यान्यायाधिकरणातअंतरिमआदेशपारितकरण्या चाअधिकारआहेकाय?

92. Mr. X executes a promissory note in the following form, I promise to pay a sum of Rs.10,000 after three months. Decide whether the promissory note is a valid promissory note. श्रीएक्सपुढीलफॉर्ममध्येवचनपत्रबजावते, मीतीनमहिन्यांनंतरदहाहजाररुपयेदेण्याचेवचनदेतो. वचनपत्रनोट, हेवैधवचनपत्रआहेकीनाहीतेठरवा.
93. 'B' obtains A's acceptance to a bill by fraud. 'B' indorses it to 'C' who takes it as a holder in due course. 'C' endorses the bill to 'D' who knows the fraud. Can 'D' recover from 'A'? 'बी' फसवणूकीनेबिलास 'अ' चीस्वीकृतीप्राप्तकरतो. 'बी' हे 'सी' च्यास्वाधीनकरतेजेयोग्यवेळीत्यासधारकम्हणूनघेते. 'सी' घोटाळ्याचीमाहितीअसलेल्या 'डी' लाबिलमंजूरकरते. 'अ' मधून 'डी' पुनर्प्राप्तहोऊशकेल?
94. 'X' sells a TV to 'M', a minor, who pays for it by his cheque. X endorses the cheque to 'Y' who in turn endorses it in favor of 'Z'. The cheque is dishonored. Discuss the legal position. 'एक्स' 'एम' नावाच्याअल्पवयीनमुलालात्याच्याधनादेशाद्वारेपैसेदेऊनटीव्हीविकतो. एक्सने 'वाय' लाधनादेशाचेसमर्थनकेलेज्यानेत्यास 'झेड' च्याबाजूनेमान्यतादिली. धनादेशअस्वीकृतझालाआहे. कायदेशीरस्थितीबद्दलचर्चाकरा.
95. Write a fact and the principle laid down in this B. Mohan Krishna v. Union of India बीमोहनकृष्णाविरुद्धभारतीयसंघातलिहिलेलेसत्यआणितत्त्वलिहा
96. 'X', a major, and 'M', a minor, executed a promissory note in favor of 'P'. Examine with reference to the provisions of the Negotiable Instruments Act, the validity of the promissory note and whether it is binding on 'X' and 'M'. 'एक्स', एकवयस्क ,आणि 'एम', एकअल्पवयीनआहे, 'एक्स' व 'एम'यांनी 'पी' च्याबाजूनेवचनदिलेलीनोटअंमलातआणली. निगोशिएबलइन्स्ट्रुमेंट्सएक्टच्यातरतुदी, वचनपत्रांचीवैधताआणिते 'एक्स' आणि 'एम' लाबंधनकारकआहेकीनाहीयासंदर्भाततपासणीकरा.
97. Explain in detail the kinds of endorsement. पृष्ठांकनचेप्रकारतपशीलवारसांगा.
98. Explain the difference between banker and the customer. बँकरआणिग्राहकांच्यातीलफरकसमजावूनसांगा.
99. Classify the forms of cheque. धनादेशचेप्रकारवर्गीकृतकरा.
100. What is the difference between cheque and Bill of exchange? धनादेशआणिविपत्रविनिमयपत्रयातफरककरा.
101. Discuss in detail about the role of SEBI.सेबीच्याभूमिकेबद्दलसविस्तरचर्चाकरा.
102. Discuss about the Reasonable Time under N.I. Act. एन. आय . कायद्याअंतर्गत वाजवीकाळबद्दलचर्चाकरा.
103. Discuss in detail about the Promissory Note. वचनचिठ्ठीबद्दलसविस्तरचर्चाकरा.
104. Discuss about winding up of Banking Company. बँकिंगकंपनीचेसमापनबद्दलचर्चाकरा.
105. Discuss about the Inland and Foreign Bills. अंतर्देशीयआणिविदेशीविपत्रेबद्दलचर्चाकरा.
106. Discuss about the Banker's Books Evidence Act, 1891. बँकर्सबुकएव्हिडन्सएँक्ट , १८९१बद्दलचर्चाकरा.
107. What is Promissory Note? वचनपत्रम्हणजेकाय?
108. What is Hundi? हुंडीम्हणजेकाय?
109. What happens if a cheque is post dated? धनादेशनंतरचीतारीखदिल्यासकायहोते?
110. Explain Bill of Exchange in brief. बिलऑफएक्सचेंजथोडक्यातसांगा.
111. Describe the types of crossing. क्रॉसिंगचेप्रकारवर्णनकरा.
112. Describe Banker's Bank in your words. आपल्याशब्दातबँकरबँकेचेवर्णनकरा.
113. Who is sole authority for issue of currency in India? भारतातचलनासाठीएकमात्रअधिकारकोणालाआहे?
114. BANKING REGULATION ACT,1949 is not applicable to whom?
115. "What is SEBI ?सेबीम्हणजेकाय"
116. "Explain dishonour of cheque in brief. चैकअस्वीकृतिथोडक्यातसांगा."
117. State five functions of Reserve Bank of India.
118. State any five restrictions on the activities of a Banking Company. The banking company acquires a company for failure to repay the loan due to bank . Is it within its power to run the company in view of restriction on its activities u/s 9 of the Act ?
119. How the term REPO and REVERSE REPO is defined in section 45U of the RBI Act? Explain briefly.

120. What is the definition of BRANCH and a BRANCH OFFICE in relation to a Banking Company?
121. Mr X is a Director of a Banking Company; can he be appointed as director of another Banking Company? If yes, under what provision of the Banking Regulation Act?
122. Define a promissory note and bill of exchange and distinguish between them.
123. Define cheques as contained in section 6 of The Negotiable Instrument Act 1881 and state briefly differences between cheques and Bill of Exchange. Mr X has drawn a crossed cheques on 1st May 2021 and handed over to you and asked you to deposit cheques at the earliest date in your account so that it is not invalidated. Please state the latest guidelines of RBI in this regard
124. Name any six presumptions as to Negotiable Instrument.
125. What is crossed cheques? Mr X wants that payee of his cheques should deposit the cheques issued by him to the payee in the same bank where Mr X has account, How he can accomplish this task? What is special crossing and double crossing. Answer very briefly the purpose of special crossing and double crossing.
126. 10. What is grace period? How many days grace days are allowed? Which Negotiable instruments are subject to grace period facility? Is grace period applicable to cheques also? Mr X draws bill of exchange payable after 30 days after sight. The Bill of Exchange was accepted on 1st May 2021. State the date when instrument becomes payable.
127. SEBI Functions सेबीची कार्ये
128. ingredients of a bills of exchange संचामध्ये बिले
129. Debt Recovery Tribunal कर्जवसुली आणि अपील न्यायाधीकरण
130. Licensing banks under Banking regulation Act दावानकेलेल्या ठेवीपरतकरा
131. Difference between CRR & SLR सीआरआर आणि एसएलआर मधील फरक
132. Define Money market instruments पैसा बाजार साधनाची व्याख्या करा
133. Provisions of RBI Act relating to the composition of the Central Board केंद्रीय बोडाच्या रचनेशी संबंधित आरबीआय कायद्यातील तरतुदी
134. What is credit information? क्रेडीट माहिती काय आहे
135. Qualification of Chairman of a banking company बँकिंग कंपनीच्या अध्यक्षाची पात्रता
136. Define a Co-operative Bank under RBI Act, 1934 बँक सभुक्स ऑफ ए विडेन्स एक्ट अंतर्गत बँक सभुक्सची व्याख्या करा
137. Define "Promissory Note". "वचनचिठ्ठी" या संज्ञेची व्याख्या लिहा
138. What is "Indorsement"? "पृष्ठांकन" म्हणजे काय?
139. What is the meaning of "bearer instrument" and "order instrument"? "धारणी पत्रक" आणि "आदेशी पत्रक" याचा अर्थ काय?
140. Write any three reasons for dishonour of a cheque. धनादेशाचा अनादर होण्याची कोणतीही तीन कारणे लिहा.
141. Who is "holder in due course"? "साधिकारधारक" कोण असतो?
142. Write any three points of distinction between Bill of Exchange and Cheque. हुंडी आणि धनादेश या मधील फरकाचे कोणतेही तीन मुद्दे लिहा.
143. Write the meaning of "instruments negotiable by custom"? "रूढी अथवा परंपरेने चलनक्षम असणारी पत्रके" याचा अर्थ लिहा.
144. What is acceptance of bill of exchange? "हुंडीची स्विकृती" म्हणजे काय?
145. State the rules of calculating date of maturity of a negotiable instrument. चलनक्षम पत्रकाच्या मुदतपूर्तीचा दिनांक निश्चित करण्याबाबतचे नियम लिहा.
146. What is "crossing of cheques"? "धनादेशांचे रेखांकन" म्हणजे काय?

LAW RELATING TO WOMEN AND CHILDREN

1. Write a short note on Medical Termination of Pregnancy Act
2. Write a short about Immoral Traffic (Prevention) Act of 1956
3. Explain the International views about protection of women's and children's right
4. Write a significance of convention on the elimination of all forms discrimination against women
5. Write a women's status on ancient era as well as modern era
6. Rights and duties of National Commission for women

7. Explain the Constitutional provisions to protection of women's and children in India
8. Short note on 498 A of IPC
9. Role of personal laws to avoid unequal position of women in India
10. Write a short note on how state responsibility for the protection of child rights in India
11. What is Maternity Benefit? / मातृत्वलाभम्हणजेकाय?
12. State any three functions of Human Rights Commission / मानवअधिकारआयोगाचीकोणतीहीतीनकार्येसांगा.
13. Write short note on 'Reservation of seats for women in Panchayat' / टीपलिहा - पंचायतीमधीलजागांसाठीमहिलांनाआरक्षण.
14. Explain aims and objectives of Dowry Prohibition Act / हुंडाप्रतिबंधककायद्याचीउद्दिष्टेसांगा.
15. State the objects of Medical Termination of Pregnancy Act / मेडिकलटर्मिनेशनऑफप्रेग्नेन्सीअॅक्टकायद्याचाउद्देशसांगा .
16. Explain Restrain of Child Marriage / स्पष्टकरा - ' बालविवाहासविरोध'
17. Explain - Need for Uniform Civil Code / स्पष्टकरा - ' समाननागरीकायद्याचीगरज '
18. Explain - Sexual Harassment of women at Workplace / स्पष्टकरा- 'कामाच्याठिकाणीहोणारेस्त्रीयांचेलैंगिकशोषण '.
19. What is difference between dowry and stridhan? / हुंडाआणिस्त्रीधनयातीलफरककायआहे?
20. Name any three functions of the National Commission of Women / राष्ट्रीयमहिलाआयोगाचीकोणतीहीतीनकार्येलिहा.
21. Enumerate any 3 provisions under the Constitution of India for the benefit of children.
22. Explain in brief the need for Uniform Civil Code.
23. Discuss in brief the provision relating to maintenance of wife under section 125 of Criminal Procedure Code.
24. Explain in brief the rights of Muslim Women in respect of 'Dower'.
25. What do you mean by Adoption? What are the provisions for a woman to adopt a child?
26. Enumerate 3 fundamental rights provided under the Constitution for protection of Women's Rights.
27. What do you mean by Sati? Which was the last recorded incident of Sati in India?
28. Discuss in brief the objects of Juvenile Justice (Care and Protection) of Children Act, 2000.
29. Enumerate any 3 provisions given under ILO for protection of Labour.
30. Explain in brief any three provisions relating to Welfare and Safety of women under the Factories Act, 1948.
21. मुलांच्याहितासाठीभारतीयराज्यघटनेतीलकोणत्याही 3 तरतुदींचीगणनाकरा.
22. समाननागरीसंहितेचीआवश्यकताथोडक्यातस्पष्टकरा.
23. फौजदारीप्रक्रियासंहितेच्याकलम 125 अंतर्गतपत्नीच्यापालनपोषणाशीसंबंधिततरतुदीचीथोडक्यातचर्चाकरा.
24. 'डॉवर' संदर्भातमुस्लिममहिलांचेहक्कथोडक्यातस्पष्टकरा.
25. दत्तकम्हणजेकाय? स्त्रीलामूलदत्तकघेण्यासाठीकायतरतुदीआहेत?
26. महिलाहक्कांच्यासंरक्षणासाठीसंविधानातप्रदानकेलेल्या 3 मूलभूतअधिकारांचीगणनाकरा.
27. सतीम्हणजेकाय? भारतातीलसतीचीशेवटचीनोदझालेलीघटनाकोणतीहोती?
28. मुलांचाकायदा, 2000 च्याबालन्याय (काळजीआणिसंरक्षण) विषयांचीथोडक्यातचर्चाकरा.
29. कामगारांच्यासंरक्षणासाठी ILO अंतर्गतदिलेल्याकोणत्याही 3 तरतुदींचीगणनाकरा.
30. फॅक्टरीजअॅक्ट, 1948 अंतर्गतमहिलांचेकल्याणआणिसुरक्षेशीसंबंधितकोणत्याहीतीनतरतुदीथोडक्यातस्पष्टकरा.
31. Write about the Social Reform Movement in India related to Women in India.
32. Write a short note on Laws relating to Dowry.
33. Elaborate the Constitutional Concerns on Article 15(3), Article 24 and Article 45?
34. When does children's work become child labour?
35. What is the International Labour Organization doing to combat child labour?
36. What are the causes of Domestic Violence in India?
37. Is there any benefit of filing false cases of domestic violence or 498a in India?
38. Discuss the Rights of Coparcener under Hindu Law?
39. What are the provisions of Hindu Marriage Act, 1955 regarding Maintenance and Alimony?
40. A Hindu female is survived by her adopted son, natural born son, and an illegitimate son. Upon whom her property will devolve and in what Ratio??

- 41 Write a short note on Muta Marriage?
- 42 Define Iddat its objects and procedures?
- 43 Modes of dissolution of marriage in Muslim law.
- 44 What are UNICEF publications?
- 45 What is Adultery? What is the punishment for Adultery in India?
- 46 Comment on this Statement- Adultery is not a Crime.
- 47 How is "stalking" defined legally? And what can be done about stalkers?
- 48 What offences are covered under the Domestic Violence Act?
- 49 Can a Medical Officer refuse to render medical assistance if the aggrieved woman comes directly, without the Protection Officer?
- 50 Write a short note on the National Commission For Women.
- 51 What is the Minimum Age Convention?
- 52 Which type of ceremony is important for legalizing Christian marriage?
- 53 Discuss the constitutional validity of restitution of conjugal rights with the help of leading case law.
- 54 What are the Four core principles of the Convention on the Rights of the Child?
- 55 Write a short note on Movement towards Uniform Civil Code

- 31 भारतातीलस्त्रियाशीसंबंधितभारतातीलसामाजिकसुधारणाचळवळीबद्दललिहा ?
- 32 हुंड्याशीसंबंधितककायद्यावरलघुटीपलिहा
- 33 कलम१५(३) अनुच्छेद२४आणिअनुच्छेद४५वरीलघटनात्मकचिंताविस्तृतकरा
- 34 बालकांचेकामबालमजुरीकधीहोते
- 35 बालमजुरीचामुकाबलाकरण्यासाठीआंतरराष्ट्रीयकामगारसंघटनाकायकरतआहे
- 36 भारतातीलघरगुतीहिंसाचाराचीकारणेकोणतीआहेत
- 37 भारतातीलकौटुंबिकहिंसाचारकिंवा४९८ A चेखोटेगुन्हेदाखलकरण्याचाकाहीफायदाआहेका
- 38 हिंदूकायद्यातर्गतकोपासैनरच्याअधिकारांचीचर्चाकरा
- 39 हिंदूविवाहकायदा, १९५५मध्येभरणपोषणआणिपोटगीसंदर्भातकायतरतुदीआहेत
- 40 हिंदूस्त्रीच्यापश्चाततिचादत्तकमुलगा, नैसर्गिकजन्मलेलामुलगाआणि एकअवैधमुलगाआहे.

तिचीसंपत्तीकोणाकडेआणिकितीप्रमाणातअसेल ?

- 41 मुता (MUTA) विवाहावरछोटीटीपलिहा
- 42 इद्दतच्यावस्तूआणिकार्यपद्धतीपरिभाषितकरा ?
- 43 मुस्लिमकायद्यातीलविवाहविघटनकरण्याच्यापद्धती
- 44 युनिसेफचीप्रकाशनेकायआहेत
- 45 व्यभिचारम्हणजेकाय? भारतातीलव्यभिचारालाकायशिक्षाआहे ?
- 46 "व्यभिचारहागुन्हानाही" याविधानावरटिप्पणीकरा ?
- 47 कायदेशीररीत्या "स्टोकिंग" चीव्याख्याकशीकेलीजातेआणि stalkers बद्दलकायकेलेजाऊशकते कोणतेगुन्हेसमाविष्टआहेत
- 48 पिडीतमहिला, संरक्षणअधिकार्याशिवायथेटआल्यासवैदकीयअधिकारीसहाय्यदेण्यासनकारदेऊशकतातका ?
- 49 राष्ट्रीयमहिलाआयोगावरछोटीटीपलिहा
- 50 किमानवयनियमकायआहे
- 51 ख्रिश्चनविवाहकायदेशीरकरण्यासाठीकोणत्याप्रकारचासमारंभमहत्त्वाचाआहे
- 52 अग्रगण्यकेसकायद्याच्यामदतीनेवैवाहिकहक्कपरतकरण्याच्याघटनात्मकवैधतेचीचर्चाकरा
- 53 बालकांच्याहक्कावरीलअधिवेशनाचीचारमुख्यतत्वेकोणतीआहेत
- 54 समाननागरीसंहितेच्यादिशेनेवाटचालयावरछोटीटीपलिहा?
- 55
- 56 Define "Children's Home" under "The Juvenile Justice Act". / बालन्यायकायद्यांतर्गत "चिल्ड्रनहोम" चीव्याख्याकरा.
- 57 What are the matters considered by the court in the appointment of a Guardian ? / पालकनियुक्तकरतानाकोर्टानेकोणत्याबाबींचाविचारकेला?
- 58 What is law relating to Child Labour ? / बालमजुरीसंबंधीकायदाकायआहे?

- 59 What are the constitutional provisions relating to Child Education ? / घटनात्मकतरतुदीकोणत्याआहेत?
- 60 Describe the "Juvenile Justice Board". / बालन्यायमंडळाचे" वर्णनकरा.
- 61 Write short note on "International Labour Organisation". / "आंतरराष्ट्रीयकामगारसंघटना" वरलहाननोटलिहा.
- 62 What is "Domestic Violence" ? / "घरगुतीहिंसा" म्हणजेकाय?
- 63 A Hindu wife "X" wants to live separately from her husband "Y", without taking a
64 divorce, on account of cruelty. Advise her. / क्रूरतेमुळेहिंदूपत्नी "एक्स" लातिच्यापति "वाय" पासुनघटस्फोटनघेतावेगळ्याजगायचेआहे. तिलासल्लाद्या.
- 65 Meena is working as a clerk in a Government office. The office manager, Rajesh, keeps
66 threatening her that unless she agrees to do some sexual favour to him, she will lose her job.
- 67 Advise Meena on what remedies she can ask for. / मीनासरकारीकार्यालयातलिपिकम्हणूनकामकरतआहेत.
- 68 ऑफिसमॅनेजरराजेशतिलाअशीधमकीदेतराहतोकीजोपर्यंततिच्यावरकाहीलैंगिककृत्यकरण्यासतयारनाहीतोपर्यंतती
आपली
- 69 नोकरीगमावेल. मीनालाकोणताउपायकरूशकेलयाबद्दलसल्लाद्या.
- 70 Explain in short property rights of women. / स्त्रियांच्यामालमत्तेच्याअधिकारांचेस्पष्टीकरणद्या.
- 71 What is Maternity Benefit? / मातृत्वलाभम्हणजेकाय?
- 72 State any three functions of Human Rights Commission / मानवअधिकारआयोगाचीकोणतीहीतीनकार्येसांगा.
- 73 Write short note on 'Reservation of seats for women in Panchayat' / टीपलिहा - पंचायतीमधीलजागांसाठीमहिलांनाआरक्षण.
- 74 Explain aims and objectives of Dowry Prohibition Act / हुंडाप्रतिबंधककायद्याचीउद्दिष्टेसांगा.
- 75 State the objects of Medical Termination of Pregnancy Act / मेडिकलटर्मिनेशनऑफप्रेग्नेन्सीअॅक्टकायद्याचाउद्देशसांगा .
- 76 Explain Restrain of Child Marriage / स्पष्टकरा - ' बालविवाहासविरोध'
- 77 Explain - Need for Uniform Civil Code / स्पष्टकरा - ' समाननागरीकायद्याचीगरज '
- 78 Explain - Sexual Harassment of women at Workplace / स्पष्टकरा- 'कामाच्याठिकाणीहोणारेस्त्रीयांचेलैंगिकशोषण '.
- 79 What is difference between dowry and stridhan? / हुंडाआणिस्त्रीधनयातीलफरककायआहे?
- 80 Name any three functions of the National Commission of Women / राष्ट्रीयमहिलाआयोगाचीकोणतीहीतीनकार्येलिहा.
- 81 Discuss in detail the provisions of Maintenance of wife and children under the Adoption and Maintenance Act, 1956./ दत्तकवदेखभालअधिनियम, 1956 अंतर्गतपत्नीवमुलांच्यादेखभालीच्यातरतुदीविषयीसविस्तरचर्चाकरा.
- 82 Discuss in detail about Guardianship under the Muslim Personal Law./मुस्लिमपर्सनललॉअंतर्गतपालकत्वाबद्दलसविस्तरचर्चाकरा.
- 83 Discuss fully the provisions of the Maternity Benefits Act, 1961./मातृत्वलाभकायदा 1961, च्यातरतुदीवरपूर्णचर्चाकरा.
- 84 Explain with case laws- Sexual Harassment of the women at workplace./केसकायद्यांसहस्पष्टीकरण- कामाच्याठिकाणीमहिलांचेलैंगिकछळ.
- 85 Discuss in detail about Adultery and Rape./व्यभिचारआणिबलात्काराबद्दलतपशीलवारचर्चाकरा.
- 86 Discuss in detail with the help of case law about the Minor's agreement./अल्पवयीनकराराबद्दलकेसकायद्याच्यामदतीनेसविस्तरचर्चाकरा.
- 87 Discuss the main objective of "Juvenile Justice (Care and Protection) Act, 2000./ "बालन्याय (केअरअँडप्रोटेक्शन) कायदा२०००च्यामुख्यउद्दीष्टावरचर्चाकरा.
- 88 Write in detail about the status of the women in pre-independence India and trace some of the historical events which led to the improvement of their

status./स्वातंत्र्यपूर्वभारतातीलमहिलांच्यास्थितीबद्दलतपशीलवारलिहाआणिकाहीऐतिहासिकघटनांचाशोधच्याज्या मुळेत्यांच्यास्थितीतसुधारणाझाली.

89 Discuss in detail with the help of case laws about the Restitution of the Conjugal Rights under the Hindu Marriage Act, 1955./हिंदूविवाहअधिनियम, 1955 च्याअंतर्गतवैवाहिकहक्कांच्यापुनर्स्थापनेविषयीप्रकरणातीलकायद्यांच्यामदतीनेसविस्तरचर्चाकरा.

90 Discuss in detail about the establishment, jurisdiction, powers and functions of the family court./कौटुंबिककोर्टाचीस्थापना, कार्यक्षेत्र, अधिकारआणिकार्येयाबद्दलतपशीलवारचर्चाकरा

91 Somkuwar committed sati at Rampur. People of Rampur worship her and build a temple of sati. रामपूरयेथेसोमकुंवरसतीझाली. रामपूरचेलोकतिचीपूजाकरतातआणिसतीचेमंदिरबांधतात.
a. What are the provisions and penalties under Sati Prohibition Act 1987 for glorification of sati and building a temple?"सतीप्रथा "चेगौरवआणिमंदिरबांधण्यासाठीसतीप्रथारद्द, १९८७कायद्यानुसारकितीशिक्षानमूदकेलीआहे?

92 Najma was given in marriage at the age of 13 years. On attaining 18 years she wants to repudiate the marriage. नजमाचाविवाहतिचावडीलानाती१३वर्षाचीअसतानालावुनदिला.

१८वर्ष्याचीझाल्यावरनजमाहाविवाहरद्दकरूडिच्छितआहे.

a) Define "Option of Puberty".तारुण्याचापर्याय" परिभाषितकरा.

93 Meena, 25 weeks pregnant, it was diagnosed that the child is suffering from an acute brain malfunctioning. She wants to abort. मीना, २५आठवड्यांचीगर्भवतीआहे, गर्भचाचणीदरम्यानअसेनिदानझालेकीमूलमंदूच्यातीव्रविकारानेपीडितआहेत.

a) Explain the provision for abortion in PCPNDT Act. पीसीपीएनडीटीकायद्यानुसारगर्भपातकरण्याचीतरतूदसांगा.

94 Madhubala married Kishor. At the time of marriage Kishor demanded a scooter and 10,00,00/- cash as a dowry from the father of Madhubala. मधुबालाचेलग्नकिशोरसोबतझाले.

लग्नाच्यावेळीकिशोरमधुबालाच्यावडिलांकडेएकस्कुटरआणि१०,००,००/- रोखहुंडामागतो.

a) Define the term dowry as per Dowry Prohibition Act, 1961. हुंडानिषेधअधिनियम, १९६१नुसार"हुंडा" हिसंज्ञास्पष्टकरा

b) What is the penalty for giving and taking dowry? हुंडानिषेधअधिनियम, १९६१नुसारहुंडादेण्यावघेण्यासंबंधीकायशिक्षाआहे?

95) The police raided a brothel and found many ladies and amongst them there were two minor girls age 9 years. एककुंटणखाण्यावरपोलिसानीधाडटाकलीअसतानात्यांनीअनेकमहिलापकडल्या. त्यातदोन९वर्षवयाच्याअल्पवयीनमुलीहोत्या.

a) Can ladies be punished? महिलांनाशिक्षाहोईलका?

b) Are the minor girls liable for punishment? What are the remedial measures? अल्पवयीनमुलींनाशिक्षाहोईलका? त्यासाठीकोणत्याउपायोजनाआहेत?

96) Define the prime functions of the Family Courts Act, 1984.कौटुंबिकन्यायालयकायदा१९८४चेमुख्यकार्यस्पष्टकरा.

97) Explain, Juvenile justice board. किशोरन्यायमंडळ - तरतुतीसमजावूनसांगा.

98) Explain the provisions relating to Uniform civil code. सामाननागरीकायद्याचीप्रावधानस्पष्टकरा.

99) Define the National Commission for Women. राष्ट्रीयमहिलाआयोगपरिभाषितकरा.

100) Define in short the provisions under the Convention on the rights of children. बालकांच्याहक्कांसंबंधितअसलेल्याअभिसंधीथोडक्यातसांगा.

101 What does Article 38 of the Indian Constitution provide for?

101 भारतीयघटनेचेकलम३८हेकशासाठीउपलब्धकेलेलेआहेत?

102 What is 'Polygamy'? Polygamy (पोलीगमी)/बहुविवाहचीव्याख्यास्पष्टकरा.

103 What is 'Shelter Home'? निवाराघरम्हणजेकाय?

104 What is the punishment prescribed for Dowry Death? हुंडाबळीसाठीकायशिक्षामंडळीआहे?

105The kinds of Muslim Marriages? मुस्लीमलग्नाचेप्रकारकोणते ?

106What is Muta Marriage? Muta (मुटा) लग्नविवाहम्हणजेकाय?

107Give two grounds for divorce available to Muslim wife under Dissolution of Muslim

Marriage Act, 1939?

मुस्लीमविवाहकायद्यांतर्गतमुस्लीमविवाहितस्त्रीलालग्नविसर्जनकरण्यासाठीउपलब्धअसलेलकरणेसांगा.

- 108 Name any two functions for National Commission for Women?
राष्ट्रीयमहिलाआयोगाचेकोणतेहीदोनकार्यसांगा?
- 109 Define 'Child' according to The Immoral Traffic Act, 1956?
.अनैतिकव्यापारकायद्यांतर्गतबालकयासंज्ञेचीव्याख्याकायआहे?
- 110 What is 'Incamera Proceedings'? In camera Proceedings (इन्कॅमेराकार्यवाही) म्हणजेकाय ?
- 111 A Hindu female is survived by her adopted son, natural born son, and an illegitimate son. Upon whom her property will devolve and in what Ratio??
- 112 Write short note on Muta Marriage?
- 113 Define Iddat its objects and procedures?
- 114 Modes of dissolution of marriage in Muslim law.
- 115 What are UNICEF publications?
- 116 What is Adultery ? What is the punishment for Adultery in India?
- 117 Comment on this Statement- Adultery is not a Crime.
- 118 How is "stalking" defined legally? And what can be done about stalkers?
- 119 What offences are covered under Domestic Violence Act?
- 120 Can Medical Officer refuse to render Medical Assistance if the aggrieved woman comes directly, without Protection Officer?
- 121 हिंदूस्त्रीच्यापश्चात्तिचादत्तकमुलगा, नैसर्गिकजन्मलेलामुलगाआणि एकअवैधमुलगाआहे.
तिचीसंपत्तीकोणाकडेआणिकितीप्रमाणातअसेल ?
- 122 मुता (MUTA) विवाहावरछोटीटीपलिहा
- 123 इद्दतच्यावस्तूआणिकार्यपद्धतीपरिभाषितकरा ?
- 124 मुस्लिमकायद्यातीलविवाहविघटनकरण्याच्यापद्धती
- 125 युनिसेफचीप्रकाशनेकायआहेत
- 126 व्यभिचारम्हणजेकाय? भारतातीलव्यभिचारालाकायशिक्षाआहे ?
- 127 "व्यभिचारहागुन्हानाही" याविधानावरटिप्पणीकरा ?
- 128 कायदेशीररीत्या "स्टोकिंग" चीव्याख्याकशीकेलीजातेआणि stalkers बदलकायकेलेजाऊशकते
- 129 कोणतेगुन्हेसमाविष्टआहेत
- 130 पिडीतमहिला, संरक्षणअधिकार्याशिवायथेटआल्यासवैदकीयअधिकारीसहाय्यदेण्यासनकारदेऊशकतातका ?
- 131 राष्ट्रीयमहिलाआयोगावरछोटीटीपलिहा

CONFLICT OF LAW

1. What is the ' Domicile of corporation ' ? / कॉर्पोरेशन(महामंडळाचे) अधिवासकोणते
2. What is lex contractus ? / ' ;लेक्सकॉंट्रॅक्टसम्हणजेकाय ? '
3. Explain concept of status . / स्थितीदर्जासंकल्पनासमजावूनसांगा .
4. Write short note on Rome convention . / रोमकॉन्वेंशनवरसंक्षिप्तटीपलिहा
5. Define Donatio Mortis Causa . / डोनेशियोमॉर्टिसकॉसास्पष्टकरा
6. Write short note on ' foreign court Theory ' . / विदेशीन्यायालयीनसिद्धांतहयावरसंक्षिप्तटीपलिहा .
7. Who is considered as ' Natural guardian ' ? / कोणालानैसर्गिकपालकमानलेजाते ?
8. How does a court assume Jurisdiction over any matter presented to it ? / कोणत्याहीविषयावरकायदेशीरअधिकारक्षेत्राचेन्यायालयीनगृहीतेस्पष्टकरा .
9. Write and explain any three subject matters of private International Law . / खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यामधीलकोणतेहीतीनविषयसांगावस्पष्टकरा .
10. Explain section VI of Admiralty Courts Act . / कलम 6 , सामूहिकन्यायालयकायदास्पष्टकरा
- 11 Enumerate the essential conditions for validity of marriage in Private International Law
- 12 Explain in brief the problem of Renvoi in application of law of a country
- 13 Explain the doctrine of "proper law" of contract.
- 14 Explain the concept of restitution of conjugal rights under English law.
- 15 Write a brief note on enforcement of foreign awards.
- 16 Explain the concept of "lex causae".

- 17 Explain the concept of conflict of Laws
- 18 Write a note on Tort under private international law.
- 19 Explain Domicile of dependence: married women's position in English and Indian laws
- 20 Recognition of foreign adoption

- Q11. खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यामध्येविवाहाच्यावैधतेसाठीआवश्यकअटींचीगणनाकरा
- Q12. देशाच्याकायद्याच्यावापरामध्येरेनव्होईचीसमस्याथोडक्यातस्पष्टकरा
- Q13. कराराचा "योग्यकायदा" च्यासिद्धांताचेस्पष्टीकरणकरा.
- Q14. इंग्रजीकायद्यांतर्गतवैवाहिकहक्कांचीपरतफेडहीसंकल्पनास्पष्टकरा.
- Q15. परदेशीपुरस्कारांच्याअंमलबजावणीवरएकसंक्षिप्तटीपलिहा.
- Q16. "लेक्सकॉसे" चीसंकल्पनास्पष्टकरा.
- Q17. कायद्यांच्यासंघर्षाचीसंकल्पनास्पष्टकरा
- Q18. खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यांतर्गतटॉटवरएकटीपलिहा.
- Q19. अवलंबित्वाचेअधिवासस्पष्टकरा: इंग्रजीआणिभारतीयकायद्यांमध्येविवाहितमहिलांचेस्थान
- Q20. परदेशीदत्तकमान्यता

- 21 What do you mean by private international law? Who is subject of it?
- 22 State functions of private international law?
- 23 Mention three major distinctions between private international law and public international law?
- 24 What are the functions of UNIDROIT?
- 25 What do you mean by "DOCTRINE OF RENVOI"?
- 26 State importance of Forgo's case.
- 27 Discuss the evolution of English Private International law.
- 28 Define Lex Causae in English Private International Law
- 29 State the theories of characterization?
- 30 Discuss the concept of public policy.
- 31 Define Domicile? State different kinds of Domicile?
- 32 What is the JURISDICTION OF COURTS?
- 33 Define Doctrine of Sovereign immunity.
- 34 Define the concept of English marriage or Christian marriage.
- 35 State Validity of marriage under Private International Law.
- 36 What is the Principle of Locus Regit Actum?
- 37 State essential validity of marriage or capacity to marry.
- 38 Define the concept of Marriage on the High Sea.
- 39 Distinction between Formal validity and Essential validity (any 2).
- 40 What is the matrimonial cause?
- 41 Explain the Doctrine Indissolubility of marriage.
- 42 Define Dissolution of marriage.
- 43 Where suits for Dissolution of marriage can be preferred?
- 44 State different grounds of divorce.
- 45 Define Nullity of marriage.
- 46 State any 2 distinction between Void and Voidable marriage.
- 47 Explain effect of annulment of marriage.
- 48 State the grounds under De Reneville v/s De Reneville.
- 49 What are the grounds for Judicial Separation?
- 50 Define Restitution of conjugal Rights.
- 51 Which Reliefs in respect of Polygamous marriage?
- 52 How to Enforce Foreign maintenance order?
- 53 How to Enforce Foreign Custody Order?
- 54 Discuss the Indian Law regarding nullity of marriage.
- 55 How legitimacy decided?
- 56 Define "LEGITIMATION"? State its methods.
- 57 How to acquire recognition of Legitimation by parental?
- 58 How to validate recognition of Foreign Adoption?
- 59 State recognition and enforcement of foreign guardianship and custody order.
- 60 Discuss the Jurisdiction of court as to adoption.
- 61 Define Lex mercatoria.
- 62 Role of UNCITRAL on International Commercial Arbitration.
- 63 Define judicial capacity and Contractual capacity.
- 64 State formal and material validity of contract.
- 65 Which law governs the validity of a bill of exchange?
- 66 Which are the Non-Contractual obligation?

- 67 Define discharge of contract under Indian Law.
- 68 What do you understand Doctrine of proper Law?
- 69 Discuss advantages and disadvantages of Proper Law.
- 70 Discuss the unification of rules for choice of law in contractual obligation.
- 21 खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायदाम्हणजेकाय? तोकोणाविषयीआहे
- 22 खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याचेकार्यकोणतेआहे
- 23 खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायदावसार्वजनिकआंतरराष्ट्रीयकायदायातीलतीनप्रमुखफरकसांगा
- 24 UNIDROITचेमुख्यकार्यकायआहेत?
- 25 "रेन्वोईचासिद्धांत" म्हणजेकाय ?
- 26 फोर्गोच्याकेसचेमहत्वविषदकरा
- 27 इंग्लिशखाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्याच्याउत्क्रांतीबद्दलचर्चाकरा
- 28 इंग्लिशखाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यामध्येलेक्सकाउसे (LexCausae) व्याख्याकरा
- 29 व्यक्तिचित्रणाचेसिद्धांतसांगा
- 30 सार्वजनिकधोरणाच्यासंकल्पनेचीचर्चाकरा
- 31 अधिवासाचीव्याख्याकरा? वेगवेगळ्याप्रकारचेअधिवासविषदकरा
- 32 न्यायालयांचेअधिकारकायआहेत
- 33 सार्वभौमप्रतिकारशक्तीच्यासिद्धांताचीव्याख्याकरा
- 34 इंग्लिशविवाहकायदाकिंवास्त्रिश्चनविवाहयासंकल्पनेचीव्याख्याकरा
- 35 खाजगीआंतरराष्ट्रीयकायद्यातर्गतविवाहाचीवैधताविषदकरा
- 36 लोकूसरेगीटअक्तुम (LocusRegitActum) चेतत्वेकायआहेत
- 37 विवाहाचीआवश्यकवैधताकिंवाविवाहकरण्याचीक्षमताविषदकरा
- 38 समुद्रावरीलविवाहाचीसंकल्पनापरिभाषितकरा
- 39 औपचारिकवैधताआणिआवश्यकवैधता (कोणतहीर) यांच्यातीलफरकस्पष्टकरा
- 40 वैवाहिककारणकायआहे
- 41 विवाहाच्याअविघटनशीलतेचासिद्धांतस्पष्टकरा
- 42 विवाहाच्याविघटनाचीव्याख्याकरा
- 43 विवाहविघटनासाठीकोठेप्राधान्यद्यावे
- 44 घटस्फोटचीवेगवेगळीकारणेसांगा
- 45 विवाहाच्याशून्यतेचीव्याख्याकरा
- 46 निरर्थकआणिनिरर्थकताविवाहयातीलकोणतेहीदोनफरकसांगा
- 47 विवाहरद्दकरण्याचापरिणामस्पष्टकरा
- 48 देरेनेविल्लेवेसुसदेरेनेविल्ले (DeReneville/sDeReneville) अंतर्गतपार्वश्वभूमीस्पष्टकरा
- 49 न्यायिकपृथक्करणासाठीकोणतीकारणेआहेत
- 50 वैवाहिकहक्कांचीपुनर्स्थापनापरिभाषितकरा
- 51 बहुपत्नीकविवाहसंदर्भातकोणतीसवलतआहे
- 52 विदेशीदेखभालहुकुमाचीअंमलबजावणीकशीकरावी
- 53 फॉरेनकस्टडीओर्डरचीअंमलबजावणीकशीकरावी
- 54 विवाहरद्दकरण्याबाबतभारतीयकायद्याचीचर्चाकरा
- 55 कायदेशीरपणाकसाठरवायचा
- 56 "कायदेशीर" चीव्याख्याकरा? त्याच्यापद्धतीसांगा
- 57 पालकांकडूनकायदेशीरमान्यताकशीमिळवायची.
- 58 परदेशीदत्तकघेण्याचीमान्यताकशीप्रमाणितकरावी
- 59 परदेशीपालकत्वमान्यताआणिताबाआदेशयाचीअंमलबजावणीविषदकरा
- 60 दत्तकघेण्याबाबतन्यायालयाच्याअधिकारक्षेत्रावरचर्चाकरा
- 61 लेक्समेर्केटोरियापरिभाषितकरा
- 62 अंतरराष्ट्रीयव्यावसायिकलवादावरUNCITRALचीभूमिका
- 63 न्यायिकक्षमताआणिकरारक्षमतापरिभाषितकरा

- 64 करारची औपचारीक आणि भौतिक वैधता विषयक करा
- 65 कोणता कायदा विनियमबिलाच्या वैधतेवर नियंत्रण ठेवतो
- 66 गैरकंत्राटी बंधने कोणती
- 67 भारतीय कायद्यात गर्तकराराच्या निर्वहनाची व्याख्या करा
- 68 तुम्हांला योग्य कायद्याची शिकवण काय समजते?
- 69 योग्य कायद्याचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा
- 70 कराराच्या बंधनात कायद्याच्या निवडीसाठी नियमांच्या एकीकरणावर चर्चा करा
- 71 What is the ' Domicile of corporation ' ? / कॉर्पोरेशन (महामंडळाचे) अधिवास कोणते
- 72 What is lex contractus ? / ' ; लेक्स कॉन्ट्रॅक्टस म्हणजे काय ? '
- 73 Explain concept of status . / स्थिती दर्जा संकल्पना समजावून सांगा .
- 74 Write short note on Rome convention . / रोम कॉन्वेंशन वर संक्षिप्त टीप लिहा
- 75 Define Donatio Mortis Causa . / डोनेशियो मॉर्टिस कॉसा स्पष्ट करा
- 76 Write short note on ' foreign court Theory ' . / विदेशी न्यायालयीन सिद्धांत हा वर संक्षिप्त टीप लिहा .
- 77 Who is considered as ' Natural guardian ' ? / कोणाला नैसर्गिक पालक मानले जाते ?
- 78 How does a court assume Jurisdiction over any matter presented to it ? / कोणत्याही विषयावर कायदेशीर अधिकार क्षेत्राचे न्यायालयीन गृहीते स्पष्ट करा .
- 79 Write and explain any three subject matters of private International Law . / खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्यामधील कोणतेही तीन विषय सांगा व स्पष्ट करा .
- 80 Explain section VI of Admiralty Courts Act . / कलम 6 , सामूहिक न्यायालय कायदा स्पष्ट करा
- 81 What is the meaning of conflict of law? कॉन्फ्लिक्ट ऑफ लॉचा अर्थ काय?
- 82 What is civil death? सिव्हिल देथ म्हणजे काय?
- 83 What is foreign judgment? फॉरेन जजमेंट म्हणजे काय?
- 84 What is adoption? दत्तक घेणे म्हणजे काय?
- 85 Who is a natural guardian? नैसर्गिक पालक कोण असतो?
- 86 What do you mean by khula?
- 87 What are the different types of Muslim marriage? विविध प्रकारचे मुस्लिम विवाह कोणते?
- 88 What do you understand by restitution of conjugal rights? वैवाहिक हक्कांची परत फेड म्हणजे काय?
- 89 How is domicile of choice acquired? निवडीचे अधिवास कसे मिळवले जाऊ शकते?
- 90 What is the capacity to marriage? लग्नाची क्षमता काय आहे?
- 91 Explain the difference between essentials & formalities of a marriage लग्नाच्या अत्यावश्यक व औपचारिकता मधील फरक स्पष्ट करा .
- 92 Explain status. Why is status conferred on individuals? व्यक्तिमत्त्व काय आहे व्यक्तींना दर्जा दिल्याबद्दल कारणे द्या?
- 93 Who is considered as a natural guardian? कोणास नैसर्गिक पालकत्व मानले जाते ?
- 94 What are the two kinds of domicile? Explain अधिवासाचे दोन प्रकार काय ? स्पष्ट करा.
- 95 What is meant by double actionability? दुहेरी अनुकरणीयता म्हणजे काय ?
- 96 What is the main object of the Convention on the Celebration and Recognition of the Validity of Marriages, 1978? Has India ratified this convention? विवाहाच्या वैधतेसाठी समारंभ आणि मान्यतासंदर्भ हेग कॉन्व्हेंशन, १९७८ च्या मुख्य उद्देश काय आहे? भारताने हे कॉन्व्हेंशन स्वीकार केलेला आहे का ?

97 A Nigerian Muslim man of 26 yrs married a Nigerian girl aged 13 yrs. This marriage was valid under Nigerian law. Later the couple moved to England. A) What is ante-nuptial domicile? B) Will the marriage be valid in England?

98 A ship owned by the Indians was chartered by an Italian Company to carry some electronic goods from Italy to India. Payment of freight was to be made in Italy. Italian Company sued the Indian ship owners in Italy for damage caused to goods carried. Will the contract be governed by Indian law or Italian law.

- 99 Explain whether a foreign decree of divorce be executed in India with relevant provisions.
- 100 After Bhopal gas tragedy when Indian government sued the Union Carbide Corporation in US court, the case was dismissed on the ground of forum inconvienens. Explain the ground in reference to the case.
- 101 What do you mean by private international law? Who is subject of it?
- 102 State functions of private international law?
- 103 Mention three major distinction between private international law and public international law?
- 104 What are the functions of UNIDROIT?
- 105 What do you mean by "DOCTRINE OF RENVOI"?
- 106 State importance of Forgo's case.
- 107 Discuss the evolution of English Private International law.
- 108 Define Lex Causae in English Private International Law
- 109 State the theories of characterization?
- 110 Discuss the concept of public policy.
- 101 खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे काय? तो कोणाविषयी आहे
- 102 खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे कार्य कोणते आहे
- 103 खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायदा व सार्वजनिक आंतरराष्ट्रीय कायदा यातील तीन प्रमुख फरक सांगा
- 104 UNIDROIT चे मुख्य कार्य काय आहेत?
- 105 "रेन्वोईचा सिद्धांत" म्हणजे काय ?
- 106 फोर्गोच्या केस चे महत्व विषद करा
- 107 इंग्लिश खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्याच्या उत्क्रांती बद्दल चर्चा करा
- 108 इंग्लिश खाजगी आंतरराष्ट्रीय कायद्यामध्ये लेक्स काउसे (LexCausae) व्याख्या करा
- 109 व्यक्तिचित्रणाचे सिद्धांत सांगा
- 110 सार्वजनिक धोरणाच्या संकल्पनेची चर्चा करा

LAW AND MEDICINE

- Any two varieties of medical profession
- Informed consent
- Privileged Communication
- Res ipsa loquitur
- Right to health under Constitution of India
- Right to self determination
- Duties of medical practitioner
- Kinds of disaster
- Medical negligence
- Medical negligence and consumer protection act any two case
- Define Magic Remedy under DMR(OA) Act, 1954 / डी. एम.आर. (ओए) 1994 याकायदान्वये 'जादुईउपचार'चीव्याख्यालिहा
- Give two Examples of Medico Legal Case / न्यायवैद्यकप्रकरणांचीदोनउदाहरणे लिहा.
- Write Short Note – Female Foeticide / टीपलिहा – स्त्रीभ्रूणहत्या
- Define Donor under TOHO Act 1994 / मानवीअवयवप्रत्यारोपणअधिनियम, 1994 अन्वये 'डोनर / दाता' याशब्दांचीव्याख्यालिहा.
- What is meant by 'privileged communication' / विशेषाधिकारितसंप्रेषणम्हणजेकाय?

16. What is meant by a patient's rights to self-determination? /
रुग्णाचास्वनिर्णयाचाअधिकारस्पष्टकरा.
17. Define 'Genetic Counselling Centre' according to PCPNDT Act, 1994 /
पीसीपीएनडीटीकायदा 1994 नुसार 'अनुवांशिकसमुपदेशनकेंद्र' याबद्दललिहा.
18. State any three important provisions of Helsinki Declaration with respect to
human experimentation of drugs /
हेलसिंकीडिक्लरेशनमधीलऔषधांचामानवीप्रयोगयाबाबततीनमहत्वाच्यातरतुदीसांगा.
19. What is the difference between ECH and EEG? / इ.सी.जी. आणिइ.इ.जी.
मध्येकायफरकआहे?
20. Write Short Note – Brain Stem Death / टीपलिहा – ब्रेनस्टेमडेथ
21. Quote the purpose of Pre-Natal Diagnostic Techniques (Regulation and Prevention
of Misuse) Act, 1994.
- 22 An octogenarian couple have made a petition to Government for granting them
permission for active euthanasia. Quote landmark Indian case dealing with euthanasia
and legal status of euthanasia in India.
- 23 What are the tests conducted by Doctors to prove sexual offences?
- 24 Give any three functions / activities of Red Cross.
- 25 What do you mean by "Golden Hour"?
- 26 A Doctor was negligent while operating his patient for transplantation of kidney. As an
Advocate of your client, how you will prove Doctor's negligence when you have
approached Consumer Commission under Consumer Protection Act, 1986?
- 27 What do you mean by "informed consent"?
- 28 Quote any three principles to be followed by Health Workers.
- 29 Discuss in short any two varieties of Medical Profession in India.
- 30 What is the ratio decidendi in Indian Medical Council V/s V.P. Shanta AIR 1996 SC
550.
- 21 प्री-नॅटलडायग्नोस्टिकतंत्र (नियमनआणिगैरवापरप्रतिबंध) अधिनियम, 1994 चाउद्देशउद्धृतकरा.
- 22 एकावृद्धजोडप्यानेसक्रियइच्छामरणाचीपरवानगीदेण्यासाठीसरकारकडेयाचिकाकेलीआहे.
भारतातीलइच्छामरणआणिदयामरणाचीकायदेशीरस्थितीयासंबंधीचेऐतिहासिकभारतीयप्रकरणउद्धृत
करा.
- 23 लैंगिकगुन्हेसिद्धकरण्यासाठीडॉक्टरकोणत्याचाचण्याकरतात?
24. रेडक्रॉसचीकोणतीहीतीनकार्ये/कार्यक्रमद्या.
25. "गोल्डनअवर" म्हणजेकाय?
26. किडनीप्रत्यारोपणासाठीरुग्णावरशस्त्रक्रियाकरतानाडॉक्टरनेनिष्काळजीपणाकेला.
तुमच्याक्लायंटचावकीलम्हणून, तुम्हीग्राहकसंरक्षणकायदा, 1986 अंतर्गतग्राहकआयोगाशीसंपर्कसाधलाअसता,
तुम्हीडॉक्टरांचानिष्काळजीपणाकसासिद्धकराल?
27. तुम्हाला "माहितसंमती" म्हणजेकायम्हणायचेआहे?
28. आरोग्यकर्मचार्यांनीपाळायचीकोणतीहीतीनतत्त्वेउद्धृतकरा .
29. भारतातीलवैद्यकीयव्यवसायाच्याकोणत्याहीदोनप्रकारांचीथोडक्यातचर्चाकरा.
- 30 इंडियनमेडिकलकौन्सिल V/s V.P मध्येरेशोडिसेन्डीकायआहे? शांता AIR 1996 SC 550.

31. Role and functions of the proposed national medical commission
32. Privileged communication in medical cases
33. Civil and criminal negligence in medico-legal cases
34. Determination of brain stem death under the transplantation of human organs act, 1994.
35. Disaster management preparedness in case of industrial disasters
36. Medical malpractices
37. Medico-legal aspects of sexual assault cases
38. Doctor-patient contractual relationship
39. Clinical trials on prisoners
40. Civil and criminal liability of doctors
41. Medico-legal aspects of road accident cases.
42. Legal issues faced by victims of Bhopal Gas leak tragedy
43. Role and functions of Indian medical council
44. Euthanasia
45. Right to health under the constitution of India
46. Doctor patient confidentiality
47. Role and functions of ethics committee in clinical trials
48. Female foeticide
49. Object of transplantation of human organs act, 1994
50. Brain stem death
51. Right of self determination
52. Disaster management plan
53. Medical record
54. Medical certificate
55. Who can give consent for the donation of a human organ?
56. Indian medical association V/s. V. P. Shantha
57. Ayurveda
58. Right of registered medical practitioners
59. Authority under the transplantation of human organs act
60. Mens rea in medical negligence
- 31 प्रस्तावितराष्ट्रीयवैद्यकीयआयोगाचीभूमिकाआणिकार्ये
- 32 वैद्यकीयप्रकरणामध्येविशेषाधिकारप्राप्तसंपेषण
- 33 वैद्यकीय – कायदेशीरप्रकरणामध्येदिवाणीआणिफौजदारीनिष्काळजीपणा
- 34 मानवीअवयवप्रत्यारोपणअधिनियम, १९९४अतर्गतब्रेनस्टेम (Brainstem) मृत्यूचेनिर्धारण
- 35 औद्योगिकआपत्तीच्याबाबतीतआपत्तीव्यवस्थापनाचीतयारी
- 36 वैद्यकीयगैरव्यवहार
- 37 लैंगिकअत्याचारप्रकरणाचेवैद्यकीयकायदेशीरपैलू
- 38 डॉक्टररुग्णकंत्राटीसंबंध
- 39 कैद्यांवरचिकित्साचाचण्या
- 40 डॉक्टरांचेदिवाणीआणिफौजदारीदायित्व
- 41 रस्तेअपघातप्रकरणाच्यावैद्यकीयकायदेशीरपैलू
- 42 भोपाळवायूगळतीदुर्घटनेतीलपीडितांनाभेडसावणाऱ्याकायदेशीरसमस्या
- 43 भारतीयवैद्यकीयपरिषदेचीभूमिका
- 44 इच्छामरण
- 45 भारताच्यासंविधानानुसारआरोग्याचाअधिकार
- 46 डॉक्टररुग्णाचीगोपनीयता
- 47 चिकित्साचाचण्यामध्येनैतिकतासमितीचीभूमिकावकार्ये
- 48 स्त्रीभ्रूणहत्या
- 49 मानवीअवयवांच्याप्रत्यारोपणाचाअधिनियम१९९४चाउद्देश
- 50 ब्रेनस्टेमदंथ
- 51 आत्मनिर्णयाचाअधिकार
- 52 आपत्तीव्यवस्थापणयोजना
- 53 वैद्यकीयअभिलेखन
- 54 वैद्यकीयप्रमाणपत्र
- 55 मानवीअवयवदानासाठीकोणसंमतीदेऊशकते

- 56 भारतीयवैद्यकीयसंघटनाविरुद्धही. पी. शांता
- 57 आयुर्वेद
- 58 नोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकांचेअधिकार
- 59 मानवीअवयवप्रत्यारोपणअधिनियमअंतर्गतप्राधिकरण
- 60 वैद्यकीयनिष्काळजीपणातमेन्सरिया (Mensrea)
- 61 What is therapeutic privilege and its exception to which doctrine? / रोगनिदानविषयकविशेषाधिकारम्हणजेकायआणिकोणत्यासिद्धांताचेतेअपवादआहे?
- 62 What are the principles of Disaster Management Plan? / आपत्तीव्यवस्थापनयोजनेचीकोणतीतत्त्वेआहेत?
- 63 Medico legal aspect of road accident, discuss what investigation must include? / अपघातीवैद्यकायदेशीरपैलू, तपाससमाविष्टकरणेआवश्यकआहेकायचर्चा?
- 64 “For any type of cold, rely on CaphoorVaporub” This advertisement was published in a local news paper. Some patient got relief. The unsatisfied ones, filed a case for compensation? Is advertisement liable for action. If yes mention the Act and Define it giving appropriate Case Law? Does the Act infringes any Constitutional Right? / “कोणत्याहीप्रकारच्यासर्दीसाठीकफूरवापरबवरअवलंबूनराहा” हीजाहिरातस्थानिकबातमीपत्रातप्रसिद्धझाली. काहीरुग्णालाआराममिळाला. असमाधानीव्यक्तींनीभरपाईसाठीगुन्हादाखलकेला? जाहिरातकारवाईसाठीउत्तरदायीआहेका? जरहोय, तरकोणत्याकायदाचाउल्लेखकराआणित्यासयोग्यन्यायालीनन्यायनिवाडासांगा कायदाकोणत्याहीघटनात्मकहक्कांचेउल्लंघनकरतोका?
- 65 Discuss Charaka Samhita and SushrutaSamhita? / चरकसंहिताआणिसुश्रुतसंहितायांचीचर्चाकरा?
- 66 Mention the circumstances in which patient’s Right to Determination is overruled give case laws / कोणत्यापरिस्थितीतरुग्णांचानिरधारकरण्याचाअधिकारओलांडलाजातोत्याचाउल्लेखन्यायनिवाडासांगा
- 67 Why doctor resist the Consumer Protection Act, Discuss? / डॉक्टरग्राहकसंरक्षणकायद्याचाविरोधकाकरतात, चर्चाकाकरतात?
- 68 Mention the four components of negligence with appropriate case laws? / योग्यन्यायनिवाडासह, निष्काळजीपणाचेदुर्लक्षकरण्याच्याचारघटकांचाउल्लेखकरा?
- 69 “Have a child of your Choice. Come to “X” clinic. Sex of the foetus is assured”. This advertisement was published in a local newspaper. Many pregnant visited the clinic. Can action be taken under any Act? Mention appropriate case? / “तुमच्यापसंतीसमूलअसा. “एक्स” क्लिनिकमध्येया. गर्भाचेलिंगनिश्चितकेलेजाते ”. हीजाहिरातस्थानिकबातमीपत्रातप्रसिद्धझाली. बर्याचगर्भवतींनीक्लिनिकलाभेटदिली . कोणत्याहीकायद्यांतर्गतकारवाईकरतायेईलका? योग्यप्रकरणाचाउल्लेखकरायचा? What Propositions were laid down in the case of Canterbury v. Spence? Which Doctrine the case relate to? / कॅन्टरबरीविरुद्धस्पेन्सच्याबाबतीतकायप्रस्तावठेवलेले? प्रकरणकोणत्यासिद्धांताशीसंबंधितआहे?
- 70 Define Magic Remedy under DMR(OA) Act, 1954 / डी. एम.आर. (ओए) 1994 याकायदान्वये ‘जादुईउपचार’ चीव्याख्यालिहा
- 71 Give two Examples of Medico Legal Case / न्यायवैद्यकप्रकरणांचीदोनउदाहरणे लिहा.
- 72 Write Short Note – Female Foeticide / टीपलिहा – स्त्रीभ्रूणहत्या
- 73 Define Donor under TOHO Act 1994 / मानवीअवयवप्रत्यारोपणअधिनियम, 1994 अन्वये ‘डोनर / दाता’ याशब्दांचीव्याख्यालिहा.
- 74 What is meant by ‘privileged communication’ / विशेषाधिकारितसंप्रेषणम्हणजेकाय?
- 75 What is meant by a patient's rights to self-determination? / रुग्णाचास्वनिर्णयाचाअधिकारस्पष्टकरा.
- 76 Define ‘Genetic Counselling Centre’ according to PCPNDT Act, 1994 / पीसीपीएनडीटीकायदा 1994 नुसार ‘अनुवांशिकसमुपदेशनकेंद्र’ याबद्दललिहा.

- 77 State any three important provisions of Helsinki Declaration with respect to human experimentation of drugs / हेलसिंकीडिक्लरेशनमधीलऔषधांचामानवीप्रयोगयाबाबततीनमहत्वाच्यातरतुदीसांगा.
- 78 What is difference between ECH and EEG? / इ.सी.जी. आणिइ.इ.जी. मध्येकायफरकआहे?
- 79 Write Short Note – Brain Stem Death / टीपलिहा – ब्रेनस्टेमडेथ
- 80 Explain international agencies and their role in disaster management. आंतरराष्ट्रीयसंस्थाआणिआपत्तीव्यवस्थापनातीलत्यांचीभूमिकास्पष्टकरा.
- 81 Explain Appropriate Authority under the Transplantation of Human Organs Act. मानवअवयवप्रत्यारोपणकायद्यांतर्गतयोग्यप्राधिकरणाचेस्पष्टीकरणकरा.
- 82 Explain the Medico-legal aspects of road accidents. रस्तेअपघातांच्यामेडिको-कायदेशीरबाबींविषयीस्पष्टकरा.
- 83 What is medical negligence and explain contributory negligence? वैद्यकीयदुर्लक्षमहणजेकायआणित्याचेयोगदानकायआहे?
- 84 What are the rights of a registered medical practitioner? नोंदणीकृतवैद्यकीयव्यावसायिकाचेहक्ककायआहेत?
- 85 Write a short note on Homeopathy. होमिओपॅथीस्पष्टकरा.
- 86 Explain privileged communication and confidentiality in a doctor-patient relationship with case study. केस-अभ्यासासहडॉक्टर-रुग्णसंबंधातविशेषाधिकारप्राप्तसंप्रेषणआणिगोपनीयतास्पष्टकरा.
- 87 Discuss the medico-legal aspects of sexual assaults. लैंगिकअत्याचाराच्यावैद्यकीय-कायदेशीरबाबींविषयीस्पष्टकरा
- 88 Explain the Nuremberg Code. न्युरेमबर्गकोडस्पष्टकरा.
- 89 Explain Doctor-patient contractual relationship. / डॉक्टर-रुग्णकरारातीलनातेस्पष्टकरा.
- 90 "At a private nursing home in Beed run by a well-known gynaecologist, some patients are discreetly informed about the gender of the foetus by use of colour code on payment of heavy fees. Briefly highlight the relevant legal provisions applicable. बीडयेथेएकासुप्रसिद्धस्त्रीरोगतज्ञाचेस्वतःचेनर्सिंगहोमआहे. तिथे, काहीरुग्णांसभरपुरपैशांच्यामोबदल्यातअर्भकनरआहेकीमादाआहेअसेविशिष्टरंगसंकेतवापरूनचोरीछूप्यापद्धतीनेकळ विण्यासयेते. सदरीलप्रकरणातलागूअसलेल्याकायदेशीरतरतुदीस्पष्टकरा.
- 91 "Disha, aged 35, suddenly falls unconscious on a staircase of her building. Her neighbours immediately rush her to a hospital, where at the time of admission she is still unconscious. Explain the concept of Informed Consent and Implied Consent. Which of these will be applicable in the instant case? Explain with reasons. ३५वर्षीयदिशाहयात्यांच्याइमारतीच्याजिन्यातचक्करयेऊनपडतात. त्यांचेशेजारीत्यांनाबेशुद्धअवस्थेततत्काळरुग्णालयातदाखलकरतात. माहितीपूर्णसंमतीआणिगृहीतसंमतीहेदोन्हीसिद्धांतस्पष्टकरा. सदरीलप्रकरणातहयपैकीकोणतेलागूहोईलतेकारणांसह स्पष्टकरा"
- 92 What is meant by Hospital under the Transplantation of Human Organs Act, 1994? मानवीअवयवप्रत्यारोपणअधिनियम, १९९४अन्वयेरुग्णालयमहणजेकाय?
- 93 "What is a clinical trial? क्लिनिकलट्रायलमहणजेकाय?
- 94 What is meant by Female Foeticide? स्त्रीभ्रूणहत्यामहणजेकाय?
- 95 What is meant by Magic Remedy under the Drugs and Magic Remedies (Objectionable Advertisements) Act, 1954? औषधेआणिजादुईउपचार (आक्षेपार्हजाहिराती) अधिनियम, १९५४अन्वयेजादुईउपचारमहणजेकाय?
- 96 Sumandevi, aged 85 who is bedridden for over 2 years at her home, is taken to a hospital. On admission, the doctor informs her family that she is brain-stem dead. Explain the concept of Brain Stem Death. ८५वर्षीयसुमनदेवीज्यागेलीदोनवर्षांच्याघरीअंथरूणालाखिलूनआहेत, त्यांनारुग्णालयामध्येनेण्यातयेते. तेथेनेताचते थीलडॉक्टरसुमनदेवीयांच्यापरिवाराससांगतातकीत्याब्रेनस्टेमडेडआहेत. ब्रेनस्टेमडेथहासिद्धांतस्पष्टकरा.
- 97 What is Self-Regulation through Code of Conduct? आचारसंहितेनुसारआत्मनियमनमहणजेकाय?

98 "Pushpa has undergone a surgery and is subsequently discharged from hospital. Thereafter, as she complains of excruciating pain, she is readmitted to the hospital. A surgical instrument is discovered at the operation site. Briefly state the relevant legal provisions and enumerate the legal recourses applicable to Pushpa.

एकाशस्त्रक्रियेनंतरपुष्पाहीसुग्णालयातूनघरीपाठवलेजाते.परंतुअसह्यवेदनाहोतअसल्यामुळेतीलापरतलगेचपुन्हारुग्णालयातदाखलकरण्यातयेते.शस्त्रक्रियेच्याजागीएकशस्त्रअसल्याचेनिदर्शनास्येते.

सम्बद्धकायदेशीरतर्तुदीनमूदकरापुष्पाहीसुउपलब्धअसलेलेकायदेशीरपर्यायकोणतेतेहीनमूदकरा."

99 "A pedestrian is knocked down by a vehicle at a junction in a town. A group of people immediately rushed him to a nearby private hospital. The hospital administration refuses to provide treatment.

Whether refusal is legally permissible? Cite relevant precedent.

शहरातल्याएकाचौकातएकाइसमासएकागाडीचीधडकलागते.

काहीलोकत्यासतत्काळजवळच्याखाजगीरुग्णालयामध्येनेतात.तेथीलप्रशासनाकडुनउपचारकरण्यासनकारदिलाजातो

अशाप्रकारेउपचारनाकारणेकायद्यानुसारयोग्यआहेका? संबंधितन्यायनिर्णयनमूदकरा"